

OPŠTINA KOTOR

STRATEŠKI PLAN RAZVOJA OPŠTINE KOTOR 2013-2017.

Kotor, decembar 2012.godine

S A D R Ž A J**I. UVOD**

1. Uvod	4
2. Metodologija planiranja	5
2.1. Cilj strateškog planiranja	5
2.2. Sadržaj SPR JLS	5
2.3. Principi strateškog planiranja	6
2.4. Metode strateškog planiranja	7

II. ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA

1. PRIRODNE KARAKTERISTIKE	8
2. DEMOGRAFSKA KRETANJA	10
2.1. Demografska kretanja stanovništva	10
2.2. Demografsko kretanje stanovnika–analiza na osnovu popisa iz 2003.godine i 2011.godine.....	10
2.3. Domaćinstva i stanovi	12
2.4. Starosna struktura stalnog stanovništva	15
2.5. Aktivnost, profesionalna struktura i potencijali stanovništva	16
2.6. Formalno obrazovanje stanovništva	18
2.7. Nacionalna struktura stanovništva	19
2.8. Demografska prognoza do 2020. god	19
2.9. Prognoza stambenih potreba	19
2.10. Stanje zaposlenosti/nezaposlenosti	20
3. PRIVREDNA STRUKTURA	20
3.1 Osnovne karakteristike privrednih kretanja.....	20
3.2. Turizam i ugostiteljstvo	20
Izletnički , jahting I kruzerski turizam	22
3.3. Pomorstvo	22
3.4. Trgovina, usluge, zanatstvo	23
3.5. Poljoprivreda	24
Maslinarstvo	24
Ribarstvo i marikultura	25
3.6. Industrija, energetika i eksploracija mineralnih sirovina	25
Industrija	25
Energetika.....	26
Eksploracija mineralnih sirovina	26
4. ŽIVOTNA SREDINA I KULTURNO NASLJEDJE	27
4.1. Stanje životne sredine	27
Otpadne vode	27
Otpad	27
Vodosnabdjevanje	28
Kvalitet morske vode	28
Stanje graditeljskog nasljeda	29

5. INFRASTRUKTURNI SISTEMI	30
5.1. Putna infrastruktura	30
5.2. Pomorski saobraćaj	31
5.3. Elektroenergetski sistem	32
5.4. Vodovodni sistem	34
5.5. Sistem odvodjenje otpadnih voda	35
5.6. Telekomunikacioni sistem	36
5.7. Tretman čvrstog otpada	38
6. DRUŠTVENE DJELATNOSTI	38
6.1. Školstvo i socijalna zaštita	39
Predškolsko vaspitanje i obrazovanje	39
Osnovno obrazovanje	40
Srednješkolsko obrazovanje	41
Visokoškolsko obrazovanje	41
Socijalna zaštita	42
6.2. Kulturna djelatnost	44
6.3. Zdravstvo	44
6.4. Sport i rekreacija	45
7. FINANSIJE	47
8. INSTITUCIJALNI KAPACITETI	50

III SWOT ANALIZA

SWOT analiza	51
Vizija	55

IV RAZVOJNI CILJEVI OPŠTINE, PRIORITETI I MJERE

Razvojni ciljevi opštine, prioriteti i mjere – šematski pikaz	56
PRIORITET 1 – Unapređenje lokalne samouprave	57
PRIORITET 2 - Ekonomске aktivnosti	57
PRIORITET 3 – Urbanističko planiranje i uređenje prostora	58
PRIORITET 4 – Razvoj infrastrukture	59
PRIORITET 5 - Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine	61
PRIORITET 6 - Poboljšanje kvaliteta života kroz razvoj kulture, sporta, obrazovanja , zdravstva i socijalne zaštite	61
Tabelarni pregled projekata	63

V MONITORING

Monitoring.....	209
-----------------	-----

VI IZVORI FINANSIRANJA

Izvori finansiranja	211
---------------------------	-----

VII KONSULTATIVNI PROCES

Konsultativni proces	214
----------------------------	-----

VIII EX ANTE EVALUACIJA

Ex ante evaluaciju	215
--------------------------	-----

I UVOD

1.UVOD

Opština Kotor je posljednjih godina permanentno radila na izradi i donošenju prostorno-planskih i razvojnih dokumenata. U tom smislu, urađena su četiri temeljna dokumenta, sa ciljem da usmjere izradu ostalih planskih dokumenata, kao i da daju jasnije odrednice cjelokupnom društveno-ekonomskom i socijalnom razvoju:

- Prostorni plan opštine Kotor;
- Strateški plan razvoja Opštine Kotor 2004 – 2008;
- Srednjoročni program uređenja građevinskog zemljišta 2007 – 2011;
- Strateški plan razvoja opštine 2008 – 2012.

Period pred nama je izuzetno značajan za državu Crnu Goru na njenom putu ostvarivanja strateških ciljeva - evropskih i evroatlanskih integracija koje se jedino mogu ostvariti unaprijeđivanjem razvoja na svim nivoima: državnom, regionalnom i na nivou jedinica lokalne samouprave. Taj ozbiljan posao je šansa i obaveza Opštine Kotor, a krajnji rezultat treba da budu bolji ekonomsko-socijalni uslovi života svih građana.

Evidentno je da sopstvene raspoložive resurse možemo bolje iskoristiti i unaprijediti uz pomoć Evropske Unije i učešća inostranog kapitala. Tome se moramo prilagođavati i sposobljavati do statusa ravnopravnih partnera. Stoga, predstoje nam obaveze povećanja sopstvene konkurentnosti i nivoa razvijenosti, unaprijeđenja postojećih potencijala i ulaganja u ljudske resurse.

Sve to podrazumijeva da se moramo pripremiti i sposobiti za nove metodologije, počev od planiranja do ukupnog ponašanja koje odgovara evropskim i svjetskim standardima. Osim usvajanja novih metodologija, važna je njihova dosljedna primjena u mjeri u kojoj je to maksimalno moguće, što će obezbijediti kontinuitet u razvoju lokalne zajednice.

Naprijed navedeno obavezalo nas je da Strateški plan razvoja uradimo i donešemo na osnovu metodologije planiranja koja odgovara evropskim standardima, te da se i na taj način pripremimo, sposobimo i stvorimo uslove za njegovu realizaciju, u skladu sa državnom i regionalnom strategijom razvoja.

Na osnovu rješenja Predsjednice Opštine Kotor broj 01-11447 od 26. 09. 2011. godine i Rješenja o izmjeni i dopuni Rješenja broj 01-6546 od 07. 06. 2012. Godine, formirana je **konsultativna grupa** u sljedećem sastavu:

1. Ivo Magud, koordinator grupe, savjetnik Predsjednice Opštine za ekonomski poslove
2. Srđan Dragomanović, menadžer Opštine Kotor
3. Đordije Janković, predstavnik Direkcije za uređenje i izgradnju Kotora
4. Danijela Petrović Jablan, predstavnik Sekretarijata za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje
5. Tijana Čađenović, sekretar Sekretarijata za razvoj preduzetništva, komunalne poslove i saobraćaj
6. Nenad Radunović, sekretar Sekretarijata za kulturu, sport i društvene djelatnosti
7. Biljana Peranović, sekretar Sekretarijata za lokalne prihode, budžet i finansije
8. Simeona Begović, sekretar Sekretarijata za imovinsko-pravne poslove
9. Tvrtko Creplula, sekretar Sekretarijata za zaštitu prirodne i kulturne baštine
10. Zoran Živković, direktor Turističke organizacije Kotor
11. Biljana Gligorić, predstavnik NVO "EXPEDITIO"
12. Ljilja Radunović, predstavnik NVO "Eko centar Delfin"
13. Tatjana Stanović, dekan Fakulteta za turizam i hotelijerstvo
14. Ružica Ivanović, direktor Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture
15. Ljubo Radović, direktor AD „Luka Kotor“
16. Željko Uljarević, Zavod za zapošljavanje CG- PJ Herceg Novi – kancelarija Kotor
17. Zoran Brguljan, Savez sindikata Opštine Kotor
18. Josip Gržetić, odbornik SO Kotor ispred HGI
19. Suzana Jovičić, Ministarstvo ekonomije Crne Gore - Podgorica

U cilju kvalitetne i efikasne izrade Strateškog plana koordinator konsultativne grupe je Rješenjem broj 01-6934 od 15. 06. 2012. godine formirao **Radnu grupu** za izradu nacrtu Strateškog plana razvoja Opštine Kotor za period 2013 - 2017.godine, u sljedećem sastavu:

1. **Ivo Magud**, koordinator grupe,
2. **Đorđije Janković**, dipl.ing.mašinstva,
3. **Zoran Živković**, dipl.pravnik,
4. **Dejan Čelanović**, ekonomista,
5. **Tvrko Crepulja**, dipl.ing.mašinstva,
6. **Srđan Dragomanović**, dipl.pravnik i
7. **Svetlana Vukadinović**, sekretar Radne grupe.

Radna grupa formirana je kao operativni tim, sa zadatkom da izradi Nacrt predmetnog Starateškog plana, koji (između ostalog) treba da sadrži: postojeće stanje razvoja Opštine, opšte ciljeve razvoja, strateške ciljeve sa prioritetima za njihovo ostvarivanje, mјere i smjernice za ostvarivanje strateškog plana, orijentaciona sredstva za sprovođenje strateškog plana, način njihovog obezbjeđivanja i druga pitanja od značaja za razvoj, a sve u skladu sa Zakonom o regionalnom razvoju ("Sl.list Crne Gore", br. 20/11) i Pravilnikom o metodologiji za izradu strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave("Sl. list Crne Gore", br. 37/11).

2. METODOLOGIJA PLANIRANJA

2.1. Cilj strateškog planiranja

Saglasno odredbama Zakona o lokalnoj samoupravi i Zakona o regionalnom razvoju, opštine su dužne da donose planove i programe, kao i da se bave poslovima razvoja preduzetništva i ekomske promocije. Pored toga, građani i poslovni ljudi na teritoriji opštine zainteresovani su generalno za poboljšanje ekomskih prilika, posebno povećanje standarda građana i zaposlenosti, te privlačenje stranih ulaganja.

Osnovni cilj je da se na najbolji mogući, racionalan i održiv način iskoriste potencijali opštine. Strateški plan ne treba da utiče samo na pojedine sektore lokalne privrede, već na ekonomiju cijele zajednice i susjednog okruženja, odnosno na jačanje ekomske konkurentnosti određenog područja.

S obzirom da se radi o osnovnom planskom dokumentu za održiv socijalno-ekomski razvoj jedinice lokalne samouprave, osnovni smjerovi razvoja (ciljevi i prioriteti) moraju biti usklađeni sa ciljevima i prioritetima koje definiše SRR kao osnovni planski dokument na nacionalnom nivou, koji utvrđuje ciljeve i politike regionalnog razvoja. Stoga ovaj dokument treba da obezbijedi konsenzus relevantnih državnih, regionalnih i lokalnih partnera o razvojnim potrebama jedinica lokalne samouprave, te da posluži kao osnov predlaganja, usklađivanja i finansiranja definisanih aktivnosti. Dokument određuje smjernice za izradu razvojnih projekata i služi definisanju zajedničkih strateških ciljeva, u saradnji sa susjednim opštinama.

Pri svemu tome, neophodno je imati u vidu da na teritoriji Crne Gore djeluje više međunarodnih organizacija (Svjetska banka, Evropska komisija, USAID, UNDP i mnoge druge) koje donatorskim sredstvima pomažu projekte lokalnog razvoja.

Cilj plana je izrada strategije razvoja opštine Kotor za period 2013 - 2017, kao i stvaranje institucionalnih okvira za njegovu kvalitetnu implementaciju.

2.2. Sadržaj SPR JLS

Pravilnikom o metodologiji za izradu Strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave, koji je donijelo Ministarstvo ekonomije 20 .07. 2011. godine, utvrđen je postupak i način izrade, te sadržina i sprovođenje Strateškog plana.

Strateški plan je podijeljen u 7 poglavlja i 3 priloga:

1. Analiza postojećeg stanja;
2. SWOT analiza;
3. Razvojni ciljevi opštine, prioriteti i mјere koje treba implementirati;
4. Monitoring;
5. Proces konsultacija sa glavnim akterima u opštini;
6. Definisanje rada Konsultativne grupe;
7. Ex ante evaluacija;
8. Aneks Analize postojećeg stanja;
9. Aneks SWOT analize;
10. Opisi projekata („Project Fiches“)

2.3. Principi strateškog planiranja

Kooperativnost i otvorenost za saradnju

Ovaj princip podrazumijeva prihvatanje sugestija i mišljenja drugih, spremnost za saradnju, kao i potpuno jednak pristup svim zainteresovanim stranama. Saradnja, sa druge strane, mora biti usmjerena ka dostizanju krajnjeg cilja koji je interesu svih učesnika u radu.

Transparentnost

Svi poslovi u svim segmentima vode se javno. Svi ugovori, javni pozivi, konkursi i tenderi objavljaju se na sajtu Opštine, a prilikom donošenja planova isti se stavljaju na uvid javnosti. Rok za dostavljanje primjedbi i sugestija često se produžava zbog velike zainteresovanosti građana. Na taj način, zadovoljavajući interese građana, stvara se povjerenje u rad organa lokalne uprave i svih opštinskih sekretarijata. Zakon o slobodnom pristupu informacijama i Odluka o učešću lokalnog stanovništva u vršenju javnih poslova u potpunosti se poštuju. Dokaz tome je istraživanje CDT-a, prema kojem je 2011. godine Opština Kotor dobila specijalno priznanje kao najtransparentnija u Crnoj Gori.

Profesionalnost

Ovaj princip podrazumijeva poštovanje obaveza, rokova i tačnosti u realizaciji preuzetih obaveza, što rezultira kvalitetno obavljenim poslom.

Kreativnost

Ponašanje koje proističe iz ovog principa podrazumijeva potpuno koncentrisanje na zadatak, pronalaženje najboljih načina njegovog rješavanja, plasiranje novih ideja i inovativnih pristupa u toku i nakon procesa planiranja.

Objektivnost

Ovaj princip karakteriše realno sagledavanje svih potencijala koji su na raspolaganju zajednici. Na taj način zajednica uskladjuje planove sa sopstvenim mogućnostima, pa ne dolazi do raskoraka između ove dvije kategorije. Svjesni svojih mogućnosti, lakše ćemo dostići planirane ciljeve. Objektivnim pristupom, Opština Kotor će zapravo posmatrati probleme sa realnih osnova i na isti način pristupati njihovom rješavanju.

Poštovanje zakonitosti i vladavine prava

Poslovi se obavlaju u skladu sa pozitivnim propisima i ratifikovanim konvencijama. Pored toga, neophodno je poštovati i ujedno implementirati postojeća planska dokumenta i Strateški plan. Na ovaj način povećava se produktivnost rada, a zajednica jača u svim sferama.

2.4. Metode strateškog planiranja

U procesu izrade Strateškog plana razvoja opštine Kotor kombinovano je više metoda, od kojih su najznačajnije sljedeće:

- a) analitička metoda – u skladu sa raspoloživim vremenom i prostorom, analizirani su svi relevantni pokazatelji, kako bi njihova prezentacija, posebno u dijelu numeričkih podataka, bila razumljivija korisnicima ovog projekta;
- b) statistička metoda – stope rasta, izračunavanje indeksa, strukture i dr. i
- c) komparativna metoda – upoređivanje reprezentativnih pokazatelja razvoja u vremenu i prostoru;

Kao temeljne informacije u izradi ovog dokumenta korišćeni su:

- Statistički godišnjaci – Monstat;
- Podaci prikupljeni od relevantnih subjekata – nosilaca razvoja u privredi, društvenim djelatnostima, infrastrukturi, lokalnoj upravi, državnim organima, javnim preduzećima i ustanovama i dr.

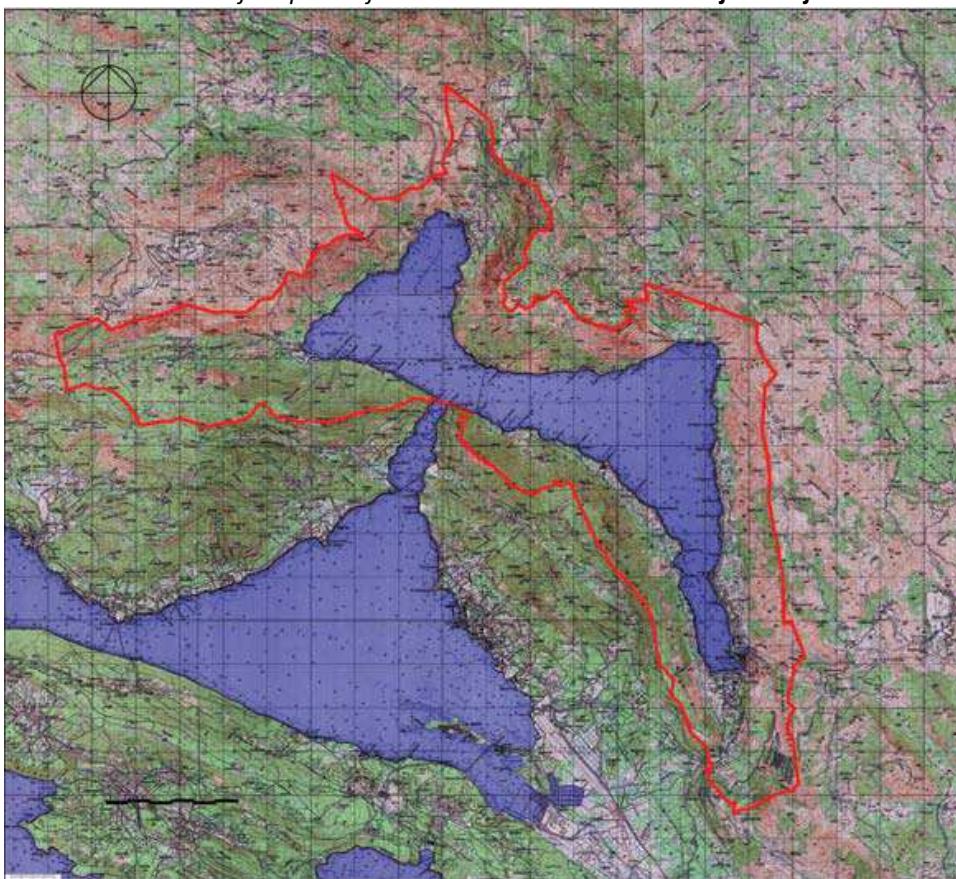
II ANALIZA POSTOJEĆEG STANJA

1. PRIRODNE KARAKTERISTIKE

Opština Kotor nalazi se u Crnoj Gori, u Bokokotorskom zalivu koji zauzima specifičan položaj u Jadranskom moru i predstavlja najrazuđeniji dio jugoistočnog dijela Dinarskog primorja. Sastavljen je iz četiri manja zaliva koja se međusobno nadovezuju jedni na druge (Hercegnovski i Tivatski koji čine spoljašnji, te Risanski i Kotorski koji čine unutrašnji dio) i dva prodora, od kojih prvi povezuje otvoreno more sa Hercegnovskim zalivom, a drugi (Verige) Tivatski sa Risanskim i Kotorskim zalivom.

Na jugoistočnom kraju Kotorskog zaliva, gdje je more 29,6 km ušlo u kopno, smješten je grad Kotor (42°26'N 18°46'E) koji je sjedište opštine, kulturni, obrazovni, naučni, zdravstveni, privredni i sportski centar. Teritorija opštine obuhvata pojas otvorenog mora u dužini od 25,6 km (od uvale Bigovo na granici opštine Tivat do uvale Jaz) i obale unutrašnjeg Kotorsko-Risanskog zaliva dužine 47,6 km. Kotor je sa jugoistočne strane opasan krečnjačkim masivima planine Lovćen, sa sjeverozapadne ograncima planine Orjen, Radostakom i Dobrosticom. U blizini Kotora su i dva poluostrva, Vrmačko i Devesinjsko, koja razdvaja tjesnac Verige. Opština Kotor (33.500 ha) oivčena je područjem ogranača lovćenskog i orjenskog masiva, a obuhvata planinski prostor Krivošija sa Dragaljskim poljem, prostor oko kotorsko-risansko-morinjskog zaliva, greben Vrmca i ogranke Lovćena, Donji i Gornji Grbalj sa plodnim površinama i područje obale otvorenog mora. Planinski vijenci pružaju se paralelno sa obalom i dijele prostor opštine na nekoliko cjelina.

Posebnu vrijednost (univerzalnu vrijednost prema Konvenciji o zaštiti svjetske prirodne i kulturne baštine) na teritoriji opštine Kotor čine prirodne karakteristike izražene na području Kotorsko-Risanskog zaliva koje se kao *Prirodno i kulturno – istorijsko područje Kotora* nalazi na UNESCO-voj listi svjetske baštine.

Izvor: Menadžment plan prirodnog i kulturno istorijskog područja Kotora

Prirodno i kulturno – istorijsko područje Kotora čini harmoničnu simbiozu prirodnih fenomena i graditeljskog nasljeđa. Ovo područje obuhvata unutrašnji, nazuši (340 m) i u kopno najdublje usječeni dio Bokokotorskog zaliva. Svojim postankom (tektonski spuštena i potopljena riječna dolina) i morfološkim karakteristikama (izrazita vertikalna razuđenost) jedinstven je zaliv na Mediteranu.

Područje zaliva okružuju vertikale dinarsko-primorskog krečnjaka, izuzetne visine i debljine pripadajući tako rijetkim oblastima holokarsta u svijetu, sa posebno izraženom kraškom morfologijom i hidrologijom.

Postojeće područje predstavlja najtipičniji fenomen kraške hidrologije: najviše padavina u Evropi (Crkvice), poniranje voda čime su padine postale bezvodne i ponovno javljanje voda u vidu vrela na površini i vrulja na dnu mora. Hidrološki faktor mijehanja slanih i slatkih voda uslovio je bogatstvo morske flore i faune. Na kratkom prostoru od oko 20 km izdiferencirani su svi klimatski tipovi od mediteranske do alpske klime, pa se u vezi sa tim javlja raznolikost rijetkih florističkih vrsta (*Laurus Nobilis*, *Nerium oleander* i *Pinus leucodermis*). Ovdje je nastanjen tipični endemit *Clausilia Catharensis*.

U geološkoj gradnji dominiraju mezozojski i jako karstifikovani krečnjaci koji se karakterišu brojnim geomorfološkim oblicima (pećine, ponori, jame, okopane), a u priobalnom djelu kenozojskih (tercijarnih) fliševi, na kojima su, uglavnom, podignuta naselja.

Prirodu ovog područja karakteriše izuzetno vertikalna razuđenost, kao posljedica morfogeneze zaliva, naglašena tektonskim spuštanjem duž rasjednih linija Kotor – Orahovac i Risan – Krivošije. Posljedica navedenih karakteristika je visinska razlika od 1.437 m izmjerena između najdublje tačke u zalivu (67,96 m) i najviše kote na granici omeđenog područja (1.385 m).

Hidrografski kompleks čini morska površina kotorsko-risanskog zaliva (2.600 ha). Kao integralna cjelina povezana uskim prolazom za Bokokotorsi zaliv i otvoreno more. Tipični oblici kraške hidrografije, predstavljeni kraškim vrelima na nivou mora (Škurda, Gurdic, Ljuta), potajnicama iznad nivoa mora (Sopot 33m), vruljama, izvorima na morskom dnu (Dražin Vrt, Perast, Sopot). Iako neposredno zaleđe područja Kotora (Crkvice 1097 m) spada u područja sa najvećim količinama padavina (5.155mm) u Evropi, zbog specifičnosti kraškog reljefa i podzemnog oticanja, voda se javlja na nivou mora ili ispod njega, što uslovjava nizak salinitet morske vode, a područje čini bezvodnim. Posljedica vertikalne razuđenosti područja je i klimatska diferenciranost od mediteranskog do planinskog (subalpskog tipa klima). U vezi sa prednjim je i raznolikost vegetacijskog pokrivača koji karakteriše bogatstvo florističnih vrsta među koje ističemo fitocenazu lovora (*Laurus nobilis*) kao predstavnika mediteranske (jadransko-sredozemne) klime, rijetko prirodno stanište oleandra (*Nerium oleander*) u blizini Risna, a na graničnom, sjeverozapadnom dijelu područja fitoceneze bora, munike (*Pinus leucodermis*), predstavnika alpske klime i balkanskog endemita. Od endemnih vrsta faune najkarakterističniji je puž *Clausilia catherensis* koji živi na zidinama Kotora.

Akvatorij zaliva predstavlja prirodno najproduktivnije mrijestilište na Jadranu i poseban biotop. U vodama zaliva otkriven je akvatični raritet i nova vrsta školjke *Thyasira orahoviziana* (Parenzan, 1971), koja pripada stablu Mollusca, klasi Bilvalvia, i Mitra Zonata za koju se smatralo da joj nije stanište u južnom Jadranu.

Izuzetno povoljni i specifični klimatski, morfološki, hidrografski i hidrološki uslovi, bogatstvo i raznovrsnost flore i faune bili su presudni za nastanjivanje područja i izgradnju naselja na svojstven način. Tako je došlo do jedinstvenog sklada tvorevina prirode i ljudskog duha.

Dakle, morfogenetski, morfološki, geološki, hidrogeološki i hidrološki fenomeni učinili su ovo područje izuzetnom tvorevinom prirode visokih kvaliteta na području Mediterana, a sa svojom sveukupnošću i antropogenom komponentom i u svijetu. To je doprinjelo da se Bokokotorsi zaliv svrstati u najljepše zalive svijeta.

Prednji uslovi uz izuzetne klimatološki fenomen uslovili su stvaranje svojevrsnog sklopa flore i morske faune među kojima i endemita.

U tako izuzetnim prirodnim uslovima dodajući geografski položaj i istorijske tokove, ljudska je ruka u svom neprekinutom kontinuitetu stvarala svojevrsna kulturna dobra primajući uticaje kultura sredozemlja, zapada i djelimično istoka, transformišući ih u okvire svog načina življenja i poimanja života i emitujući ih na šira područja Balkana, pa i područja Istočne Evrope, ukapajući ih sa izuzetnim senzibilitetom u prirodu rubom zaliva, čineći sa njom jedinstvenu prirodnu i kulturnu čovjekovu sredinu na najhumaniji način.

Međutim, ovo područje iako najvrednije nije i jedino područje sa izuzetnim prirodnim karakteristikama. I Donji i Gornji Grbalj sa dijelom otvorenog mora i kontaktnim područjem Nacionalnog parka "Lovćen" posjeduje izuzetne ambijentalne cjeline. Takođe planinski pojasi koji zahvata Krivošije (Donje i Gornje), visoravan Dragaljskog polja te Ledenice (Donje i Gornje) odnosno sjeverni dio opštine do granice sa opštinama Herceg Novi i Nikšić posjeduje izuzetne prirodne vrijednosti. Odlikuje se izuzetnim visinskim razlikama, rijekostima kraškog reljefa sa

mjestimičnom pojavom šuma, pašnjaka i plodnog tla. Iako ima obilje padavina prostor je vrlo bezvodan. Zona je izrazito depopulaciona, a u infrastrukturnom smislu prilično marginalna, ali zbog prirodnih i pejzažnih vrijednosti, dio ovog prostora je predložen za Nacionalni park "Orjen". Definitivni obuhvat područja nacionalnog parka utvrđiće se nakon izrade prostornog plana posebne namjene.

2. DEMOGRAFSKA KRETANJA

2.1. Demografska kretanja stanovništva

Prostorni plan opštine Kotor iz 1987. predviđao je da će 2000. godine ukupan broj stanovnika na teritoriji opštine biti 25.000. Na osnovu te pretpostavke i činjenice da tada 2.500 stanovnika nije imalo stan, planirani su kapaciteti za izgradnju 1.200 stanova (550 u Starom gradu i 650 oko novih radnih zona u Grblju). Osim navedenog, planirana je izgradnja stanova za tržiste, i to u manjem obimu u unutrašnjem području Zaliva (Stoliv, Markov Rt, Risan) i nešto više u pojasu Žukovice (40 – 50 ha).

Međutim, broj stanovnika ni u 2011. još nije dostigao planske ocjene za 2000. godinu. Treba istaći da se pomenuta procjena bazirala na tada izraženom trendu kretanja broja stanovnika, a ne na proučavanju pojedinih demografskih indikatora (fertilitet, mortalitet, migracije). Ipak, ova pretpostavka približila se sadašnjoj projekciji broja stanovnika do 2020. godine.

2.2. Demografsko kretanje stanovnika – analiza na osnovu popisa iz 2003. i 2011. godine

Do 60-tih godina prošlog vijeka sporo se povećavao broj stanovnika kotorskog područja. Zbog ograničenih mogućnosti egzistencije i privređivanja, bio je prisutan trend iseljavanja u prosperitetnija i ekonomski razvijenija područja bivše Jugoslavije. Nakon 60-tih, paralelno sa promjenom strukture privređivanja i pokretanjem ekonomskog nepoljoprivrednog razvoja, priraštaj stanovništva se povećava, na šta utiču kako prirodne, tako i mehaničke komponente. Priliv stanovništva u područje Kotora postaje konstanta i to podsticajno djeluje na njegov razvoj i prosperitet. Ubrzanje porasta stanovništva intenzivirano je u periodu od 1971. do 1981. godine.

Fizičko širenje urbanog pojasa, započeto nakon 60-tih godina, ispoljilo se kroz prostorne promjene i reperkusije.

Broj stanovnika u Crnoj Gori i opštini Kotor na osnovu tri posljednja popisa:

	Broj stanovnika i njegov porast u periodu 1991-2003 -2011					
	1991. 8	2003.	2011.	2003/1991.	2011/2003.	stopa
Crna Gora	591.269 ₈	620.145	625.266	1,048%	1,00826	(+0,826%)
Opština Kotor	22.137	22.947	22.799	1,036%	0,99355	(-0,645%)

Izvor: MONSTAT

Broj stanovnika po naseljima u opštini Kotor po popisu iz 2011.godine.

Naselje	Kotor	Dobrota	Škaljari	Muo Prčanj Stoliv	Risan	Perast	Radan- ovići	Kavač	Lastva	Orah- ovac	Donjo- grbalj. sela	Gornjo- grbalj. sela	Morinj sa selima	Krivo- šije	Mirac	Ukupno
broj stanov- nika	981	8291	3841	2104	2048	274	754	678	537	431	1245	1017	379	138	81	22799

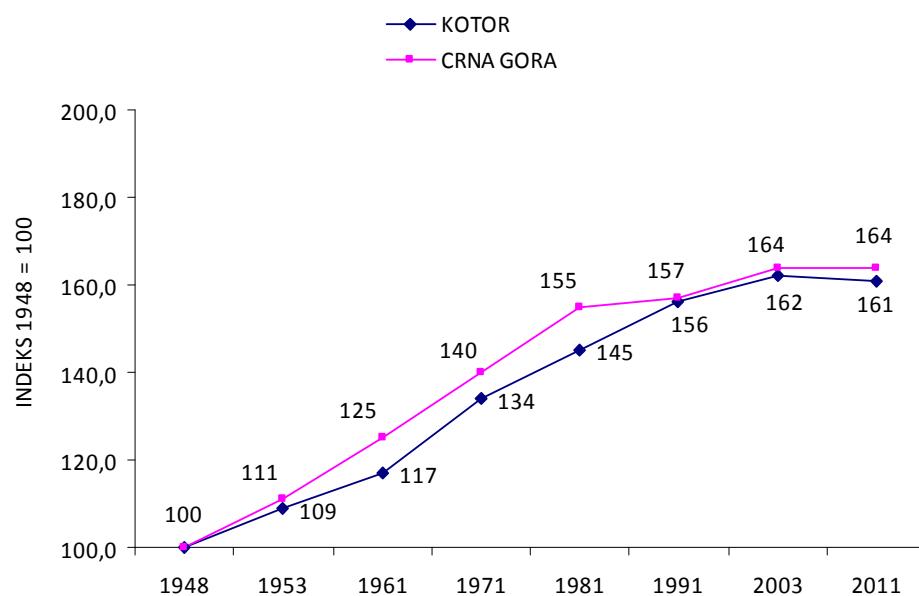
Izvor: MONSTAT

Do posljednjeg popisa prosječan porast broja stanovnika na teritoriji opštine Kotor iznosi je 1,2% godišnje, dok je prosjek na nivou Crne Gore nešto veći – 1,425% godišnje. Prema prvim rezultatima popisa iz 2011. godine, u Kotoru je evidentan blagi pad broja stanovnika u odnosu na 2003. godinu, dok su podaci za Crnu Goru gotovo isti kao na prethodnom popisu.

Pad sa 22.947 stanovnika u 2003. na 22.799 u 2011. godini znači da se broj stanovnika smanjivao u prosjeku za 14 godišnje. Razlog tome je prvenstveno u činjenici da je nakon 2000. godine opština Kotor ušla u fazu niskog prirodnog priraštaja, odnosno broj umrlih lica nadmašivao je broj živorodene djece. Ovaj se trend nastavio do 2007. godine, kada ponovo počinje faza pozitivnog prirodnog priraštaja.

Osim pomenutog, izmiještanje industrijskih postrojenja iz područja Zaliva i zatvaranje većih privrednih kapaciteta, koji su bili nosioci razvoja opštine i zapošljavali veliki dio stanovništva, uslovili su postepeno migriranje u susjedne primorske opštine i glavni grad Crne Gore.

Indeks kretanja broja stanovnika prema popisima:

Prirodno kretanje stanovništva u Opštini Kotor u periodu 2003 – 2010.godina									
Godina	Procjena broja stanovnika sredinom godine	Prirodni priraštaj	Živorođeni na 1000 stanovnika	Umrli na 1000 stanovnika	Umrla odojčad na 1000 živorođenih	Sklopljeni brakovi		Razvedeni brakovi	
						ukupno	na 1000 stanovnika	ukupno	na 1000 sklopljenih
2003	22999	-3	11	11.1	7.9	117	5.1	25	213.7
2004	22996	34	10.9	9.4	/	100	4.3	29	290
2005	22953	-49	9.1	11.2	9.6	103	4.5	18	174.8
2006	22871	-14	10.4	11	8.4	129	5.6	21	162.8
2007	22800	1	11.9	11.8	18.5	124	5.4	17	137.1
2008	22744	31	11.9	10.6	7.4	105	4.6	12	114.3
2009	22726	21	12.6	11.7	10.5	104	4.6	11	96.2
2010	22594	44	11.7	9.7	/	155	6.9	11	71.0

Izvor: MONSTAT

Prosječna starost stanovništva raste, što je posljedica smanjenja udjela mladog i povećanja udjela sredovječnog i posebno starog stanovništva (preko 60 godina). Prema najnovijim podacima, prosječna starost stanovništva opštine iznosi 39,5 godina, pa Opština Kotor spada u grupu demografski starih opština (izvor: Analiza prvih rezultata popisa stanovništva Crne Gore – MONSTAT).

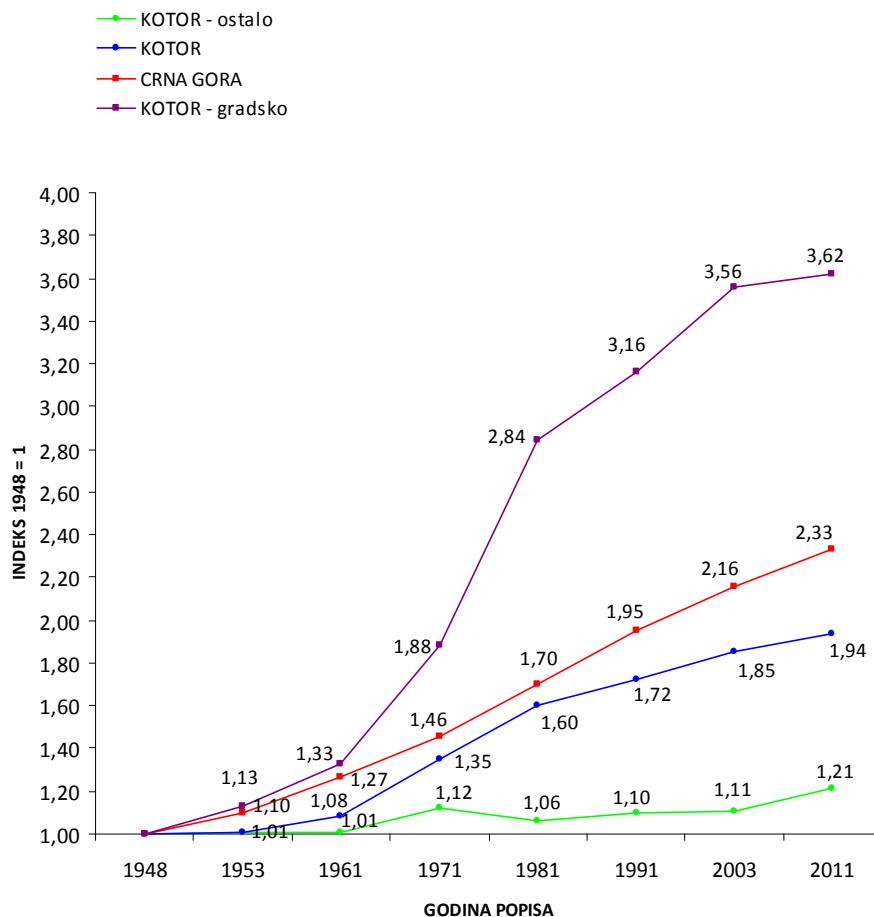
Gustina mreže naselja regionalno je neujednačena: najgušća u primorskom dijelu Crne Gore - prosječno 15 naselja/100km² (najveća u opštini Budva 27 i opštini Tivat 26).

Prema popisu iz 2003., gustina naseljenosti u opštini Kotor je 68,5 stanovnika/km², odnosno 67,5 stanovnika/km² po popisu iz 2011. godine. Na osnovu prvih podataka popisa iz 2011., po broju stanovnika najveća su naselja: Dobrota 8.291, Škaljari 3.841, Risan 2.048, Kotor 974, Prčanj 1.128. Ostala naselja broje do hiljadu i manje stanovnika. Broj naselja na području opštine je 56, od čega je gradskih 5. U njima živi 12.715 stanovnika, što čini 55,67%, a ostatak od 44,33% je ostalo (ruralno) stanovništvo.

2.3. Domaćinstva i stanovi

Na grafikonima je uočljiva migracija stanovnika na relaciji selo - grad, odnosno znatan porast broja stanova i domaćinstava u gradskoj sredini, dok je evidentno zaostajanje u porastu broja domaćinstava i stanova u seoskim, odnosno vangradskim područjima. Rast broja domaćinstava prouzrokovana je, između ostalog, smanjenjem broja članova domaćinstva (od 3,72 1953. godine na 3,21 po popisu iz 2003., odnosno 2,98 po prvim rezultatima popisa iz 2011. godine).

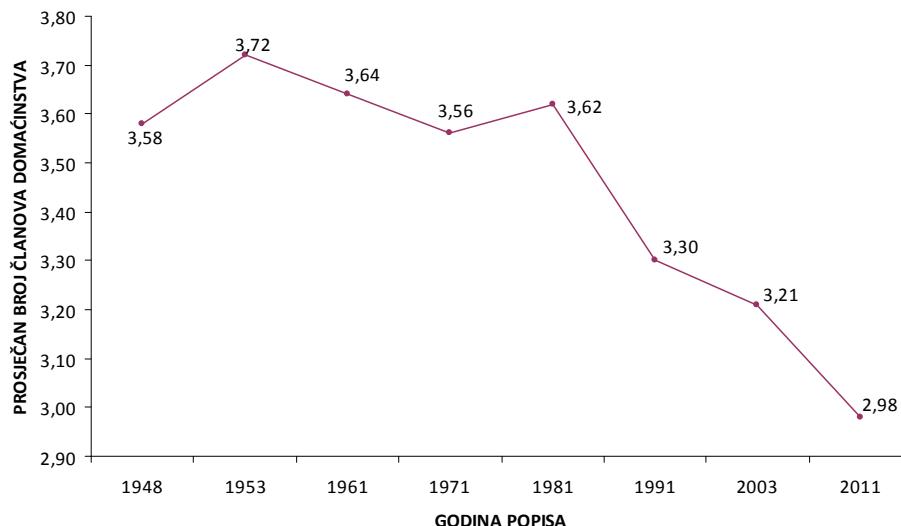
Grafikon: Indeks kretanja broja domaćinstava po popisima:

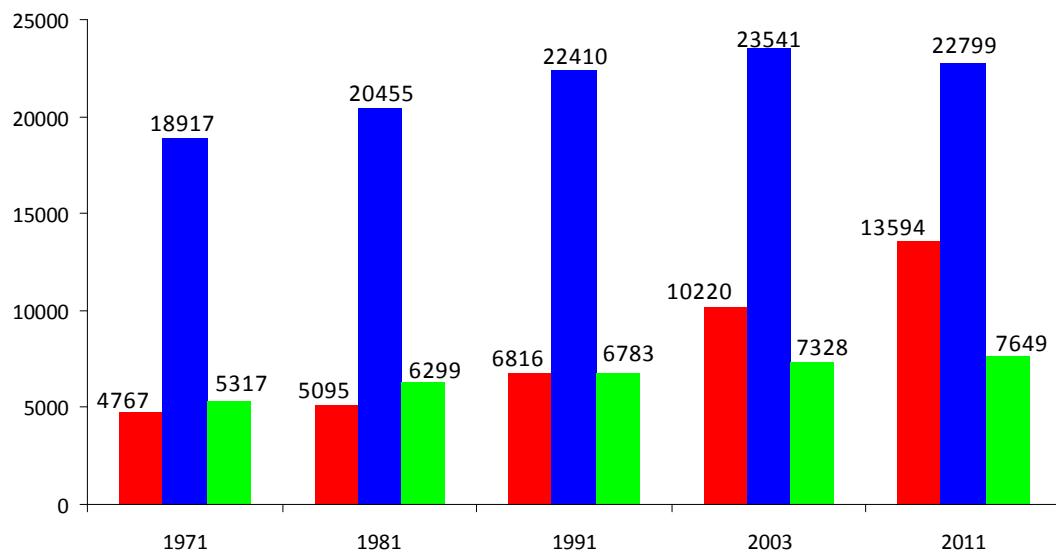
Izvor: MONSTAT

U poređenju sa 1948. godinom, broj domaćinstava u ruralnom području povećao se za 21%, dok je broj domaćinstava u gradskom (urbanom) području uvećan 3,62 puta. Sumarno, na cijeloj teritoriji opštine, u odnosu na popis iz 1948., broj domaćinstava uvećan je za 94%, što je - u poređenju sa republičkim prosjekom od 133% - ispod očekivane vrijednosti.

Grafikon: Uporedni pregled prosječnog broja članova domaćinstva po popisima:

Grafikon: Uporedni pregled broja stanova, stanovnika i domaćinstava po popisima:

Do 1991. godine broj domaćinstava je nadmašivao broj stanova. Od tog perioda do danas situacija je znatno izmijenjena, a glavni je razlog izgradnja stanova za odmor, odnosno sve veća turistička djelatnost stanovništva. Primjera radi, 2003. godine je broj stanova premašivao potrebu u odnosu na broj domaćinstava, pa smo

praktično imali višak stanova. Na grafikonu je najuočljiviji brzi porast stanova u periodu od 1991. do danas. Najintenzivniju izgradnju stanova za stalno stanovanje Kotor je doživio u periodu od 1971. do 1990. godine.

Tabela: Stanovi za stalno stanovanje na teritoriji opštine Kotor:

Stanovi za stalno stanovanje po godini izgradnje, popis 2003.										
opština Kotor	Ukupno	do 1918	1919- 1945	1946- 1960	1961- 1970	1971- 1980	1981- 1990	1991- 2000	2001- 2002	2003
broj	8206	1001	167	332	1077	2292	1949	736	145	66
Površina (m ²)	564019	70055	11413	21992	73312	159018	138650	48802	10081	3546

Izvor: MONSTAT

Tabela: stambena izgradnja na teritoriji opštine Kotor u periodu poslije popisa 2003.godine:

Stambena izgradnja u opštini Kotor									
godina	Završeni stanovi-ukupno		Stanovi prema broju soba					Nezavršeni stanovi	
	broj	m ²	garsonjere i jednosobni	sa 2 sobe	sa 3 sobe	sa 4 sobe	sa 5 i više soba	broj	m ²
2003	53	3686	13	18	6	11	5	9	901
2004	24	2026	/	4	14	4	2	3	228
2005	44	3680	4	4	34	/	2	26	2165
2006	50	3818	3	10	32	5	/	69	5017
2007	305	20686	75	121	75	29	5	141	11424
2008	266	17753	67	104	81	12	2	219	15769
2009	316	21776	85	108	80	39	4	245	19117

Izvor: MONSTAT

Poslednjih nekoliko godina, sa velikim prlivom ino-turista, izrazito je i povećanje stambene izgradnje, što je naročito uočljivo u periodu poslije 2006. U strukturi novoizgrađenih dominiraju dvosobni i trosobni stanovi, koji se uglavnom koriste periodično – u toku ljetnih mjeseci, odnosno radi se o stanovima za turiste.

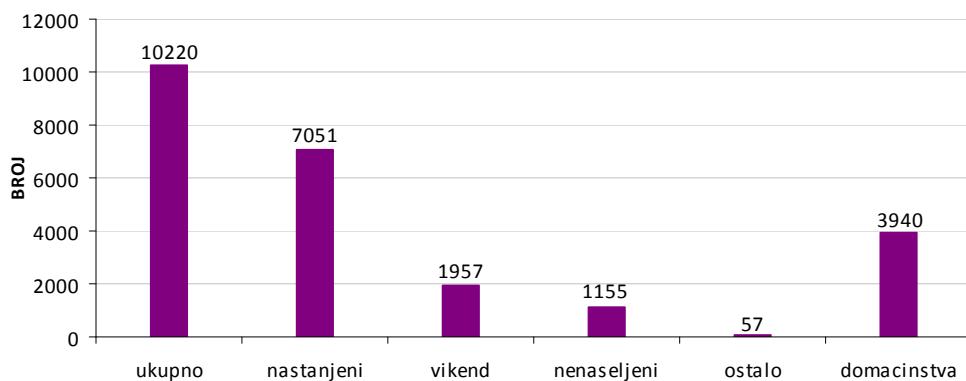
Generalno posmatrano, u cijelokupnoj strukturi izgradnje stanova poslije 1981. godine broj stanova za odmor sve je veći, a to je naročito uočljivo u periodu od 1991 do danas.

Tabela: stanovi za odmor i rekreaciju (vikend-kuće) na teritoriji opštine Kotor (popis 2003. godine):

Stanovi za odmor i rekreaciju na teritoriji opštine Kotor po površini i godini izgradnje						
Kotor	ukupno	Godina izgradnje				
		do 1970.	1971 - 1980	1981 - 1990	1991 - 2000	poslije 2000.
Ukupno	1957	440	156	363	467	62
Površina, m ²	128150	28996	10534	26882	25858	4355

Izvor: MONSTAT

STRUKTURA STANOVA I BROJ DOMAĆINSTAVA U OPŠтини KOTOR PREMA POPISU iz 2003.GOD.

Izvor: MONSTAT

Podaci o nastanjenosti stanova razlikuju se u gradskoj i seoskoj sredini. S obzirom da ti podaci još uvijek nisu dostupni u novom popisu iz 2011. godine, analizirani oni iz popisa 2003. Od ukupno 5.846 stanova u gradu, stalno je nastanjeno 4.123 (70,53%), dok se za odmor i rekreatiju koriste 874 stana (14,95%). U ruralnom području, od ukupno 4.374 stana, stalno je nastanjeno 66,94%, dok se čak 1.083 (24,75%) koristi za odmor i rekreatiju.

Novim popisom utvrđeno je da na teritoriji opštine ukupno ima 13.594 stana, od toga 7.616 u urbanom i 5.978 stanova u ruralnom području. Znači, između posljednja dva popisa, u gradskoj sredini izgrađeno je 1.770, a u seoskoj 1.604 stana. Imajući u vidu naglu promjenu kretanja na tržištu u periodu od 2006. do danas, odnosno veliko interesovanje inostranih posjetilaca za kupovinu nekretnina u Crnoj Gori, najveći broj novoizgrađenih stanova bio je namijenjen prodaji. Može se realno pretpostaviti da je 90% vlasnika novih stambenih jedinica iz drugih država, odnosno da se radi o stanovima koji se koriste sezonski – u toku ljetnjih mjeseci.

Na teritoriji opštine preovlađuju dvosobni stanovi, što ne odgovara potrebama stanovništva, jer najviše je četvoročlanih porodica, a sa druge strane veliki broj mlađih bračnih parova živi u iznajmljenim stanovima i u zajednicama sa roditeljima. Najveći broj stanova odgovara sanitarno-higijenskim i savremenim uslovima života. Opremljenost instalacijama i pomoćnim prostorijama nešto je povoljnija u gradu nego u ostalim područjima (prigradskim, vikend i seoskim), gdje oko 15% domaćinstava nema kupatilo i WC, a oko 8% vodovodne instalacije.

2.4. Starosna struktura stalnog stanovništva

Prosječna starost stanovnika opštine iznosi 39,5 godina. Ženski dio populacije prosječne je starosti 41,2 godine, dok je starosni prosjek muške populacije 37,6 godina.

U gradskoj sredini prosječan broj godina je 39,8, dok je u ruralnom području starosni prosjek 39,1 godina.

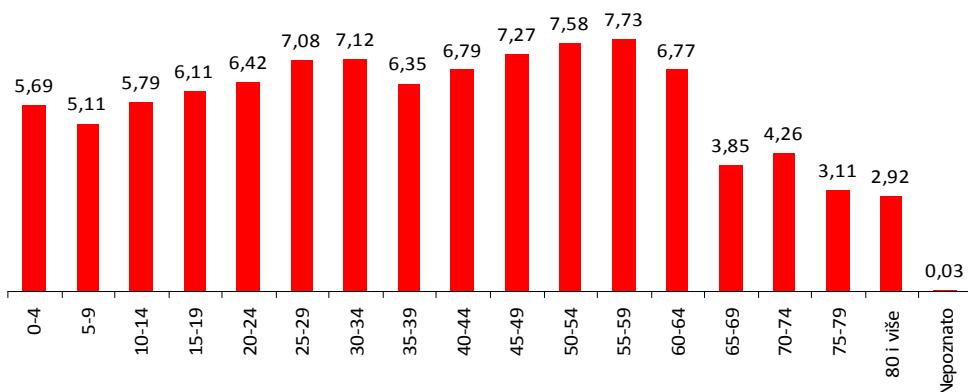
Najveći je procenat stanovnika od 50 do 59 i od 25 do 35 godina.

Sljedeći grafikoni prikazuju brojčano i procentualno učešće svih starosnih grupa u ukupnom broju stanovnika opštine:

Pol	Ukupno	Starost																		
		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80 i više	Nepoznato	
sv.	22601	1287	1156	1309	1381	1451	1600	1610	1435	1535	1644	1714	1747	1531	870	962	702	661	6	
m	10837	690	600	681	714	761	805	809	672	715	775	825	856	692	378	386	253	223	2	
ž	11764	597	556	628	667	690	795	801	763	820	869	889	891	839	492	576	449	438	4	

Izvor: MONSTAT

Procentualno učešće starosnih grupa u ukupnom broju stanovnika opštine

Izvor: MONSTAT

2.5. Aktivnost, profesionalna struktura i potencijali stanovništva

Sa ovog aspekta stanovništvo se može posmatrati na osnovu dva kriterijuma. U jednoj grupi su svi zaposleni sa punim ili djelimično punim radnim vremenom. Drugu grupu (aktivno stanovništvo) čine svi koji obavljaju neko zanimanje i oni koji nisu u radnom odnosu (dio u poljoprivredi, zanatstvu, pomažući članovi porodice i sl.). U Kotoru je više aktivnog nego zaposlenog stanovništva. Radno aktivnog stanovništva je 42,8%, od čega je zaposleno 25,9% sa prosječnom neto zaradom od 344,4 € 2003. godine, odnosno 465 € 2010. godine. U ukupnom broju zaposlenih lica, 52,7% čine žene.

Prema statističkom godišnjaku za 2010. (Zavod za statistiku Crne Gore) prosječan broj zaposlenih na teritoriji opštine u 2009. godini iznosio je 6.723, dok je u 2010. godišnji prosjek 6.330 zaposlenih. Dakle, stopa zaposlenog stanovništva povećana je sa 60,5% (od ukupnog broja radno aktivnog stanovništva) u 2003. godini na 68,4% u 2009., odnosno 64,4% u 2010. godini. Pored navedenog, uočljiv je i rast prosječne bruto zarade na nivou opštine, pa je 2007. prosječna bruto zarada iznosila 498€, 2008. godine 612€, 2009. je bila 671€, a 2010.godine 694€ (Izvor – Zavod za Statistiku Crne Gore – mjeseci statistički pregled, br.12/2010).

Struktura stanovništva prema djelatnostima dobar je pokazatelj stepena razvijenosti, kao i usmjerenja određene sredine prema pojedinim aktivnostima. Na osnovu popisa iz 2003. godine, najveći procenat stanovnika opštine (od ukupnog broja zaposlenih) radi u sljedećim djelatnostima: trgovina na veliko i malo (23,4%), zdravstveni i socijalni rad (13,90%), saobraćaj, skladištenje i veze (11,05%), državna uprava i socijalno osiguranje (8,55%), obrazovanje (7,88%), hoteli i restorani (6,86%), prerađivačka industrija (6,74%), ostale komunalne, društvene i lične usluge (6,2%), proizvodnja električne energije, nafte i gasa (3,36%), poslovi sa nekretninama (2,85%) itd.

STANOVNIŠTVO PREMA AKTIVNOSTI U OPŠTINI KOTOR (popis iz 2003.godine)							
Kotor	Ukupno	Aktivno stanovništvo			Lica sa ličnim prihodom	Izdržavano stanovništvo	Lica na radu/boravku u inostranstvu do 1 godine.
		Svega	Obavlja zanimanje				
	Ukupno	22947	9828	5950	4871	8103	145
	%	100	42.83	25.93	21.23	35.31	0.63

Izvor: MONSTAT

Strateški plan razvoja opštine Kotor | 2013-2017

Promjena tržišne orijentacije od 2005. godine (priliv ino-turista, izgradnja, prodaja/kupovina nekretnina, iznajmljivanje i dr.) rezultirala je povećanjem broja zaposlenih, ali još uvijek nema podataka o kojim je djelatnostima riječ. Na osnovu ekspanzije gradnje pretpostavlja se da je najveći broj novozaposlenih u djelatnostima usko povezanim sa izgradnjom i prodajom ili rentiranjem, te da je (u poređenju sa podacima iz 2003.) u građevinarstvu, poslovima sa nekretninama i finansijskom posredovanju značajno porastao procenat zaposlenih.

Radi dobijanja realnije slike zaposlenosti stanovništva na nivou opštine, analizirani su podaci o korisnicima osiguranja (izvor: Statistički godišnjak za 2010.godinu).

Od 2010. ove podatke MONSTATU dostavlja Poreska uprava, pa su podaci iz 2009.godine posljednji koje je MONSTAT mogao publikovati.

Tabela: ukupan broj osiguranika u opštini Kotor po kategorijama u 2009. godini:

Broj ukupnih osiguranika po kategorijama osiguranja, 2009. god.		
Ukupno osiguranika		22840
Zaposleni	nosioci osiguranja	7264
	članovi porodice	3829
Nezaposleni	nosioci osiguranja	3728
	članovi porodice	1988
Penzioneri	nosioci osiguranja	4693
	članovi	825
Poljoprivrednici	nosioci osiguranja	38
	članovi	12
Izbjegla lica		220
Ostali	nosioci osiguranja	223
	članovi	20

Izvor: MONSTAT

(Stanovništvo staro 15 i više godina prema polu i školskoj spremi, popis iz 2003. godine)

	Pol	Srednje obrazovanje						Više obrazovanje	Visoko obrazovanje	Nepoznato
		svega	stručne škole u dvogod. i trogod. trajanju	gimnazija	srednje stručne škole	srednje usmjer. obrazovanje	škole za specijalizaciju			
KOTOR	svega	9706	3251	1333	4216	808	98	1906	1560	259
	muški	4819	2003	304	2146	323	43	1130	765	135
	ženski	4887	1248	1029	2070	485	55	776	795	124

Izvor: MONSTAT

U poređenju sa podacima iz 2003., evidentan je porast broja zaposlenih, ali je broj radno aktivnih stanovnika opštine još uvijek na nezadovoljavajućem nivou.

Među nezaposlenima najbrojnija su lica u životnoj dobi od 40 do 50 godina, a najviše nezaposlenih čeka na posao od 1 do 3 godine.

Broj nezaposlenih lica

2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
971	972	1005	972	1053	1427	1862	2323	2692	4710

Izvor: Zavod za zapošljavanje

Stopa nezaposlenosti

2011	2010	2009	2008	2007
9,9	9,9	9,9	9,9	10,7

Izvor: Zavod za zapošljavanje

Kvalifikaciona struktura nezaposlenih

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII ₂	VIII
2002	175	271	730	833	9	257	96		
2003	232	363	904	831	22	241	102		
2004	182	300	769	698	21	242	111		
2005	119	219	625	563	14	225	124		1
2006	96	143	494	418	13	159	100		3
2007	65	117	374	260	17	132	87		1
2008	73	129	338	225	14	115	82		
2009	87	113	319	225	13	108	140		
2010	90	98	315	220	13	95	134	7	
2011	90	82	284	263	9	90	143	10	

Izvor: Zavod za zapošljavanje

Rodna struktura nezaposlenih

	ukupno	muškarci	žene
2002	2371	1063	1308
2003	2695	1221	1474
2004	2323	1195	1128
2005	1862	1001	861
2006	1426	825	601
2007	1053	669	384
2008	972	596	376
2009	1005	567	438
2010	972	537	435
2011	971	479	492

Izvor: Zavod za zapošljavanje

2.6. Formalno obrazovanje stanovništva

Na osnovu popisa iz 2003. godine, na području kotorske opštine živjelo je 1,46% nepismenih stanovnika starijih od 10 godina, a najveći procenat nepismenih bio je u starosnoj grupi 65 godina i više. Posmatrajući polnu strukturu nepismenog stanovništva starijeg od 10 godina, u opštini Kotor je znatno veći procenat nepismenih osoba ženskog pola.

Podaci iz 2003. godine na području naše opštine za radno stanovništvo starije od 15 godina, prema polu, školskoj spremi i pismenosti prikazani su u narednoj tabeli:

NEPISMENI OS	1-3 OS	4-7 OS	OSNOVNO OBRAZOVANJE	SREDNJE OBRAZOVANJE	VIŠE I VISOKO OBRAZOVANJE
278	219	1212	3393	9706	3466

2.7. Nacionalna struktura stanovništva

Prema podacima popisa iz 2003., na području opštine najveći procenat stanovništva su činili Crnogorci (46,81%), dok je nešto manje bilo Srba (30,91%). Slijede Hrvati 7,68%, Muslimani 0,46%, Albanci 0,33%, Bošnjaci 0,07%, a zatim sve ostale nacionalne manjine u procentu od 13,74%.

2.8. Demografska prognoza do 2017. godine

Iako prvi rezultati popisa iz 2011. godine ukazuju na smanjenje broja stanovnika opštine, očekuje se da će predviđeni ekonomski razvoj usloviti i povećanje broja stanovnika, pa će se, dugoročno posmatrano, demografski razvoj odvijati prema predviđenim količnicima rasta.

Na osnovu raspoloživih statističkih podataka za period od II svjetskog rata do danas (o kretanju broja stanovnika, broja i prosječne veličine domaćinstava u opštini), izvedeni su količnici rasta za svaku od navedenih kategorija i pretpostavljene vrijednosti 2017.godine.

Promjene osnovnih demografskih činilaca:

Popisna godina	Broj stanovnika	Količnik rasta	Broj domaćinstava	Količnik rasta	Broj članova domaćinstva	Količnik rasta
1948	14.124		3.940		3.5848	
1953	15.436	1,0179	4.147	1,010	3,72	1,0076
1961	16.642	1,0094	4.566	1,012	3,64	0,9974
1971	18.917	1,0129	5.317	1,015	3,56	0,9976
1981	20.455	1,0078	6.299	1,017	3,25	0,9909
1991	22.410	1,0092	6.783	1,007	3,30	1,0017
2003	22.947	1,0020	7.290	1,006	3,15	0,9528
2011	22.799	0,99	7.649	1,050	2,98	0,9469
2017	22.688	0,981	7.918	1,005	max 3,0614 min 2,2439	0,9425

Izvor: MONSTAT

U analizi podataka zapaža se pad rasta: broja stanovnika i domaćinstava, kao i broja članova domaćinstva. Uzimajući u obzir izražen pad prirodnog priraštaja na nivou države, uglavnom završen proces deagrarizacije i opšti pad nataliteta na evropskom nivou, realno je očekivati da će se uočeni trendovi nastaviti. Opština Kotor će 2017. godine imati 22 do 23.000 stanovnika u 7.500 do 8.000 domaćinstava, a prosječna veličina domaćinstva će se kretati od 2,2 do 3 člana.

2.9. Prognoza stambenih potreba

Stanovi za stalno stanovanje

U kotorskoj opštini, prema popisu iz 2003., bio je stalno nastanjen 7.051. stan, ukupne površine 497.749 m², prosječne veličine 70 m².

Površina po stanaru od 21,7 m² ukazuje na relativno visok standard, a u poređenju sa brojem domaćinstava zapaža se nedostatak 239 stanova.

Novim popisom registrovano je 7.649 domaćinstava na teritoriji opštine. Iako je u međuvremenu, kao što je već napomenuto, izgrađeno još 1.770 stanova u gradskom i 1.604 u ruralnom području, realno se procjenjuje da je 90% novoizgrađenih stanova bilo namijenjeno stranim kupcima, dok je samo 10% odnosno 337 stanova u vlasništvu lokalnog stanovništva.

Osnovano pretpostavljajući da će opština Kotor 2020. godine imati oko 23.500 stanovnika te da će domaćinstva u prosjeku imati 2,65 članova, za zadovoljenje stambenih potreba lokalnog stanovništva biće potrebno 8.680 stambenih jedinica. S obzirom da je trenutno stalno nastanjeno oko 7.400 stanova, znači da je neophodno još oko 1.200 stanova.

Ukoliko je prosječna veličina stana 70 m^2 , potrebno je još 84.000 m^2 korisne površine stambenog prostora ili oko 117.600 m^2 bruto razvijene građevinske površine. Uz indeks izgrađenosti od 0,8 (nivo porodičnog stanovanja), neophodno je neto 147.000 m^2 zemljišta, odnosno bruto oko 294.000 m^2 (29,4 hektara).

Osim pomenutog, Sekretarijat za imovinsko-pravne poslove Opštine Kotor raspolaže informacijama da 94 socijalno ugrožene porodice nemaju riješeno stambeno pitanje, uglavnom na području Grblja (Sutvara, Nalježići, Lješevići, Dub), kao i na teritoriji Risna, Dobrote i Mula. Takođe, Sekretarijatu se obratilo 38 porodica izbjeglih sa područja bivše SFRJ, koje trenutno žive na teritoriji naše opštine. Dakle, neophodno je obezbijediti 132 stana za rješavanje stambenog pitanja socijalno ugroženih i izbjeglih lica.

2.10. Stanje zaposlenosti/nezaposlenosti

Radno aktivna 7.264 stanovnika, odnosno 64% radno sposobnog stanovništva (na osnovu podataka Zavoda za statistiku iz 2010. godine) ukazuje na relativno zadovoljavajuću stopu zaposlenosti. Za postizanje pune zaposlenosti stalnog stanovništva (oko 50% ukupnog broja stanovnika ili 11.400 zaposlenih) potrebno je otvaranje još oko 4.500 novih radnih mjesta.

3. PRIVREDNA STRUKTURA

3.1 Osnovne karakteristike privrednih kretanja

Ukupna dešavanja na području bivše SFRJ u posljednjoj dekadi prošlog vijeka definitivno su determinisala privredni ambijent ne samo u opštini Kotor, već i na području države i regionala. Naime, ratna zbivanja, sankcije i okolnosti koje nezaobilazno prate proces tranzicije, drastično su uticali na promjenu privredne strukture. Do tada vodeće privredne grane koje su bile ekonomski oslonac ne samo grada, već i republike, praktično su se ugasile. Takva je bila i submina nekadašnjeg najjačeg privrednog subjekta u oblasti pomorske privrede, kompanije „Jugooceanija“ koja je, sa 26 brodova ukupne tonaže od preko 600.000 BRT, bila lider na tada respektabilnom jugoslovenskom prostoru. Podsjećanja radi, osim navedene firme, u oblasti industrije funkcionalisali su : *Industrija kliznih ležajeva "ILK"*, *Fabrika gumeno-tehničkih proizvoda "Bokeljka"*, *Industrija hemijskih proizvoda "Riviera"*, *Fabrika konfekcije "Jadran"*, *Fabrika za preradu ljekovitog bilja "Ljekobilje"*, *Preduzeće za promet naftom i naftnim derivatima "Jugopetrol"*, *Trgovačko preduzeće "Napredak"*, *Poljoprivredno trgovačko preduzeće "Boka"*, *Hotelsko-turističko preduzeće "Fjord"*, kao i mnoštvo malih i srednjih preduzeća. Prema raspoloživim podacima, u ukupnom DBP Crne Gore privreda Kotora učestvovala sa 10 do 12 %.

Danas, nažalost, sticajem prethodno navedenih okolnosti, privreda Kotora (Što će biti detaljnije prezentirano u narednim tačkama) zasniva se na tercijalnim djelatnostima: trgovini, turizmu, uslugama, djelimično industriji i začecima pomorske privrede. Činjenica je da očekivani efekti privatizacionih procesa, posebno u dijelu industrije i turizma, ne samo da su izostali, već su praktično likvidirali postojeće kapacitete. Posljedica je stagnacija razvoja opštine, koja se manifestovala rastom nezaposlenosti, pogoršanjem socio-ekonomskog položaja građana, smanjenjem budžetskih prihoda, a time i zastojem u realizaciji kapitalnih infrastrukturnih projekata. Iznenadni ekonomski bum prije pet godina (sa aspekta trajanja i mogućnosti bolje valorizacije prirodnih i ostalih resursa opštine) bio je kratkog daha. Uz poslovnu sporost i nepripremljenost (nedostatak planske dokumentacije i projekata) najvažnijih subjekata, rezultirao je započetim i nezavršenim projektima, odnosno posljedicama koje se u ovom vremenu sveopšte ekonomske krize radikalizuju do krajnjih granica.

3.2. Turizam i ugostiteljstvo

U turizmu je evidentan nesklad između izgrađenih smještajnih kapaciteta i nedovoljne vanpansionske ponude. Poseban problem je slabo razvijena tehnička infrastruktura, posebno vodovodna i putna, kao i nepostojanje uređenog sistema kanalisanja i tretmana otpadnih voda.

I pored uspešnih rezultata u modernizaciji odnosno izgradnji turističke suprastrukture posljednjih godina, funkcionalno i tehničko stanje većih hotelskih kapaciteta (*Teuta* u Risnu i *Vrmac* na Prčanju) i dalje je nepovoljno.

Kvantitativno smanjenje turističkih smještajnih kapaciteta kreće se uporedo sa kvalitativnim poboljšanjem, posebno u novootvorenim malim hotelima koji posjeduju dobre arhitektonsko-ambijentalne karakteristike (hoteli *Vardar*, *Astoria*, *Villa Duomo*, *Palazzo Radimir...*)

Statistika broja smještajnih objekata je neprecizna, što je ujedno i problem državnog karaktera. Razlika između registrovanih i procijenjenih kapaciteta je takva da na jedan registrovani ležaj dolaze približno 2,5 procijenjenih ležajeva. U svakom slučaju, u ponudi dominiraju smještajni kapaciteti privatnih izdavalaca.

Malo je učešće kapaciteta kategorije L (pet zvjezdica) koji postaju dominantni i nezaobilazni u savremenim turističkim kretanjima.

U periodu nakon 2005. značajno je povećano interesovanje turista za ljetovanje u Crnoj Gori, pa je 2007. registrovano skoro 2,5 puta više noćenja nego 2003. godine.

U posljednje tri godine aktuelnu ekonomsku krizu prati konstantan pad broja gostiju i ostvarenih noćenja. Izuzetak je posjeta izletnika koji u Kotor dolaze kruzing brodovima i autobusima iz Dubrovnika. Broj izletnika se povećava svake godine, pa u narednom planskom periodu više pažnje treba posvetiti jačanju turističke ponude i dostupnosti područja (i informacija). S obzirom da je održivi razvoj preduslov dugoročnije atraktivnosti, postepeno treba uvoditi više sadržaja, inovacija i alternativnih vidova turizma, kao bi se privuklo što je moguće više interesno različitih kategorija turista.

Tabelarni prikaz broja gostiju i noćenja

Godina	Gosti	Noćenja
2003	27971	167455
2004	36131	198153
2005	56808	306378
2006	60040	347023
2007	67118	378656
2008	60039	345428
2009	54887	316130
2010	44901	255185
2011	51949	286141

Izvor: Turistička organizacija Kotora

Na području kotorske opštine ima ukupno 24 hotela, različite veličine i kategorija (sa 1.158 ležajeva), 3 hostela (sa 308 kreveta) i 4 auto kampa. U privatnom smještaju je registrovano 3.558 kreveta, a procijenjeni ukupni broj kreveta je oko 6.000.

Na osnovu turističke kategorizacije, 5 zvjezdica ima samo jedan hotel - "Forza Mare" u Dobroti. Nešto je veći broj hotelskih smještajnih kapaciteta sa 4 zvjezdice: hoteli "Astorija", "Villa Duomo", "Hipocampus", "Vardar" i "Cattaro" u Starom gradu, "Palazzo Radimir" u Dobroti, "Splendido" na Prčanju, "Amfora" u Orahovcu i "Per Astra" u Perastu. Radi se o manjim hotelima koji posjeduju relativno mali broj soba.

Veći hoteli su generalno u lošem stanju: "Teuta" u Risanu (306 ležaja) po kategorizaciji ima 2 zvjezdice i jedan je od malobrojnih hotela u zalivu koji ima sopstvenu plažu sa sitnim šljunkom. Slična situacija je i sa bivšim hotelom "Fjord" (nekada 2* - 286 ležajeva) koji je takođe bio na samoj obali, sa sopstvenom plažom, ali je sada u ruševnom stanju. Hotel nije u funkciji, a na njegovom mjestu bi trebalo da se izgradi novi.

HOTELI

Br. zvjezdica	*****	****	***	**
Br. hotela	1	13	9	1
Br. Ležaja	20	400	530	208

Izvor: Turistička organizacija Kotora

Opština Kotor ima i tri hostela sa ukupno 103 ležaja. Hostel "Old town" u Starom gradu je u kategoriji 4 zvjezdice i ima 47 kreveta, hostel "Montenegro" ima 1 zvjezdicu i 21 krevet, a hostel "Spasić-Mašera" je bez kategorizacije i raspolaze sa 240 kreveta.

PRIVATNI SMJEŠTAJ

Br. zvjezdica	*****	****	***	**	*
Br izdavaoca smještaja	1	110	159	142	105
Br. ležaja	14	596	1282	970	696

Izvor: Turistička organizacija Kotora

Na teritoriji opštine postoje četiri auto-kampa, i to dva u Stolivu i po jedan Kostanjici i u Morinju .

Izletnički , jahting i kruzerski turizam

Prema iskustvu iz posljednjih nekoliko godina, Kotor i Kotorski zaliv posebno su interesantni izletničkim gostima, pa je zabilježen je porast posjeta velikih kruzing brodova, kao i izletnika sa područja Dubrovačko-Neretvanske županije.

Kotorsku luku je 2006. godine posjetilo 1.055 jahti sa 4.536 putnika i 155 putničkih brodova sa 36.360 putnika. Ukupan broj putnika koji su posjetili Kotor je 40.896. Tokom 2006. Kotor je posjetilo oko 280 – 300.000 izletničkih gostiju koji najvećim dijelom dolaze autobusima sa područja Dubrovačko-Neretvanske županije.

Tokom 2007. u Kotor je uplovilo 177 brodova sa 48.732 putnika i 1.205 jahti sa 5.751 putnika. U odnosu na 2006. godinu broj plovila i putnika povećan je za 20%.

U 2008. godini zabilježeno je skoro 180 000 izletnika, a znatno veći promet je ostvaren i u kotorskoj luci. Našu luku je posjetila su 223 velika kruzera sa 51.305 putnika i 1.109 jahti sa 5.910 putnika.

Tokom 2009. registravana je posjeta oko 160.000 izletnika koji su obuhvaćeni obavezom plaćanja izletničke takse. S obzirom na to da je u toku 2008. godine naš grad izletnički obišlo oko devetnaest hiljada austrijskih penzionera, po osnovu posebnog aranžmana Vlade Crne Gore kojeg nije bilo u ovoj godini, broj gostiju, mimo tog aranžmana se gotovo poklapa sa prošlogodišnjim.

U 2009. godini u kotorsku luku uplovilo je 256 brodova sa 74.989 putnika i 1.108 jahti sa 5.101 putnikom.

Najznačajniji porast u turističkom prometu 2010 godine zabilježen je u izletničkim programima. Grad je posjetilo 200.850 izletnika, obuhvaćenih obavezom plaćanja izletničke takse, što je za 26% više u odnosu na 2009. godinu.

Iste godine porastao je i promet u luci Kotor, pa je broj dolazaka brodova (u poređenju sa prethodnom godinom) povećan za oko 18%, dok je putnika bilo čak 93% više u odnosu na 2009. Broj jahti i putnika na jahtama bio je na istom nivou kao i 2009. godine.

Najbolja posjeta u oblasti izletničkog turizma zabilježena je 2011. godine. Tada je u našu luku uplovilo 317 brodova sa 189.426 putnika, što je za 2% više brodova i 30% više putnika u odnosu na prošlogodišnje podatke. U 2011. godini u kotorsku luku uplovile su 1.224 jahte sa 5.739 putnika, odnosno 11 % više jahti i 14 % više putnika u odnosu na 2010.

Ogroman broj izletnika koji posjete grad i povećan broj velikih kruzera, sa sve dužim zadržavanjem u našoj luci, potvrđuju opravdanost uvjerenja da Kotor, zbog svoje izuzetne prirodne i kulturne ljepote, ima posebno mjesto u turizmu i karakteristike stvarno održivog i ambijentalno prilagođenog turizma.

Kao privredna grana, ugostiteljstvo u našoj opštini zastupljeno je u vidu raznovrsnih oblika i sadržaja. Kategorije ugostiteljskih objekata (specijalizovani restorani, kafane, kafe-barovi, konobe, plažnih barovi itd) i njihov broj – 218 čine važnim i značajnim ovaj segment turističke ponude.

3.3. Pomorstvo

Uvažavajući bogatu tradiciju i stečeno iskustvo te postojeći i budući kadrovski potencijal, a sa ciljem obnove trgovачke flote, Odlukom Vlade Crne Gore krajem 2003. godine osnovano je *Pomorsko-brodarsko akcionarsko društvo „Crnogorska plovidba“ AD Kotor*.

Osnovna djelatnost „Crnogorske plovidbe“ je pomorski teretni saobraćaj, agencijski i poslovi zastupanja itd.

U startu postojala je ideja da kompanija formira flotu *bulk-carriera*, brodova za suve rasute terete. Ideja je realizovana nakon potpisivanja ugovora o gradnji dva broda tipa *handy-size*, od 35.000 tona nosivosti, sa kineskom kompanijom POLY. Još u novembru 2009. usaglašeno je da će brodovi biti građeni u jednom od najboljih kineskih brodogradilišta - Shanghai Shipyard Co., Ltd.

Gradnja prvog broda (oznaka gradnje S1195, *M/V Kotor*) počela je u februaru 2011., a primopredaja je obavljena 12. januara 2012. u Shanghaju.

Drugi brod (oznaka gradnje S1196, *M/V Dvadesetprvi maj*) počeo je da se gradi u junu 2011., a završen je u avgustu 2012. godine, kada je izvršena primopredaja.

Kako bi se omogućilo stalno zaposlenje i kontinuirani prihod, ideja kompanije je da nakon isporuke, posredstvom renomiranih brokeru, zaključi brodove u dugoročni najam po najboljim tržišnim uslovima. Zaposlenje *M/V Kotor* je obavljeno po navedenom principu, te je brod u komercijalnoj eksploataciji već od 19. januara 2012.

Tokom 2011. godine formirane su i zaokružene skoro sve službe kompanije, kako bi *Crnogorska plovidba* bila spremna za tehničko-komercijalne djelatnosti u momentu isporuke brodova odnosno početka komercijalnih aktivnosti.

U *Crnogorskoj plovidbi AD Kotor* završena je implementacija sistema kvaliteta ISO 9001, kao i sistema ISM i ISPS na *M/V Kotor*, što će biti urađeno i na drugom brodu. Obavljaju se i pripremne radnje za implementaciju novog sistema kvaliteta za zaštitu okoline – ISO 14001.

Nabavljen je i instaliran program za elektronsko tehničko praćenje održavanja broda, sistem naručivanja rezervnih dijelova i potrošnog materijala radi tačnog i pravovremenog posjedovanja svih potrebnih podataka, a sve u cilju kontrole troškova.

3.4. Trgovina, usluge, zanatstvo

Trgovina odražava sve parametre socio-ekonomskog okruženja. Porodični biznis i mala preduzeća sa sezonskim naglaskom na rad prepoznatljive su karakteristike najvećeg broja preduzeća. Prema registru Sekretarijata za privredu, preduzetništvo i saobraćaj Opštine Kotor registrovane su 442 samostalne trgovinske radnje.

Među velikim kompanijama u trgovinskoj djelatnosti vodeću poziciju zauzima „*Jugopetrol*“ Kotor. Zatim slijede : AD „*Napredak*“ Kotor, d.o.o „*EXPO*“ Kotor, „*Voli*“ d.o.o. PJ Kotor...

Osnovna aktuelna obilježja trgovine su:

- usitnjenošć preduzeća i objekata;
- neregularni tržišni uslovi, posebno prisutnost sivog tržišta i
- opšta privredna nelikvidnost i nizak nivo standarda koji se direktno odražavaju na trgovinu.

Usluge se uglavnom odnose :

• agencije za nekretnine.....	193
• turističke agencije.....	16
• knjigovodstvene agencije.....	16
• poštanske usluge.....	6
• osiguranje.....	3
• banke.....	7

U **zanatstvu** prevlađuju nespecifične zanatske radnje, i to kako slijedi:

• automehaničari	22
• zlatari.....	4
• frizerski saloni.....	29
• hemijske čistionice.....	2
• kozmetički saloni.....	2
• fotografii	1
• ostali zanati.....	16

3.5. Poljoprivreda

U ranijim baznim i strateškim dokumentima o razvoju poljoprivrede, ova djelatnost je zajedno sa turizmom određivana kao jedan od prioritetnih pravaca razvoja. Ipak, poljoprivreda je zadržala glavne osobine tradicionalnog niskoproduktivnog sektora.

Imajući u vidu da je zemljište jedan od najvažnijih i najosjetljivijih prirodnih resursa i da je visokokvalitetno poljoprivredno tlo jako deficitarno na teritoriji opštine, neophodno je njegovo očuvanje za primarnu namjenu. Iako je poljoprivreda tradicionalna djelatnost ruralnog stanovništva Kotora, sadašnja struktura je znatno izmijenjena. Od ukupnog broja stanovnika, samo se 0,6% bavi poljoprivrednom proizvodnjom kao primarnom djelatnošću, dok za većinu domaćinstava seoskih područja poljoprivreda predstavlja samo dopunski izvor prihoda. Većina gazdinstava ima manje od 3 ha zemlje (prosjek za cijelo područje kotorske opštine je 0,6 ha po poljoprivrednom gazdinstvu). Znatno je manja zastupljenost većih gazdinstava (od 1,0 –20,0 ha), pa sadašnja struktura ne omogućava rentabilnu proizvodnju koja podrazumijeva veće zemljišne posjede, a time i primjenu savremenih agrotehničkih i drugih mjera. S obzirom da rentabilnost proizvodnje raste sa povećanjem površine gazdinstva, onda se može zaključiti da je sadašnja struktura ograničavajući faktor u korišćenju poljoprivrednog zemljišta. Čak i među onima koji imaju nešto više zemljišta, malo je vitalnih i tržišno usmjerenih gazdinstava koja bi se u sadašnjim okolnostima mogla ravnopravno nositi sa uvoznom konkurencijom.

U poljoprivredi preovladava proizvodnja agruma, ranog povrća, maslina, ljekovitog bilja i sadnog materijala suptropskih kultura, kao i plastenička proizvodnja, a u posljednje vrijeme se stimuliše proizvodnja i prerada mediteranskih kultura.

U strukturi obradivih površina na teritoriji opštine Kotor, oranice i bašte zauzimaju oko 23%, voćnjaci i vinogradi 25% i livade 51%. Ako se tome doda činjenica da pašnjaci čine 52% ukupnog poljoprivrednog zemljišta, sasvim je uočljiva zanemarljiva uloga poljoprivrede u sadašnjoj orijentaciji stanovnika. Od 669 ha oraničnih površina, posljednjih godina je zasijano samo 158 ha, što čini 23,6%. Evidentno je zaostajanje i u proizvodnji grožđa i agruma, kako smanjenjem broja rodnih stabala, tako i u pogledu prinosa.

Maslinarstvo

Krajem 18. vijeka, u vrijeme procvata maslinarstva u Crnoj Gori, uzgajalo se oko milion stabala masline i proizvodilo od 2 do 4 hiljade tona kvalitetnog maslinovog ulja koje je nalazilo put i do tadašnjih evropskih dvorova.

Na osnovu podataka iz 1992., pretpostavlja se da je u Boki bilo 41,6% od ukupnog broja stabala maslina u Crnoj Gori (oko 380.000 – 400.000). Prema istom izvoru, procjenjuje se da je kotorska opština imala oko 40.000 stabala.

Od tada, naše maslinarstvo ide silaznom linijom, da bi u savremeno doba dostiglo najniži nivo do sada.

Posredstvom Maslinarskog društva, od 2005. godine nabavljeno je i distribuirano članovima na području sve tri bokeljske opštine više od 12.000 sadnica masline (90% žutica/dubrovačka bjelica), od čega maslinarima u kotorskoj opštini oko 8.000.

Procen priključenja Evropskoj Uniji podrazumijeva u sektoru poljoprivrede i popis maslina, proizvođača i obima proizvodnje (onih koji proizvod iznose na tržište), pri čemu će se dobijeni podaci koristiti kao osnova za obračunavanje visine sredstava koja će EU namijeniti ovom sektoru.

Baza podataka Maslinarskog društva „Boka“ odnosi se samo na članove Društva:

1. Broj upisanih članova: 629
2. Broj aktivnih članova: 425
3. Broj članova iz kotorske opštine: 168
4. Ukupna površina parcela pod maslinama 1.754. 376m² (sa 43.860 kom. žutice)
5. Ukupan broj stabala 28.990 (može se zasaditi još 15.000 kom na tim parcelama)
6. Prosječan broj održavanih stabala: 50
7. Mlinovi u opštini Kotor: 2 električna i jedan kameni (u funkciji)
8. Tržište: prodaja na kućnom pragu i pijaca
9. Interesovanje za plantažni uzgoj u Gornjem Grblju (Đorđije Ivetić, na oko 8 ha) i na manjim parcelama (ukupno oko 5.000 sadnica).

Nepostojanje registra maslina i maslinara na teritoriji opština Kotor i Herceg Novi doprinosi nepotpunoj slici stanja u ovoj oblasti koja predstavlja poljoprivredno, ali i turističko i kulturno dobro Boke. Međutim, ni Registrar koji se

vodi u Opštini Tivat, nije dao značajne rezultate, budući da se maslinari upisuju dobrovoljno, najčešće u cilju zaštite maslinjaka i/ili lakšeg ostvarivanja beneficija.

Nepoznat je i podatak koliko se ljudi ozbiljno bavi proizvodnjom ulja, a kako nema deklarisanih ulja sa područja Boke (koja se mogu javno prodavati), možemo slobodno reći da nema tržišne prodaje ulja sa teritorije Boke.

Ribarstvo i marikultura

Morsko ribarstvo podrazumijeva gajenje, lov, unaprijeđenje i zaštitu riba i drugih morskih životinja. U kotorskoj opštini su izdate dozvole za dvije koče, dvije plivarice i trinaest dozvola za mali obalni ribolov. Prosječni ulov koča je 15-20 kg/h, dok nema podataka za ostale vidove ribarenja.

Udaljenost Kotora od otvorenog mora, a pogotovo od posti za potezanje koča, značajno opterećuje cijenu ulovljene ribe. Brodovi nemaju autonomiju za višednevni ribolov, kao ni sigurne luke i privezišta u slučaju nevremena, te ne čudi podatak da u Kotoru imaju samo dvije koče od kojih je aktivna tek jedna.

Kotorska tradicija je mali obalni ribolov (potegače, parangali...). U ovom segmentu je izdato trinaest dozvola, međutim nema podataka o količini ulovljene ribe.

Marikultura u Kotoru uključuje i uzgoj dagnji (mušulja) i kamenica te dvije vrste bijele ribe - brancina i orade. Uzgoj mušulja se bazira na tehnologiji plutajućih parkova. Godišnja proizvodnja školjki je 200 tona i uglavnom se plasira na domaćem tržištu, uz neznatan izvoz i bez ikakve prerade. Uzgoj bijele ribe podrazumijeva uzgojni ciklus u plutajućim kavezima u moru. Proizvedena količina u dva uzbunjivača na području naše opštine je 150 tona, a uzgojena riba plasira se na domaćem tržištu.

Postojanjem pomenuta dva uzbunjivača, ispunjeni su kapaciteti zalivskog dijela mora u kotorskoj opštini.

3.6. Industrija, energetika i eksploracija mineralnih sirovina

Industrija

Intenzivan privredni razvoj u Kotoru počinje poslije 1950. godine. Razvoj pomorstva, trgovine i turizma učinio je da industrija nema vodeću ulogu, ali svakako dobija značajno mjesto u privrednom životu Kotora. Industrijski razvoj karakterišu metaloprerađivački, hemijski, tekstilni i gumoprerađivački kapaciteti.

Industrijski kapaciteti su zauzimali uski priobalni pojас u užem regionu grada i. iz tog razloga, predstavljali kočnicu razvoja kako industrijskih kapaciteta, tako i budućeg razvoja turizma. Zbog toga je odlučeno da se industrija preseli u Industrijsku zonu koja je locirana u Grbaljskom polju.

U zoni su preseljene *Industrija ležaja Kotor*, *Industrija hemijskih proizvoda Riviera*, *Industrija gumeno-tehničke robe Bokeljka* i dio *Jugopetrola*. U periodu poslije preseljenja, *Industrija kliznih ležajeva* je zapošljavala oko 650 radnika, **Bokeljka** oko 320, a *Rivijera* 360. U fabrikama koje su ostale na starim lokacijama, *Jadran Perast* imao je 550 i *Ljekobilje Risan* 150 zaposlenih radnika. Uvođenje sankcija vremenski se poklapa sa periodom transformacije privrede. Ovaj ionako težak proces, opterećen izolovanosti zemlje od strane međunarodne zajednice, dovodi do kolapsa čiji efekti su vidljivi i danas. *Ljekobilje Risan* ne radi poslije neuspjeli transformacije, *Jadran Perast* ne postoji. U *Rivjeri* se poslije vlasničke transformacije gasi proizvodnja i prostori se uglavnom izdaju kao skladišta. Poslije vlasničke transformacije i *Fabrika gumeno-tehničke robe* takođe gasi proizvodnju.

Od kompletne industrijske proizvodnje u Kotoru preostala je jedino *Industrija ležaja* ili kako se danas zove *Daido Metal Kotor AD*.

Fabrika posjeduje 11.500 m² proizvodnih hala i 2.500 m² kancelarijskog prostora i pomoćnih objekata na površini od 70.000 m² sopstvenog zemljišta, kao i vrhunsku opremu za proizvodnju kliznih elemenata.

Osnovni proizvodni program su klizni radijalni i aksijalni poluležajevi i klizne čaure za motore sa unutrašnjim sagorijevanjem. Fabrika je osnovana 1955. godine kao radionica za izradu mašinskih dijelova.

Kao rezultat nastojanja da se preduzeće razvija, dva puta su kupovane licence: 1961. od *Trionea* i 1976. od *Glicoa*. Tokom 1998. godine preduzeće je promijenilo status i registrovano je kao akcionarsko društvo. U decembru 2001. godine u Industriji ležaja je sproveden postupak programiranog stečaja, kako bi se realizovala prodaja većinskog paketa akcija putem tendera. Od januara 2002. vlasnik većinskog paketa je postala japska firma *Daido Metal Compani Ltd*. Preduzeće je promijenilo ime u *Daido Metal Kotor AD* i danas zaposjava 153 radnika. Treba napomenuti da je fabrika kompletну proizvodnju plasira na inostranom tržištu.

Energetika

Crna Gora, odnosno Kotor ima veoma povoljan geografski položaj za iskorišćavanja sunčeve energije. Temeljni ulazni podatak o sunčevom zračenju je srednja dnevna ozračenost vodoravne ploče. Za praktično korišćenje sunčeve energije važni su podaci o instalaciji, ukupnom ozračenju horizontalne ploče i difuzionom ozračenju horizontalne ploče. Postupak procjene raspoloživog Sunčevog potencijala za određenu lokaciju olakšan je postojanjem baza podataka koje sadrže sve informacije o intenzitetu sunčevog zračenja, temperaturama okoline, prosječnim dnevnim temperaturama itd.

Trenutno postoji više kvalitetnih baza podataka, a u grupu najkorišćenih spadaju:

- NASA –surface metereology and solar energy database,
- Meteonom database i
- PVGIS- Photovoltaic Geographical Information System.

Podaci o intenzitetu sunčevog zračenja u prethodno navedenim bazama podataka nisu izmjereni, već izračunati na osnovu satelitskih mjerjenja ekstraterestričke radijacije na rubu Zemljine atmosfere.

Za procjenu sunčevog zračenja na teritoriji Kotora korišćeni su podaci PVGIS-a, prema kojima se može konstatovati da se Kotor nalazi u području veoma povoljnom za korišćenje sunčeve energije fotonaponskim celijama.

Brojne su prednosti fotonaponskih sistema: sunčeva energija je besplatna i praktično neiscrpna, tehnologija pretvaranja energije je čista, moguće je napajanje potrošača na mjestima bez izgrađenog elektroenergetskog sistema, pouzdanost je visoka, a pogonski troškovi mali, te je osiguran dugogodišnji vijek trajanja fotonaponskih modula (> 25 godina).

Fotonaponski sistem ima i svoje nedostatke: tehnologija pretvaranja sunčeve energije u električnu još uvijek je skupa, a efikasnost je mala. Zbog toga su ulaganja u solarne elektrane teško isplativa bez dodatnih podsticaja. Cijena tehnologije se iz godine u godinu smanjuje, a njena efikasnost povećava, jer je svjetska naučna i inženjerska javnost jasno prepoznala perspektivu solarne energije.

Eksplotacija mineralnih sirovina

Navedena privredna djelatnost uglavnom se odnosi na eksplotaciju mineralnih sirovina: tehničko-građevinskog kamena, te šljunka i pijeska.

Najpoznatija nalazišta građevinskog kamena su :

- rudno ležište „Platac“ koje se nalazi kod sela Krimovice. Nalazište se sastoji od krečnjaka (bjeličastog i žutog), a ekonomski rezerve kamena su 0,8x10 na 6 m³. Koncesionar je firma „Carinvest“ iz Kotora-Lastva Grbaljska;
- rudno nalazište „Gajevi“ u blizini sela Lješevići, Grbalj. Sastoji se od krečnjaka (žuti i sivkasti). Potencijalne rezerve kamena su 20x10 na 6 m³. Koncesionar je firma „Briv“ iz Duba, Kotor.

Nalazišta šljunka i pijeska su glacijalnog porijekla i najveća su na lokacijama Nalježići i Rudine u Grblju, te Dragalj na Krivošijama.

Ekonomski rezerve ležišta u Nalježićima su 1,1x10 na 6 m³, Rudina 0,1x10 na 6m³ i Dragalja 1,5x10 na 6 m³.

Ležišta u Nalježićima i Rudinama su u eksplotaciji, a koncesionari su: PP „Tujko“ d.o.o. Kotor, JKP „Kotor“ i WR „Dynamic company“ d.o.o. Kotor, dok je ležište Dragalj van eksplotacije.

4. ŽIVOTNA SREDINA I KULTURNO NASLJEĐE

4.1. Stanje životne sredine

Stanje životne sredine kotorske opštine određeno je njenim prirodnim uslovima, fizičkom strukturom, privrednim aktivnostima, saobraćajem i društveno-ekonomskim procesima. Povoljna lokacija kotorske opštine, kao i integritet i autentičnost područja, u mnogome su anulirani neodgovarajućim odnosom čovjeka prema životnoj sredini. Ljudska civilizacija je, na bazi prirodnih pogodnosti Primorja, kreirala dinamičan razvoj čije su posljedice danas dobro uočljive. Te pogodnosti nijesu bile samo povoljni klimatski uslovi i mogućnost povezivanja sa drugim udaljenim zemljama i krajevima, već i prirodni resursi koji postoje kako u moru, tako i na kopnu (šume, obradivo zemljište...). Mnogi od tih resursa su ostali sačuvani za našu i naredne generacije, dok su neki potpuno nestali ili se drastično promijenili. Takvu sudbinu su imale nekada bujne mediteranske šume, od kojih su danas ostale samo goleti na okolnim planinama ili makija na raznim stupnjevima degradacije u samom priobalnom pojusu. Kotorsko područje je suočeno sa mnogim problemima slijeđenim iz prethodnog perioda: neadekvatan stambeni fond, nezaposlenost, nesređen infrastrukturni sistem, degradirano zemljište itd. Pojačana urbanizacija, industrijska i turistička izgradnja, izgradnja saobraćajnica i dr., dovode danas do velikih promjena na ovom prostoru i unošenja niza novih negativnih uticaja na prirodnu sredinu čitavog područja. Savremeno zagađenje izaziva širok spektar štetnih efekata na različite mete: vazduh, vodu, zemljište, hranu, materijale i sve populacije živih organizama, uključujući i ljudsku. Evidentni su štetni efekti zagađenja na samu atmosferu uslijed destrukcija ozonskog omotača i nagomilavanja emisije gasova staklene baštne u troposferi, što izaziva promjenu klime i porast temperature. Evidentne su i druge štetne posljedice zagađenja: devastacija zemljišta, posebno šuma što je u tjesnoj vezi sa kiselim kišama, zagađivanje vode, hemizacija poljoprivrede, sve veće količine otpadaka, posebno opasnih materija.

Demografska kretanja, takođe, doprinose povećanju nivoa zagađenosti, naročito u područjima sa velikom koncentracijom stanovništva. Područje Kotora je u pogledu stvaranja ekoloških poremećaja, a posebno ekscesnih pojava, izloženo u većem stepenu tokom turističke sezone. Veliki broj turista, uz nekontrolisano ponašanje u interakciji sa neodgovarajućom opremljenosću i izgrađenošću vitalnih infrastruktrno-komunalnih sistema, učestalije izazivaju ekološke ekscese. Van turističke sezone, ekološki poremećaji svedeni su na manju mjeru, ali ne uz potpuno efikasnu kontrolu i otklanjanje.

4.2.Otpadne vode

Ekološki najosjetljiviji segment morsko-zalivskog akvatorijuma izložen je stalnom zagađivanju od komunalnih (fekalnih i atmosferskih) otpadnih voda koje otiču direktno u zaliv bez ikakvih tretmana prečišćavanja. Kanalizacioni ispusti su veoma brojni, kako koncentrisani, tako i pojedinačni. Skoro nijedan kanalizacioni ispust nije postavljen na adekvatnoj dubini ili, ako jeste, danas je u veoma oštećenom stanju, te se otpadne vode izlivaju plitko u priobalnom dijelu. U nepovoljnim hidrometeorološkim uslovima ovo zagađenje dostiže takvu mjeru da voda mijenja izgled i boju, javlja se pjena po površini i osjeća karakterističan jak i neprijatan miris u blizini.

Na području opštine, prema posljednjim zvaničnim podacima, postoji 36 registrovanih ispusta, mada se pretpostavlja da je sadašnji broj veći. Od 36 ispusta u Kotorskem i Risanskom zalivu (koji su u stvari i ispusti za prevlivne vode iz septičkih jama) većina se završava na relativno malim dubinama. Poseban vid zagađenja priobalne vode specifičan je za ovo područje i dešava se periodično u ljetnjoj turističkoj sezoni, zbog neekološkog ponašanja kupaca. Ovo dodatno zagađenje dešava se u najnepovoljnijim meterološkim i ekološkim uslovima, čime je njegov značaj i efekat teži. U toku su investicije u primarnu kanalizacionu mrežu koje će umnogome popraviti situaciju.

4.3.Otpad

Uticaj komunalnog otpada na životnu sredinu može se razmatrati sa dva aspekta.

1. Prvi se ispoljava u nedovoljnoj pokrivenosti teritorije na kojoj se pružaju usluge odnošenja otpada. To uslovljava formiranje neuređenih odlagališta na neobuhvaćenim područjima, a time i stvaranje mogućnosti pojave zaraznih bolesti kod stanovništva i ugrožavanja životne sredine.
2. Nepravilno odlaganje i neuređene lokacije za odlaganje komunalnog otpada predstavljaju drugi faktor koji svojim sadržajem može da ugrozi životnu sredinu, što se ispoljava kroz:
  - a) zagađenje vazduha:
    - izdvajanje metana i ugljen dioksida,
    - širenje prašine i neprijatnih mirisa,
    - u periodima bez vjetra, može doći do povećane koncentracije zagađujućih materija u vazduhu u okviru te u okolini odlagališta otpada.
  - b) zagađenje zemljišta, podzemnih i površinskih voda:
    - ukoliko prije početka eksplotacije nisu preduzete adekvatne mjere zaštite podtla (zemljišta, a time i podzemnih i površinskih voda),
    - ugrožavanje okoline od otpada raznijetog vjetrom.

Usljed postojeće situacije na teritoriji opštine Kotor, sa sigurnošću se može tvrditi da u trenutnim okolnostima dolazi do pojave negativnog uticaja na životnu sredinu po svim gore navedenim aspektima.

4.4.Vodosnabdijevanje

Fizičko-hemijski kvalitet vode na svim izvoristima u sistemu vodosnabdijevanja, zavisno od hidroloških uslova, većim dijelom godine je u propisanim granicama. U ljetnjem sušnom periodu izvorišta Škurda i Spila, a ponekad i Orahovac zaslanjuju, te ne ispunjavaju uslove za upotrebu. Međutim, bakteriološka slika svih ispitivanih voda, bez obzira na godišnja doba, kod pojedinih izvora u većoj, a kod drugih u manjoj mjeri, pokazuje neadekvatnost direktnе upotrebe ovih voda. Stoga se može zaključiti da se sve vode na ovom području moraju dezinfikovati, a učinak dezinfekcije strogo nadzirati.

Kvalitet voda lokalnih izvorišta van eksplotacije veoma je sličan kvalitetu vode iz vodovodne mreže. Fizičko-hemijski kvalitet je uglavnom uredan, dok je bakteriološka situacija u 90% slučajeva nepovoljna te je voda neadekvatna za korišćenje. Problem je što se vode rijetko ispituju, pojedine nikada, a opet se koriste, naročito u problematičnom ljetnjem periodu. Postoji nekoliko lokaliteta na kojima se koristi ova voda:

lokalna izvorišta razuđena duž cijele opštine, lako dostupna građanstvu, bez upozorenja o neupotrebljivosti vode, na kojima se kontrola rijetko obavlja;

jedan dio naselja Kavač i Gornji Morinj koji posjeduju individualno vodosnabdijevanje, takođe bez organizovane dezinfekcije vode, a kontrola se izvodi tek kad se pojavi neki slučaj zaraznog oboljenja;

područje Bigove ne posjeduje nikakvo vodosnabdijevanje. Voda se koristi iz individualnih bunara i bistijerni, koji se takođe ne dezinfikuju niti kontrolišu. Postoje i mnogi individualni bunari i bistirijerne na teritoriji cijele opštine, čiji se kvalitet ne kontroliše, a koriste se pretežno u ljetnjem periodu.

Stoga je neophodno obratiti pažnju na ukupni voden resurs na cijeloj teritoriji opštine. Iako ozbiljni, navedeni problemi kvaliteta voda u nisu nerješivi.

4.5.Kvalitet morske vode

Kvalitet morske vode analizira se na 18 lokaliteta na području opštine Kotor. Od mikrobioloških parametara određivane su: ukupne koliformne bakterije i fekalne koliformne bakterije; a od fizičko - hemijskih parametara određivani su: temperatura, salinitet, gustina, koncentracija kiseonika, zasićenje kiseonika, koncentracija vodonikovih jona (pH), providnost mora, boja mora, mineralna ulja, tragovi masnoće, i plivajući čvrsti otpad. Pokazalo se da se u Kotorskem zalivu javljaju karakteristike eutrofnih područja i to: niska providnost mora (3 - 6 m); promjena uobičajene boje do zelene, žute i žuto smeđe; visoka zasićenost kiseonikom na površini (preko 160%); visoka koncentracija mikrofitoplantona ($103 - 106 \text{ dm}^3$); porast ukupne biomase zooplanktona, a i

uobičajenog ritma sezonskih oscilacija sa maksimumom kroz ljeto umjesto u proljeće i jesen i visoke koncentracije bakterija ($>104 \text{ dm}^3$).

Zagađivači morske vode su: komunalni, industrijski, te oni uzrokovani vodenim saobraćajem.

Dominantan oblik zagađenja potiče od komunalnih (fekalnih i atmosferskih) otpadnih voda, a najveće potencijalno industrijsko zagađenje tj. zagađivanje mora vodenim saobraćajem se može desiti u pojedinim zonama kao što su Industrijska zona i Luka Kotor.

Tokom sezone, Hidrometeorološki zavod Crne Gore obavlja stalna ispitivanja kvaliteta morske vode za kupanje. Kategorije kvaliteta vode za kupanje su "K1"- odlične, "K2"- zadovoljavajuće i "Van kategorije". Na većini kupališta u opštini voda je odličnog ili zadovoljavajućeg kvaliteta. Jedino se na kupalištima Žuta plaža (kod otvorenog bazena) i kod otvorenog šanka „Premijer“ dešava da je kvalitet vode nezadovoljavajući.

4.6.Stanje graditeljskog nasljeđa

Prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotora (Kotorsko-Risanski zaliv) upisano je na Listu svjetske baštine UNESCO-a, zbog brojnosti kulturnih dobara, kvaliteta arhitekture, uspješne integracije njegovih naselja sa prirodom zaliva i jedinstvenog svjedočenja o izuzetno važnoj ulozi koju je imao u širenju mediteranske kulture na Balkanu.

Područje svjetske kulturne baštine Kotora je integralno dobro, naslijeđenih prirodnih i kulturnih vrijednosti. Prostor zaštićenog područja je homogena cjelina koju karakterišu isti graditeljski rječnik i zajednička kulturna istorija.

Na teritoriji opštine Kotor nalazi se više od 30% ukupnog fonda nepokretnih spomenika kulture Crne Gore i više od 70% eksponata pokretnog spomeničkog fonda.

Među spomenicima kulture od izuzetnog značaja su: Stari grad Kotor sa jedinstvenim bedemima i romaničkim crkvama (Katedrala Sv. Tripuna, Crkva Sv. Luke, Crkva Sv Ane, Crkva Sv. Marije Koleđate, Crkva Sv. Mihaila), Grad Perast sa ostrvom i crkvom Gospe od Škrpjela, ostaci antičke vile sa mozaicima u Risnu i Bogorodičin hram na Prčanju.

U procesu utvrđivanja i ocjene stanja graditeljskog nasljeđa na teritoriji opštine Kotor mogu se prepoznati uticaji brojnih faktora, čijim su djelovanjem građevine ugrožene i/ili devastirane. Ti faktori grupisani su kao:

- prirodni faktori (zub vremena, zemljotresi i druge prirodne elementarne nepogode: poplave, klizišta, udari gromova, vlaga i sl.);
- nebriga i neodržavanje (zapuštenost, tekuće i investiciono neodržavanje, neadekvatno korišćenje i drugi vidovi nemarnog odnosa imalaca spomenika);
- nestručni i nelegalni radovi (aktivnosti imalaca i/ili korisnika građevina na zaštiti - konzervaciji i/ili obnovi – restauraciji, koji odstupaju ili se izvode bez prethodno odobrene projektne dokumentacije);
- nestručno izvedeni radovi, ugradnja neadekvatnih materijala, odsustvo stručnog nadzora;
- izgradnja novih objekata u neposrednoj blizini spomenika kulture i
- ostalo (raznošenje originalnog građevinskog materijala, nelegalna pretraživanja i iskopavanja, ispisivanje grafita i sl.).

Stanje kulturne baštine na području kotorske opštine je zadovoljavajuće, i pored mnogih devastacija i nasrtaja na integritet i autentičnost kulturnih dobara. Istorija jezgra: Stari grad Kotor i Perast primjeri su očuvanih starih urbanih cjelina. Na zaštićenom području je za sada sačuvana izuzetna univerzalna vrijednost zbog koje se ono nalazi na Listi svjetske baštine. Ipak, opasnost i nadolazeći problem za nepokretnu kulturnu baštinu, a naročito za zaštićeno područje Kotora, predstavlja sve veća i nekontrolisana urbanizacija koja može da ugrozi vrijednosti zbog kojih je Kotor uvršten na Listu svjetske kulturne baštine UNESCO-a. Aktivnosti i mјere koje trebe preduzeti, kako bi se sprječili negativni trendovi, definiše „Menadžment plan zaštićenog područja Kotora“.

Kulturni pejzaž, kao posebni segment nepokretne kulturne baštine, iako Zakonom prepoznat kao vrsta kulturnog dobra, nije u dovoljnoj mjeri stručno obrađen. Međutim, svijest o potrebi zaštite pejzaža postoji, pa će ova vrsta prirodnog i kulturnog nasljeđa biti uključena u buduće dokumente kao dio prirodnokulturnih vrijednosti ovog područja.

5. INFRASTRUKTURNI SISTEMI

5.1. Putna infrastruktura

Na teritoriji opštine Kotor, postoje magistralni, regionalni, lokalni putevi, ulice, trotoari i trgovi.

Najznačajniji magistralni put je M-2 (E-65, E-80) koji kao dionica Jadranskog puta ima međunarodni značaj i povezuje opštinu Kotor sa ostalim područjima duž Jadranske magistrale. Jedan dio puta na teritoriji naše opštine ide duž zaliva (od Veriga do Veriga) i povezuje sva veća priobalna naselja (dužina ove dionice je 37,7 km). Drugi je dio magistralnog puta od Lastve Grbaljske do Radanovića (u dužini 13,5 km). Ukupna dužina magistralnog puta na teritoriji opštine je 51,2 km, od čega je 40,1 km sa savremenim asfaltnim kolovozom, dok je 11 km puta sa lakovom asfaltnom konstrukcijom. Dionica magistralnog puta od Veriga (iz pravca Herceg Novog) do Kotora ima širinu kolovoza 6,0 m, i od Kotora do Veriga (dionica Muo – Prčanj – Stoliv) ima širinu kolovoza 4,5 m. Najpovoljnija je dionica magistralnog puta Lastva Grbaljska – Radanovići sa širinom kolovoza 7,0 m. Elementi magistralnog puta u dijelu zaliva (naročito na dionici Kotor – Stoliv) relativno su skromni, jer je osnovna karakteristika puta mala širina kolovoza i nepregledne, oštре krivine, a na pojedinim dionicama dolazi i do urušavanja puta. Generalno gledano, stanje magistralnih puteva na teritoriji opštine Kotor može se okarakterisati kao loše.

Izgradnjom magistralnog puta Lipci - Žabljak ostvarena je bolja veza ovog dijela primorja sa zaleđem i značajno je rasterećen zaliv od saobraćajnog zagušenja, naročito u ljetnjoj sezoni. Magistralna saobraćajnica je sa savremenim kolovoznim zastorom, ima širinu kolovoza 7 m i njena dužina na teritoriji opštine je 18,7 km.

Značajniji regionalni putevi na teritoriji Opštine Kotor su:

- P-1 Kotor – Trojica – Krstac i Trojica – Radanovići.....29,6 km
- P-11 Risan – Grahovska ploča (stariput).....27,0 km
- P-22 Kotor – tunel „Vrmac“ – Tivatska raskrsnica.....3,7 km

Putni pravci P-1 i P-11 povezuju primorje sa unutrašnjošću Crne Gore, dok je putni pravac Kotor – tunel Vrmac – Radanovići najkraća veza Kotora sa magistralnim putem Lepetani - Budva i Privrednom zonom.

Svi putni pravci su asfaltirani, a dio puta Kotor – Trojica i putni pravac Kotor – tunel Vrmac – Radanovići imaju savremeni kolovozni zastor u dužini od 9,2km. Ostale dionice regionalnih puteva (najveći dio – 51,1 km) imaju laku asfaltnu konstrukciju.

Širina kolovoza na putu Kotor – tunel Vrmac – Radanovići i Kotor – Trojica je 7,0 m, Trojica – Radanovići 6,0 m, Trojica – Krstac 4,5 – 5 m, a na putu Risan – Grahovska ploča 4 - 4,5 m.

Tehničke propise u horizontalnom i vertikalnom smislu ne ispunjava jedino regionalni put Kotor – Trojica. Na putu Risan – Grahovska ploča elementi puta su loši, kako u pogledu poluprečnika krivina, tako i uzdužnih nagiba i širine kolovoza, a zbog dotrajalosti potpornih zidova, često dolazi do njihovog oštećenja.

Lokalne saobraćajnice na području opštine imaju funkciju povezivanja ostalih naselja koja se ne nalaze uz magistralne ili regionalne saobraćajnice.

Na teritoriji opštine registrovan je 41 lokalni put, ukupne dužine 180 km ($636.450m^2$), s tim da je oko 117 km ($405.250m^2$) lokalnih puteva sa asfaltnim ili betonskim kolovozom, 41 km ($25.500m^2$) sa makadamskom podlogom, a 22km ($130.250m^2$) sa zemljanim podlogom.

Osim lokalnog puta Jugodrvo – Bigovo, gdje je prije par godina urađena moderna saobraćajnica širine 7,0 m, kao i puteva Sveta Petka – Sveti Jovan – tunel Vrmac i Trojica - Gradiošnica, dijela priobalnog puta u Dobroti na potezu Auto-kamp – Kavalin, saobraćajnice Lastva - Krimovice i puta Višnjeva – Glavati na kojima je urađena nova asfaltna kolovozna konstrukcija, većina lokalnih puteva je u lošem stanju, a cijelokupno održavanje se svodi na krpljenje udarnih rupa na kolovoznoj konstrukciji.

Postojeće ulice na teritoriji opštine Kotor svojim koridorima se uglavnom poklapaju sa urbanističkim planovima, ali širinom, vrstom kolovozne konstrukcije, kao i ostalim karakteristikama, generalno ne zadovoljavaju zahtjeve predviđene urbanističkim planovima. Ukupna dužina ulica iznosi 30 km, a površina koju obuhvataju je $125.000 m^2$. Kolovozna konstrukcija je uglavnom od betona i asfalta.

Ukupna površina trotoara na području obuhvaćenom urbanističkim planovima iznosi oko 30.000 m^2 . Uglavnom su rađeni od betona i behatona. Većina trotoara je u lošem stanju, izuzev dijela trotoara u Dobroti i u centru koji su nedavno rađeni. Iz tog razloga je pored izgradnje novih, u urbanističkim planovima potrebno predvidjeti i rekonstrukciju postojećih trotoara.

Ovim pregledom dati su sljedeći trgovi:

- U Starom gradu..... 6134 m^2 ;
- U Risnu..... 1500 m^2 ;
- U Perastu..... 870 m^2 .

Ostale površine, koje se eventualno mogu tretirati kao trgovi, obuhvaćene su pregledom parking površina, trotoara i sl.

Dakle, u sobraćajnoj slici šireg gradskog područja Kotora (Dobrota, Kotor i Muo) dominira glavna saobraćajna arterija „Jadranski put“, na kojoj se preklapaju različite saobraćajne funkcije sa mješovitim prometom.

Parkiranje na cijelom zahvalu plana nije riješeno, a posebno je teška situacija u središnjem dijelu Kotora u blizini javnih zgrada i jezgra Kotora kao najatraktivnijeg dijela grada. Postojeće površine za parkiranje nijesu dovoljne.

Generalno gledano, drumski saobraćaj je nedovoljno razvijen za turističku atraktivnost Boke. Jedina veza između sjevera i juga na istočnoj obali Jadrana je Jadranska magistrala, što ima za posljedicu tranzit čitavog međunarodnog teškog saobraćaja. Tokom ljeta intenzitet saobraćaja povećavaju kolone autobusa i automobila koji dolaze iz pravca Budve, prolaze kroz Kotor, Risan i Herceg Novi do hrvatske granice. Ovakva frekvencnost onemogućava bilo kakvu rekreativnu aktivnost. Samo Perast je zaštićen obilaznicom.

5.2.Pomorski saobraćaj

Kotor se kao luka prvi put spominje u istorijskim dokumentima iz druge polovine 12. vijeka. Do 19. vijeka ostvarivan je redovan putnički saobraćaj parobrodima sa većinom luka na Jadranu. Redovan lokalni putnički pomorski saobraćaj u Boki, između Herceg Novog i Kotora, uspostavljen je krajem 19. vijeka. Sredinom 20. vijeka, kada je izgrađena Jadranska magistrala, značaj Luke Kotor, a time i pomorskog saobraćaja, počinje da opada. Ubrzo zatim, nakon 75 godina redovnog saobraćaja, dolazi do ukidanja linija sa ostalim jadranskim lukama. Nakon katastrofnog zemljotresa 1979. godine, koji je znatno oštetio luku, obavljena je rekonstrukcija i dužina operativne obale je povećana za oko 50 m. Godine 1984. Luka Kotor dobija status luke za međunarodni saobraćaj.

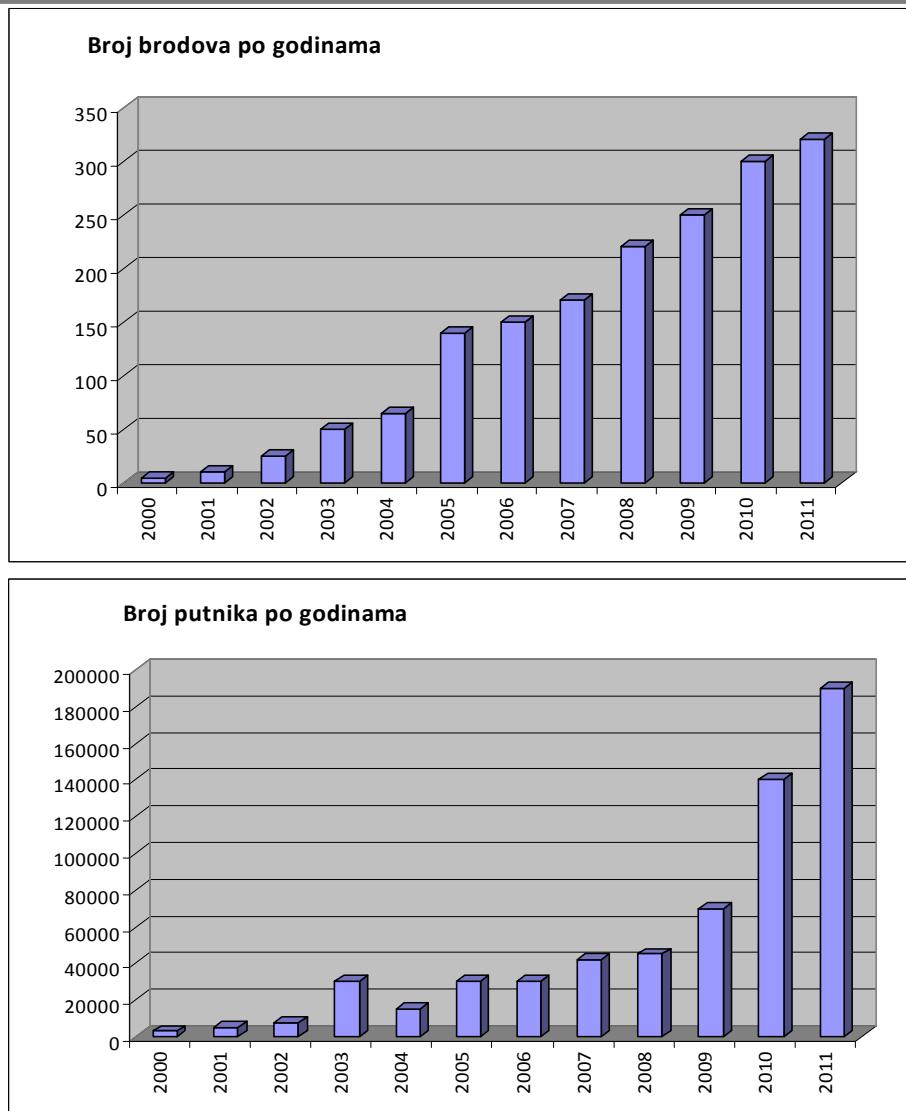
Raspoloživo područje djelatnosti Luke segmentirano je u dvije osnovne cjeline: lučki i marinski dio.

Dužina operativne obale lučkog segmenta je VEZ I (ukupno 188 m) i VEZ II (ukupno 150 m).

Operativna obala marinskog segmenta duga je 417 m. U njenom sklopu je i pontonski kapacitet sa 14 vezova na pontonima tipa „S“.

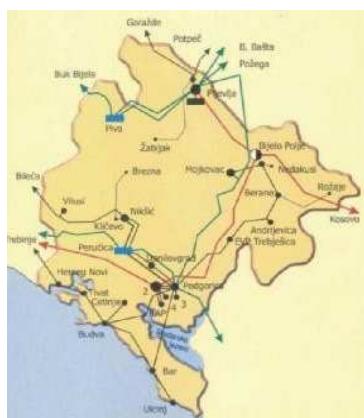
Kopneni dio operativne obale iznosi 4.000 m^2 . Na površini platoa, u pojasu širine 6m, odvijaju se funkcije Luke. Obalni putnički promet kao dio javnog prevoza nestao je tokom 60-tih godina prošlog vijeka, a Luka Kotor je trenutno orijentisana ka nautičkom turizmu i prihvatu brodova za krstarenje.

Podaci o broju brodova i putnika dati su sledećim dijagramima.

5.3.Elektroenergetski sistem

Prenos i distribucija električne energije na Crnogorskem primorju u nadležnosti su *Elektroprivrede Crne Gore* iz Nikšića, odnosno lokalnih elektrodistributivnih preduzeća u njenom sastavu. Konzum Crnogorskog primorja nema na svom području izvore električne energije, već se napaja iz elektroprenosne mreže Crne Gore na naponu 110 kV. Primorska oblast napaja se iz TS 400/110 kV Podgorica 2 (dalekovodima Podgorica 2 - Bar i Podgorica 2 – Budva, Podgorica 2 - Cetinje - Budva) i pomoću TS 110/x kV Trebinje (dalekovodom 110 kV Trebinje - Herceg Novi).

Osnovni problem u pouzdanom napajanju potrošača na teritoriji opštine povezan je sa radijalnim napajanjem Kotora dalekovodom 35kV Tivat – Kotor, što čini da područje grada sa oko 23.000 stanovnika i 13.000 potrošača ima najnesigurnije napajanje u Crnoj Gori.

Mrežu 35kV čine tri grupe nadzemnih vodova. U prvoj su dalekovodi izgrađeni prije 1960. godine na čelično-rešetkastim stubovima, sa provodnicima od bakra i Al/Č, presjeka 35 mm² i 50 mm² koji su u lošem stanju. Ostatak dalekovoda 35 kV su vodovi na čelično-rešetkastim pocinčanim stubovima, presjeka 95 mm² i 70 mm². Udio kabla u mreži 35 kV je samo 5%.

U nadležnosti distribucije su i postrojenja 35/10 kV. Prosječna instalisana snaga postrojenja na području opštine Kotor je 9,6 MVA. U pogledu tehničkog rješenja, udio savremenih sklopnih blokova sa izvlačivim prekidačima je zanemarljiv. Gotovo sve TS 35/10 kV imaju postrojenja sa vazduhom izolovanim klasičnim čelijama, malouljnim prekidačima i elektromehaničkom reljefnom zaštitom.

Vodovi 10 kV su vrlo bitan element distributivne mreže u pogledu pouzdanosti pogona, stalnosti napajanja korisnika mreže i gubitaka električne energije. Razvoj mreže 10 kV se odvijao prema trenutno nastalim potrebama i mogućnostima, a ne po unaprijed brižljivo i odgovorno usvojenom konceptu oblikovanja vrste i karakteristika vodova, što je rezultiralo neracionalnim ulaganjima i komplikovanim pogonom. Kablovi 10 kV čine 22% mreže, znatno više nego udio kabla 35 kV. Dominantni tip vodiča je Al/Č 35mm². Nadzemna mreža 10 kV je u pravilu radijalna, bez mogućnosti dvostranog napajanja.

Poznato je da su u mreži niskog napona prisutni veliki problemi sa vrijednostima napona.

Kroz područje opštine Kotor prolazi dalekovod 110kV Budva - Tivat - Herceg Novi - Trebinje, ali na tom području ne postoji transformacija 110/x kV, već se konzum napaja iz TS 110/35 kV Mrčevac koja uobičajeno radi sa jednim transformatorom za konzum ED Tivat, a drugim za ED Kotor.

Distributivna mreža područja Kotora koje se napaja iz TS 110/35kV Mrčevac riješena je sa dva srednja napona 35kV i 10kV. Iz TS 110/35kV Mrčevac izlaze 2 dalekovoda 35kV za napajanje konzuma kotorske opštine (jedan ka TS 35/10 "Škaljari", drugi ka TS 35/10 "Morinj"). Mreža 35 kV na tom području je prstenasta sa izvedenim poprečnim 35kV vezama. Čitavo konzumno područje Kotora napaja se električnom energijom preko dalekovoda 35KV Tivat – Kotor, presjeka ALČE 95/15mm² i trafostanice 35/10kV, 2x8MVA, locirane u Škaljarima. Dalekovod Kotor – Tivat je malog prečnika, pa time i manjeg kapaciteta, što predstavlja problem u snabdijevanju stanovnika Kotora električnom energijom. Dalje se područje obuhvata Elektrodistribucije Kotor napaja iz pet transformatorskih stanica 35/10kV sa 14.612 potrošača i potrošnjom u 2008. godini od 129.708.422 kWh:

- TS 35/10kV Škaljari (2x8)MVA
- TS 35/10kV Dobrota (1x4 + 1x8)MV
- TS 35/10kV Risan(2x4)MVA
- TS 35/10kV Morinj(1x4 (1 x 8))MVA
- TS 35/10kV Grbalj(2x4) MVA

Sve navedene TS 35/10kV, u redovnoj šemi (kada nema poremećaja u mreži i kada su opterećenja u granicama nominalnih vrijednosti), napajaju se iz TS 110/35kV Tivat (Gradiošnica).

Napajanje (redovna šema) TS 35/10kV je preko sljedećih Vv 35kV :

1. Vv 35kV TS 110/35kV Tivat – TS 35/10kV Škaljari,
2. Vv 35kV TS 35/10kV Škaljari – TS 35/10kV Dobrota,
3. Vv 35kV TS 35/10kV Dobrota – TS 35/10kV Risan
4. Vv 35kV TS 110/35kV Tivat – TS 35/10kV Morinj,
5. Vv 35kV TS 35/10kv Morinj – TS 35/10kV Risan.

Napajanje TS 35/10kV Grbalj preko voda TS 110/ 35kV Tivat – TS 35/10 kV Račica (nadležnost ED Tivat) – TS 35/10kV Pržno (nadležnost ED Tivat) – TS 35/10kV Grbalj. Tri TS 10/0,4 kV u Lastvi Grbaljskoj se napajaju iz TS 35/10 kV Poddubovica (nadležnost ED Budva).

Osnovni problem u napajanju potrošača električnom energijom na teritoriji opštine Kotor je što, u slučaju istovremene pojave kvarova na Vv35kV TS 35/10 Škaljari – TS 35/10kV Dobrota i Vv TS 110/35 kV Tivat – TS 35/10 kV Morinj, ne postoji mogućnost napajanja konzuma TS 35/10 Morinj i Risan. Takođe, problematična

je radijalna veza Vv 35kV TS 35/10kV Škaljari – TS 35/04 Štirovnik (koja napaja predajnik i vojni objekat), jer je trasa ovog dalekovoda izložena jakim atmosferskim pražnjenjima, pa su česti poremećaji u mreži naponskog nivoa 35kV.

Pored neplaniranih prekida u napajanju električnom energijom uslovljenih poremećajima u EES, postoje i planirani prekidi radi neophodnih intervencija, kako u smislu obavljanja redovnih remonta EE objekata, tako i u saniranju uočenih nepravilnosti, a u cilju predupređivanja havarijskih stanja.

Zaključak je da u snabdijevanju potrošača električnom energijom na teritoriji opštine Kotor veliki problem predstavljaju dotrajali dalekovodi koji ne mogu da podnesu veća naponska opterećenja i vremenske nepogode. Jedna od ključnih aktivnosti svakako je usmjerena na smanjenje gubitaka električne energije, koja se prije svega ogleda u smanjenju netehničkih – komercijalnih gubitaka, a zatim i tehničkih. Osnovni problemi u sigurnom i pouzdanom napajanju potrošača povezani su sa radijalnim napajanjem dalekovodom 35kV Tivat – Kotor, jer je pomenuti dalekovod malog presjeka, pa time i manjeg kapaciteta. Pored toga, višegodišnji problemi napajanja električnom energijom na cijeloj teritoriji opštine mogu se ukloniti postavljanjem novih 10kV kablova, tj postepenim obnavljanjem 10 kV mreže i izgradnjom modernih trafostanica, odnosno postepenim ukidanjem zastarjelih stubnih trafostanica.

5.4.Vodovodni sistem

Organizovano snabdijevanje vodom u Kotoru je počelo davno, no vodovodni sistem koji je danas u funkciji oformljen je sedamdesetih godina prošlog vijeka. Jedinstvenim vodovodnim sistemom obuhvaćeno je gotovo cjelokupno područje kotorske opštine.

Glavno izvođište je Tabačina, iz kojeg se snabdijeva najveći dio sistema. U pumpnoj stanici Tabačina instalirane su tri pumpe snage 110 kw i jedna snaga 160 kw, kojima se voda distribuira do rezervoara Dobrota I (Mečerov brije) i Škaljari. Rezervoar Škaljari je zapremina 2.000 m³, dok je zapremina rezervoara Dobrota I 500 m³.

Iz rezervoara Škaljari, koji se nalazi na 78 m nadmorske visine, voda se zapadnom stranom Kotorskog zaliva transportuje azbestno-cementnim cijevima, gravitaciono, do rezervoara Muo (350 m³), Prcanj I (500 m³), Prcanj II (500 m³), Stoliv I (500 m³) i Stoliv II (175 m³). Ovi rezervoari se nalaze na nadmorskim visinama 65-68 m. Građani ovog područja se snabdijevaju vodom preko pomenutih rezervoara, dok se voda dalje distribuira preko Kostanjice i Morinja do Risna. Ovaj cjevovod je magistralni i na njega ne bi smjeli da se priključuju potrošaci, što se nažalost dešava. Registrovana je pojava potrošača u višim zonama ovog područja koji se snabdijevaju preko magistralnog cjevovoda, umjesto sa mreže posredstvom buster stanica, ukoliko je to nemoguće gravitaciono.

Na drugoj strani zaliva potrošači se snabdijevaju iz rezervoara Dobrota I (500m³), Dobrota II (500 m³) i Dobrota III (300 m³). Pri rezervoaru Dobrota II postoji pumpna stanica sa radnom i rezervnom pumpom koje prebacuju potrebne količine vode u rezervoar Dobrota III i koje su snage 22 kw.

U vodovodni sistem naknadno su uključeni Orahovački izvori i izvođište u tunelu Vrmac. U pumpnoj stanici u Orahovcu montirane su četiri pumpe snage 90 kw. Sa Orahovačkim izvođištem su povezani Dobrotiški rezervoari, kao i područje Prčanja i Stoliva podmorskim cjevovodom kojim ljeti voda stiže do potrošača na zapadnoj strani zaliva. Takođe, i Risan je povezan sa Orahovačkim izvorima. Risan ima i svoje izvođište Spila sa prihvatnom komorom od 120 m³ i pumpnom stanicom sa dvije pumpe od po 55kw. Potrošači u Risnu se snabdijevaju preko dva rezervoara Risan I (1.000 m³) i Risan II (108 m³) U rezervoaru Risan I je montirana pumpa snage 20 kw.

Kotorski vodovodni sistem je povezan sa Gornjogorbaljskim izvorima čija se voda gravitaciono doprema do starog škaljarskog rezervoara (350 m³). Iz ovih izvođišta se snabdijevaju i određena područja u Grblju. U sklopu novog škaljarskog rezervoara se nalazi pumpna stanica koja pumpa vodu do rezervoara na Trojici (600 m³), sa kojim je povezan rezervoar industrijske zone Sutvara (1.000m³). Preko rezervoara na Trojici snabdijeva se i područje Kavča.

Područje Radanovića je povezano na izvođište Simiž.

Kotorski vodovodni sistem je povezan sa Regionalnim vodovodom Crnogorskog primorja, tako što se dogovorene količine dopremaju do glavnog rezervoara sistema u Škaljarima, a preko njega dalje do potrošača. U tunelu Vrmac je izgrađen rezervoar od 5.000 m³, koji nije u funkciji.

Iz vodovodnog sistema snabdijeva se 21.500 odnosno 94,3% stanovnika naše opštine.

U 2011. godini gubici u vodovodnom sistemu iznosili su 83%. Ovaj procenat obuhvata tehničke i administrativne gubitke.

Vodovodni sistem je u principu izgrađen, a važne aktivnosti treba da se odnose na rekonstrukciju postojećih rješenja, zbog njihove tehničke zastarjelosti.

5.5. Sistem odvođenja otpadnih voda

Kanalizacioni sistem Kotora građen je kao separatni, pa se atmosferske i fekalne vode odvode posebnim sistemima. Funkcionalno gledano, sastoji se od kanalizacionog sistema Kotor – Trašte, koji je jednim dijelom zajednički sistem za Kotor i Tivat, glavnog gradskog sistema na obali i lokalnih kanalizacionih sistema pojedinih naselja. Lokalni sistemi su uglavnom stari, dok glavni gradski sistem i sistem Kotor – Trašte predstavljaju noviji dio sistema (pušten u rad 2001. godine).

Stari kanalizacioni sistemi potiču iz vremena izgradnje stambenih zgrada i većina njih se sada nalazi u veoma lošem stanju. Građeni su najčešće od keramičkih ili azbest cementnih cijevi.

Kanalizacioni sistem Kotor – Trašte služi za odvođenje otpadnih voda iz Kotora, Industrijske zone i Tivta u otvoreno more. S obzirom da se prostire na teritoriji dviju opština, ima regionalni karakter. Međutim, kanalizacioni sistem Tivta još uvijek nije završen, pa ovaj sistem za sada koristi samo Kotor. Kapacitet kotorskog dijela sistema je oko 160 l/s iz Kotora i oko 70 l/s iz Industrijske zone.

Glavni dijelovi sistema Kotor – Trašte su: PS Peluzica, potisni cjevovod do tunela Vrmac, gravitacioni kolektor u tunelu, sifonski cjevovod, gravitacioni cjevovod sa dva hidrotehnička tunela i podmorski isplust u zalivu Trašte.

Glavni gradski sistem služi za sakupljanje otpadnih voda od pojedinih sekundarnih sistema do PS Peluzica.

Predviđeno je da ima dva kraka: istočni (Dobrota) i južni (potez Muo – Stoliv). Do sada je izgrađen samo dio istočnog dijela od Peluzice do Sv. Stasija i na njega su priključeni sekundarni sistemi Novog naselja, Opšte bolnice, Rakita, Starog grada, dijela naselja Zlatne njive, Plagenti, te naselja Sveta Vrača i Sveti Stasije. Kanalizacioni sistem Plagenata je kompletno zamijenjen i priključen na glavni gradski sistem.

Kanalizacioni sistem Starog grada je specifičan i predstavlja posebnu cjelinu. Izgrađen je u većem dijelu grada, a glavni kolektor (popularno nazvan „galerija“), zajedno sa ostalim instalacijama, smješten je u podzemni prolaz ispod ulica Starog grada. S obzirom da se čitav sistem Starog grada nalazi veoma nisko, postoji pumpna stanica koja prepumpava otpadnu vodu u glavni sistem. U gornjem dijelu Starog grada i od Katedrale Sv. Tripuna do Gurdića ne postoji kanalizacioni sistem, pa se otpadna voda iz ovih dijelova kišnim kanalima izliva u more.

Sekundarni sistemi odvode otpadnu vodu od objekata do glavnog sistema. To su obično stari sistemi pojedinih naselja, koji su odvodili vodu u zaliv, a priključeni su na glavni sistem nakon njegovog puštanja u rad.

Lokalni sistemi se nalaze u dijelu opštine gdje na obali nema glavnog gradskog sistema. Njima se otpadna voda i dalje ispušta u zaliv. To su stambene zgrade na Sv. Stasiju, naselja Stara slanica, Čatovića livade, bolnica „Vaso Ćuković“ i dom za stare „Grabovac“ u Risnu, kao i jedan cjevovod u naselju Muo.

Kanalizacioni sistem Industrijske zone služi za odvođenje otpadnih voda iz zone do gravitacionog dijela sistema Kotor – Trašte. Sastoji se od sekundarne mreže, gravitacionog cjevovoda kojim se voda dovodi do pumpne stanice Solila i potisnog cjevovoda kojim pumpa podiže vodu do gravitacionog dijela sistema Kotor – Trašte. Nakon njegove izgradnje, početkom devedesetih, ovaj sistem je kratko bio u funkciji, ali je nakon kvara na pumpnoj stanici, a s obzirom da većina fabrika nije radila, sistem do danas ostao van funkcije.

U preostalom dijelu područja opštine gdje ne postoji kanalizacioni sistem, problem otpadnih voda rješava se

upotreboom septičkih jama. Kod novih objekata to su vodonepropusne septičke jame, dok stariji objekti koriste septičke jame sa upojnim bunarima. Objekti koji se nalaze uz more gdje ne postoji kanalizacioni sistem, još uvijek koriste septičke jame koje su direktno povezane sa morem. U novije vrijeme za veće objekte se koriste individualni prečišćivači otpadne vode.

Procenat priključenosti na kanalizacione sisteme je veoma mali. Oko 35% stanovnika u gradskim područjima nije priključeno na kanalizaciju. Ovo je dijelom zbog neizgrađenosti primarnih, ali najviše zbog neizgrađenosti sekundarnih sistema. U gradskim područjima Kotora na kanalizaciju je priključeno 45% stanovnika. Ukupna dužina cijevi u kanalizacionim mrežama na posmatranom području je 27,1 km.

Sva veća naselja ispuštaju otpadnu vodu u more kroz podmorske ispuste, kroz koje se potiskuje otpadna voda kanalizacionim crpnim stanicama.

Kanalizacioni ispusti su veoma brojni, a ni jedan od kanalizacionih ispusta nije postavljen na adekvatnoj dubini ili ako jeste, danas je u veoma oštećenom stanju, te se otpadne vode izlivaju plitko u priobalnom dijelu.

5.6. Telekomunikacioni sistem

Nosilac razvoja telekomunikacione infrastrukture u opštini Kotor je Telekom Crne Gore - TK Centar Kotor. Tokom posljednjih godina razvoj telekomunikacione mreže odvijao se u nekoliko faza:

- postavljanje novih digitalnih centrala;
- rekonstrukcija postojeće i izgradnja nove TT mreže;
- uvođenje novih servisa i aktiviranje dodatnih usluga.

Sva ulaganja su imala za cilj digitalizaciju pristupne telekomunikacione mreže, pretvaranje dvojničkih u direktnе digitalne brojeve i omogućavanje masovnog korišćenja savremenih telekomunikacionih servisa:

- brzi pristup internetu;
- videofonija;
- usluge brzog faksa;
- identifikacija poziva;
- preusmjeravanje poziva;
- konferencijska veza.

U sadašnjoj organizaciji telekomunikacione mreže (Crnogorski Telekom) fiksne telekomunikacije cijelog područja organizaciono pripadaju glavnoj telefonskoj centrali Kotor, koja je u sastavu mrežne grupe Cetinje. U Kotoru je instaliran savremeni digitalni komutacioni čvor, na koji su, pomoću optičkih kablova i odgovarajućih sistema prenosa, povezani *udaljeni pretplatnički stepeni* (u daljem tekstu: UPS), locirani u gradskom jezgru ili u naseljima na području opštine. Izgrađenost TT kanalizacije je solidna.

Stanje fiksne telekomunikacione mreže u opštini Kotor prikazano je kapacitetima u komutaciji i pristupnim mrežama, kao i u izgrađenosti mreže optičkih kablova.

Tabela: Stanje kapaciteta u komutacijama i pristupnim mrežama (XII 2008.)

Red. Br.	Naselje	KOMUTACIJA		PRISTUPNA MREŽA	
		Tip	Rang	Kapacitet mreže	Instalirano
1.	Kotor	AXE	GL / LC	8100	3200
2.	Radanovići	AXE	UPS	1170	1156
3.	Sveta Vrača	AXE	UPS	3100	3100
4.	Sveti Stasije	AXE	UPS	3000	3000
5.	Morinj	AXE	UPS	900	900
6.	Perast	AXE	UPS	500	470
7.	Risan	AXE	UPS	2200	2180
8.	Orahovac	AXE	UPS	450	450

9.	Stoliv	AXE	UPS	800	650
10.	Prčanj	AXE	UPS	1000	950
11.	Muo	AXE	UPS	880	670
12.	Markov Rt	AXE	UPS	860	710
13.	Plagenti	AXE	UPS	3200	3200
14.	Industrijska zona	AXE	UPS	450	350
15.	Trojica	AXE	UPS	520	520

Osim navedenog, zastupljena je ruralna telefonija (WLL) u Gornjem Morinju, Gornjim i Donjim Krivošijama i dijelu Donjeg Grblja – Petoselica.

Na teritoriji opštine Kotor izgrađeni su sljedeći magistralni i lokalni optički kablovi:

- **Magistralni optički kabl Tivat - Kotor**, kapaciteta 48 vlakana, postavljen duž Jadranskog puta i uveden u čvor Kotor;
- **Magistralni optički kabl Kotor - Budva**, kapaciteta 30 vlakana, postavljen duž Jadranske magistrale;
- **Magistralni optički kabl Kotor - Herceg Novi**, kapaciteta 36 vlakana, postavljen duž odgovarajućeg puta;
- **Lokalni optički kabl Kotor - Risan, Risan - Morinj, Risan - Perast**, svaki kapaciteta 12 vlakana.

Svi postojeći UPS povezani su sa matičnim čvorom Kotor pomoću optičkih vlakana u gornjim kablovima, i to:

- veza optičkim kablom TK Centra Kotor sa centralom u Radanovićima;
- djelimično rekonstruisana TT mreža u Grblju;
- nova TT mreža u Morinju;
- nova TT mreža u Perastu;
- veza optičkim kablom Morinja i Perasta sa TK Centrom u Kotoru;
- nova TT mreža u naseljima Sveta Vrača, Dobrota, Sveti Stasije, Ljuta i Orahovac;
- rekonstruisana i proširena mreža u Risnu, Strpu i Lipcima;
- nova mreža i veza optičkim kablom TK Centra Kotor sa Stolivom;
- veza optičkim kablom TK Centar-Kamp;
- veza optičkim kablom Starog grada sa TK centrom.

Realizacijom prethodno pomenutih objekata i radova, svi dvojnički brojevi su pretvoreni u direktnе digitalne brojeve, čime je zaokruženo osavremenjivanje telekomunikacione infrastrukture na teritoriji opštine. Ostvarena je potpuna digitalizacija postojećih telekomunikacionih veza, što je i bio zadatak investicionih aktivnosti Telekoma u prethodnom periodu.

Postojeće stanje telekomunikacione infrastrukture na području opštine Kotor karakteriše zadovoljavajuća pokrivenost vezama svih naseljenih mjesta, potpuna digitalizacija veza i raspolažanje najvećim dijelom savremenih telekomunikacionih servisa i usluga (izuzimajući dio Donjeg Grblja – Petoselica, gdje je zastupljena ruralna telefonija).

Prateći svjetske trendove u razvoju telekomunikacija i prelazak na mreže bazirane na IP-u (Internet Protokol), Crnogorski Telekom je prije par godina pustio u rad MPLS mrežu (MIPNET - Montenegro IP Network) koja će biti nosilac budućeg razvoja Crnogorskog Telekoma i novih servisa baziranih na Internet protokolu. MIPNET je okosnica ADSL sistema koji u Kotoru koristi 2.355 pravnih i fizičkih lica. Sada je na komutacijama u opštini **instalirano 1088, a uključeno 687 ISDN BRA i 11 ISDN PRA priključaka**.

Postojeći TV kablovski distribucionalni sistem izgrađen je u gradskom jezgru Kotora (kompanija CATV). Takođe, postoji provajder BBM koji TV signal distribuira bežičnim putem.

Crnogorski Telekom je razvio prenos TV signala IP tehnologijom (Extra TV) i trenutno ima oko 1.900 korisnika.

Na području Kotora rade tri operatora mobilne telefonije: *T-Mobile*, *Promonte* i *M-tel*. Pokrivenost prostora, naročito uz morsku obalu je dobra, a kako je mobilna telefonija u stalnom porastu, situacija se stalno popravlja.

Crnogorski Telekom AD na području Kotora ima jedanaest baznih stanica: TKS Kotor, Sveta Vrača, Dražin Vrt,

Strp, Bedemi, Stari grad, Tunel Vrmac, Radanovići, Dvrsnik, Krimovica i Krivošije.

M-tel na području Kotora posjeduje sedam baznih stanica: Strp, Perast, Vrmac, Hotel *Katara*, tunel Vrmac sjever, tunel Vrmac jug i Radanovići.

Prema datim podacima, stanje javne telekomunikacione mreže može se ocijeniti kao veoma dobro. To se ogleda naročito u sljedećem:

- Potpuno je digitalizovana telekomunikaciona mreža;
- Broj uključenih telefonskih priključaka je visok;
- Veoma dobra izgrađenost pristupne mreže;
- Dobra izgrađenost spojnih optičkih kablova i
- Riješene su telefonske potrebe i u zaleđu, a ne samo pored mora (ruralna – WLL).

Mobilna telefonija, kao što je već rečeno, intenzivno se razvija. Završetkom već planiranih i novih baznih stanica na teritoriji opštine, dobiće se ne samo kvalitetno pokrivanje signalom, nego, što je posebno značajno, obezbijediti mogućnost korišćenja novih usluga preko GSM mreže.

Najveći **potencijal** je dobra izgrađenost pristupnih mreža u sadašnjim najvećim turističkim lokalitetima. U potencijale spada i relativno dobra izgrađenost TT kanalizacije i optičkih kablova (posebno „međumjesnih“).

5.7.Tretman čvrstog otpada

Infrastrukturna opremljenost u oblasti upravljanja otpadom može se posmatrati kroz sljedeće faze tretmana čvrstog otpada:

- sakupljanje,
- transport i
- prerada i odlaganje čvrstog otpada.

Na teritoriji kotorske opštine ima uglavnom dovoljno kontejnera, lociranih na pozicijama koje je definisao opštinski Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje u saradnji sa Javnim komunalnim preduzećem „Kotor“. Raspoloživi kontejneri se koriste za neselektivni način prikupljanja otpada.

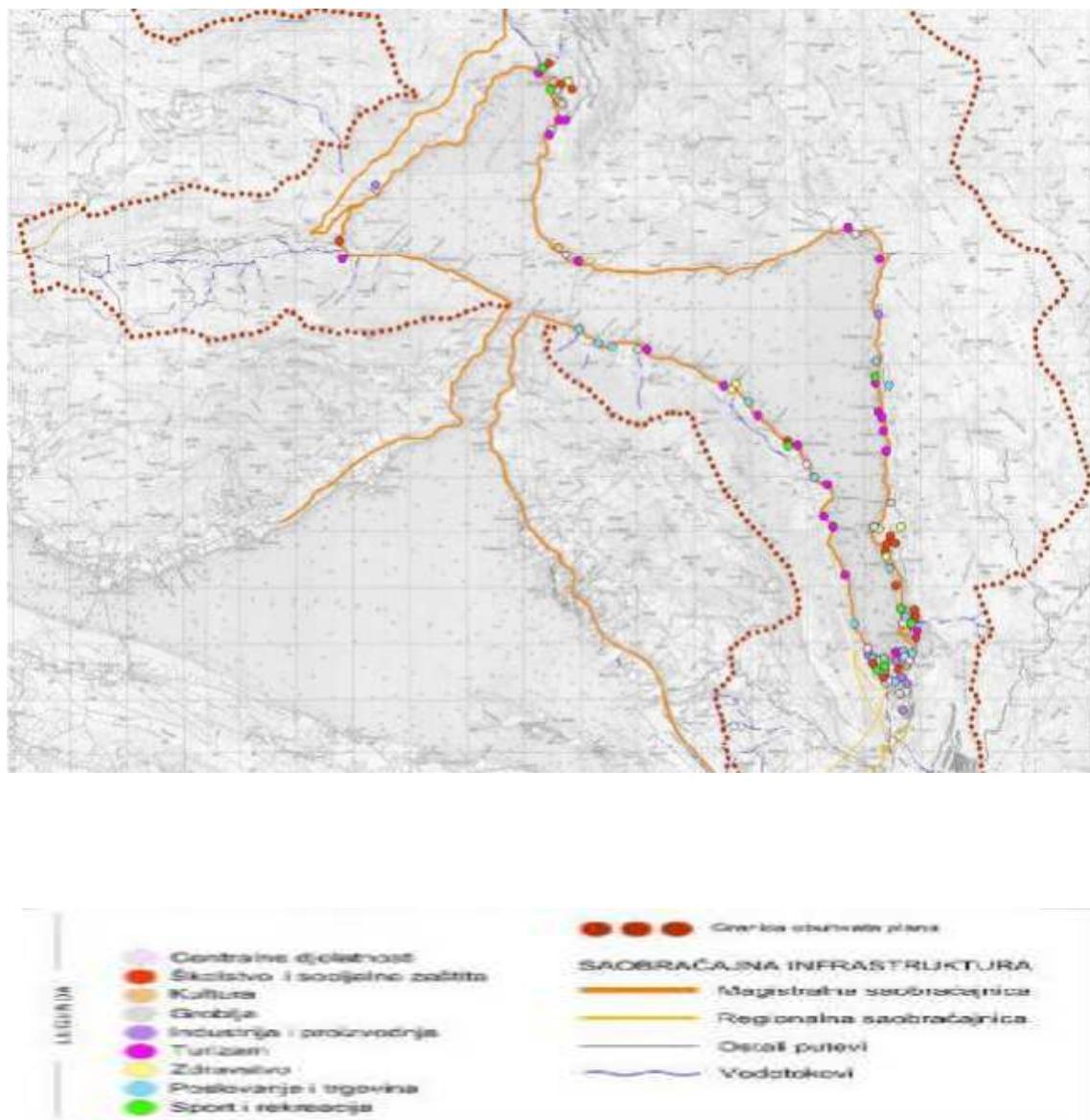
Transport otpada obavlja se specijalnim vozilima, a Javno komunalno preduzeće raspolaže dovoljnim kapacitetima za ovu fazu posla.

U fazi prerade i odlaganja čvrstog otpada koristi se reciklažni centar, kapaciteta 40 tona dnevno, te pretovarna stanica.

Poslije zatvaranja “Lovanje”, sanitарne deponije nema, već se čvrsti otpad odvozi na deponije u susjedne opštine.

6. DRUŠTVENE DJELATNOSTI

Društvene djelatnosti (vaspitno-obrazovna, naučna, djelatnost kulture, zdravstvena djelatnost, socijalna zaštita, fizička kultura) pružaju usluge svim stanovnicima Crne Gore, domicilnom stanovništvu, izbjeglicama i raseljenim licima, kao i strancima koji borave u Crnoj Gori. Pošto ova sfera obuhvata više djelatnosti, njena struktura je veoma heterogena. Svaka djelatnost ima različitu specifičnu ulogu u ostvarivanju osnovnih i civilizacijskih funkcija u urbanim i ruralnim sredinama. Na području opštine najveća koncentracija društvenih djelatnosti je u priobalju Kotorskog zaliva: Kotoru, Škaljarima, Prčanju, Dobroti i Risnu.

6.1. Školstvo i socijalna zaštita

Većina školskih objekata na teritoriji opštine Kotor je u nezadovoljavajućem stanju, odnosno nisu u mogućnosti da odgovore postojećim značajnim potrebama i pruže optimalne uslove za odvijanje nastavnog procesa.

Predškolsko vaspitanje i obrazovanje

Na području opštine Kotor u sedam objekata Javne predškolske ustanove, čiji je kapacitet 800, trenutno boravi 781 dijete, o kojima brine 47 vaspitača i 17 medicinskih sestara. Kotorski vrtić je četvrti po veličini od ukupno 100 vrtića u Crnoj Gori. Obuhvaćenost djece vaspitno-obrazovnim procesom je 70%, što je u odnosu na republički nivo značajan rezultat.

KOTOR	Naziv i sjedište Ustanove	Vaspitna jedinica u mjestu	Broj djece	Obrazovni program
DU „Radost“ Kotor	Tabačina	171	jaslice vrtić	
	Škaljari	118	vrtić	
	Mečerov briješ	118	vrtić	
	Prčanj	39	vrtić	
	Risan	74	vrtić	
	Radanovići	39	vrtić	
	Dobrota	121	vrtić	

Izvor: Sekretarijat predškolske ustanove

Ukupna površina predškolskih ustanova u opštini Kotor iznosi 14.505 m^2 (zatvoreno prostora 2.480 m^2 , a otvoreno 12.087 m^2). Prema standardima koji predviđaju $7,5 \text{ m}^2$ zatvorene i 25 m^2 otvorene površine po djetu, predškolske ustanove na teritoriji opštine zadovoljile bi potrebe za 331 odnosno 483 djece.

S obzirom da predškolski uzrast obuhvata period od 1 do 6 godina i da bi uključenost djece u ovaj segment vaspitno-obrazovnog procesa trebalo da bude 80%, predškolske ustanove u opštini trebalo bi da imaju kapacitet za 1.429 dece. Potrebna zatvorena površina predškolskih ustanova je 10.720 m^2 i oko 35.725 m^2 otvorene površine. Manjak kapaciteta za predškolske ustanove (prema popisu iz 2003. godine) iznosi oko 8.240 m^2 zatvorene i oko 23.638 m^2 otvorene površine, odnosno zatvorene površine za 1.100 i otvorene za 945 djece.

Osnovno obrazovanje

Po novom obrazovnom programu, u prvi razred se upisuju djece koja do kraja kalendarske godine pune šest godina, sa obuhvatom djece do četrnaest godina. Na osnovu statističkih podataka iz 2008/09. godine broj učenika svih osnovnih škola u opštini Kotor na početku školske godine je 2.292 (1.122 djevojčice i 1.170 dečaka).

Na teritoriji opštine Kotor nalazi se pet ustanova za osnovno obrazovanje i četiri područne ustanove.

Podaci se odnose za školsku 2011/2012.godinu

KOTOR	Naziv i sjedište ustanove	Sjedište ustanove u mjestu	Područna ustanova u mjestu	Broj đaka
	Osnovna škola „Ivo Visin“	Prčanj		81
Osnovna škola „Nikola Đurković“		Radanovići		278
		Lastva Grbaljska		87
Osnovna škola „Njegoš“		Kotor		786
			Škaljari-za djecu lakše ometenu u razvoju	5
Osnovna škola „Narodni heroj Savo Ilić“	Dobrota			723
				189
	Risan		Morinj - 3 razreda	5
Osnovna škola „Veljko Drobnjaković“			Perast - 3 razreda	4

Izvor: Sekretarijat škole

Ustanove za osnovno obrazovanje raspolažu površinom 10.598 m^2 zatvorenog i 35.715 m^2 otvorenog prostora. Standard za osnovno obrazovanje je min. 6 m^2 zatvorene površine po učeniku, tako da bi sadašnji kapaciteti bili dovoljni za 1.766 učenika. A prema standardu od 25 m^2 otvorenog prostora po učeniku, ustanove za osnovno obrazovanje zadovoljavaju potrebe 1.428 učenika. Manjak kapaciteta osnovne škole iznosi za zatvorene površine 3.154 m^2 , odnosno 526 učenika, a za otvorene površine 21.585 m^2 odnosno 864 učenika.

Pored ovih ustanova u Kotoru se nalazi i Muzička škola za osnovno i srednje obrazovanje. Jedna je od najstarijih muzičkih ustanova u Crnoj Gori. Nastavni program obuhvata predškolski pripremni program (za djecu od 6-8 godina), školu za osnovno obrazovanje (za djecu do 9 godina) i školu za srednje obrazovanje.

Strateški plan razvoja opštine Kotor | 2013-2017

Podaci se odnose za školsku 2011/2012.godinu

KOTOR	Naziv i sjedište ustanove	Sjedište ustanove u mjestu	Broj djece
	Muzička škola „Vida Matjan“ Kotor	Kotor, Stari grad	505

Izvor: Sekretarijat škole

Srednjoškolsko obrazovanje

Na osnovu popisa, početkom školske 2011/2012. godine, ukupan broj učenika srednjih škola na prostoru opštine Kotor iznosio je 1.056 (464 učenica i 592 učenika), (Zavod za statistiku Republike Crne Gore).

Podaci se odnose za školsku 2011/2012.godinu

KOTOR	Naziv i sjedište ustanove	Sjedište ustanove u mjestu	Vrsta obrazovanja	Broj đaka
	Gimnazija Kotor	Dobrota	Opšte	586
	Srednja pomorska škola Kotor	Dobrota	Stručno	634

Izvor: Sekretarijat škole

Kotorska *Gimnazija* jedna je od najstarijih na prostorima bivše Jugoslavije. Radi na prostoru od 4.800m², ima 565 učenika, raspoređenih u 20 odjeljenja i 40 profesora. Pored odjeljenja društveno-jezičkog i opšteg smjera, pri gimnaziji radi i po jedno odjeljenje ekonomskog (struka – ekonomski tehničar) i medicinskog smjera (struka – zdravstvenii tehničar).

Srednja pomorska škola ima trenutno 471 učenika u 17 odjeljenja. Ova ustanova radi na površini od 3.400m² i posjeduje 13 učionica, jednu kompjutersku učionicu, radionicu za praktičnu nastavu, biblioteku i sportsku salu. Osim nautičkog i brodomašinskog smjera, u ovoj školi postoji i špeditorsko-agencijski i carinski smjer. Ova ustanova školuje buduće kapetane i upravitelje stroja koji će ploviti širom svijeta na savremenim brodovima. Znanja koja kao gotovi kadeti ponesu propusnica su za svaki brod. Kroz procese obrazovanja odnosno redovne nastave te posebnih obuka, u školi se učenici obrazuju za sljedeća zvanja u pomorstvu:

1. oficir plovidbene straže na brodovima od 500BT i
2. oficir plovidbene straže na brodu sa mašinskim kompleksom pogonske snage 750KW ili jačim.

Visokoškolsko obrazovanje-

Mrežu visokoškolskih jedinica na području opštine Kotor čine dva fakulteta:

KOTOR	Naziv i sjedište ustanove	Sjedište ustanove u mjestu
	Fakultet za pomorstvo Kotor	Dobrota
	Fakultet za turizam i hotelijerstvo	Kotor

Fakultet za pomorstvo u Kotoru je kompleksna obrazovna i naučna institucija koja, u okviru svoje matične djelatnosti, organizuje i realizuje osnovne, specijalističke i poslijediplomske studije, kao i postupak za sticanje naučnog stepena doktora nauka.

Osnovne studije na Fakultetu za pomorstvo organizuju se u skladu sa nastavnim planovima i programima na sljedećim odsjecima i smjerovima: odsjek za upravljanje – menadžment, pomorsko-nautički, brodomašinski i odsjek pomorske elektrotehnike.

Fakultet za turizam i hotelijerstvo u Kotoru osnovan je 1999. godine, sa ciljem edukovanja visoko stručnih i specijalizovanih kadrova za turističku privredu kao granu od primarnog značaja u strategiji razvoja

Crne Gore. Ova visokoškolska institucija organizuje i realizuje u trogodišnjem trajanju Osnovne akademske studije turizma i Osnovne primjenjene studije hotelijerstva, poslijediplomske specijalističke studije na dva studijska programa: turizam i hotelijerstvo i poslijediplomske magistarske studije na studijskom programu turizam.

Dom učenika i studenata nalazi se u blizini Srednje pomorske škole u Dobroti. Raspolaže smještajnim kapacitetima od oko 200 kreveta u trokrevetnim i dvokrevetnim sobama. Dom posjeduje restoran koji ispunjava visoke standarde i pruža kvalitetnu ishranu. Pored osnovnog sadržaja, posjeduje internet-cafe, prostor za vježbanje, otvorene sportske terene i salu za zabavu. U domu je organizovan stalni pedagoški nadzor za sve učenike Srednje pomorske škole.

KOTOR	Naziv i sjedište ustanove	Sjedište ustanove u mjestu
	Dom učenika i studenata „Spasić i Mašera“ Kotor	Dobrota

Zavod za biologiju mora, danas **Institut**, osnovan je 1961. godine kao izraz potrebe za organizovanim naučno-stručnim istraživanjima u oblasti biologije na Južnom Jadranu. Član je Univerziteta Crne Gore. Institut je smješten u zgradu izuzetnih građevinskih i lokacijskih kvaliteta, koja u potpunosti zadovoljava sadašnje i buduće potrebe.

KOTOR	Naziv i sjedište ustanove	Naučno-istraživačka djelatnost
	Institut za biologiju mora, Kotor	Laboratorija za opštu biologiju i marikulturu
		Laboratorija za neurobiologiju
		Laboratorija za ekofiziologiju
		Laboratorija za hemiju, biohemiju i molekularnu biologiju

Socijalna zaštita

Za socijalnu zaštitu stanovnika opština Kotor, Budva i Tivat nadležna je **Javna ustanova Centar za socijalni rad** sa sjedištem u Kotoru. Različitim vrstama socijalne pomoći stanovnicima Kotora bave se i lokana samouprava, odnosno Sekretarijat za kulturu i društvene djelatnosti, neke nevladine organizacije, vjerske zajednice i dr. Skupština opštine Kotor je 31.marta 2012. godine usvojila Odluku o rješavanju stambenih pitanja lica u stanju socijalne potrebe. U opštini postoji i kancelarija Crvenog krsta.

Djelatnost i obim poslova Centra temelji se na odredbama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, Porodičnog zakona i drugim zakonskim i podzakonskim aktima. U Centru su zaposlena 22 radnika, od kojih u Kotoru 12. Socijalna zaštita lica u stanju socijalne potrebe odvija se kroz sljedeće oblike:

1. Materijalno obezbjeđenje porodice;
2. Lična invalidnina;
3. Njega i pomoć drugog lica;
4. Smještaj u ustanovu;
5. Smještaj u drugu porodicu;
6. Pomoć za vaspitanje i obrazovanje djece sa posebnim potrebama;
7. Zdravstvena zaštita;
8. Troškovi sahrane i
9. Jednokratna novčana pomoć;

Materijalno obezbeđenje porodice predstavlja najbrojnije pravo iz socijalne zaštite, a ostvaruje se kroz stalnu novčanu, jednokratnu, kao i povremenu pomoć u naturi. Na kraju 2011. godine na području opštine bilo je 145 korisnika materijalnog obezbeđenja porodice.

Tabelarni pregled korisnika materijalnog obezbeđenja porodice po mjesecima:

januar	februar	mart	april	maj	jun	jul	avgust	septembar	oktobar	novembar	decembar
144	144	148	151	146	146	148	146	142	141	144	145

Izvor: Centar za socijalni rad

Pravo na ličnu invalidinu koristi 31 lice. Trenutno se u domskom smještaju nalazi 30 lica, od kojih 22 u Domu starih u Risnu, 1 lice u Specijalnoj ustanovi za lica ometena u razvoju Veliki Popovac, dvoje u Zavodu za djecu i omladinu ometenu u razvoju "Sremčica" i 5 lica u JU Specijalni zavod "Komanski most" Podgorica.

Pravo na dodatak na djecu može ostvariti: dijete korisnika materijalnog obezbeđenja, dijete sa tjelesnom, mentalnom i senzornom ometenošću, koje se može osposobiti za samostalan život i rad i dijete bez roditeljskog staranja. Ovo pravo koristi u Kotoru 113 porodica sa 217 djece. Tokom 2011. godine pravo na smještaj u drugu porodicu, ostvarilo je 10-oro djeца bez roditeljskog staranja.

Pođeno je 38 postupka u sčlučajevima poremećenih bračnih odnosa, 7 postupaka kontaktiranja roditelja i djece, 20 postupaka u predmetu povjeravanja djece, 4 postupka u slučajevima zanemarivanja i zlostavljanja, 1 postupak lišenja roditeljskog prava, 2 postupka izmjene odluke o povjeravanju djece i 4 postupka izvršenja sudske odluke. U oblasti maloljetničke delinkvencije u Centru je obrađeno 26 maloljetnika, za koje je urađen izvještaj i dostavljen područnom prekršajnom organu.

KOTOR	Naziv institucije za socijalnu zaštitu	Sjedište ustanove u mjestu
	Dom za stare „Grabovac“	Risan

Na prostoru opštine Kotor postoji ustanova za socijalnu zaštitu **JU Dom starih „Grabovac“ u Risnu**. Dom ima 9.000m² korisnog prostora i kapacitet 315 ležaja. U domu trenutno boravi 300 korisnika. O njima brinu 104 zaposlenaradnika. Dom pruža institucionalnu brigu starim licima,ostalim invalidnim i hronično duševno oboljelim starim licima, te osobama koje se nađu u stanju akutne socijalne potrebe. Zbrinjavanje podrazumijeva kompletну njegu i zdravstvenu zaštitu, stručnu, socijalnu i psihološku, pravnu i savjetodavnu, te pomoć u administrativno-finansijskim poslovima koji se tiču korisnika.

Resursni centar za školovanje i rehabilitaciju lica sa poremećajima sluha i govora (kapaciteta 250 mesta) bavi se predškolskim, osnovnim i srednjim obrazovanjem. Ustanova raspolaže sa 40 specijalizovanih učionica i kabinetima u kojima se odvijaju nastava i vježbe.

Trenutno školu pohađa 84 đaka, od kojih 41 učenik osnovnu, a 43 srednju školu. Djeca se osposobljavaju najvećim dijelom za radnička zanimanja (22) i to za: frizer, kuvare, auto-mehaničare, prodavce, rukovaće štamparskim mašinama, mesare, krojače, knjigovesce i elektro-instalatere. U nastavno-vaspitnom procesu u školama Zavoda radi 31 defektolog. Od njih 27 je surdopedagoga, 3 logopeda, 1 audiolog, 6 profesora predmetne nastave, 1 pedagog - psiholog i u školskim radionicama 8 nastavnika praktične nastave.

KOTOR	Naziv ustanove	Ukupan broj djece	Osnovna škola	Srednja škola
	Resursni centar za školovanje i rehabilitaciju lica sa poremećajima sluha i govora – Kotor	165	28	125

6.2. Kulturna djelatnost

Aktivnostima u oblasti kulture bave se republičke javne ustanove, opštinske institucije kulture, razna udruženja, a postoje i amaterski oblici djelovanja u urbanim i ruralnim sredinama.

U segmentu kulture i po značaju kulturnih znamenitosti, Kotor je sasvim sigurno najpoznatiji grad u Crnoj Gori.

Kotor je tradicionalno centar brojnih kulturnih aktivnosti i manifestacija: karnevali, maskenbali, ribarske i vjerske fešte i brojna kulturna dešavanja namijenjena pripadnicima svih generacija. To su: *Svečanosti povodom dana Sv. Tripuna* (nedavno obnovljena tradicija koja potiče još iz IX vijeka), *Kotorski karneval* (dešavanja na kotorskoj rivi, ulicama, pjacetama, hotelima, a uključuje i maskenbale za djecu i odrasle, uz degustaciju specijaliteta kotorske kužine, muzičke koncerte i pozorišne predstave), *Dani kamelije* (manifestacija u čast cvijeta kamelije, održavaju se izložbe cvijeća, likovne izložbe i pozorišne predstave, Bal kamelije sa izborom Dame Kamelije), *Festival podvodnog filma*, *Kotorske ljetne fešte*, *Festival djeteta*, *Internacionalni festival mode*, *Fašinada* (tradicionalno nasipanje kamena koji barke iz zaliva dovoze do ostrva Gospa od Škrpjela u Perastu i zatim ga izbacuju oko obale), *Internacionalni ljetni karneval*, *Bokeška noć* (avgustovska manifestacija poznata po defileu čamaca koji se ukrašavaju svjetiljkama), *Međunarodni susret klapa*, *Sea rock festival* i dr.

Institucije kulture na prostoru opštine Kotor:

KOTOR	Naziv institucije kulture	Sjedište ustanove u mjestu
JU Centar za kulturu „Nikola Đurković“	Kotor	
Istorijski arhiv	Kotor	
Državni arhiv	Kotor	
OJU Muzeji	Kotor	
Pomorski muzej Crne Gore	Kotor	
Uprava za zaštitu kulturnih dobara Crne Gore	Kotor	
Domovi kulture	Risan, Škaljari, Dobrota, Prčanj, Glavatići, Nalježići, Han	

Muzej grada Perasta nalazi se u jednoj od najljepših baroknih zgrada na cijelom primorju, koja je djelo arhitekte Giovanni Batista Fontana iz Venecije. Muzeji u Boki Kotorskog posjeduju bogat muzejski fond koji prati istorijski, pomorski, ekonomski i kulturni razvoj gradova u Boki.

Domovima kulture u Dobroti, Škaljarima, Prčanju, Glavatići, Pobrdu, Dragalju potrebno je ponovo vratiti osnovnu funkciju.

6.3 Zdravstvo

Zdravstvena zaštita stanovništva je organizovana na tri nivoa.

Prvi je nivo primarne zdravstvene zaštite koji bi trebalo da obezbijedi 80-85% potreba za zdravstvenom zaštitom. Nosilac primarne zdravstvene zaštite je izabrani doktor u ambulantni, odnosno timovi izabranih ljekara u domovima zdravlja.

Drugi odnosno nivo sekundarne zdravstvene zaštite obezbeđuje se posredstvom specijalističkih ambulant i bolničkih postelja kroz sistem opštih i specijalnih bolnica.

Tercijni nivo zdravstvene zaštite se ostvaruje u superspecijalističkim ambulantama, dijagnostičkim centrima i bolničkim odjeljenjima u Kliničkom centru Crne Gore. Mrežu javnih ustanova u zdravstvu na području opštine Kotor, koja je centar regionalnog značaja, čine:

- Dom zdravlja Kotor (sa ambulantama u Radanovićima i Risnu);
- Opšta bolnica Kotor u Škaljarima;
- Specijalna bolnica „Vaso Ćuković“ u Risnu i
- Specijalna bolnica za psihijatriju u Dobroti.

Dom zdravlja se sastoji od sljedećih organizacionih cjelina: ambulanti izabranih doktora, centara za podršku (centar za plućne bolesti i tbc; centar za biohemiju, mikrobiološku, RTG i ultrazvučnu dijagnostiku; centar za mentalno zdravljie) i jedinica za podršku (jedinica za patronažu, jedinica za fizikalnu terapiju na primarnom nivou i jedinica za sanitetski prevoz). Sistemom primarne zaštite obuhvaćeno je 86 % građana.

Tokom reforme primarne zdravstvene zaštite reorganizovan je kompletan Dom zdravlja i definisana organizacija i način pružanja zdravstvene zaštite. Reorganizacija Doma zdravlja je dovela do potrebe da se na drugačiji način organizuje pružanje stomatološke zdravstvene zaštite, palijativne njegе, hitne medicinske pomoći, medicine rada i sportske medicine.

Stomatološka zdravstvena zaštita je reorganizovana privatizacijom izabranih stomatologa na primarnom nivou. Način pružanja i organizacija hitne medicinske pomoći je definisana usvajanjem Zakona o hitnoj medicinskoj pomoći.

Pregled bolničkih postelja po ustanovama sa pokazateljima broja postelja po doktoru, ostvarenim bolničkim danima i broju ispisanih bolesnika sadržan je u sljedećoj tabeli :

JZU	Broj postelja	Broj ljekara	Broj postelja po ljekaru	Ostvareni bolnički dani
Opšta bolnica	144	31	3.71	33.719
SB za psihijatriju Dobrota	241	15	16.07	92.444
SB za ortopediju Risan	122	22	5.55	35.767

Podaci su iz 2008.g.

6.4. Sport i rekreacija

Opština Kotor raspolaže sa 3.511 m^2 zatvorenih i 90.272 m^2 otvorenih sportskih površina. Po važećem standardu od $0,5\text{ m}^2$ zatvorenih i $3,0\text{m}^2$ otvorenih sportskih površina po stanovniku, opština Kotor bi trebalo da ima 11.474 m^2 zatvorenih i 68.841 m^2 otvorenih sportskih površina. To znači da Kotor u potpunosti zadovoljava standard za otvorene površine namijenjene sportu i rekreaciji, dok je evidentan manjak zatvorenih prostora, odnosno potrebno je još 7.963 m^2 ovih površina.

Ukupan broj registrovanih sportskih klubova-organizacija je 36, a struktura po vrstama sportova je sljedeća:

- vaterpolo ..... 4 kluba
- fudbal.....3 „
- košarka.....4 „
- rukomet.....1 „
- odborjka.....1 „
- bor. sportovi.....6 „
- tenis.....2 „
- sportovi na vodi.....6 „
- ostali sportovi.....9 „

Tabela: Postojeći sportski objekti i tereni na teritoriji opštine Kotor:

KOTOR	Sport i rekreacija	Sjedište u mjestu
Zatvoreni bazen „Nikša Bućin“	Škaljari	
Otvoreni bazen	Dobrota	
Otvoreni bazen	Risan	
Otvoreni bazen	Prčanj	
Fudbalski stadion „Bokelj“	Škaljari	
Fudbalski stadion „Grbalj“	Donja Sutvara	
Dvorana školskog centra - Kotor	Kotor	
Sportska dvorana - u izgradnji	Škaljari	
Dvorana OŠ „Njegoš“	Kotor	
Dvorana OŠ „Savo Ilić“	Dobrota	
Dvorana OŠ „Veljko Drobnjaković“	Risan	
Dvorana OŠ „Nikola Đurković“	Radanovići	
Teren za male sportove OŠ „Njegoš“	Benovo - Kotor	
Teren za male sportove	Grbalj	
Teren za male sportove OŠ „Ivo Vizin“	Prčanj	
Teren za male sportove „Sv. Vrača“	Dobrota	
Teren za boćanje	Perast	
Teren za boćanje	Stoliv	
veslanje, kajak – kanu, jedrenje	Kotorski zaliv	
Ostali otvoreni tereni za male sportove	Pobrđe, Nalježići, Bigovo, Lastva Grbaljska, Orahovac, Plagenti i dr.	

Zaključak je da trenutno nema dovoljno adekvatnih sportskih objekata, a postojeći izgrađeni nemaju dovoljno kapaciteta i savremene opreme, te ne mogu ponuditi sve potrebne programe i sadržaje. Izgrađene objekte je nužno rekonstruisati i po mogućnosti dograditi i oplemeniti njihove sadržaje u skladu sa utvrđenim potrebama, u cilju osposobljavanja sportskih kapaciteta za održavanje većih međunarodnih sportskih manifestacija.

7. FINANSIJE**STRUKTURA BUDŽETA OPŠTINE KOTOR ZA PERIOD 2007-2011. u 000 €**

Red.br.	O P I S	2007	2008	2009	2010	2011
I.	Primici – prihodi	21.557	23.854	15.179	11.189	9.966
1.	Porezi	4.126	4.424	3.298	3.198	4.132
2.	Takse	637	517	495	317	345
3.	Naknade	8.141	3.936	4.120	3.182	3.239
4.	Ostali prihodi	2.247	5.543	1.745	1.609	1.536
5.	Primici iz otplate kredita	14	35	37	30	18
6.	Sredstva prenesena iz pret. godine	3.612	8.715	5.349	130	75
7.	Pozajmice i krediti iz domaćih izvora	16	–	–	2.096	398
8.	Prihodi od prodaje imovine	2.632	684	135	627	223
9.	Transferi	132	–	–	–	–
10.	Donacije					
II.	Izdaci – rashodi	12.842	18.510	15.049	11.114	9.900
11.	Bruto zarade i dopr. na teret poslodavca	2.054	2.526	2.777	2.376	1.697
12.	Ostala lična primanja	323	449	478	294	143
13.	Rashodi za materijal i usluge	1.134	1.566	1.362	1.106	834
14.	Tekuće održavanje	777	1.190	1.350	938	848
15.	Kamate	31	5	13	85	139
16.	Renta	36	29	38	38	–
17.	Subvencije	–	10	28	28	26
18.	Ostali izdaci	297	21	80	189	232
19.	Transferi za socijalnu zaštitu	10	11	10	9	20
20.	Transf. instit. pojedincima nevladinom i javnom sektoru	981	1.589	1.457	723	1.145
21.	Kapitalni izdaci	5.521	9.821	6.510	2.979	1.791
22.	Pozajmice i krediti	52	115	15	20	20
23.	Otplata dugova	257	254	198	168	1.123
24.	Rezerve	321	321	201	129	57
25.	Otplata obaveza iz prethodnog perioda	1.048	603	532	2.032	1.825

Strateški plan razvoja opštine Kotor | 2013-2017

Iz datih podataka proizilazi da su ukupni primici u budžetu Opštine Kotor varirali iz godine u godinu.

Radi realnijeg sagledavanja kretanja primitaka i njihove strukture, u narednoj tabeli dajemo podatke o učešću pojedinih primitaka po godinama u ukupnim prihodima ostvarenim u tom periodu.

Red. br.	O p i s	2007	Učešće %	2008	Učešće %	2009	Učešće %	2010	Učešće %	2011	Učešće %
1.	Porezi	4.126	23	4.424	29	3.298	34	3.198	29	4.132	42
2.	Takse	637	4	517	3	495	5	317	3	345	3
3.	Naknade	8.141	45	3.936	26	4.120	42	3.182	29	3.239	33
4.	Ostali prihodi	2.247	12	5.543	37	1.745	18	1.609	14	1.536	16
5.	Primici iz otplate kredita	14		35		37		30		18	
6.	Pozajmice i krediti	16						2.096	19	398	4
7.	Prihod od prodaje imovine	2.632	15	684	5	135	1	627	6	223	2
8.	Transferi	132	1								
9.	Donacije										
Ukupno :		17.945	100	15.139	100	9.830	100	11.059	100	9.891	100

Kao što se vidi iz prethodno datih podataka o prihodima u periodu 2007 – 2011. godine, prihodi od poreza u ukupnim prihodima učestvuju u prosjeku sa 31%. Naknade u ukupnim prihodima 2007 – 2011. godine učestvuju u prosjeku sa 35%.

Prihodi po pojedinačnim vrstama poreza izgledaju kako slijedi :

Red. br.	O p i s	2007	Učešće %	2008	Učešće %	2009	Učešće %	2010	Učešće %	2011	Učešće %
1.	Porez na dohodak fiz. lica	648	16	719	16	552	17	384	12	484	12
2.	Porez na imovinu	2.894	70	2.959	67	1.833	56	1.883	59	3.073	74
3.	Lokalni porezi	584	14	746	17	913	27	931	29	575	14
U k u p n o :		4.126	100	4.424	100	3.298	100	3.198	100	4.132	100

Iz datih podataka se vidi da u prihodima od poreza dominantno učestvuju prihodi od poreza na imovinu (2007. – 70%, 2008. – 67%, 2009. – 56%, 2010. – 59% i 2011.godine – 74%).

Porez na dohodak fizičkih lica u ukupnim prihodima po godinama učestvuje: 2007. i 2008.godine sa 16%, 2009. sa 17%, 2010. i 2011.godine sa 12%.

U prihode od naknada uključeni su prilivi po strukturi i to :

- naknade za korišćenje dobara od opštег interesa,
- naknade za korišćenje prirodnih dobara,
- naknade za korišćenje građevinskog zemljišta,

Strateški plan razvoja opštine Kotor | 2013-2017

- naknade za uređenje i izgradnju građevinskih objekata i
- ostale naknade.

Naknade za uređenje i izgradnju građevinskog zemljišta u ukupnim prihodima od naknada učestvuju: 2007. sa 92%, 2008. sa 83%, 2009. sa 81%, 2010. sa 82% i 2011. godine sa 80%.

U ostale prihode uključeni su prihodi od kapitala, novčane kazne, prihodi od sopstvene djelatnosti i naplata potraživanja iz prethodnih godina.

Najznačajnije učešće u prihodima po navedenim osnovima čine prihodi od sopstvene djelatnosti (prihodi od zakupa poslovnih prostora) koji po godinama učestvuju: 2007. – 30%, 2008. – 77%, 2009. - 50%, 2010. - 58% i 2011.godine - 63%.

Struktura i kretanje izdataka, prema podacima iz Budžeta Opštine Kotor za period 2007 – 2011.godine i usvojenog plana Budžeta za 2012.godinu, izgleda kako slijedi :

Red. br.	Opis	2007	Učešće %	2008	Učešće %	2009	Učešće %	2010	Učešće %	2011	Učešće %
1.	Bruto zar.i dopr.na ter.poslod.	2.054	16	2.526	14	2.777	19	2.376	22	1.697	17
2.	Ostala lična primanja	323	3	449	3	478	3	294	3	143	1
3.	Rashodi za materijal i usluge	1.134	9	1.566	8	1.362	9	1.106	10	834	9
4.	Tekuće održavanje	777	6	1.190	6	1.350	9	938	8	848	10
5.	Kamate	31		5		13		85	1	139	1
6.	Renta	36		29		38		38			
7.	Subvencije			10		28		28		26	
8.	Ostali izdaci	297	2	21		80	1	189	2	232	2
9.	Transf.za socijalnu zaštitu	10		11		10		9		20	
10.	Transf.inst. pojed. nevl.i jav.sektoru	981	8	1.589	9	1.457	10	723	6	1.145	12
11.	Kapitalni izdaci	5.521	43	9.821	53	6.510	44	2.979	27	1.791	18
12.	Pozajm.i krediti	52		115	1	15		20		20	
13.	Otplata dugova	257	2	254	1	198	1	168	2	1.123	11
14.	Rezerve	321	3	321	2	201	1	129	1	57	1
15.	Otplata obaveza iz preth. perioda	1.048	8	603	3	532	3	2.032	18	1.825	18
Ukupno		12.842	100	18.510	100	15.049	100	11.114	100	9.900	100

Iz prethodnih podataka vidi se da u ukupnim izdacima sa najvećim procentom učestvuju izdaci za kapitalna ulaganja. Ovo je bilo posebno izraženo u periodu ekonomskog buma,tj.od 2007. do kraja 2009.godine. Učešće ovih izdataka po godinama iznosilo je: 43% u 2007., 43% u 2008., 53 % u 2009., 44% u 2010., 27% i 18% u 2011.godini.

U ukupnim izdacima u periodu 2007 – 2011. godine bruto zarade učestvuju u prosjeku sa 18%, materijal i usluge sa 9 %, tekuće održavanje sa 8% itd.

8. INSTITUCIONALNI KAPACITETI

Na području opštine Kotor funkcionišu strane, državne i lokalne institucije:

Strane institucije :

- Konzulat Hrvatske i
- Počasni konzulat Belgije.

Državne institucije :

- Osnovni sud (Kotor, Tivat ,Budva);
- Osnovno tužilaštvo (Kotor,Tivat, Budva);
- Opštinski sud za prekršaje;
- Min. ekonomije kanc. Tržišne inspekcije;
- Zaštitnik imovinskih prava CG;
- MUP CG fl Kotor;
- Uprava policije -Područna jedinica Kotor;
- Uprava za nekretnine -Područna jedinica Kotor;
- Direkcija javnih prihoda -Ekspozitura Kotor ;
- Fond PIO- Područno odeljenje Kotor (Kotor,Tivat,Budva);
- Centar za socijalni rad Kotor;
- Zavod za zapošljavanje;
- Fond za zdravstveno osiguranje Kotor;
- Lučka uprava Crne Gore, Kotor;
- Uprava carina – Carinarnica Kotor;
- Pomorski muzej;
- Istorijski arhiv Kotor i
- Uprava za kulturna dobra.

Lokalne institucije

- *Organi lokalne samouprave:* Skupština Opštine i Predsjednik Opštine
- *Organi lokalne uprave:* Sekretarijat za opštu upravu; Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti; Sekretarijat za lokalne prihode, budžet i finansije; Sekretarijat za privredu, preduzetništvo, saobraćaj i komunalne poslove; Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i stambene poslove; Sekretarijat za zaštitu životne sredine; Sekretarijat za imovinsko-pravne poslove; Komunalna policija; Informacioni centar; Služba za zajedničke poslove; Služba zaštite i Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora.
- *Javne ustanove i preduzeće:* Javno komunalno preduzeće; Javno preduzeće Vodovod i kanalizacija; Turistička organizacija; Radio Kotor; OJU Muzeji, JU Kulturni centar i DVD Perast.

III SWOT ANALIZA

	PREDNOSTI	SLABOSTI
Demografija, rad, socijalno staranje i ostale društvene djelatnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Povoljni klimatski uslovi i geografski položaj; • Zadovoljavajuća obrazovna struktura stanovništva; • Povoljni uslovi za rad i život; • Povoljne mogućnosti zapošljavanja u turizmu • Raspoloživa stručna radna snaga (u pomorstvu, metalopreradi, hemijskoj industriji itd.) 	<ul style="list-style-type: none"> • Izražena unutrašnja migraciona kretanja; • Tendencija smanjenja broja stanovnika • Neusklađenost ponude i tražnje na tržištu radne snage; • Smanjen broj radnih mesta van sezone; • Neujednačena polna struktura • Nepovoljna starosna struktura u pojedinim djelovima opštine • Nezainteresovanost građana za ostvarivanje javnog interesa • Nepostojanje organizacionih prepostavki za izradu studija i projekata
Ekonomski razvoj	<ul style="list-style-type: none"> • Postojanje velikog broja institucija svih nivoa obrazovanja • Postojanje institucija za specifično obrazovanje • Kvalitetna preventivna zaštita stanovništva; • Zdravstveni centar državnog značaja • Zadovoljavajuća struktura medicinskog osoblja • Specijalistička ustanova iz oblasti zdrastvenog turizma 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljno stipendiranje učenika i studenata, posebno od strane privrednih subjekata; • Izraženi problemi kod održavanja objekata; • Nedostatak zanatskih škola • Neusklađenost tržišta rada i programa visokoškolskih ustanova • Nedovoljno ulaganje u obrazovne i zdravstvene objekte; • Neadekvatna praktična nastava • Neravnomjeran raspored predškolskih i ustanova osnovnog obrazovanja unutar opštine
Saobraćajna i javna infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> • Razvijeno preduzetništvo • Razvijeno više vidova turizma • Značajan broj malih i srednjih preduzeća • Postojanje mineralnih sirovina • Postojanje privredne zone 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepovezanost turizma i poljoprivrede • Izražena sezonalnost • Biznis barijere • Nedovoljna implementacija privatno - javnog partnerstva; • Nedovoljno razvijena turistička infrastruktura • Nedostatak projekata za aktiviranje lokalnog finansijskog potencijala

	<ul style="list-style-type: none"> Razvijena telekomunikaciona infrastruktura Regionalni vodovod Regionalni sistem za odvodnju upotrebljenih voda Tretman čvrstog otpada (reciklažni centar i transfer stanica) Lučka infrastruktura za putnički saobraćaj 	<ul style="list-style-type: none"> Slaba povezanost na centralnu el.energetsku mrežu Nerazvijenost sistema za odvođenje i prečiščavanje upotrijebljenih voda za područja koja se ne mogu povezati sa centralnim sistemom Mala dužina operativne obale i nemogućnost većih infrastrukturnih zahvata
Životna sredina	<ul style="list-style-type: none"> Atraktivnost područja prirodne i kulturne vrijednosti Raspoloživi prirodni resursi Raznovrstan biodiverzitet; Poljoprivredno zemljишte Članstvo na listi najljepših zaliva svijeta Arheološko i spomeničko nasljeđe Obnovljivi izvori energije (Sunce) Bogata kulturna aktivnost i tradicija; Multikulturalnost, multietničnost i multikonfesionalnost 	<ul style="list-style-type: none"> Nedovoljna i neracionalna iskorišćenost prirodnih resursa; Nedovoljna ispitano pojedinih resursa; Nedovoljna valorizacija prirodne i kulturne baštine Neadekvatno planiranje i upravljanje prostorom Nepokrivenost atraktivnih područja planskom dokumentacijom Nedostatak strategije razvoja poljoprivrede Nedovoljna arheološka istraživanja Neadekvatno upravljanje otpadom i otpadnim vodama; Nizak stepen svijesti o životnoj sredini i zaštiti spomenika kulture; Neriješeno pitanje odlaganja smeća
Administrativni kapaciteti	<ul style="list-style-type: none"> Postojanje i izrada planskih dokumenata; Menadžment plan zaštićenog područja Program uređenja prostora Povoljne inicijative za rješavanje regionalnih i nacionalnih projekata; Relativno dobri administrativni kapaciteti Zadovoljavajući politički dijalog dijalog i radna snaga na pripremi i sprovođenju Projekata finansiranih sredstvima EU fondova; 	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatak dugoročnih strategija u pojedinim oblastima Nedjelotvoran rad inspekcija Nedostatak prostorno-urbanističkog plana Nepostojanje granskih strategija razvoja Slaba saradnja između institucija unutar opštine Problem velikog broja zaposlenih u javnim sektorima/institucijama.

	ŠANSE	PRIJETNJE
Demografija, rad, socijalno staranje i ostale društve djelatnosti	<ul style="list-style-type: none"> Oslobađanje tržišta rada i otvaranje prema novim idejama Priliv radne snage iz okruženja. Angažovanje kreativnih i stručnih kadrova Obuka i stručno usavršavanje o EU programima Prekvalifikacija i povećanje ponude radne snage različitih stručnih profila; Mogućnost obezbjedenja nedostajućih profila iz neposrednog okruženja; Ravnomjeran razvoj opštine u svim oblastima po usvojenom konceptu Unapređivanje obrazovnih i zdravstvenih institucija Razvoj zdravstvenog turizma Ulaganje u cjeloživotno obrazovanje; Stipendiranje učenika i studenata; 	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatak finansijskih sredstava; Nedostatak kvalitetnih kadrova; Hiperprodukcija kadrova (visokostručnih) za koje nema potrebe Odliv visokoobrazovane radne snage Rastuća migracija stanovništva, naročito mladih i obrazovnih; Nezainteresovanost za obuku i usavršavanje Socijalno devijantne pojave (narkomanija, kockanje, alkoholizam) Nezainteresovanost za ulaganje u cjeloživotno obrazovanje;
Ekonomski razvoj	<ul style="list-style-type: none"> Privatno-javno partnerstvo; Razvoj pomorske privrede Razvoj poljoprivrede i ribarstva Razvoj prerađivačkih kapaciteta u poljoprivredi Ulaganje u hotelske kapacitete Mala brodogradnja Metaloprerađivačka industrija Proizvodnja i prerada autohtonih sorti Uzgoj i prerada ljekovitog bilja Afirmacija starih zanata Veći priliv stranih direktnih investicija; Produžetak trajanja turističke sezone; Stvaranje uslova za življenje i bavljenje biznisom na ruralnom području; 	<ul style="list-style-type: none"> Smanjenje broja turista; Konkurenčija novih turističkih destinacija iz okruženja; Pad investicionih aktivnosti; Rizik oslanjanja na jednu privrednu djelatnost Pad vrijednosti nekretnina; Izgradnja predimensioniranih hotelskih kapaciteta Siva ekonomija; Nekontrolisana gradnja i neprivođenje namjeni urbanistički definisanih lokacija Pretvaranje poljoprivrednog u građevinsko zemljište;

Životna sredina	<ul style="list-style-type: none"> Adekvatna valorizacija prirodnih resursa; More i obalno područje, atraktivne lokacije za razvoj turizma Intencija za rješavanje krupnih infrastrukturnih problema na međuopštinskom i regionalnom nivou; Korišćenje obnovljivih izvora energije Dodatno istraživanje prirodne i kulturne baštine Osnivanje Nacionalnog parka Orjen Obnovljivi izvori energije (Sunce i vjetar) Povećanje svijesti građana o zaštiti životne sredine. 	<ul style="list-style-type: none"> Konkurenција drugih luka u Mediteranu; Devastacija prostora kroz neplansku i nelegalnu gradnju Prirodne nepogode Zagađenje mora Važeća zakonska regulativa Nedostatak kulturnih sadržaja u zimskom periodu; Devastacija prostora kroz neplansku i nelegalnu gradnju; Ugroženost životne sredine.
Saobraćajna i javna infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> Izgradnja zaobilaznice oko Starog grada i Dobrote Izgradnja brze magistrale Aktiviranje lokalnog pomorskog saobraćaja Priklučenje svih naselja opštine na regionalni vodovod Izgradnja marine Unapređenje lučke infrastrukture 	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatak finansijskih sredstava za realizaciju infrastrukturnih projekata Loše upravljanje infrastrukturom Nekontrolisana gradnja (urbanizacija) Loša urbanizacija uz zaobilaznicu i ugrožavanje pejzažnih vrijednosti
Administrativni kapaciteti	<ul style="list-style-type: none"> Državni i EU fondovi; - Prekogranična saradnja; - Sveobuhvatni informacioni sistem baziran na GIS-u - Međuopštinska saradnja (usklađen razvoj opština Kotor, Tivat i Herceg Novi) 	<ul style="list-style-type: none"> Nedovoljni izvori eksternog finansiranja; Moguće neusklađenosti između politika razvoja Opštine i države; Kadrovska neosposobljenost za izradu predloga projekata finansiranih od strane EU – IPA Usporavanje procesa decentralizacije Nesprovođenje donesenih strateških planova; Složene procedure za pristup državnim i EU fondovima; Povećana zaduženost lokane uprave

VIZIJA

Opština Kotor vidimo kao savremenu, razvijenu lokalnu zajednicu , multietničkog i multikonfesionalnog sklada i dinamičnog privrednog rasta koji se ostvaruje u skladu sa principima održivog razvoja. Kotor vidimo kao regionalni centar čija se važnost oslanja na dugu kulturnu, administrativnu i privrednu tradiciju, kao grad očuvane prirodne i kulturne baštine, kontinuiteta života, prepoznatljivu turističku destinaciju, ekološki zdravu sredinu sa riješenim infrastrukturnim problemima – kvalitetnim vodo i elektrosnabdijevanjem, unaprijeđenim upravljanjem otpadom i otpadnim vodama, regulisanim saobraćajem, kao urbanistički sačuvan grad, sa zaledjem u kojem su razvijene prateće industrijske grane i poljoprivreda; grad kulture, socijalnog napretka , sa lokalnom samoupravom i javnim službama kao efikasnim, otvorenim i racionalnim servisima u službi građana; grad koji je obrazovni, zdravstveni i centar regionalne saradnje na Primorju.

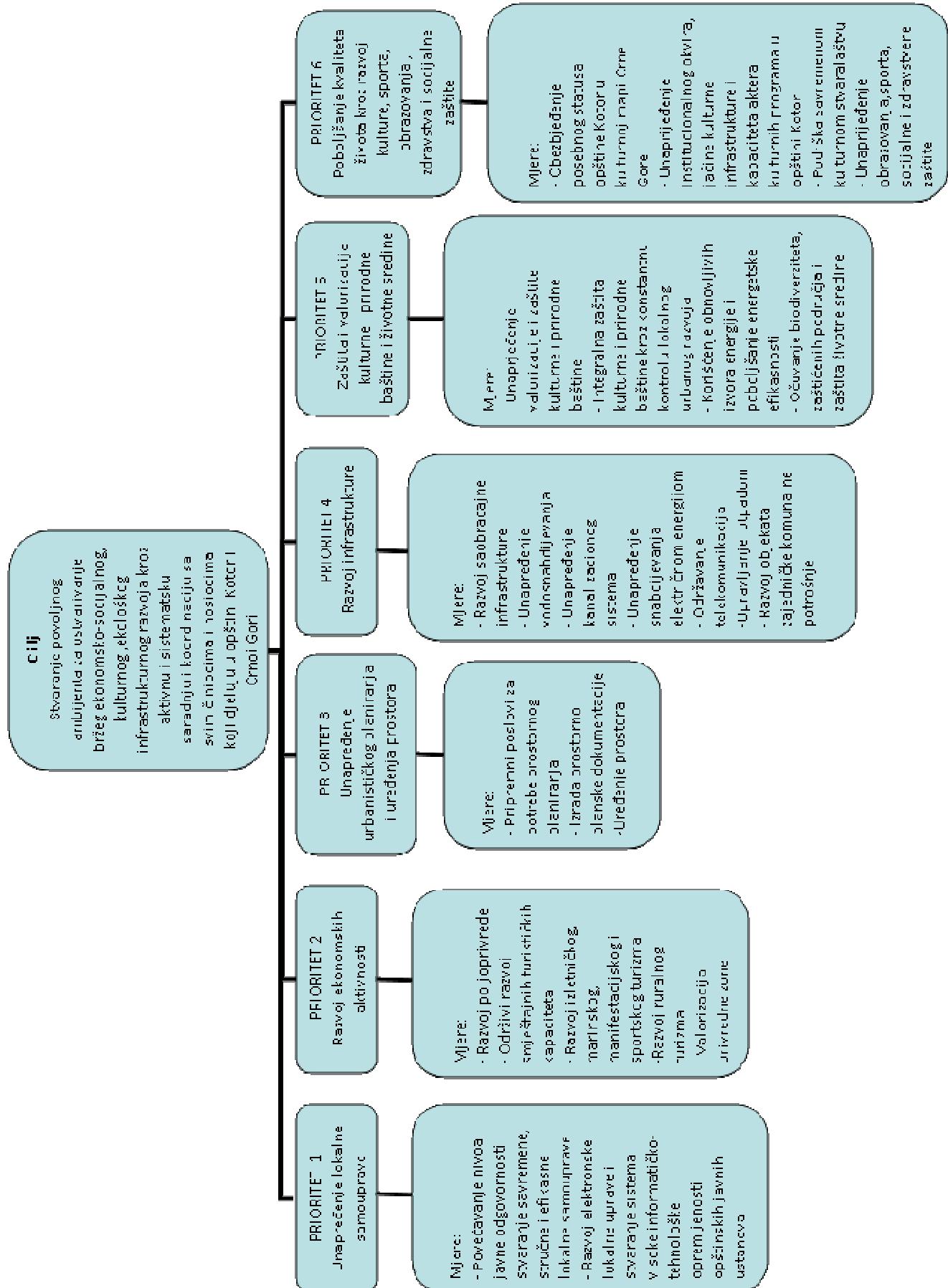
MISIJA

Misija opštine Kotor glasi: znalački, profesionalno, odgovorno, javno i transparentno, za kvalitetniji i bolji život građana i poštovanje osnovnih ljudskih vrijednosti i prava.

VRIJEDNOSTI

- Bogato prirodno i kulturno nasljeđe,
- Tradicija,
- Tolerancija,
- Vjera u sopstvene mogućnosti,
- Gostoprimaljivost,
- Solidarnost,
- Građanska svijest,
- Kultura življenja,
- Transparentnost,
- Kolektivni duh,
- Jasna predstava o budućnosti.

IV RAZVOJNI CILJEVI OPŠTINE, PRIORITETI I MJERE

PRIORITET 1 – Unapređenje lokalne samouprave

Mjera 1: Povećavanje nivoa javne odgovornosti i stvaranje savremene, stručne i efikasne lokalne samouprave

- Razvoj decentralizacije u cilju stvaranja sistema lokalne fiskalne autonomije visokog nivoa;
- Izrada studije o reorganizaciji opštinskih javnih ustanova i preduzeća (javnih službi);
- Stvaranje jedinstvenog registra javne imovine lokalne samouprave;
- Uvođenje institucije opštinske službe pravne pomoći;
- Otvaranje Kancelarije ekonomskog razvoja i
- Formiranje opštinskog Savjeta za razvoj grada

Mjera 2: Razvoj elektronske lokalne uprave i stvaranje sistema visoke informatičko-tehnološke opremljenosti opštinskih javnih ustanova

- Izrada projekta za umrežen i otvoren sistem javnog elektronskog informisanja građana (opštinski "E-bilten") i izrada digitalnog prikaza opštinskih propisa, planova, tehničke infrastrukture,
- Uvođenje tzv. sistema "48" i opštinskog "Call " Centra,
- Izrada i realizacija projekta pokrivenosti centra grada bežičnim intenet signalom, web kamerama i izrada sistema video-nadzora užeg gradskog jezgra.

PRIORITET 2 – Razvoj ekonomskih aktivnosti

Mjera 1. Razvoj poljoprivrede

- Izrada strategije razvoja poljoprivrede;
- Izrada studije zaštite poljoprivrednog zemljišta;
- Izrada programa stimulativnih mjer za podsticaj razvoja poljoprivrede;
- Izrada projekta prezentacije- promovisanje grada;
- Izgradnja purifikacionog centra sa primarnom obradom školjki;
- Sufinansiranje i rekonstrukcija postojećih mlinova za tradicionalnu proizv. maslinovog ulja;
- Studija o mogućnosti proizvodnje i prerade ljekovitog bilja i
- Formiranje plantaža maslina.

Mjera 2: Održivi razvoj smještajnih turističkih kapaciteta

- Izrada programa razvoja sportskog turizma.
- Izrada studije o vrsti ,obimu i rasprostranjenosti smještajnih kapaciteta (hoteli, privatni smještaj, kampovi...) u zaštićenoj zoni;
- Pokretanje i podrška inicijativi za osnivanje „Udruženja privatnih izdavalaca smještaja“ i otvaranje tzv. „difuznih hotela“ od mreže privatnih izdavalaca u starim gradskim jezgrima (Kotor, djelovi Dobrote, Prčanj, Perast, Stoliv..);
- Pokretanje inicijative za razvoj smještajnih kapaciteta za djecu i mlade (hosteli, dječja odmarališta)
- Izrada digitalne mape smještajnih kapaciteta, jedinstvenog elektronskog kataloga i sistema internet rezervacija

- Izrada programa ugostiteljske ponude sa primjenom visokih profesionalnih standarda uz projekciju raznovrsnosti sadržaja ponude.

Mjera 3: Razvoj izletničkog, marinskog , manifestacijskog i sportskog turizma

- Izrada sistema jedinstvene ponude (tzv. „gradska kartica“) u izletničkim i drugim programima kraćeg zadržavanja;
- Izrada projekta pristupa i posjete lokalitetima koji do sada nijesu bili turistički valorizovani;
- Izrada koncepta novih kulturnih sadržaja i programa u turističke svrhe;
- Izrada koncepta samoodrživog koncepta finansiranja opštinskih turističkih manifestacija i
- Izrada programa razvoja sportskog turizma.

Mjera 4: Razvoj ruralnog turizma

- Izrada plana očuvanja i valorizacije ruralnih oblasti u turističkim programima;
- Izrada podsticajnih programa za razvoj seoskog turizma, planinarenja, planinskih šetnji i vožnji bicikla, paraglajdinga, ekstremnih sportova i organizovanje seoskih manifestacija, oleoturističkog i agroturističkog karaktera i
- Izrada mape mjesta od posebnog značaja za odmor i rekreaciju: katalozi, brošure, mape za ljubitelje seoske prirode i maslina.

Mjera 5. Valorizacija privredne zone

- Izrada studije izvodljivosti i
- Izrada studije opravdanosti formiranja slobodne zone.

PRIORITET 3 – Unapređenje urbanističkog planiranja i uređenja prostora

Mjera 1 – Pripremni poslovi za potrebe prostornog planiranja

- Izrada strategije opravdanosti stvaranja novog urbanog jezgra van zalivskog dijela opštine,
- Formiranje i vođenje informacionog sistema i dokumentacione osnove o prostoru (GIS) i
- Izrada geodetskih podloga.

Mjera 2 – Izrada prostorno planske dokumentacije

- Izrada prostorno-urbanističkog plana opštine Kotor,
- Izrada planova detaljne razrade za priobalno područje donjeg Grblja - DUP Krimovice,
- Izrada planova detaljne razrade za priobalno područje donjeg Grblja - DUP Jaz- Punta,
- Izrada planova detaljne razrade za priobalno područje donjeg Grblja - DUP Široki potok Poralja, Skozno, Bjelilo, Udalac, Sipavica, Rt Trašte,
- Izrada planova detaljne razrade za priobalno područje donjeg Grblja – DUP Nerin,
- Izrada planova detaljne razrade za zalivski dio opštine - LSL Verige – Kostanjica,
- Izrada planova detaljne razrade za zalivski dio opštine - LSL Glavati – Prčanj,
- Izrada planova detaljne razrade za zalivski dio opštine - DUP Škaljari I,
- Izrada planova detaljne razrade za zalivski dio opštine - DUP Morinj,
- Izrada planova detaljne razrade za zalivski dio opštine - UP Starog urbanog jezgra Kotora,
- Izrada planova detaljne razrade za zalivski dio opštine - DUP Muo,
- Izrada planova detaljne razrade - DUP Kavač,

- Izrada planova detaljne razrade – UP Industrijska zona i
- Sprovođenje detaljne razrade lokacije za potrebe izgradnje golf terena i turističkog kompleksa u Glavatićićima.
- Izrada planova detaljne razrade za zalivski dio opštine - UP Gornjeg Stoliva

Mjera 3 – Uređenje prostora

- Donošenje višegodišnjeg investicionog plana
- Izrada studije o sanaciji devastiranog prostora

PRIORITET 4 – Razvoj infrastrukture**Mjera br 1. Razvoj putne infrastrukture**

- Realizacija projekta zaobilaznice oko Starog grada,
- Izrada projektne dokumentacije i njena realizacija za bulevar kroz Grbalj (rekonstrukcija magistrale) – raskrsnica,
- Izgradnja raskrsnica na „Jugodrvu“ i Radanovićima,
- Izrada projektne dokumentacije saobraćajnice kroz Donji Grbalj (priobalni put),
- Izrada projektne dokumentacije za parking garažu i njena izgradnja,
- Izrada projektne dokumentacije za zaobilaznicu Muo –Stoliv,
- Izrada projekta brza magistrala,
- Izrada projekta pješačkog, biciklističkog i saobraćaja invalidnih lica i
- Izgradnja pothodnika pored Lučke kapetanije.

Mjera br 2. Unapređenje vodosnabdijevanja

- Izrada i realizacija projekta detekcije gubitaka u mreži,
- Izrada i realizacija projekta zoniranja vodovodnog sistema po veličini pritiska,
- Izrada i realizacija projekta uključivanje vodoizvorišta Simiš,
- Izrada i realizacija projekta vodosnabdijevanje industrijske zone tehničkom vodom,
- Izrada i realizacija projekta za komandno povezivanje pumpi i rezervoara,
- Izrada i realizacija projekata za zaštitu sistema od hidrauličnog udara,
- Izrada i realizacija projekata za sanaciju šahtova i čvorišta,
- Izrada katastra vodovodnih instalacija i
- Izrada studije vodosnabdijevanja Donjeg Grblja.

Mjera br.3. Unapređenje kanalizacionog sistema

- Izrada i realizacija projekta postrojenja za prečišćavanje upotrijebljenih voda,
- Realizacija projekta sekundarne mreže na Mulu,
- Izrada parcijalnih rješenja za Prčanj, Stoliv, Risan, Perast, Ljutu, Orahovac,Morinj i Bigovo,
- Realizacija projekta u gornjem dijelu Starog grada,
- Defektaža stanja i sanacija infrastrukturne galerije,
- Razdvajanje atmosferskih i kanalizacionih voda i
- Izrada katastra kanalizacionog sistema.

Mjera br. 4. Unapređenje snabdijevanja električnom energijom

- Izgradnja trafostanice 110/35 KV u Škaljarima,
- Izgradnja trafostanice 400/110 KV u Lastvi,
- Izgradnja trafostanice 35/10 KV Gudelj polje,
- Izgradnja novih trafostanica (25 kom) 10/ 0,4 KV,
- Rekonstrukcija postojećih uz povećanje snage,
- Povezivanje trafostanice Gradiošnica sa Škaljarima 110 KV,
- Povezivanje trafostanice u Lastvi 110 KV-im kablom sa Škaljarima,
- Povezivanje trafostanice u Lastvi 35 KV-im kablom sa trafost. Gudelj polje,
- Postavljanje 10 KV kabla uz zaobilaznicu i
- Postavljanje 35KV kabla uz zaobilaznicu.

Mjera br. 5. Održavanje telekomunikacija

- Mobilna telekomunikaciona struktura,
- Rekonstrukcija postojeće mreže i
- Optičke pristupne mreže FTTH (Fiber To The Home – optika do kuće).

Mjera br 6. Upravljanje otpadom

- Definisanje i osposobljavanje lokacija za reciklažna dvorišta i „zelena ostrva“ ,
- Rekonstrukcija punktova u cilju realizacije koncepta selektivnog prikupljanja otpada,
- Nabavka transportnih sredstava za novi koncept prikupljanja otpada,
- Rekonstrukcija postojećeg reciklažnog postrojenja,
- Definisanje i realizacija rješenja za konačno odlaganje otpada,
- Definisanje lokacije za tretman i odlaganje čvrstog otpada,
- Izrada i realizacija projekta „Obrada građevinskog otpada“(sortiranje, drobljenje, prosijavanje,magnetna separacija, ispiranje...) i
- Izrada katastra neuređenih odlagališta sa predlogom za sanaciju i rekultivaciju.

Mjera br 7. Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje

- Realizacija projekta novog groblja,
- Izgradnja dnevnog boravka za djecu ometenu u razvoju,
- Rekonstrukcija Ljetnje pozornice i male scene,
- Rekonstrukcija zatvorenog plivačkog bazena „Nikša Bućin“,
- Završetak sportske dvorane,
- Završetak svečane skupštinske dvorane (Sv. Pavle),
- Izgradnja sportskih terena,
- Izgradnja marine za potrebe lokalnog stanovništva,
- Izgradnja društvenih prostorija po mjesnim centrima,
- Izgradnja kapela,
- Realizacija projekta izgradnje lifta Kotor – San Đovani,
- Izgradnja žičare Kotor- Cetinje i
- Rekonstrukcija bazena na Prčanju
- Sanacija bedema oko Starog grada

PRIORITET 5- Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine

Mjera 5.1. Unaprjeđenje valorizacije i zaštite kulturne i prirodne baštine

- Jačanje pravne i institucionalne infrastrukture u cilju očuvanja i zaštite izuzetne univerzalne vrijednosti područja,
- Evidentiranje, dokumentovanje, valorizacija i prezentacija kulturne i prirodne baštine i
- Revitalizacija kotorske tvrđave.

Mjera 5.2. - Integralna zaštita kulturne i prirodne baštine kroz konstantnu kontrolu lokalnog urbanog razvoja

- Izrada Studije zaštite kulturnih dobara Područja Kotora,
- Izrada i revizija studija zaštite kulturnih dobara za sva naselja u zaštićenom području,
- Izrada Studije zaštite prirodnih vrijednosti Područja i
- Izrada procjene uticaja masovnog turizma na zaštićeno područje u odnosu na kapacitet i organičenja.

Mjera 5.3. - Korišćenje obnovljivih izvora energije i poboljšanje energetske efikasnosti

- Izrada jednogodišnjeg plana i trogodišnjeg programa unaprjeđenja energetske efikasnosti,
- Izrada Lokalnog energetskog plana 2013-2022.,
- Pilot projekat postavljanja solarnih panela na izabranoj lokaciji i
- Edukacija građana o značaju i mogućnostima korišćenja alternativnih izvora energije i načinima (mjerama) povećanja energetske efikasnosti.

Mjera 5.4. - Očuvanje biodiverziteta, zaštićenih područja i zaštita životne sredine

- Izrada i donošenje Lokalnog akcionog plana za zaštitu životne sredine,
- Izrada i donošenje Lokalnog akcionog plana za biodiverzitet,
- Izrada plana, pošumljavanje i ozelenjavanja svih područja koja su stradala od požara i drugih elementarnih nepogoda i
- Izrada Lokalnog plana upravljanja otpadom.

PRIORITET 6- Poboljšanje kvaliteta života kroz razvoj kulture, sporta, obrazovanja , zdravstva i socijalne zaštite

Mjera 1: Obezbeđenje adekvatnog statusa opštine Kotor u kulturnoj mapi Crne Gore

- Donošenje strategije razvoja kulture u opštini Kotor,
- Stvaranje programa kulturnih potreba za cijelo područje opštine Kotor i
- Stvaranje stabilnijih finansijskih pretpostavki (namjenski lokalni porezi, takse, profitni programi...) kao osnove za veću autonomiju kulturnih programa i institucija.

Mjera 2: Unaprjeđenje institucionalnog okvira, jačine kulturne infrastrukture i kapaciteta aktera kulturnih programa u opštini Kotor

- Izdvajanje Gradske biblioteke i čitaonice i iz sastava KC „Nikola Đurković“ i osnivanje samostalne ustanove u skladu sa Zakonom o bibliotečkoj djelatnosti (uz formiranje Dječijeg odjeljenja biblioteke),
- Nabavka prioritete opreme za institucije kulture (svjetlosnog i zvučnog parka, montažnebine, kvalitetnog aparata za digitalizaciju),
- Osnivanje Gradskog muzeja u okviru OJU Muzeji Kotor i

- Tehnološko i informatičko unaprijeđenje državnih ustanova kulture (Pomorski muzej, Arhiv itd).

Mjera 3: Podrška savremenom kulturnom stvaralaštvu

- Formiranje Omladinske filharmonije Kotora,
- Formiranje Galerije sa stalnom postavkom kotorskih likovnih umjetnika i formiranje „Otvorene galerije“ u Starom gradu,
- Obezbeđivanje ateljea / studija koji bi se dodjeljivali na petogodišnji period na osnovu konkursa,
- Obnavljanje vajarske kolonije u Kotoru i umjetničke intervencije u javnom prostoru – oživljavanje teritorije opštine skulpturama , muralima i instalacijama prilagođenim ambijentu i
- Osposobljavanje nekog od adekvatnih prostora (Dom kulture u Škaljarima, Elektrana,...) za aktivnosti nezavisne kulturne scene u opštini Kotor.

Mjera 4: Unaprijeđenje obrazovanja, sporta, socijalne i zdravstvene zaštite

- Izrada studije opravdanosti izmiještanja zdravstvenog centra na novu lokaciju,
- Plan poboljšanja socijalne integracije i mobilnost djece s poteškoćama u razvoju i mladih s invaliditetom i rekonstrukcija javnih objekata kroz uvođenje elemenata pristupačnosti,
- Formiranje centra za prevenciju, rano otkrivanje i lijeчењe bolesti zavisnosti i
- Izrada programa razvoja sporta.

STRATEŠKI PRIORITET 1: UNAPRIJEĐENJE LOKALNE SAMOUPRAVE

MJERA1 : Povećavanje nivoa javne odgovornosti i stvaranje savremene, stručne i efikasne lokalne samouprave

Naziv projekta:

1.1.1. Razvoj decentralizacije u cilju stvaranja sistema lokalne fiskalne autonomije visokog nivoa

Opis projekta:

Centralizacija kao način upravljanja utiče na autonomnost, inicijativnost i efikasnost lokalne uprave. S obzirom da je Crna Gora potpisnica Evropske povelje o lokalnoj samoupravi koja garantuje političku, upravnu i finansijsku nezavisnost lokalnih vlasti, te neophodno realizovati projekat koji će afirmisati i pretočiti nu praksi navedene vrijednosti

Cilj projekta (očekivani rezultati):

Stvaranje normativnih, fiskalnih i drugih mehanizama za puno učešće lokalne uprave u životu opštine. Konačni cilj je ekonomski i socijalno uređena i bogata zajednica.

Aktivnosti:

- Organizacija okruglih stolova u vezi sa problemom decentralizacije
- Političko i građansko lobiranje
- Korišćenje rješenja iz regionala i iz zemalja EU kao model pritiska na centralnu vlast po pitanju decentralizacije
- Iniciranje izmjene propisa

Ciljne grupe:

Građani Kotora

Monitoringi indikatori projekta:

Monitoring će obavljati Konsultativna grupa i Sekretarijat za opštu upravu

Indikatori:

- Organizovana rasprava i održani okrugli stolovi o lokalnim fiskalnim nadležnostima
- Izabrana radna grupa za izradu predloga zakonskih izmjena
- Izmijenjeni propisi o lokalnoj samoupravi
- Decentralizovana uprava, ostvarena lokalna fiskalna autonomija

Nadležni za realizaciju:

Opština Kotor, Skupština Opštine Kotor, Skupština Crne Gore

Potencijalni partneri:

NVO sektor, Zajednica opština Crne Gore, građani

Rizici:

- Nedostatak inicijativnosti i političke volje na lokalnom nivou
- Nespremnost centralne vlasti na izmjeni zakonskih rješenja

Procjena budžeta projekta:

10.000 eura

Vremenski okvir:

2013 - 2015.

STRATEŠKI PRIORITET 1: UNAPRIJEĐENJE LOKALNE SAMOUPRAVE

MJERA1 : Povećavanje nivoa javne odgovornosti i stvaranje savremene, stručne i efikasne lokalne samouprave

Naziv projekta:

1.1.2 Izrada studije o reorganizaciji opštinskih javnih ustanova i preduzeća (javnih službi)

Opis projekta:

Broj, vrsta i nadležnost lokalnih javnih ustanova i službi nijesu nikad sistemski i kritički analizirani. S obzirom na tranzicioni period, potrebu očuvanja socijalne strukture zaposlenih i manjak reformskih kapaciteta, naslijeđeni javni lokalni servis je u stanju koje zahtijeva temeljitu reformu i redefiniciju.

Cilj projekta(očekivani rezultati):

Obezbjedivanje kvalitetnih službi i ustanova na lokalnom nivou kojima se štiti i unaprijeđuje javni interes.

Aktivnosti:

- Donošenje odluke i izbor radne grupe za izradu studije
- Organizacija javnih tribina, okruglih stolova i seminara o lokalnom javnom servisu
- Političko, medijsko i građansko lobiranje
- Korišćenje rješenja iz regionala i iz zemalja EU u pogledu organizacije lokalnih javnih nadležnosti

Ciljne grupe:

Građani Kotora

Monitoring i indikatori projekta:

Monitoring će obavljati Konsultativna grupa i Sekretarijat za opštu upravu

Indikatori:

- Donesena odluka o izradi studije
- Izabrana radna grupa
- Organizovana javna rasprava
- Usvojena studija

Nadležni za realizaciju:

Lokalne javne ustanove i preduzeća, Opština Kotor, Skupština opštine Kotor

Potencijalni partneri:

NVO sektor, građani

Rizici:

- Nedostatak inicijativnosti i političke volje za izradu studije
- Nespremnost na reforme

Procjena budžeta projekta:

5.000 eura

Vremenski okvir:

2013 - 2015.

STRATEŠKI PRIORITET 1: UNAPRIJEĐENJE LOKALNE SAMOUPRAVE

MJERA1 : Povećavanje nivoa javne odgovornosti i stvaranje savremene, stručne i efikasne lokalne samouprave

Naziv projekta:

1.1.3 Stvaranje jedinstvenog registra javne imovine lokalne samouprave

Opis projekta:

Opština Kotor nema uobičen i uređen registar imovine kojom raspolaže, što je uzrokovano različitim razlozima: tranzicionim promjenama, izmjenama propisa, neažurnošću nadležnih službi i čestih imovinskih sporova. Izrada jedinstvenog registra je zakonska obaveza i uslov jasnih uvida u sopstvena vlasnička prava i odgovornosti.

Cilj projekta(očekivani rezultati):

Stvaranje jedinstvenog registra imovine je uslov normalnog funkcionisanja lokalne uprave

Aktivnosti:

- Donošenje odluke
- Izbor radne grupe
- Obezbeđivanje neophodnih uslova za rad radne grupe i angažovanje stručne pomoći
- Izrada jedinstvenog i javno izloženog registra opštinske imovine

Ciljne grupe:

Građani Kotora

Monitoring i indikatori projekta:

Monitoring će obavljati Konsultativna grupa i Sekretarijat za imovinsko-pravne poslove

Indikatori:

- Donesena odluka
- Formirana radna grupa
- Popisana imovina
- Urađen registar imovine

Nadležni za realizaciju:

Opština Kotor

Potencijalni partneri:

Vlada CG, NVO sektor

Rizici:

- Nedostatak inicijativnosti i političko-administrativne spremnosti
- Pravni i institucionalni tereti i ograničenja
- Sporni titulari i restitucija

Procjena budžeta projekta:

10.000 eura

Vremenski okvir:

2013 - 2014.

STRATEŠKI PRIORITET 1: UNAPRIJEĐENJE LOKALNE SAMOUPRAVE

MJERA1 : Povećavanje nivoa javne odgovornosti i stvaranje savremene, stručne i efikasne lokalne samouprave

Naziv projekta:

1.1.4 Uvođenje institucije opštinske službe pravne pomoći

Opis projekta:

Za razliku od republičkog nivoa na kojem funkcioniše institut ombudsmana , u opštini ne postoji institucija koja bi se bavila zaštitom prava građana na lokalnom nivou. Uvođenjem organa takvog profila, dobile bi se veće garancije za bolju zaštitu građana na lokalnom nivou.

Cilj projekta(očekivani rezultati):

Veće garancije za građane Kotora po pitanju zaštite prava i realizacije potreba i očekivanja, posebno u odnosu na lokalne organe vlasti. Krajnji cilj je povećan nivo demokratije i zaštite ljudskih prava.

Aktivnosti:

- Donošenje odluke o uvođenju institucije opštinske službe pravne pomoći
- Izmjena propisa i sistematizacija lokalne uprave
- Obezbeđivanje neophodnih uslova za rad službe pravne pomoći
- Donošenje prateće normative

Ciljne grupe:

Građani Kotora

Monitoring i indikatori projekta:

Monitoring će obavljati Konsultativna grupa za izradu strateškog plana, Sekretarijat za opštu upravu i glavni administrator Opštine.

Indikatori:

- Donesena odluka i izmijenjeni propisi
- Urađena nova sistematizacija
- Obezbijedeni prostorni i tehničko-kadrovski uslovi rada

Nadležni za realizaciju:

Opština Kotor, Skupština Opštine Kotor

Potencijalni partneri:

NVO sektor, političke stranke, građanski aktivisti

Rizici:

Nedostatak reformsko- demokratskih potencijala i potreba

- Nedostatak organizaciono-normativnih mogućnosti za uvođenje službe pravne pomoći

Procjena budžeta projekta:

5.000 eura

Vremenski okvir:

2013 - 2015.

STRATEŠKI PRIORITET 1: UNAPRIJEĐENJE LOKALNE SAMOUPRAVE

MJERA1 : Povećavanje nivoa javne odgovornosti i stvaranje savremene, stručne i efikasne lokalne samouprave

Naziv projekta:

1.1.5 Otvaranje Kancelarije ekonomskog razvoja

Opis projekta:

Opština Kotor nema ekonomsko-preduzetničke instrumente, što je dijelom posljedica zakonom određene nadležnosti lokalne samouprave, a dijelom tranzicionih procesa i političkih prilika u zemlji. Savremena uprava mora postaviti razvoj ekonomije kao jedan od zadataka i obezbijediti neku vrstu podrške ekonomskom razvoju grada.

Cilj projekta(očekivani rezultati):

Povećanje ekomske moći i standarda građana u opštini Kotor.

Aktivnosti:

- Donošenje odluke o otvaranju kancelarije ekonomskog razvoja
- Promjena sistematizacije u cilju otvaranja kancelarije
- Obezbeđivanje neophodnih uslova za rad kancelarije
- Donošenje prateće normative

Ciljne grupe:

Građani Kotora

Monitoring i indikatori projekta:

Monitoring će obavljati Konsultativna grupa za izradu strateškog plana i glavni administrator Opštine.

Indikatori:

- Donesena odluka , izmijenjeni propisi
- Urađena nova sistematizacija
- Obezbijedeni prostorni i tehničko-kadrovski uslovi rada

Nadležni za realizaciju:

Opština Kotor, Skupština Opštine Kotor

Potencijalni partneri:

NVO sektor, političke stranke. građanski aktivisti

Rizici:

- Nedostatak reformske inicijativnosti i političke spremnosti
- Nedostatak formalno pravnih mogućnosti za otvaranje Kancelarije ekonomskog razvoja

Procjena budžeta projekta:

5.000 eura

Vremenski okvir:

2013 - 2015.

STRATEŠKI PRIORITET 1: UNAPRIJEĐENJE LOKALNE SAMOUPRAVE

MJERA1 : Povećavanje nivoa javne odgovornosti i stvaranje savremene, stručne i efikasne lokalne samouprave

Naziv projekta:

1.1.6 Formiranje opštinskog Savjeta za razvoj grada

Opis projekta:

Opština Kotor nema opštinski Savjet za razvoj grada koji bi u cijelosti i dugoročno pratio razvoj opštine. Njegova uloga bi bila u pružanju opštih smjernica razvoja i procjeni potencijalnih razvojnih rizika.

Cilj projekta(očekivani rezultati):

Usklađen, uređen i održiv razvoj opštine

Aktivnosti:

- Donošenje odluke o formiranju opštinskog Savjeta za razvoj grada
- Obezbeđivanje neophodnih tehničkih uslova za rad Savjeta za razvoj grada

Ciljne grupe:

Građani Kotora

Monitoring i indikatori projekta:

Monitoring će obavljati Konsultativna grupa za izradu strateškog plana i glavni administrator

Opštine

Indikatori:

- Donesena odluka
- Obezbijedeni prostorni i tehničko-kadrovski uslovi rada

Nadležni za realizaciju:

Opština Kotor

Potencijalni partneri:

NVO sektor

Rizici:

- Nedostatak svijesti o važnosti postojanja ovakvog tijela
- Nedostatak formalno pravnih mogućnosti za rad i nadležnost Savjeta

Procjena budžeta projekta:

5.000 eura

Vremenski okvir:

2013 - 2015.

STRATEŠKI PRIORITET 1: UNAPRIJEĐENJE LOKALNE SAMOUPRAVE

MJERA 2 : Razvoj elektronske lokalne uprave i stvaranje sistema visoke informatičko-tehnološke opremljenosti opštinskih javnih ustanova

Naziv projekta:

1.2.1 Izrada projekta za umrežen i otvoren sistem javnog elektronskog informisanja građana (opštinski "E-bilten") i digitalnog prikaza opštinskih propisa, planova, tehničke infrastrukture i dokumentacione građe

Opis projekta:

Postoji nedovoljna informisanost građana o stalnim aktivnostima i poslovima javne lokalne uprave. Osim toga, punom otvorenosti prema građanima, lokalna uprava integriše javnost u proces rada i donošenja odluka, što stvara šire osnove za demokratski dijalog i učešće građana u rješavanju komunalnih problema

Cilj projekta(očekivani rezultati):

Puna informisanost građana o poslovima i obavezama lokalne uprave u cilju dobijanja otvorene, profesionalne i kontrolisane lokalne uprave.

Aktivnosti:

- Donošenje odluke i izbor stručnih konsultanata za izradu projekta
- Korišćenje iskustava lokalnih uprava iz regiona koji su primijenili projekt istog karaktera
- Umrežavanje svih lokalnih javnih službi, preduzeća i servisa u jedinstven sistem elektronskog javnog izvještavanja

Ciljne grupe:

Građani Kotora

Monitoring i indikatori projekta:

Monitoring će obavljati Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa za izradu strateškog plana .

Indikatori:

- Donesena odluka o izradi projekta
- Urađen projekat opštinskog "E biltena"
- Urađen digitalni prikaz opštinskih propisa, planova, tehničke infrastrukture i dokumentacione građe

Nadležni za realizaciju:

Lokalne javne ustanove i preduzeća ,Opština Kotor, Skupština opštine Kotor i Informacioni centar Opštine Kotor

Potencijalni partneri:

NVO sektor, građani

Rizici:

- Nedostatak inicijativnosti i volje za izradu projekta
- Neažurnost i administrativna sporost

Procjena budžeta projekta:

20.000 eura

Vremenski okvir:

2013 – 2015.

STRATEŠKI PRIORITET 1: UNAPRIJEĐENJE LOKALNE SAMOUPRAVE

MJERA 2 : Razvoj elektronske lokalne uprave i stvaranje sistema visoke informatičko-tehnološke opremljenosti opštinskih javnih ustanova

Naziv projekta:

1.2.2 Uvođenje tzv. sistema "48" i opštinskog "Call " Centra

Opis projekta:

Radi se o projektu koji je u nadležnosti lokalne uprave već instaliran u lokalnim upravama u okruženju i pokazao je svoj dobar uticaj na interakciju građana i lokalne samouprave. Sistem "48" je radni naziv za preuzimanje obaveze opštinske uprave da u roku od 48 sati odgovori na pitanja i zahtjeve građana, a opštinski "Call" centar je stalno otvorena telefonska linija za detaljno informisanje i pritužbe građana.

Cilj projekta(očekivani rezultati):

Cilj projekta je povećanje brzine reagovanja i pojačanja efikasnosti u radu lokalne uprave. Uz to, ovim projektom se proširuje mogućnost za punu informisanost građana o obvezama lokalne uprave .

Aktivnosti:

- Donošenje odluke i izbor stručnih konsultanata za izradu projekta
- Obuka zaposlenih i korišćenje iskustava iz regionala sa primjenom projekata istog karaktera
- Obezbeđivanje tehničkih i finansijskih sredstava za funkcionisanje sistema

Ciljne grupe:

Građani Kotora

Monitoring i indikatori projekta:

Monitoring će vršiti Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa za izradu strateškog plana.

Indikatori:

- Donesena odluka o izradi projekta
- Urađen projekat i obezbijeđena sredstva
- Obezbeđena tehnička i kadrovska podrška projektu
- Statistika poziva i zahtjeva

Nadležni za realizaciju:

Informacioni centar i Sekretarijat za opštu upravu Opštine Kotor

Potencijalni partneri:

NVO sektor

Rizici:

- Nedostatak inicijativnosti i volje za izradu projekta
- Neažurnost i administrativna sporost
- Tehnička i administrativna ograničenja za funkcionisanje sistema

Procjena budžeta projekta:

20.000 eura

Vremenski okvir:

2013 – 2015.

STRATEŠKI PRIORITET 1: UNAPRIJEĐENJE LOKALNE SAMOUPRAVE

MJERA 2 : Razvoj elektronske lokalne uprave i stvaranje sistema visoke informatičko-tehnološke opremljenosti opštinskih javnih ustanova

Naziv projekta:

1.2.3 Izrada i realizacija projekta pokrivenosti centra grada bežičnim intenet signalom, web kamerama i izrada sistema video nadzora užeg gradskog jezgra

Opis projekta:

Projektom bi se obezbijedilo pokrivanje užeg gradskog jezgra kamerama i bežičnim signalom inteneta. To je višestruko važan projekat koji će grad učiniti privlačnijim za posjete i ugodnjim za građane opštine Kotor.

Cilj projekta(očekivani rezultati):

Cilj projekta je pretvaranje užeg gradskog jezgra u prostor veće reprezentativnosti i promocije, bolje informatičke povezanosti i opšte udobnosti.

Aktivnosti:

- Donošenje odluke i izbor stručnih konsultanata za izradu projekta
- Obezbeđivanje tehničkih i finansijskih sredstava i obuka kadrova za izradu projekta
- Pronalaženje potencijalnih partnera i traženje komercijalnih koristi od projekta
- Prenos video signala sa kamera na internet stranice Opštine Kotor i TO Kotor

Ciljne grupe:

Turisti, građani Kotora

Monitoring i indikatori projekta:

Monitoring će obavljati Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa za izradu strateškog plana.

Indikatori:

- Donesena odluka i obezbijeđena sredstva za realizaciju projekta
- Urađen projekat
- Obezbeđena tehnička i komunalna podrška projektu
- Postavljene kamere, instaliran sistem

Nadležni za realizaciju:

Informacioni centar i Sekretarijat za opštu upravu opštine Kotor

Potencijalni partneri:

Informacioni centar, Sekretarijat za opštu upravu opštine Kotor, TO Kotor, NVO sektor

Rizici:

- Nedostatak inicijativnosti i volje za izradu projekta
- Neažurnost i administrativna sporost
  - Tehnička i pravno-administrativna ograničenja za funkcionisanje sistema

Procjena budžeta projekta:

20.000 eura

Vremenski okvir:

2013 – 2014.

STRATEŠKI PRIORITET 2: UNAPRIJEĐENJE EKONOMSKIH AKTIVNOSTI**MJERA 1:** Razvoj poljoprivrede

Naziv projekta: 2.1.1 Izrada Strategije razvoja poljoprivrede
Opis projekta: Imajući u vidu prirodne resurse (raspoložive poljoprivredne površine -669 ha) povoljne klimatske uslove, tradiciju u proizvodnji ,visok i prepoznatljiv kvalitet pojedinih poljoprivrednih proizvoda na nivou "brenda" (paradajz , breskva itd), razvoj poljoprivrede u opštini Kotor, kao komplementarne djelatnosti prvenstveno turizmu, zahtijeva strateški pristup
Cilj projekta (očekivani rezultati): Definisanje osnovnih pravaca razvoja ove privredne grane na području opštine Kotor
Aktivnosti: planiranje sredstava u budžetu, izrada projektnog zadatka, raspisivanje tendera, izbor projektanta, izrada projekta, revizija projekta i implementacija istog
Ciljne grupe: građani, turisti, privredni subjekti iz oblasti prerade polj. proiz., trgovine i turizma
Monitoring i indikatori projekta: Predsjednica/-k Opštine i Komisija za praćenje realizacije Strateškog plana. Indikatori su: -planiranje sredstava, donošenje odluka, rokovi završetka
Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za privredu, preduzetništvo , komunalne poslove i saobraćaj Opštine Kotor
Potencijalni partneri: Ministarstvo poljoprivrede, NVO sektor iz oblasti polj., MZ sa ruralnog područja
Rizici: devastacija prostora, "pretjerana" urbanizacija, zapostavljena infrastruktura na ruralnom području, destimulativne mјere iz oblasti kreditiranja itd.
Procjena budžeta projekta: 10.000 €
Vremenski okvir: 2014.godina

STRATEŠKI PRIORITET 2: UNAPRIJEĐENJE EKONOMSKIH AKTIVNOSTI**MJERA 1:** Razvoj poljoprivrede

Naziv projekta: 2.1.2 Izrada Studije zaštite poljoprivrednog zemljišta
---

Opis projekta: Studija treba da sadrži generalno rješenje zaštite poljoprivrednog zemljišta, sa analizom : više varijantnih rješenja i komparativnih prednosti u odnosu na dominantno interesovanje vlasnika i potencijalnih investitora, afirmacije tradicionalne proizvodnje autohtonih proizvoda - maslini i maslinovog ulja, paradajza, breskve, smokve, grožđa itd.

Cilj projekta (očekivani rezultati): Zaštita poljoprivrednog zemljišta radi njegove pune valorizacije
--

Aktivnosti: planiranje sredstava u budžetu, izrada projektnog zadatka, raspisivanje tendera, izbor projektanta, izrada projekta, revizija projekta i implementacija istog
--

Ciljne grupe: stanovništvo sa ruralnog područja, privredni subjekti iz oblasti proizvodnje i prerade polj. proizvoda
---

Monitoring i indikatori projekta: gradonačelnica i Komisija za praćenje realizacije Strateškog plana.
--

Indikatori su:

-planiranje sredstava, donošenje odluka, rokovi završetka

Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za privredu, preduzetništvo, komunalne poslove i saobraćaj, Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i stambene poslove i Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine
---

Potencijalni partneri: Ministarstvo poljoprivrede, NVO sektor iz oblasti polj., MZ sa ruralnog područja
--

Rizici: Zahtjevi vlasnika za prenamjenu prostora kroz donošenje nove planske dokumentacije, degradacija zemljišta "divljom" gradnjom, nezainteresovanost za bavljenje poljoprivredom kao niskoakumulativnom privrednom granom,
---

Procjena budžeta projekta: 5.000€
--

Vremenski okvir: 2015.godina

STRATEŠKI PRIORITET 2: UNAPRIJEĐENJE EKONOMSKIH AKTIVNOSTI**MJERA 1:** Razvoj poljoprivrede

Naziv projekta: 2.1.3 Izrada Programa stimulativnih mjera za podsticaj razvoja poljoprivrede
Opis projekta: Program treba da sadrži: spisak poreskih i drugih olakšica, oslobađanja od naplate carine i PDV-a na uvoz poljoprivredne opreme i mehanizacije i uslove za ostvarivanje prava, regresiranje nabavke sadnog i sjemenskog materijala, mineralnih đubriva te sredstava za zaštitu bilja, ostvarivanje prava na premije, kvalitetno regulisanje zdravstvenog i penzijskog osiguranja poljoprivrednih proizvođača, besplatne savjetodavne službe, stručno usavršavanje kroz teorijski i praktični dio, sufinansiranje rada i obezbjeđenje prostora za rad strukovnih udruženja i NVO iz oblasti poljoprivrede, obezbjeđenje adekvatnog prostora za prodaju (zelene pijace i sl.)
Cilj projekta (očekivani rezultati): Podsticaj razvoja poljoprivrede kroz donošenje stimulativnih mjera iz nadležnosti opštine i države
Aktivnosti: Donošenje odluke, imenovanje izvršioca-radne grupe, izrada, nadzor i praćenje implementacije programa
Ciljne grupe: stanovništvo sa ruralnog područja, privredni subjekti iz oblasti proizvodnje i prerade polj. proizvoda
Monitoring i indikatori projekta: Predsjednica/-k Opštine i Komisija za praćenje realizacije Strateškog plana. Indikator: rok završetka programa
Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za privredu, preduzetništvo, komunalne poslove i saobraćaj i Sekretarijat za lokalne prihode, budžet i finansije opštine Kotor
Potencijalni partneri: Ministarstvo poljoprivrede, NVO sektor iz oblasti polj., MZ sa ruralnog područja
Rizici: Nema rizika
Procjena budžeta projekta: realizacija Programa ne zahtijeva posebna budžetska sredstva-redovne aktivnosti
Vremenski okvir: 2014.godina

STRATEŠKI PRIORITET 2: UNAPRIJEĐENJE EKONOMSKIH AKTIVNOSTI**MJERA 1:** Razvoj poljoprivrede

Naziv projekta: 2.1.4 Izrada projekta prezentacije - promocije grada
Opis projekta: Program treba da sadrži: model promocije "Kotora -grada masline" (susreti gradova, okrugli stolovi, tematska i stručna predavanja, sajmovi), sela kao originalne turističke destinacije (agroturizma), kroz: mapiranje mjesta od posebnog značaja za turizam i rekreaciju, izrade brošura, kataloga, prospekata, tv i radio emisija , manifestacija radnog i zabavnog karaktera i sl.
Cilj projekta (očekivani rezultati): Promocija grada
Aktivnosti: Donošenje odluke, izrada ,nadzor i praćenje implementacije projekta
Ciljne grupe: okruženje
Monitoring i indikatori projekta: Predsjednica/-k Opštine i Komisija za praćenje realizacije Strateškog plana. Indikator: rok završetka
Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za privredu, preduzetništvo , komunalne poslove i saobraćaj, Menadžer opštine
Potencijalni partneri: Ministarstvo poljoprivrede, NVO sektor iz oblasti polj., MZ sa ruralnog područja
Rizici: Nema rizika
Procjena budžeta projekta: realizacija Programa ne zahtijeva posebna budžetska sredstva - redovne aktivnosti
Vremenski okvir: 2015. godina

STRATEŠKI PRIORITET 2: UNAPRIJEĐENJE EKONOMSKIH AKTIVNOSTI**MJERA 1: Razvoj poljoprivrede****Naziv projekta:**

2.1.5 Izrada Projekta purifikacionog centra sa primarnom obradom školjki

Opis projekta:

Sve uzgojene školjke se uglavnom prodaju direktno na mjestu uzgoja i bez purifikacije koja je zakonom obavezna ukoliko voda u uzbunjalištu ne zadovoljava određene uslove.

Cilj projekta (očekivani rezultati):

Ovaj projekat treba da omogući uzbunjivačima prodaju sigurnog i kvalitetnog proizvoda, a time i izlazak na šira tržišta

Aktivnosti:

donošenje odluke
izrada projektne dokumentacije

Ciljne grupe:

uzbunjivači školjaka i građani

Monitoring i indikatori projekta:

Monitoring ovog projekta obavljaće Sekretarijat za privrednu, preduzetništvo, komunalne poslove i saobraćaj i Menadžer opštine konsultativna grupa

Indikatori monitoringa su:

izrada projektne dokumentacije
revizija projektne dokumentacije

Nadležni za realizaciju:

Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora

Potencijalni partneri:

Ministarstvo poljoprivrede, NVO sektor iz oblasti marikulture

Rizici:

nema

Procjena budžeta projekta:

3.000 eura

Vremenski okvir:

2014. godina

STRATEŠKI PRIORITET 2: UNAPRJEĐENJE EKONOMSKIH AKTIVNOSTI**MJERA 1:** Razvoj poljoprivrede

Naziv projekta: 2.1.6 Sufinansiranje rekonstrukcije mlinova za tradicionalnu proizvodnju maslinovog ulja
Opis projekta: Projekat treba da sadrži:Popis mlinova na području opštine Kotor koji se koriste ili su se koristili za tradicionalni način proizvodnje maslinovog ulja, snimak postojećeg stanja građ. objekata i opreme,te predmjer i predračun radova rekonstrukcije građ. dijela i opravke opreme
Cilj projekta (očekivani rezultati): Stavljanje u funkciju postojećih kapaciteta u cilju stvaranja uslova za preradu maslina, odnosno proizvodnju "djevičanskog" maslinovog ulja tradicionalnom metodom
Aktivnosti: Izrada projekata rekonstrukcije građ. objekata i opravke-nabavke opreme, zatvaranje konstrukcije finansiranja, obezbjeđenje sredstava za sufinsiranje i obavljanje stručnog nadzora nad radovima i kontrola upotrebe novčanih sredstava
Ciljne grupe: maslinarske zadruge, vlasnici mlinova, NVO iz oblasti maslinarstva, proizvođači maslina
Monitoring i indikatori projekta: Predsjednica/-k Opštine i Komisija za praćenje realizacije Strateškog plana. Indikator: rok završetka
Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za privredu, preduzetništvo, komunalne poslove i saobraćaj, Menadžer opštine
Potencijalni partneri: Ministarstvo poljoprivrede, NVO iz oblasti maslinarstva
Rizici: vlasnički status objekata,potrebna sredstva,upravljanje objektima
Procjena budžeta projekta: nepoznata
Vremenski okvir: 2015 - 2017.godina

STRATEŠKI PRIORITET 2: UNAPRIJEĐENJE EKONOMSKIH AKTIVNOSTI**MJERA 1:** Razvoj poljoprivrede

Naziv projekta: 2.1.7 Studija o mogućnosti proizvodnje i prerade ljekovitog bilja
Opis projekta: Studija treba da sadrži: Mogućnosti organizacije proizvodnje i prerade ljekovitog bilja na području opštine Kotor, analizu dosadašnjih iskustava u pomenutoj oblasti, stručnih , prostornih, tehničkih potencijala, analizu tržišta sirovina, mogućnosti primarne prerade, procjenu postojećih resursa sirovina, mogućnosti eksperimentalne proizvodnje
Cilj projekta (očekivani rezultati): Sagledavanje mogućnosti proizvodnje i prerade ljekovitog bilja
Aktivnosti: Studijom definisati promovisanje poslovnih ideja , način izrade katastra flore na području opštine, konstrukciju finansijske i stručne podrške iz budžeta opštine za izradu projekata, način i oblik stimulativnih mjera iz oblasti poreske politike, podršku u dijelu obezbjeđenja povoljnih kreditnih linija
Ciljne grupe: otkupljivači ljekovitog bilja,farmaceutska i industrija hemijskih proizvoda,lokalni sakupljači bilja
Monitoring i indikatori projekta: Predsjednica/-k Opštine i Komisija za praćenje realizacije Strateškog plana. Indikator: rok završetka
Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za privredu, preduzetništvo , komunalne poslove i saobraćaj, Menadžer opštine
Potencijalni partneri: Ministarstvo poljoprivrede, pravna i fizička lica koja se bave otkupom ljekovitog bilja
Rizici: nivo interesovanja za obavljanje pomenute djelatnosti, nedostatak sredstava i iskustava
Procjena budžeta projekta: nepoznata
Vremenski okvir: 2015 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 2 : RAZVOJ EKONOMSKIH AKTIVNOSTI**MJERA 1:** Razvoj poljoprivrede

Naziv projekta: 2.1.8. Formiranje plantaža maslina
Opis projekta: Opština Kotor odnosno država Crna Gora posjeduje značajne površine na lokalitetima Lješevići, Zagora i Trešanjski mlin. Analizom uzoraka zemljišta i mikrolokacije, ove površine su potvrđene kao veoma pogodne za razvoj maslinarstva. Prethodne činjenice bi se valorizovale kroz realizaciju projekta.
Cilj projekta (očekivani rezultati): razvoj proizvodnje maslina i maslinovog ulja,kroz potenciranje tradicionalnih (kvalitetnih) sorti i tehnologija
Aktivnosti: -izrada biznis plana - donošenje odluke o dugoročnoj koncesiji - sklapanje ugovora sa partnerima - realizacija projekta
Ciljne grupe: građani
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring na ovom projektu obavljaće Predsjednica/-k Opštine i konsultativna grupa Indikatori monitoringa su: - urađen biznis plan - donesena odluka o koncesijama - sklopljen ugovor sa partnerima - dinamika realizacije projekta
Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za razvoj preduzetništva i komunalne poslove i Ministarstvo za poljoprivredu i ruralni razvoj
Potencijalni partneri: Javno-privatno partnerstvo
Rizici: Finansijska sredstva i restitucija
Procjena budžeta projekta: 1 000 000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 2: UNAPRIJEĐENJE EKONOMSKIH AKTIVNOSTI**MJERA 2 : Održivi razvoj smještajnih turističkih kapaciteta**

Naziv projekta: 2.2.1. Izrada programa podsticaja sportskog turizma
Opis projekta: Kotorsko-Risanski zaliv je po više osnova podsticajan za razvoj sportskog turizma, posebno sportova na vodi. Osim sportova na vodi, postoje dobri prirodni potencijali za razvoj svih oblika sportskih sadržaja u planinskom zaleđu, al bi, uz adekvatnu sportsku infrastrukturu, mogli računati na cjelogodišnji dolazak sportista i sportskih rekreativaca. Time bi se, uz redovne turističke prihode, grad obogatio sportskim sadržajima i životom. To bi, osim za turiste, bilo od interesa i za domicilno stanovništvo.
Cilj projekta(očekivani rezultati): Izradom programa podsticajnih mjer otvorio bi se veći prostor za razvoj sportskog turizma. Činjenica je da se Kotor, naročito njegov zalivski dio, često koristi za zimske pripreme sportista . S tim u vezi, osim postojećih prirodnih i meteoroloških prednosti važno je stvoriti racionalan koncept sadržaja, sportski h i hotelskih, za veći prihvat sportista i rekreativaca.
Aktivnosti: -Donošenje odluke i obrazovanje radne grupe - Prikupljanje, analiza i obrada podataka -Izrada nacrta programa - Javna rasprava i usvajanje
Ciljne grupe: Javni i privatni turistički subjekti, građani Kotora, turisti i sportisti
Monitoringi indikatori projekta: Donesena odluka, odabrana radna grupa Izrađen nacrt teksta Održana javna rasprava Usvojen program podsticaja sportskog turizma
Nadležni za realizaciju: Opština Kotor, Turistička organizacija Kotor, Fakultet za turizam i hotelijerstvo Kotor
Potencijalni partneri: nacionalna Turistička organizacija, sportska društva i klubovi, turistička, sportska i gradska javnost
Rizici: Manjak realnih planskih mehanizama Loša infrastrukturna i normativna osnova Nerentabilnost sportskih sadržaja (hale, igrališta, bazeni) Nelikvidnost i manjak novca u sportu
Procjena budžeta projekta: 3.000 eura
Vremenski okvir: 2015. godina

STRATEŠKI PRIORITET 2: UNAPRIJEĐENJE EKONOMSKIH AKTIVNOSTI**MJERA 2 : Održivi razvoj smještajnih turističkih kapaciteta****Naziv projekta:**

2.2.2 Izrada studije o vrsti ,obimu i rasprostranjenosti smještajnih kapaciteta (hoteli, privatni smještaj, kampovi...) u zaštićenoj zoni

Opis projekta:

Projekat se sastoji od izrade sveobuhvatne studije o vrsti, brojnosti, rasporedu i veličini objekata turističke namjene u dijelu opštine koji je pod zaštitom UNESCO-a. Činjenica je da se, uprkos planskim i zakonskim okvirima i preporukama UNESCO-a, dešavaju neadekvatne urbanističke izmjene pod pritiskom investitora i rastućeg turističkog interesovanja.

Cilj projekta(očekivani rezultati):

Cilj projekta je stvaranje uslova za ambijentalno održiv razvoj turističke infrastrukture. Osim toga, važno je sačuvati status zaštićenog područja kroz preporuke o načinu korišćenja prostora za savremena turistička očekivanja i potrebe.

Aktivnosti:

- Donošenje odluke o izradi studije
- Obrazovanje radne grupe za izradu studije
- Analiza srodnih studija , organizacija radionica, okruglih stolova, javnih tribina i sl. u cilju stvaranja pretpostavki za izradu predloga teksta
- Pravno-političko oblikovanje studije za usvajanje

Ciljne grupe:

Građani opštine Kotor, turisti, turistička privreda

Monitoringi indikatori projekta:

Monitoring na ovom projektu obavljaće Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa za strateško planiranje

Indikatori:

- Donošenje odluke i izbor radne grupe za izradu studije
- Učešće stručne, političke i gradske javnosti u izradi studije
- Usvajanje studije
- Umjerena i upodobljena mreža objekata u turizmu

Nadležni za realizaciju:

Turistička organizacija Kotor ,Opština Kotor i Ministarstvo turizma i životne sredine

Potencijalni partneri:

Mediji, NVO iz oblasti zaštite i uređenja prostora, turistička udruženja i turistički radnici

Rizici:

- Nedostatak političke volje za očuvanjem zaštićenog prostora
- . Investitorsko-građevinski pritisak
- Manjak kreativnih potencijala za turističke kapacitete i sadržaje u postojećim objektima

Procjena budžeta projekta:

3.000 eura

Vremenski okvir:

2013 - 2015. godina

STRATEŠKI PRIORITET 2: UNAPRIJEĐENJE EKONOMSKIH AKTIVNOSTI**MJERA 2 : Održivi razvoj smještajnih turističkih kapaciteta****Naziv projekta:**

2.2.3 Kampanja za razvoj tzv. „difuznih hotela“ u starim gradskim jezgrima (Kotor, dijelovi Dobrote, Prčanj, Perast, Stoliv..)

Opis projekta:

Udruživanje i zajednički nastup je jedan od uslova za razvoj privatnih smještajnih kapaciteta u opštini. Osnivanjem takvog udruženja došlo bi do kvalitetnije standardizacije ponude, cjelovitije saradnje sa državnim i opštinskim servisima u turizmu i veće sigurnosti turista. Time bi se olakšali uslovi za otvaranje "difuznih hotela", kao jedinstvenog sistema izdavanja privatnog smještaja na određenom području u kojem se smještajni objekti recepcijски izdaju.

Cilj projekta(očekivani rezultati):

Cilj projekta je prilagođavanje privatnog smještaja u opštini savremenim modelima turističkog obrta i objedinjavanje smještajnih kapaciteta u jedinstven sistem ponude po pitanjima očekivanih standarda kvaliteta.

Aktivnosti:

- Iniciranje odluke o formiranju NVO „Udruženja privatnih izdavalaca smještaja Kotora“
- Izrada studije o mogućnostima za razvoj "difuznih hotela"
- Analiza prilika u turističkim destinacijama sličnog profila po pitanju prirodne i kulturne vrijednosti
- Organizacija radionica, okruglih stolova i iniciranje dijaloga između privatnih izdavalaca, turističkih agencija i nosilaca javnog interesa u turizmu

Ciljne grupe:

Građani opštine Kotor, turisti, turistički preduzetnici

Monitoringi indikatori projekta:

Monitoring na ovom projektu obavljaće Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa za strateško planiranje. Indikatori:

- Registracija NVO „Udruženje privatnih izdavalaca smještaja Kotora“
- Broj privatnih objekata koji su učlanjeni u NVO „Udruženje privatnih izdavalaca smještaja Kotora“
- Veći broj noćenja,povećan kvalitet ponude privatnog smještaja
- Otvaranje "difuznih hotela"

Nadležni za realizaciju:

Turistička organizacija Kotor, Opština Kotor i Ministarstvo turizma i životne sredine

Potencijalni partneri:

Mediji, turistička udruženja, agencije i turistički radnici

Rizici:

- Nedostatak volje kod vlasnika privatnih smještajnih objekata za zajedničkim organizovanjem
- Nezainteresovanost vlasti za kontrolu poslovanja i kvalitet privatnih smještajnih kapaciteta
- Manjak preduzetničkog duha i poslovног povjerenja

Procjena budžeta projekta:

1.000 eura

Vremenski okvir:

2014. godina

STRATEŠKI PRIORITET 2: UNAPRIJEĐENJE EKONOMSKIH AKTIVNOSTI**MJERA 2 : Održivi razvoj smještajnih turističkih kapaciteta****Naziv projekta:**

2.2.4 Pokretanje inicijative za razvoj smještajnih kapaciteta za djecu i mlade (hosteli, dječja odmarališta)

Opis projekta:

Opština Kotor ima prepoznatljivo mjesto u kulturnoj ponudi za djecu i mlade i s obzirom na to postoji potencijal za razvoj smještajne i vanpansionske ponude za djecu i mlade. To bi moglo biti podsticajno za promociju grada kao turističke destinacije koja je prilagođena potrebama djece i porodičnih dolazaka.

Cilj projekta(očekivani rezultati):

Cilj projekta je otvaranje svih vidova smještaja za djecu, kao i prilagođavanje gradskih lokaliteta i infrastrukture djeci i mladima. Sadržaji koji su atraktivni za dječje potrebe predstavljaju motiv više za porodičnu organizaciju dolazaka.

Aktivnosti:

- Analiza opštinskih smještajnih mogućnosti i korišćenje iskustava drugih u stvaranju smještajnih objekata prilagođenih dječjim interesovanjima
- Određivanje turističkih lokaliteta, atrakcija i kulturno-zabavnih događaja za djecu i mlade
- Stvaranje paketa komunalnih olakšica za otvaranje turističkih sadržaja za djecu
- Izrada mapa, brošura, štampanog i audio-vizuelnog promotivnog materijala za djecu
- Obezbeđivanje uslova za razvoj edukativnih, medicinskih i sportskih sadžaja za djecu

Ciljne grupe:

Građani opštine Kotor, turisti, turistički preduzetnici

Monitoringi indikatori projekta:

Monitoring na ovom projektu obavljaće Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa za strateško planiranje.

Indikatori:

- Broj i vrsta smještajnih kapaciteta za djecu i mlade
- Vanpansionska ponuda za djecu i mlade
- Broj i vrsta kulturno-zabavnih programa za djecu i mlade
- Statistika noćenja

Nadležni za realizaciju:

Turistička organizacija Kotor i Opština Kotor

Potencijalni partneri:

Mediji, akteri kulturnih programa, turistička udruženja, hotelijeri i agencije

Rizici:

- Nezainteresovanost turističkih preduzetnika za projekt
- Manjak podsticajnih mogućnosti i mјera
- Nedovoljno razvijena komunalna infrastruktura za dječje potrebe

Procjena budžeta projekta:

1.000 eura

Vremenski okvir:

2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 2: UNAPRIJEĐENJE EKONOMSKIH AKTIVNOSTI**MJERA 2 : Održivi razvoj smještajnih turističkih kapaciteta****Naziv projekta:**

2.2.5 Izrada digitalne mape smještajnih kapaciteta, jedinstvenog elektronskog kataloga i sistema internet rezervacija

Opis projekta:

S obzirom na rastuću moć i dostupnost internet komunikacije, mobilne telefonije i satelitske navigacije, potrebno je učiniti turističke sadržaje u opštini (prije svega smještajne kapacitete) lako dostupnim svima koji imaju mogućnost internet konekcije.

Cilj projekta (očekivani rezultati):

Cilj projekta je unaprijeđenje elektronsko-informatičke baze smještajnih kapaciteta u opštini stvaranjem jedinstvene mape ponude, uz mogućnost tzv. "online" rezervacija svih registrovanih opštinskih smještajnih kapaciteta.

Aktivnosti:

- Izrada digitalne mape smještajnih kapaciteta,
- Izrada jedinstvenog elektronskog kataloga i sistema internet rezervacija
- Postavljanje mape, kataloga i sistema za internet rezervacije na internet stranici TO Kotor i na digitalnim info-punktovima u gradu

Ciljne grupe:

Turisti, turistički preduzetnici i vlasnici smještajnih kapaciteta

Monitoringi indikatori projekta:

Monitoring na ovom projektu obavljaće Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa za strateško planiranje.

Indikatori:

- Broj registrovanih smještajnih kapaciteta u elektronskoj mapi
- Broj posjeta elektronskoj mapi
- Broj internet rezervacija i porast broja noćenja

Nadležni za realizaciju:

Turistička organizacija Kotor i Opština Kotor

Potencijalni partneri:

Turistička udruženja, hotelijeri i agencije, lokalni elektronski mediji

Rizici:

- Nezainteresovanost vlasnika smještajnih objekata za projekat
- Neuredna registracija, kategorizacija i klasifikacija smještajnih objekata
- Nedovoljno razvijena tehnička infrastruktura za digitalne potrebe

Procjena budžeta projekta:

10.000 eura

Vremenski okvir:

2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 2: UNAPRIJEĐENJE EKONOMSKIH AKTIVNOSTI**MJERA 2 : Održivi razvoj smještajnih turističkih kapaciteta****Naziv projekta:**

2.2.6 Izrada programa ugostiteljske ponude sa primjenom visokih profesionalnih standarda uz projekciju raznovrsnosti sadržaja ponude

Opis projekta:

Opština Kotor se, uz porast broja turista sa kruzera i drugih vrsta dolazaka sa kraćim zadržavanjem, sve više pretvara i u destinaciju prepoznatu po velikom broju ugostiteljskih objekata. To stvara obavezu postavljanja visokih standarda usluge, obučenosti, savremene opremljenosti i bogatih sadržaja za ugošćavanje, posebno u smislu gastro ponude.

Cilj projekta(očekivani rezultati):

Cilj projekta je postizanje najvećih profesionalnih standarda u radu ugostiteljskih objekata u opštini, što bi utisak o ponudi Kotora kao turističke i ugostiteljske destinacije visoko rangiralo.

Aktivnosti:

- Izrada posebne liste standarda za ugostiteljstvo,
- Izrada plana lokacija sa rasporedom koji podstiče raznovrsnost i autentičnost ponude
- Organizovanje profesionalne obuke, kurseva znanja jezika, poznavanja kulturnih sadržaja grada, opšte kulture i sl. za zaposlene u ugostiteljstvu

Ciljne grupe:

Turisti, turistički radnici i vlasnici ugostiteljskih objekata, građani Kotora

Monitoringi indikatori projekta:

Monitoring na ovom projektu vršiće Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa za strateško planiranje,

Indikatori:

- Broj i raznovrsnost ugostiteljskih objekata
- Analiza anketa i knjiga utisaka gostiju, broj pritužbi
- Ostvareni prihodi u ugostiteljstvu

Nadležni za realizaciju:

Turistička organizacija Kotor i Opština Kotor

Potencijalni partneri:

Udruženje ugostitelja Kotora, Turistička udruženja i agencije, mediji

Rizici:

- Nepostojanje volje za primjenom profesionalnih standarda za ugostiteljstvo
- Nezainteresovanost vlasnika ugostiteljskih objekata za projekt
- Neuredna registracija, namjena i klasifikacija ugostiteljskih objekata
- Nedovoljno razvijena komunalna infrastruktura

Procjena budžeta projekta:

3.000 eura

Vremenski okvir:

2013 - 2015. godina

STRATEŠKI PRIORITET 2: UNAPRIJEĐENJE EKONOMSKIH AKTIVNOSTI**MJERA 3 : Razvoj izletničkog, marinskog, manifestacijskog i sportskog turizma****Naziv projekta:**

2.3.1 Izrada sistema jedinstvene ponude (tzv. „gradska kartica“) u izletničkim i drugim programima kraćeg zadržavanja

Opis projekta:

Kotor se, uz povećanu posjetu kruzera, jahti i autobusa sa izletničkim turistima, pretvara u grad prepoznatljiv po izletničkom turizmu. Kulturno-istorijska, prirodna i arhitektonsko-ambijentalna jedinstvenost grada je osnov razvoja izletničkog turizma i potreba za punom valorizacijom posjeta je turistički zahtjev vremena.

Cilj projekta(očekivani rezultati):

Cilj projekta je brojnija posjeta gradskim lokalitetima kroz njihovo povezivanje u sistem jedinstvene ponude svih raspoloživih sadržaja: kulturno-istorijskih, vjerskih, arheoloških, zabavnih...i slično.

Aktivnosti:

- Organizovanje stručnih rasprava, analiza srodnih modela (npr. Dubrovnik) o izletničkim programima i jedinstvenim programima obilazaka
- Stvaranje uslova za jedinstven i umrežen program boravka turista
- Izrada "gradske kartice" kao jedinstvenog sistema vezanih ulaznica sa različitim modalitetima obuhvata ponude i cijene
- Izrada mape lokacija, preporuka, turističke signalizacije i pratećih sadržaja za izletnike obuhvaćene sistemom jedinstvene gradske kartice

Ciljne grupe:

Turisti, građani Kotora

Monitoringi indikatori projekta:

Monitoring na ovom projektu vršiće Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa za strateško planiranje

Indikatori:

- Posjećenost gradskim lokalitetima i programima
- Anketiranje izletničkih turista
- Visina javnih prihoda od turizma

Nadležni za realizaciju:

Turistička organizacija Kotor i Opština Kotor

Potencijalni partneri:

Turističke agencije, kulturni i vjerski objekti, mediji

Rizici:

- Nepostojanje reformske volje, zaštita postojećih monopola i profita od izletničkog turizma
- Nezainteresovanost turističkih agencija i turista za jedinstvenu ulaznicu
  - Nezainteresovanost pojedinačnih lokaliteta (crkve, muzeji, kulturno-istorijski lokaliteti, javne ustanove) za učešće u projektu
  - Nedovoljno razvijena poslovnost i finansijska infrastruktura neophodna za projekt

Procjena budžeta projekta:

5.000 eura

Vremenski okvir:

2013 - 2015. godina

STRATEŠKI PRIORITET 2: UNAPRIJEĐENJE EKONOMSKIH AKTIVNOSTI**MJERA 3 : Razvoj izletničkog, marinskog ,manifestacijskog i sportskog turizma****Naziv projekta:**

2.3.2 Izrada projekta pristupa i posjete lokalitetima koji do sada nijesu bili turistički valorizovani

Opis projekta:

U opštini Kotor postoje brojni kulturno-istorijski i arheološki lokaliteti koji bi bili podesni za turističku valorizaciju. U takve lokalitete spadaju: praistorijski crteži u Lipcima, arheološki lokalitet Carine, Stari crnogorski put, Ilirski tumuli (gomile), srednjovjekovno Franjevačko groblje, austrougarske vojne utvrde.....

Cilj projekta(očekivani rezultati):

Projektom bi se doveo dio nezaštićenog kulturnog blaga u zaštićen, uređen i opremljen status, podesan za turističke posjete.

Aktivnosti:

- Odabir lokaliteta i iniciranje izrade projekta valorizacije turističke valorizacije
- Organizovanje stručnih rasprava, seminara i tribina
- Analiza srodnih iskustava turističke valorizacije kulturne baštine
- Traženje potencijalnih partnera i stručnih saradnika u izradi studija
- Donošenje odluka i obrazovanje radnih grupa za izradu studija

Ciljne grupe:

Turisti, građani Kotor-a

Monitoringi indikatori projekta:

Monitoring na ovom projektu vršiće Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa za strateško planiranje

Indikatori:

- Sastav i kompetencija radne grupe
- Broj i vrsta izrađenih projekata
- Uređeni i turistički posjećeni lokaliteti
- Veći prihodi u turizmu

Nadležni za realizaciju:

Turistička organizacija Kotor

Potencijalni partneri:

Fakultet za turizam, NVO sektor, mediji, Ministarstvo kulture i Centar za arheologiju i konzervaciju

Rizici:

- Nepostojanje odgovornosti i svijesti o značaju turističke valorizacije spomeničkog blaga
- Neuredna normativna, komunalna i finansijska osnova za djelovanje
- Nerazvijena putna i druga infrastruktura

Procjena budžeta projekta:

10.000 eura

Vremenski okvir:

2013 - 2015. godina

STRATEŠKI PRIORITET 2: UNAPRIJEĐENJE EKONOMSKIH AKTIVNOSTI**MJERA 3 : Razvoj izletničkog, marinskog, manifestacijskog i sportskog turizma****Naziv projekta:**

2.3.3 Izrada koncepta novih kulturnih sadržaja i programa u turističke svrhe

Opis projekta:

Kotor ima brojne kulturne ljetne programe, ali se mogu osmislti i kulturna dešavanja u periodu van ljetne sezone. Osim toga, mogu se inicirati novi kulturni sadržaji, posebne oni koje se dešavaju kontinuirano na otvorenom prostoru, i to korišćenjem savremenih tehnoloških sredstava i savremenog umjetničkog izraza i formi.

Cilj projekta(očekivani rezultati):

Obogaćivanje kulturne ponude novim programima i idejama u cilju veće atraktivnosti grada za turističke posjete.

Aktivnosti:

- Organizacija okruglih stolova, tribina i debata o kulturnim sadržajima u opštini
- Analiza kulturnih profila podesnih za gradsku infrastrukturu i turističke potrebe
- Izrada programa podrške NVO i umjetničkim akterima koji se bave alternativnim izvođačkim umjetničkim formama
- Izrada programa podrške eksperimentalnim i neprofitnim umjetničkim formama

Ciljne grupe:

Turisti, građani Kotora

Monitoringi indikatori projekta:

Monitoring na ovom projektu vršiće Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa za strateško planiranje.

Indikatori:

- Inovativnost i savremenost kulturnih programa i formi
- Cjelogodišnje trajanje i raspored kulturnih događaja
- Medijska, turistička i gradska ocjena programa
- Turistička stastistika dolazaka i javno prihodovanje

Nadležni za realizaciju:

Sekretarijat za kulturu i društvene djelatnosti, Turistička organizacija Kotor i Opština Kotor

Potencijalni partneri:

NVO sektor, mediji, kulturne i umjetničke grupe, udruženja i pojedinci

Rizici:

- Nedostatak kulturne povezanosti i komunikacije sa savremenim kulturnim izrazima
- Nedostatak finansijskih sredstava
- Nerazumijevanje značaja i odsustvo političke volje za inoviranjem kulturne ponude

Procjena budžeta projekta:

3.000 eura

Vremenski okvir:

2013 - 2015. godina

STRATEŠKI PRIORITET 2: UNAPRIJEĐENJE EKONOMSKIH AKTIVNOSTI**MJERA 3 : Razvoj izletničkog, marinskog, manifestacijskog i sportskog turizma****Naziv projekta:**

2.3.4 Izrada koncepta samoodrživog finansiranja opštinskih turističkih manifestacija

Opis projekta:

Postoji organizaciona nestabilnost i finansijska neizvjesnost u pripremi svih važnih turističkih manifestacija u gradu. U tom smislu, važno je osmisлити projekat samoodrživosti manifestacija, jer je neprimjereni da se iznova, gotovo svake godine, sa puno napora finansiraju masovni turistički događaji.

Cilj projekta(očekivani rezultati):

Stvaranje sistema koji bi omogućio izvjesne, pouzdane i samoodržive organizacione i finansijske prepostavke za turističke manifestacije, posebno za Bokeljsku noć i zimski Karneval i maskenbal.

Aktivnosti:

- Organizacija stručne raprave, tribina i debata o finansiranju manifestacija
- Korišćenje srodnih modela finansiranja manifestacija iz regionala i zemalja EU
- Kreiranje modela cjelogodišnjeg finansiranja od doprinosa, taksi i izdavanja javnog prostora povodom manifestacija
- Formiranje "Karnevalske fondacije" i "Bokeljske noći" kao NVO čije je osnivač lokalna samouprava te stvaranje uslova za njihovo trajno finansiranje

Ciljne grupe:

Turisti, građani Kotora

Monitoringi indikatori projekta:

Monitoring na ovom projektu vršiće Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa za strateško planiranje.

Indikatori uspjeha:

- Osmišljen model cjelogodišnjeg finansiranja manifestacija
- Osnovane fondacije za Zimski karneval i Bokeljsku noć
- Uključeni mehanizmi finansijskog učešća gradskog turističkog privrednog sektora
- Stvoren stabilan finansijski i organizacioni model

Nadležni za realizaciju:

Sekretarijat za kulturu i društvene djelatnosti, Turistička organizacija Kotor i Opština Kotor

Potencijalni partneri:

NVO sektor, mediji, kulturne i umjetničke grupe, udruženja i pojedinci

Rizici:

- Nedostatak normativne i fiskalne autonomije lokalne samouprave
- Finansijska i fiskalna nedisciplina, odsustvo javnog interesa kod turističke privrede
- Nedostatak političke volje i manjak angažovanosti na uređenju organizacije događaja

Procjena budžeta projekta:

4.000 eura

Vremenski okvir:

2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 2: UNAPRIJEĐENJE EKONOMSKIH AKTIVNOSTI**MJERA 3 :** Razvoj izletničkog, marinskog, manifestacijskog i sportskog turizma

Naziv projekta: 2.3.5. Izrada Strategije razvoja turizma opštine Kotor
Opis projekta: Strategijski razvoj turizma je osnova održivog koncepta i ambijentalno prilagođenog oblika privređivanja i prihodovanja u turizmu. Osim toga, izrada dokumenata te vrste je očekivani i već standardizovani planski dokument u zemlji. Izradom strategije uskladili bi se nacionalni i opštinski pravci razvoja u turizmu i osmislili do sada neiskorišćeni sadržaji i mogućnosti. Ovakav dokument ne isključuje izradu studija, programa i analiza koje bi se bavile posebnim segmentima turizma.
Cilj projekta (očekivani rezultati): Dobijanje harmonizovanog i kontrolisanog turističkog razvoja. Puno praćenje i podsticanje turističkog prometa uz očuvanje socio-ekonomskih i prirodno-kulturnih prepoznatljivosti opštine. Usklađenost i koordinacija državnih i opštinskih ovlašćenja i interesa u turizmu. U konačnom, cilj je dobijanje turističkih sadržaja koji u najboljoj mjeri prate život opštine.
Aktivnosti: -Donošenje odluke i obrazovanje radne grupe - Prikupljanje dokumentacione osnove, analiza i obrada podataka -Izrada nacrtu - Javna rasprava i usvajanje
Ciljne grupe: Javni i privatni turistički subjekti, građani Kotora, turisti
Monitoring i indikatori projekta: Donesena odluka, odabrana radna grupa Izrađen nacrt teksta Održana javna rasprava Usvojena Strategija razvoja turizma u opštini Kotor
Nadležni za realizaciju: Opština Kotor, Turistička organizacija Kotor, Fakultet za turizam i hotelijerstvo Kotor
Potencijalni partneri: Turistička organizacija Crne Gore, Crnogorsko Turističko udruženje, turistička i gradska javnost
Rizici: Centralizovan sistem odlučivanja Manjak realnih planskih mehanizama Loša normativna i fiskalna osnova Voluntarizam
Procjena budžeta projekta: 8.000 eura
Vremenski okvir: 2016. godina

STRATEŠKI PRIORITET 2: UNAPRIJEĐENJE EKONOMSKIH AKTIVNOSTI**MJERA 4:** Razvoj ruralnog turizma**Naziv projekta:**

2.4.1.Izrada studije očuvanja i valorizacije ruralnih oblasti u turističkim programima

Opis projekta:

Projekat predviđa izradu plana za uređeno pružanje usluga smještaja i ishrane u ruralnim područjima i razvoj ruralne vanpansionske ponude na području opštine Kotor.

Cilj projekta(očekivani rezultati):

Cilj projekta je izrada plana revitalizacije sela u opštini Kotor i stvaranje ekonomskih uslova za socijalni razvoj, kao i aktiviranje lokalnih potencijala i podizanje motivacije seoskog stanovništva da razvija i uređuje seosko područje kao dugoročnu perspektivu. Ruralni turizam predstavlja multiplikativnu ekonomsku djelatanost i podstiče razvoj života u opštinskom zaledju.

Aktivnosti:

Studija treba da obuhvati:

- Analizu i ocjenu stanja ruralnih turističkih kapaciteta
- Pripremu odgovarajućih standarda i kategorizacije
- Edukaciju seoskih domaćina
- Podsticanje i prezentiranje autohtonih proizvoda

Ciljne grupe:

Turisti, turistički preduzetnici i vlasnici smještajnih kapaciteta, proizvođači autohtonih proizvoda i usluga za ruralni turizam

Monitoringi indikatori projekta:

Monitoring na ovom projektu obavljaće Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa za strateško planiranje.

Indikatori:

- Donesena odluka i izabrana radna grupa za izradu plana
- Izrađen plan sa predlogom podsticajnih mjera

Nadležni za realizaciju:

Turistička organizacija Kotor

Potencijalni partneri:

Turistička udruženja, hotelijeri i agencije, nevladine organizacije, Fakultet za turizam i hotelijerstvo

Rizici:

- Neprepoznavanje ekonomskih mogućnosti ruralnog turizma
- Nezainteresovanost potencijalnih vlasnika smještajnih i ugostiteljskih objekata za projekat
- Nedovoljno razvijena tehnička infrastruktura

Procjena budžeta projekta:

2.000 eura

Vremenski okvir:

2013 - 2015. godina

STRATEŠKI PRIORITET 2: UNAPRIJEĐENJE EKONOMSKIH AKTIVNOSTI**MJERA 4:** Razvoj ruralnog turizma**Naziv projekta:**

2.4.2 Stvaranje podsticajnih programa za razvoj seoskog turizma, planinarenja, planinskih šetnji i vožnji bicikla, ekstremnih sportova, organizovanje seoskih manifestacija, oleoturističkog i agroturističkog karaktera i slično

Opis projekta:

Jedinstvenost prirodnog okruženja i krajolika čini Kotor turistički atraktivnim i u dijelovima opštine van urbanih cjelina. Uvođenjem novih sadržaja u ruralnom dijelu, otvaranjem potencijalnih aktivnosti i djelatnosti može se stvoriti dodatni prihod za razvoj ruralnog područja i promociju njegove atraktivnosti.

Cilj projekta (očekivani rezultati):

Cilj projekta je bogatija posjećenost i bolja prodaja ruralnih atraktivnosti i vrijednosti u sistemu jedinstvene ponude svih raspoloživih sadržaja.

Aktivnosti:

- Organizovanje stručnih okruglih stolova i razmjena iskustava o ruralnim potrebama
- Formiranje radne grupe za izradu podsticajnih programa
- Analiza i kritička ocjena postojećeg stanja
- Anketno istraživanje
- Organizovanje sastanaka u ruralnim centrima
- Saradnja sa ostalim učesnicima razvoja na svim nivoima
- Obezbeđivanje stalnog prisustva u javnosti (kreiranje internet stranice, saradnja sa medijima i lokalnim stanovništvom...)

Ciljne grupe:

Turisti, turistička privreda, građani Kotora

Monitoringi indikatori projekta:

Monitoring na ovom projektu obavljaće Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa za strateško planiranje.

Indikatori:

- Obrazovane radne grupe
- Izrađen program podsticajnih mjera
- Pojačana posjećenost ruralnim predjelima, programima i atrakcijama
- Anketiranje turista

Nadležni za realizaciju:

Turistička organizacija Kotor

Potencijalni partneri:

Turističke agencije, NVO, mediji

Rizici:

- Neprepoznavanje potencijala iz projekta i manjak inicijativnosti
- Nezainteresovanost turističkih agencija i turista
- Nedovoljno razvijena infrastruktura neophodna za projekt

Procjena budžeta projekta:

3.000 eura

Vremenski okvir:

2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 2: UNAPRIJEĐENJE EKONOMSKIH AKTIVNOSTI**MJERA 4:** Razvoj ruralnog turizma**Naziv projekta:**

2.4.3 Izrada mape mjesta od posebnog značaja za odmor i rekreaciju: katalozi, brošure ,mape za ljubitelje seoske prirode i maslina

Opis projekta:

Projekat predviđa izradu adekvatnog propagandnog materijala i dobro strukturiranje informacija koji će se besplatno dijeliti svim zainteresovanim licima

Cilj projekta (očekivani rezultati):

Projekat predviđa izradu adekvatnog propagandnog materijala i dobro strukturiranje informacija koji će se besplatno dijeliti svim zainteresovanim licima

Aktivnosti:

- izrada web stranice (višejezične)
- zainteresovati studijske grupe, novinare i turooperatore
- pokrenuti online promotivne i prodajne kanale turističkog proizvoda
- izrada kataloga, brošura i ostalog materijala
- sajamske aktivnosti

Ciljne grupe:

turisti, turistički preduzetnici , NVO sektor, ljubitelji prirode

Monitoring i indikatori projekta:

Monitoring na ovom projektu obavljaće Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa za strateško planiranje.

Indikatori:

- Urađena internet stranica
- Izrađene mape, katalozi i brošure

Nadležni za realizaciju:

Turistička organizacija Kotor

Potencijalni partneri:

Turistička udruženja i agencije, lokalni elektronski mediji, nevladine organizacije,

Rizici:

- Neprepoznavanje ruralnih atrakcija
- Neuredno ažuriranje informacija

Sigurnost, dostupnost i urednost prirodnih atrakcija

Procjena budžeta projekta:

10.000 eura

Vremenski okvir:

2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 2: UNAPRIJEĐENJE EKONOMSKIH AKTIVNOSTI**MJERA 5:** Valorizacija privredne zone

Naziv projekta: 2.5.1 Izrada studije izvodljivosti privredne zone
Opis projekta: Studija treba da sadrži: Analizu postojećeg stanja (zauzetost prostora, struktura djelatnosti, komunalna opremljenost urb. parcela, itd.), privođenje namjeni prodatih urb. parcela, izmjena detaljnog urb. plana privredne zone, status rezervne privredne zone (riješeni imovinsko-pravni odnosi,izrada planske dokumentacije), dalji pravci razvoja
Cilj projekta (očekivani rezultati): Valorizacija privredne zone
Aktivnosti: Imenovanje radnog tima, definisanje projektnog zadatka, izrada Studije, revizija i konkretizacija (implementacija) daljih aktivnosti
Ciljne grupe: privredna društva
Monitoring i indikatori projekta: Predsjednica/-k Opštine i Komisija za praćenje realizacije Strateškog plana. Indikator: rok završetka
Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za privredu, preduzetništvo , komunalne poslove i saobraćaj, Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i stambene poslove, Menadžer opštine
Potencijalni partneri: Privredna komora Crne Gore, poslovna udruženja i privredna društva
Rizici: nivo interesovanja za obavljanje pomenute djelatnosti, nedostatak sredstava , nedonošenje planske dokumentacije
Procjena budžeta projekta: 5.000€
Vremenski okvir: 2016. godina

STRATEŠKI PRIORITET 2: UNAPRIJEĐENJE EKONOMSKIH AKTIVNOSTI**MJERA 5:** Valorizacija privredne zone

Naziv projekta: 2.5.2 Izrada studije opravdanosti formiranja slobodne zone
Opis projekta: Studija treba da sadrži: analizu postojećeg stanja, odabir lokacije, model privlačenja izvozno orijentisanih investicija, mogućnosti transfera tehnologije i znanja, procjenu otvaranja novih radnih mesta-zapošljavanja, uslove za brži prodror na strana tržišta, mogućnost koncentracije međunarodne trgovine kroz kontrolisane kanale
Cilj projekta (očekivani rezultati): Sagledavanje mogućnosti formiranja slobodne zone
Aktivnosti: promovisanje poslovne ideje , imenovanje stručnog tima za izradu studije, definisanje programskog zadatka, izrada studije
Ciljne grupe: privredna društva
Monitoring i indikatori projekta: Predsjednica/-k Opštine i Komisija za praćenje realizacije Strateškog plana. Indikator: rok završetka
Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za privredu, preduzetništvo , komunalne poslove i saobraćaj, Menadžer opštine
Potencijalni partneri: Ministarstvo ekonomije
Rizici: nivo interesovanja za obavljanje pomenute djelatnosti, nedostatak sredstava i iskustava
Procjena budžeta projekta: 8.000€
Vremenski okvir: 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 3: URBANISTIČKO PLANIRANJE I UREĐENJE PROSTORA**MJERA 1:** Pripremni poslovi za potrebe prostornog planiranja**Naziv projekta:**

3.1.1. Izrada strategije opravdanosti stvaranja novog urbanog jezgra van zalivskog dijela opštine

Opis projekta:

Opština Kotor je dosadašnjim razvojem i izradom planske dokumentacije težište razvoja bazirala na zalivskom dijelu opštine. Kao polazna osnova za urbanizaciju zalivskog dijela opštine koristila se činjenica da je u tom dijelu dobra opremljenost komunalnom infrastrukturom, da se tu nalazi centar grada u kojem je smještena uprava i većina lokalnih i državnih institucija, kao i da građani opštine u velikoj većini naseljavaju zalivski dio. Navedena politika razvoja i orijentacija ka izradi izmjena i dopuna postojećih planskih dokumenata za zalivsko područje proizvela je neravnomjeran razvoj područja opštine, baziranje kompletne turističke i komunalne infrastrukture na mali zatvoreni dio opštine, naseljavanje zalivskih naselja i napuštanje vanzalivskog dijela opštine.

Ovaj projekat podrazumijeva izradu Strategije koja bi pokazala opravdanost stvaranja novog urbanog jezgra van zalivskog dijela opštine. Strategija bi pokazala sve benefite i eventualne nepovoljnosti koje bi mogle proizaći iz odluke o stvaranju novog urbanog jezgra van zalivskog dijela opštine.

Cilj projekta (očekivani rezultati):

Ova strategija bi dala jasnu viziju opštini za planiranje održivog razvoja i eventualno donošenje odluka o izradi planske dokumentacije potrebne za formiranje vanzalivskog urbanog jezgra i rasterećenje kompletne infrastrukture već pretrpanog zalivskog dijela opštine. Ukoliko strategija pokaže opravdanost stvaranja novog urbanog jezgra, to bi bitno uticalo na dopunu Prostorno-urbanističkog plana opštine koji je u izradi, nakon čijeg usvajanja bi se pristupilo izradi planova detaljne razrade i preusmjeravanju sredstava dobijenih od naknade za komunalno opremanje na navedeno područje. Time bi se doprinijelo ravnomernom razvoju opštine, poboljšanju i unaprijeđenju poslovnog ambijenta, privlačenju investitora i rješavanju komunalne infrastrukture kompletног područja opštine, a dio saobraćajne infrastrukture zalivskog dijela opštine bio bi rasterećen.

Aktivnosti:

Donošenje odluke o pristupanju izradi strategije opravdanosti stvaranja novog urbanog jezgra
Raspisivanje tendera i odabir izvođača/obrađivača

(ili odlukom definisati određene Sekretariate i javna preduzeća kao nosioce posla)

Izrada nacrta strategije

Javna rasprava

Usvajanje predloga strategije

Ciljne grupe:

građani, privredni subjekti i investitori

Monitoring : Konsultativna grupa za praćenje realizacije Strateškog plana

Indikatori projekta: Strategija opravdanosti stvaranja novog urbanog jezgra van zalivskog dijela opštine, Odluka o izradi planova detaljne razrade za područje koje je strategijom predviđeno kao urbano jezgro

Nadležni za realizaciju:

Sekretariat za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje, Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora

Potencijalni partneri:

Obrađivač plana, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, javne ustanove i građani

Rizici:

Nedostatak finansijskih sredstava

Nedostatak političke volje za realizaciju projekta

Procjena budžeta projekta:

50. 000 eura

Vremenski okvir:

2013 – 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 3: URBANISTIČKO PLANIRANJE I UREĐENJE PROSTORA**MJERA 1:** Pripremni poslovi za potrebe prostornog planiranja**Naziv projekta:**

3.1.2. Formiranje i vođenje informacionog sistema i dokumentacione osnove o prostoru (GIS)

Opis projekta:

Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje je, shodno čl. 13-17 Zakona o uređenju prostora i izgradnji objekata, u obavezi da za potrebe praćenja stanja u prostoru i izrade planskih dokumenata, vodi dokumentacionu osnovu o prostoru, podnosi godišnji izvještaj o stanju uređenja prostora i void jedinstveni informacioni sistem o prostoru.

Bliži sadržaj i forma navedenih dokumenata propisani su Uredbom o sadržaju i načinu vođenja dokumentacione osnove i informacionog sistema(Sl.listCG br. 44/10).

Shodno pomenutom, resorni sekretarijat bi u roku od godinu dana od dana usvajanja ovog dokumenta trebalo da preduzme sljedeće radnje :

1. Popisati sve objekte izgrađene suprotno zakonu
2. Napraviti tabelarni prikaz važeće planske dokumentacije sa rokom važenja svakog plana pojedinačno
3. Napraviti popis svih objekata na katastarskim i urbanističkim parcelama, površinu, namjenu i spratnost za objekte visokogradnje, stambeni(individualni i kolektivni), poslovni(prema definisanim djelatnostima i namjenama), stambeno-poslovni
4. Sakupiti podatke o vlasništvu na objektima
5. Sakupiti podatke o prirodnoj i kulturnoj baštini
6. Sakupiti podatke o objektima i uređajima komunalne infrastrukture (površine i kapaciteti)
7. Iskazati u numeričkom i grafičkom prikazu podatak o planskoj pokrivenosti prostora(procenat i površina)
8. Sakupiti i ažurirati podatke o stepenu realizacije planova po prostornim cjelinama, namjenama i nivou uređenosti građevinskog zemljiša infrastrukturom

Cilj projekta (очекivani rezultati):

Nakon formiranja dokumentacione osnove i informacionog sistema, Opština Kotor će moći na egzaktan i sveobuhvatan način da planira dalju urbanizaciju, razvoj i investicije, a resorni sekretarijati za oblast planiranja, urbanizacije i poreske politike imaće polaznu osnovu za bolje planiranje i efikasniju fiskalnu politiku, čime će i mogućnost planiranja i ubiranja sredstava neophodnih za sprovođenje planova biti podignuta na viši nivo.

Aktivnosti:

Prikupljanje podataka potrebnih za vođenje dokumentacione osnove i informacionog sistema
Formiranje informacionog sistema

Uvođenje Geografskog informacionog sistema(GIS)

Formiranje dokumentacione osnove o prostoru

Ustanovljavanje postupaka i procedura za kontinuiran i ispravan rad, nadzor i upravljanje navedenim sistemima

Ciljne grupe:

građani, privredni subjekti , investitori, lokalna samouprava

Monitoring i indikatori projekta:

Konsultativna grupa za praćenje realizacije Strateškog plana.

Indikatori projekta su :

- Ažurirana baza podataka objekata izgrađenih suprotno zakonu
- Ažurirana baza podataka svih objekata na katastarskim i urbanističkim parcelama, površina, namjena i spratnost za objekte visokogradnje, stambeni(individualni i kolektivni), poslovni(prema definisanim djelatnostima i namjenama) i stambeno-poslovni
- Ažurirana baza podataka o vlasništvu na objektima
- Ažurirana baza podataka o prirodnoj i kulturnoj baštini
- Ažurirana baza podataka o stepenu realizacije planova po prostornim cjelinama, namjenama i

nivou uređenosti građevinskog zemljišta infrastrukturom

Nadležni za realizaciju:

Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje, Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora, Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine

Potencijalni partneri:

Javna preduzeća

Rizici:

Nedostatak finansijskih sredstava

Nedostatak političke volje

Procjena budžeta projekta:

10.000 eura

Vremenski okvir:

2013 - 2015. godina

STRATEŠKI PRIORITET 3: URBANISTIČKO PLANIRANJE I UREĐENJE PROSTORA**MJERA 1:** Pripremni poslovi za potrebe prostornog planiranja

Naziv projekta: 3.1.3. Izrada geodetskih podloga
Opis projekta: Sekretariat za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje, kao nosilac pripremnih poslova je, shodno Zakonu o uređenju prostora i izgradnji objekata,(član 33.), u obavezi da završi rad na pripremnim poslovima za izradu planskih dokumenata. U praksi se pokazalo da je, bez obzira na ugovorne obaveze izrade ažurnih geodetskih podloga, često baš zbog neažurnih geodetskih podloga dolazilo do odlaganja izrade i donošenja planskih dokumenata. Da bi se navedeno izbjeglo, prije raspisivanje tendera za izbor najboljeg ponuđača za izradu plana, a odmah po donošenju odluke o izradi plana, treba raspisati tender za izbor najboljeg ponuđača za izradu ažurnih geodetskih posloga u zahvatu plana predviđenog za donošenje. Ovaj projekat podrazumijeva izradu geodetskih podloga i ažuriranje postojećih, čime bi lokalna samouprava imala bolji uvid u postojeće stanje i bila u mogućnosti da bolje sprovodi proces planiranja i urbanizacije.
Cilj projekta (očekivani rezultati): Nakon izrade i ažuriranja geodetskih podloga, opština Kotor će moći na egzaktan i sveobuhvatan način da planira dalju urbanizaciju, razvoj i investicije, a resorni sekretarijati za oblast planiranja, urbanizacije i poreske politike imaće polaznu osnovu za bolje planiranje i efikasniju fiskalnu politiku, čime će i mogućnost planiranja i ubiranja sredstava neophodnih za sprovođenje planova biti podignuta na viši nivo.
Aktivnosti: Donošenje odluke o izradi / ažuriranju geodetskih podloga Raspisivanje tendera i odabir najboljeg ponuđača za potrebe izrade geodetskih podloga Izrada geodetskih podloga
Ciljne grupe: građani, privredni subjekti , investitori, lokalna samouprava
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring projekta obavljaće Konsultativna grupa za praćenje realizacije Strateškog plana. Indikatori projekta su : Donošenje odluke o faznoj izradi geodetskih podloga Pristupanje izradi geodetskih podloga pojedinih lokaliteta/područja Brži postupak i skraćenje procedure usvajanja planske dokumentacije
Nadležni za realizaciju: Sekretariat za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje
Potencijalni partneri: Uprava za nekretnine
Rizici: Nedostatak finansijskih sredstava Nedostatak političke volje
Procjena budžeta projekta: 50.000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2015. godina

STRATEŠKI PRIORITET 3: URBANISTIČKO PLANIRANJE I UREĐENJE PROSTORA**MJERA 2:** Izrada prostorno-planske dokumentacije

Naziv projekta: 3.2.1. Izrada prostorno-urbanističkog plana opštine Kotor
Opis projekta: Opština Kotor je nakon donošenja Odluke o izradi Prostorno-urbanističkog plana, pristupila izboru najboljeg ponuđača. Nakon sprovedenog postupka, za obrađivača plana izabran je AG Infoplan d.o.o. iz Nikšića. U septembru 2011. godine je održan okrugli sto o urađenom prednacrtu plana, kojem su prisustvovali predstavnici javnih preduzeća i ustanova i dali primjedbe na prednacrt. Nakon dostavljanja plana i dobijanja saglasnosti, za isti će se sprovesti postupak javne rasprave. Po završetku javne rasprave slijedi postupak po primjedbama te stavljanje predloga plana na usvajanje odbornicima SO Kotor.
Cilj projekta (očekivani rezultati): Usvajanjem Prostorno-urbanističkog plana opština Kotor stvara predulove za ravnomerni ubrzani razvoj i privlačenje investicija. Smjernicama propisanim u Prostornom planu daju se preporuke za donošenje planske dokumentacije detaljne razrade i ravnomerni razvoj i urbanizaciju. Navedenim projektom se doprinosi ravnomernom razvoju opštine, poboljšanju i unaprijeđenju poslovnog ambijenta, privlačenju investitora i rješavanju komunalne infrastrukture kompletног područja opštine, a dio saobraćajne infrastrukture zalivskog dijela opštine bio bi rasterećen.
Aktivnosti: Izrada nacrt Prostorno-urbanističkog plana opštine Kotor Utvrđivanje Nacrt i stavljanje plana na javnu raspravu Usvajanje Prostorno-urbanističkog plana opštine Kotor
Ciljne grupe: građani, privredni subjekti , investitori, lokalna samouprava
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring projekta obavljaće Konsultativna grupa za praćenje realizacije Strateškog plana. Indikatori projekta su : Utvrđivanje nacrt Prostorno-urbanističkog plana opštine Kotor Održana javna rasprava na Nacrt plana Utvrđivanje Prijedloga plana Usvajanje Prostorno-urbanističkog plana opštine Kotor
Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje
Potencijalni partneri: Uprava za nekretnine, Uprava za zaštitu kulturnih dobara
Rizici: Nedostatak finansijskih sredstava Nepostojanje koordinacije između izabranog planera i naručioca posla Nepoštovanje ugovorenog roka za izradu plana Uporedna izrada plana priobalnog područja i plan zaštite kulturnog nasleđa
Procjena budžeta projekta: 400.000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2015. godina

STRATEŠKI PRIORITET 3: URBANISTIČKO PLANIRANJE I UREĐENJE PROSTORA**MJERA 2:** Izrada prostorno-planske dokumentacije

Naziv projekta: 3.2.2. Izrada planova detaljne razrade za priobalno područje Donjeg Grblija DUP Krimovica
Opis projekta: Nakon usvajanja Prostorno-urbanističkog plana opštine pristupiće se donošenju Odluke o izradi DUP Krimovica. Po izradi Nacrtu i dobijanju saglasnosti SO Kotor, plan će biti na javnoj raspravi, nakon čega će obrađivač po primjedabama obaviti doradu i izmjenu plana. Nakon okončane prethodne procedure predlog plana će biti proslijeden na usvajanje SO Kotor
Cilj projekta (očekivani rezultati): Usvajanjem DUP Krimovica, Opština Kotor stvara preduslove za valorizaciju ovog atraktivnog područja i privlačenje investicija, a za postojeće objekte izgrađene bez građevinske dozvole stvaraju se uslovi za legalizaciju i priključenje na komunalnu infrastrukturu, čija bi izgradnja tekla uporedo sa ubiranjem sredstava od naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta.
Aktivnosti: Donošenje odluke o izradi DUP Krimovica i izrada Programske zadatke Sprovođenje postupka izbora najboljeg ponuđača za izradu DUP Krimovica Izrada nacrtu DUP Krimovica Utvrđivanje Nacrtu i stavljanje plana na javnu raspravu plana Usvajanje DUP Krimovica
Ciljne grupe: građani, privredni subjekti i investitori
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring će obavljati Konsultativna grupa za praćenje realizacije Strateškog plana Indikator : Usvojen DUP Krimovice
Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje
Potencijalni partneri: Obrađivač plana, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, javne ustanove i građani
Rizici: Postojeći nelegalni objekti Stav domicilnog stanovništva Nepoštovanje ugovorenog roka od strane obrađivača plana
Procjena budžeta projekta: 40.000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2015. godina

STRATEŠKI PRIORITET 3: URBANISTIČKO PLANIRANJE I UREĐENJE PROSTORA**MJERA 2:** Izrada prostorno-planske dokumentacije

Naziv projekta:
3.2.3 Izrada planova detaljne razrade za priobalno područje Donjeg Grblja DUP Jaz - Ponta
Opis projekta:
Nakon usvajanja Prostorno-urbanističkog plana opštine pristupiće se donošenju Odluke o izradi DUP Jaz - Ponta. Po izradi Nacrta i dobijanju saglasnosti SO Kotor, plan će biti na javnoj raspravi, nakon čega će obrađivač po primjedabama doraditi i izmijeniti plan. Po okončanoj prethodnoj proceduri, predlog plana će biti dostavljen na usvajanje SO Kotor
Cilj projekta (očekivani rezultati):
Usvajanjem DUP Jaz - Ponta, Opština Kotor stvara preduslove za valorizaciju ovog atraktivnog dijela teritorije i privlačenje investicija, a za postojeće objekte izgrađene bez građevinske dozvole stvaraju se uslovi za legalizaciju i priključenje na komunalnu infrastrukturu. Izgradnja bi se odvijala uporedo sa ubiranjem sredstava od naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta.
Aktivnosti:
Donošenje odluke o izradi DUP Jaz - Ponta Sprovođenje postupka izbora najboljeg ponuđača za izradu DUP Jaz - Ponta Izrada nacrta DUP Jaz - Ponta Utvrđivanje Nacrta i stavljanje plana na javnu raspravu Usvajanje DUP Jaz - Ponta
Ciljne grupe:
građani, privredni subjekti i investitori
Monitoring i indikatori projekta:
Konsultativna grupa za praćenje realizacije Strateškog plana. Indikatori: Usvojen DUP Jaz - Ponta
Nadležni za realizaciju:
Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje
Potencijalni partneri:
Obrađivač plana, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, javne ustanove i građani
Rizici: Postojeći nelegalni objekti, Nepoštovanje ugovorenih rokova od strane obrađivača
Procjena budžeta projekta:
15.000 eura
Vremenski okvir:
2013 - 2015. godina

STRATEŠKI PRIORITET 3: URBANISTIČKO PLANIRANJE I UREĐENJE PROSTORA**MJERA 2:** Izrada prostorno-planske dokumentacije

Naziv projekta: 3.2.4 Izrada planova detaljne razrade za priobalno područje Donjeg Grblja(DUP Žukovica, Široki potok, Poralja, Skozno, Bjelilo, Uadolac, Sipavica, Rt Trašte)
Opis projekta: Nakon usvajanja Prostorno-urbanističkog plana opštine pristupiće se donošenju Odluke o izradi DUP Žukovica, Široki potok, Poralja, Skozno, Bjelilo, Uadolac, Sipavica, Rt Trašte. Po izradi Nacrta i dobijanju saglasnosti SO Kotor, plan će biti na javnoj raspravi, a zatim će obrađivač po primjedbama doraditi i izmijeniti plan. Nakon okončane prethodne procedure, predlog plana će biti dostavljen SO Kotor na usvajanje
Cilj projekta (очекivani rezultati): Usvajanjem DUP Žukovica, Široki potok, Poralja, Skozno, Bjelilo, Uadolac, Sipavica, Rt Trašte, stvaraju se preduslovi za valorizaciju ovog atraktivnog dijela opštine i privlačenje investicija. Za postojeće objekte izgrađene bez građevinske dozvole stvaraju se uslovi za legalizaciju i priključenje na komunalnu infrastrukturu. Izgradnja će se realizovati uporedo sa ubiranjem sredstava od naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta.
Aktivnosti: Donošenje odluke o izradi DUP Žukovica, Široki potok, Poralja, Skozno, Bjelilo, Uadolac, Sipavica, Rt Trašte Sprovođenje postupka izbora najboljeg ponuđača za izradu DUP Žukovica, Široki potok, Poralja, Skozno, Bjelilo, Uadolac, Sipavica, Rt Trašte Izrada nacrta DUP Žukovica, Široki potok, Poralja, Skozno, Bjelilo, Uadolac, Sipavica, Rt Trašte Utvrđivanje Nacrta i stavljanje plana na javnu raspravu Usvajanje DUP Žukovica, Široki potok, Poralja, Skozno, Bjelilo, Uadolac, Sipavica, Rt Trašte
Ciljne grupe: građani, privredni subjekti i investitori
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring će obavljati Konsultativna grupa za praćenje realizacije Strateškog plana Indikatori: Usvojen DUP Žukovica, Široki potok, Poralja, Skozno, Bjelilo, Uadolac, Sipavica, Rt Trašte
Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje
Potencijalni partneri: Obrađivač plana, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, javne ustanove i građani
Rizici: postojeći nelegalni objekti, nepoštovanje ugovorenih rokova od strane obrađivača
Procjena budžeta projekta: 150.000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 3: UNAPRIJEĐENJE URBANISTIČKOG PLANIRANJA I UREĐENJA PROSTORA**MJERA 2:** Izrada prostorno-planske dokumentacije

Naziv projekta: 3.2.5. Izrada planova detaljne razrade za priobalno područje Donjeg Grblja – DUP Nerin
Opis projekta: Nakon usvajanja Prostorno-urbanističkog plana opštine pristupiće se donošenju Odluke o izradi DUP Nerin. Po izradi Nacrta i dobijanju saglasnosti SO Kotor, nacrt će biti na javnoj raspravi, a zatom će obrađivač po primjedbama doraditi i izmijeniti plan. Po završetku procedure, predlog plana će biti stavljen DO Kotor na usvajanje.
Cilj projekta (očekivani rezultati): Usvajanjem DUP Nerin, opština Kotor stvara preduslove za valorizaciju tog atraktivnog područja i privlačenje investicija. Za postojeće objekte izgrađene bez građevinske dozvole stvaraju se uslovi za legalizaciju i priključenje na komunalnu infrastrukturu, a izgradnja će se odvijati uporedo sa ubiranjem sredstava od naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta.
Aktivnosti: Donošenje odluke o izradi DUP Nerin Sprovođenje postupka izbora najboljeg ponuđača za izradu DUP Izrada nacrta DUP Nerin Utvrđivanje Nacrta i stavljanje plana na javnu raspravu Usvajanje DUP Nerin
Ciljne grupe: građani, privredni subjekti i investitori
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring : Konsultativna grupa za praćenje realizacije Strateškog plana. Indikatori: Usvojen DUP Nerin
Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje
Potencijalni partneri: Obrađivač plana, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, javne ustanove i građani
Rizici: Postojeći nelegalni objekti Nepoštovanje ugovorenih rokova od strane obrađivača Nepoštovanje programskog zadatka od strane obrađivača
Procjena budžeta projekta: 20.000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2014. godina

STRATEŠKI PRIORITET 3: URBANISTIČKO PLANIRANJE I UREĐENJE PROSTORA**MJERA 2:** Izrada prostorno-planske dokumentacije

Naziv projekta: 3.2.6. Izrada planova detaljne razrade za zalivski dio opštine LSL Verige - Kostanjica
Opis projekta: Opština Kotor je nakon usvajanja Odluke o izradi LSL Verige - Kostanjica, pristupila odabiru obrađivača i izradi plana. Nakon utvrđivanja, Nacrta plana će biti na javnoj raspravi. Po okončanju rasprave i datih primjedbi obrađivač će pristupiti eventualnim izmjenama. Nakon dobijanja neophodnih saglasnosti i mišljenja, obrađivač će sastaviti Prijedlog plana. Kada se okonča prethodna procedura, predlog plana će biti dostavljen na usvajanje SO Kotor.
Cilj projekta (očekivani rezultati): Usvajanjem LSL Verige - Kostanjica, opština Kotor stvara preduslove za valorizaciju ovog atraktivnog dijela opštine i privlačenje investicija.
Aktivnosti: Usvajanje LSL Verige-Kostanjica
Ciljne grupe: građani, privredni subjekti i investitori
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring će obavljati Konsultativna grupa za praćenje realizacije Strateškog plana. Indikatori: Usvojena LSL Verige - Kostanjica
Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje
Potencijalni partneri: Obrađivač plana, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, javne ustanove i građani
Rizici: Nepoštovanje ugovorenih rokova od strane obrađivača plana Nepoštovanje smjernica iz Menadžment plana
Procjena budžeta projekta: 10.000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2015. godina

STRATEŠKI PRIORITET 3: URBANISTIČKO PLANIRANJE I UREĐENJE PROSTORA**MJERA 2:** Izrada prostorno-planske dokumentacije

Naziv projekta: 3.2.7. Izrada planova detaljne razrade za zalivski dio opštine LSL Glavati - Prčanj
Opis projekta: Opština Kotor je nakon donošenja Odluke o izradi LSL Glavati - Prčanj, pristupila odabiru obrađivača i izradi plana. Javna rasprava o navedenom planu je završena. Po dobijanju svih neophodnih saglasnosti i mišljenja, obrađivač će sastaviti Prijedlog plana. Nakon okončane prethodne procedure predlog plana će biti dostavljen odbornicima SO na usvajanje.
Cilj projekta (očekivani rezultati): Usvajanjem LSL Glavati - Prčanj, Opština stvara predulove za valorizaciju tog atraktivnog dijela opštine i privlačenje investicija.
Aktivnosti: Usvajanje LSL Glavati - Prčanj
Ciljne grupe: građani, privredni subjekti i investitori
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring će obavljati Konsultativna grupa za praćenje realizacije Strateškog plana Indikatori: Usvojena LSL Glavati - Prčanj
Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje Potencijalni partneri: Obrađivač plana, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, javne ustanove i građani
Rizici: Nepoštovanje ugovorenog roka od strane obrađivača plana Nepoštovanje programskog zadatka od strane obrađivača plana
Procjena budžeta projekta: 35.000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2014. godina

STRATEŠKI PRIORITET 3: URBANISTIČKO PLANIRANJE I UREĐENJE PROSTORA**MJERA 2:** Izrada prostorno-planske dokumentacije

Naziv projekta: 3.2.8. Izrada planova detaljne razrade za zalivski dio opštine - DUP Škaljari
Opis projekta: Nakon donošenja Odluke o izradi izmjene i dopune DUP Škaljari i raspisanog tendera za izbor planera, Opština će predložiti SO Kotor Nacrt plana i sprovesti javnu raspravu, nakon postupka po primjedbama, plan će biti dostavljen na saglasnost resornom Ministarstvu. Po dobijanju svih neophodnih saglasnosti i mišljenja, obrađivač će sastaviti Prijedlog plana. Nakon okončane prethodne procedure prijedlog plana će biti dostavljen na usvajanje SO Kotor.
Cilj projekta (očekivani rezultati): Usvajanjem izmjena i dopuna DUP Škaljari, opština Kotor stvara preduslove za valorizaciju ovog atraktivnog dijela opštine i privlačenje investicija.
Aktivnosti: Donošenje odluke o izradi plana Donošenje odluke SO Kotor o utvrđivanju Nacrta plana Odgovor po primjedbama i Predlog plana Usvajanje DUP Škaljara
Ciljne grupe: građani, privredni subjekti i investitori
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring će obavljati Konsultativna grupa za praćenje realizacije Strateškog plana Indikatori: Donošenje odluke o izradi plana Donošenje odluke SO Kotor o utvrđivanju Nacrta plana Usvojen DUP Škaljara
Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje
Potencijalni partneri: Obrađivač plana, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, javne ustanove i građani
Rizici: Nepoštovanje ugovorenog roka od strane obrađivača plana Nepoštovanje programskog zadatka od strane obrađivača plana
Procjena budžeta projekta: 35.000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2014. godina

STRATEŠKI PRIORITET 3: URBANISTIČKO PLANIRANJE I UREĐENJE PROSTORA**MJERA 2:** Izrada prostorno-planske dokumentacije

Naziv projekta:
3.2.9. Izrada planova detaljne razrade za zalivski dio opštine - DUP Morinj
Opis projekta:
Opština Kotor će, nakon donošenja Odluke o izradi izmjene i dopune DUP Morinj i raspisanog tendera za izbor planera, predložiti SO Kotor Nacrt plana i sproveсти javnu raspravu. Po okončanom postupku po primjedbama, nacrt će biti dostavljen na saglasnost resornom Ministarstvu. Nakon dobijanja svih neophodnih saglasnosti i mišljenja, obrađivač će sastaviti Prijedlog plana. Kada se završi prethodna procedura, prijedlog plana će biti dostavljen na usvajanje SO Kotor.
Cilj projekta (očekivani rezultati):
Usvajanjem izmjena i dopuna DUP Morinj, Opština stvara preduslove za valorizaciju ovog atraktivnog područja i privlačenje investicija.
Aktivnosti:
Donošenje odluke o izradi plana Donošenje odluke SO Kotor o utvrđivanju Nacrta plana Odgovor po primjedbama i Prijedlog plana Usvajanje DUP Morinj
Ciljne grupe:
građani, privredni subjekti i investitori
Monitoring i indikatori projekta:
Monitoring će obavljati Konsultativna grupa za praćenje realizacije Strateškog plana. Indikatori: Donošenje odluke o izradi plana Donošenje odluke SO Kotor o utvrđivanju Nacrta plana Usvojen DUP Morinj
Nadležni za realizaciju:
Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje
Potencijalni partneri:
Obrađivač plana, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, javne ustanove i građani
Rizici:
Nepoštovanje ugovorenog roka od strane obrađivača plana Nepoštovanje programskog zadatka od strane obrađivača plana
Procjena budžeta projekta:
10.000 eura
Vremenski okvir:
2013 - 2014. godina

STRATEŠKI PRIORITET 3: URBANISTIČKO PLANIRANJE I UREĐENJE PROSTORA**MJERA 2:** Izrada prostorno-planske dokumentacije

Naziv projekta: 3.2.10. Izrada planova detaljne razrade za zalivski dio opštine - UP Starog urbanog jezgra Kotora
Opis projekta: Nakon donošenja Odluke o izradi izmjene i dopune UP Starog urbanog jezgra Kotora i raspisanog tendera za izbor planera, Opština će predložiti SO Kotor Nacrt plana i sprovesti javnu raspravu. Poslije završenog postupka po primjedbama, nacrt će biti dostavljen na saglasnost resornom Ministarstvu. Po dobijanju svih neophodnih saglasnosti i mišljenja, obrađivač će sastaviti Prijedlog plana. Kada se završi prethodna procedura, prijedlog plana će biti proslijeđen na usvajanje SO Kotor.
Cilj projekta (očekivani rezultati): Usvajanjem izmjena i dopuna UP Starog urbanog jezgra Kotora , Opština Kotor stvara preduslove za bolju zaštitu i valorizaciju ovog jedinstvenog spomenika kulture.
Aktivnosti: Donošenje odluke o izradi plana Donošenje odluke SO Kotor o utvrđivanju Nacrta plana Odgovor po primjedbama i Prijedlog plana Usvajanje UP Starog urbanog jezgra Kotora
Ciljne grupe: građani, privredni subjekti i investitori
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring će obavljati Konsultativna grupa za praćenje realizacije Strateškog plana. Indikatori: Donošenje odluke o izradi plana Donošenje odluke SO Kotor o utvrđivanju Nacrta plana Usvojen UP Starog urbanog jezgra Kotora
Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje
Potencijalni partneri: Obrađivač plana, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Uprava za zaštitu kulturnih dobara, Ministarstvo kulture, javne ustanove i građani
Rizici: Nepoštovanje ugovorenog roka od strane obrađivača plana Nepoštovanje programskog zadatka od strane obrađivača plana Nepoštovanje konzervatorskih uslova od strane obrađivača
Procjena budžeta projekta: 35.000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2014. godina

STRATEŠKI PRIORITET 3: URBANISTIČKO PLANIRANJE I UREĐENJE PROSTORA**MJERA 2:** Izrada prostorno-planske dokumentacije

Naziv projekta:
3.2.11. Izrada planova detaljne razrade za zalivski dio opštine - DUP Muo
Opis projekta:
Opština Kotor će, nakon donošenja Odluke o izradi izmjene i dopune DUP Muo i raspisanog tendera za izbor planera, predložiti SO Kotor Nacrt plana i sprovesti javnu raspravu. Po okončanju postupka po primjedbama, nacrt će biti dostavljen na saglasnost resornom Ministarstvu. Kada dobije sve neophodne saglasnosti i mišljenja, obrađivač će sastaviti Prijedlog plana. Nakon završene prethodne procedure, prijedlog plana će biti dostavljen na usvajanje SO Kotor.
Cilj projekta (očekivani rezultati):
Usvajanjem izmjena i dopuna DUP Muo, Opština Kotor stvara predulove za valorizaciju ovog atraktivnog dijela opštine i privlačenje investicija.
Aktivnosti:
Donošenje odluke o izradi plana Donošenje odluke SO Kotor o utvrđivanju Nacrta plana Odgovor po primjedbama i Predlog plana Usvajanje DUP Muo
Ciljne grupe:
građani, privredni subjekti i investitori
Monitoring i indikatori projekta:
Monitoring će obavljati Konsultativna grupa za praćenje realizacije Strateškog plana. Indikatori: Donošenje odluke o izradi plana Donošenje odluke SO Kotor o utvrđivanju Nacrta plana Usvojen DUP Muo
Nadležni za realizaciju:
Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje
Potencijalni partneri:
Obrađivač plana, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, javne ustanove i građani
Rizici:
Nepoštovanje ugovorenog roka od strane obrađivača plana Nepoštovanje programskog zadatka od strane obrađivača plana
Procjena budžeta projekta:
35.000 eura
Vremenski okvir:
2013 - 2014. godina

STRATEŠKI PRIORITET 3: URBANISTIČKO PLANIRANJE I UREĐENJE PROSTORA**MJERA 2:** Izrada prostorno-planske dokumentacije

Naziv projekta: 3.2.12. Izrada planova detaljne razrade - DUP Kavač
Opis projekta: Opština Kotor će, poslije donošenja Odluke o izradi izmjene i dopune DUP Kavač, raspisanog tendera za izbor planera i izrade Nacrta, predložiti SO Kotor Nacrt plana i sprovesti javnu raspravu. Nakon postupka po primjedbama, nacrt će biti dostavljen na saglasnost resornom Ministarstvu. Po dobijanju svih neophodnih saglasnosti i mišljenja, obrađivač će sastaviti Prijedlog plana. Kada se okonča prethodna procedura, prijedlog plana će biti dostavljen na usvajanje SO Kotor.
Cilj projekta (očekivani rezultati): Usvajanjem izmjena i dopuna DUP Kavač, Opština Kotor stvara preduslove za valorizaciju ovog atraktivnog područja i privlačenje investicija.
Aktivnosti: Donošenje odluke o izradi plana Donošenje odluke SO Kotor o utvrđivanju Nacrta plana Odgovor po primjedbama i Predlog plana Usvajanje DUP Kavač
Ciljne grupe: građani, privredni subjekti i investitori
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring će obavljati Konsultativna grupa za praćenje realizacije Strateškog plana. Indikatori: Donošenje odluke o izradi plana Donošenje odluke SO Kotor o utvrđivanju Nacrta plana Usvojen DUP Kavač
Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje
Potencijalni partneri: Obrađivač plana, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, javne ustanove i građani
Rizici: Nepoštovanje ugovorenog roka od strane obrađivača plana Nepoštovanje programskog zadatka od strane obrađivača plana
Procjena budžeta projekta: 25.000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2014. godina

STRATEŠKI PRIORITET 3: URBANISTIČKO PLANIRANJE I UREĐENJE PROSTORA**MJERA 2:** Izrada prostorno-planske dokumentacije

Naziv projekta: 3.2.13. Izrada planova detaljne razrade – UP Industrijska zona
Opis projekta: Opština Kotor će, nakon donošenja Odluke o izradi izmjene i dopune UP Industrijska zona, raspisanog tendera za izbor planera i izrade Nacrta, predložiti SO Kotor utvrđivanje Nacrta plana i sprovesti javnu raspravu. Nakon postupka po primjedbama, nacrt će biti dostavljen na saglasnost resornom Ministarstvu. Po dobijanju svih neophodnih saglasnosti i mišljenja, obrađivač će sastaviti Prijedlog plana. Kada se okonča prethodna procedura, prijedlog plana će biti dostavljen na usvajanje SO Kotor.
Cilj projekta (očekivani rezultati): Usvajanjem izmjena i dopuna UP Industrijska zona, Opština Kotor stvara preduslove za valorizaciju ovog atraktivnog dijela opštine i privlačenje investicija.
Aktivnosti: Donošenje odluke o izradi plana Donošenje odluke SO Kotor o utvrđivanju Nacrta plana Odgovor po primjedbama i Prijedlog plana Usvajanje UP Industrijska zona
Ciljne grupe: Građani, Privredni subjekti i Investitori
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring će obavljati Konsultativna grupa za praćenje realizacije Strateškog plana. Indikatori: Donošenje odluke o izradi plana Donošenje odluke SO Kotor o utvrđivanju Nacrta plana Usvojen UP Industrijska zona
Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje
Potencijalni partneri: Obrađivač plana, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, javne ustanove i građani
Rizici: Nepoštovanje ugovorenog roka od strane obrađivača plana Nepoštovanje programskog zadatka od strane obrađivača plana
Procjena budžeta projekta: 35.000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2014. godina

STRATEŠKI PRIORITET 3: URBANISTIČKO PLANIRANJE I UREĐENJE PROSTORA**MJERA 2:** Izrada prostorno-planske dokumentacije

Naziv projekta: 3.2.14. Sprovođenje detaljne razrade lokacije za potrebe izgradnje golf terena i turističkog kompleksa u Glavatićiima
Opis projekta: Sa ciljem privlačenja golf turista, Vlada Crne Gore je izradila Strategiju razvoja golfa, u okviru koje je urađena studija detaljne razrade lokacije za izgradnju golf terena sa turističkim kompleksom na lokaciji Glavatići, u površini 2,92 miliona m ² . U Strategiji i Vodiču za njenu implementaciju navedeno je da pomenuta lokacija zaslužuje da bude sjedište Crnogorske golf-asocijacije i primjer izgradnje golf terena na Jadranu. Kako je izrada Prostorno-urbanističkog plana opštine Kotor u fazi izrade Nacrta, Ministarstvo održivog razvoja i turizma nam je predložilo, kao najbrži način stvaranja preduslova za potencijalne investitore, uključenje i razradu ovog lokaliteta kroz navedeni plan do nivoa potrebnog za izdavanje UT uslova. Tako bi se skratio rok, a nakon usvajanja PUP Kotor, nadležni Sekretarijat imao bi mogućnost da izda Urbanističko-tehničke uslove.
Cilj projekta (očekivani rezultati): Usvajanjem Prostorno-urbanističkog plana opštine Kotor, sa smjernicama i razaradom do nivoa izdavanja UT uslova za navedeno područje, Opština stvara mogućnost za privlačenje investitora koji bi izgradnjom golf terena i pratećih sadržaja, privukli golfere iz cijelog svijeta, koji su nesumnjivo najbolja turistička klijentela.
Aktivnosti: Davanje naloga obrađivaču PUP Kotor da navedeni lokalitet razradi do nivoa potrebnog za izdavanje UT uslova Donošenje odluke SO Kotor o utvrđivanju Nacrta plana Odgovor po primjedbama i Prijedlog plana Usvajanje Prostorno-urbanističkog plana opštine Kotor sa navedenom razradom
Ciljne grupe: građani, privredni subjekti, investitori, golf asocijacije
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring će obavljati Konsultativna grupa za praćenje realizacije Strateškog plana. Indikatori: Nalog obrađivaču PUP Kotor da navedeni lokalitet razradi do nivoa potrebnog za izdavanje UT uslova Donošenje odluke SO Kotor o utvrđivanju Nacrta plana Usvojen Prostorno-urbanistički plan opštine Kotor sa navedenom razradom
Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje
Potencijalni partneri: Obrađivač plana, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, javne ustanove i građani
Rizici: Nepostojanje političke volje za sprovođenje Strategije razvoja golfa Nepoštovanje ugovorenog roka od strane obrađivača plana Nepoštovanje programskog zadatka od strane obrađivača plana
Procjena budžeta projekta: 35.000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2014. godina

STRATEŠKI PRIORITET 3: Urbanističko planiranje i uređenje prostora**MJERA 2:** Izrada prostorno planske dokumentacije

Naziv projekta:
3.2.15. Izrada planova detaljne razrade za zalivski dio opštine - UP Gornjeg Stoliva
Opis projekta:
Opština Kotor će nakon donošenja Odluke o izradi UP Gornjeg Stoliva i raspisanog tendera za izbor planera predložiti SO Kotor Nacrt plana i sprovesti javnu raspravu, nakon postupka po primjedbama isti će dostaviti na saglasnost resornom Ministarstvu. Po dobijanju svih neophodnih saglasnosti i mišljenja obrađivač plana će sastaviti Prijedlog plana. Nakon okončane prethodne procedure predlog plana će biti stavljen na usvajanje SO Kotor.
Cilj projekta (očekivani rezultati):
Usvajanjem UP Gornjeg Stoliva, opština Kotor stvara preduslove za bolju zaštitu i valorizaciju ovog jedinstvenog područja.
Aktivnosti:
Donošenje odluke o izradi plana Donošenje odluke SO Kotor o utvrđivanju Nacrt-a plana Odgovor po primjedbama i Predlog plana Usvajanje UP Gornjeg Stoliva
Ciljne grupe:
Građani, Privredni subjekti i Investitori
Monitoring i indikatori projekta:
Monitoring će vršiti Konsultativna grupa za praćenje realizacije Strateškog plana. Indikatori: Donošenje odluke o izradi plana Donošenje odluke SO Kotor o utvrđivanju Nacrt-a plana Usvojen UP Gornji Stoliv
Nadležni za realizaciju:
Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje
Potencijalni partneri:
Obrađivač plana, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Uprava za zaštitu kulturnih dobara, Ministarstvo kulture, Javne ustanove i građani
Rizici:
Nepoštovanje ugovorenog roka od strane obrađivača plana Nepoštovanje programskog zadatka od strane obrađivača plana Nepoštovanje konzervatorskih uslova od strane obrađivača
Procjena budžeta projekta:
20.000 Eura
Vremenski okvir:
2015.-2016.

STRATEŠKI PRIORITET 3: UNAPRIJEĐENJE URBANISTIČKOG PLANIRANJA I UREĐENJA

PROSTORA

MJERA 3: Uređenje prostora

Naziv projekta: 3.3.1 Donošenje Višegodišnjeg investicionog plana
--

Opis projekta:

Uređenje građevinskog zemljišta, priprema i izvođenje radova na objektima društvenog standarda (kulture, sporta, obrazovanja, zdravstva), radovi na objektima komercijalne infrastrukture (turističke, sportske, nautičke)

Cilj projekta (očekivani rezultati):

Poboljšanje kvaliteta života građana

Aktivnosti:

Donošenje odluke o izradi Višegodišnjeg investicionog plana i formiranje Radne grupe za izradu plana

Izrada nacrtu Višegodišnjeg investicionog plana

Utvrđivanje Nacrtu i stavljanje Višegodišnjeg investicionog plana na javnu raspravu

Usvajanje Višegodišnjeg investicionog plana

Ciljne grupe:
----

građani, privredni subjekti i investitori

Monitoring i indikatori projekta:
--

Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa za praćenje realizacije Strateškog plana

Indikatori:

Usvojen Višegodišnji investicioni plan

Nadležni za realizaciju:

Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora i Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje

Potencijalni partneri:
----

javna preduzeća, mjesne zajednice

Rizici:

Blagovremeno usvajanje Strateškog plana razvoja

Procjena budžeta projekta:

Vremenski okvir:

2013. godina

**STRATEŠKI PRIORITET 3 :UNAPRIJEĐENJE URBANISTIČKOG PLANIRANJA I UREĐENJA
PROSTORA**

MJERA 3: Uređenje prostora

Naziv projekta: 3.3.2.izrada studije o sanaciji devastiranog prostora
Opis projekta: Zbog intenzivne izgradnje infrastrukturnih i ostalih objekata, prostor oko njih često ostaje devastiran (put prema Nikšiću,...), jer ponekad investitori nemaju dovoljno odgovornosti za ukupni ambijent. Iz tih razloga, neophodno je izraditi studiju koja će definisati mјere sanacije pejzaža.
Cilj projekta (očekivani rezultati): poboljsanje ukupnog ambijenta
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - izrada projektnog zadatka - izbor izrađivača studije - izrada studije
Ciljne grupe: građani
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring ovog projekta obavljaće Sekretarijat za urbanizam, građevinarstvo i prostorno planiranje i Konsultativna grupa Indikatori monitoringa su: <ul style="list-style-type: none"> - izabran izrađivač studije - urađena studija
Nadležni za realizaciju: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Potencijalni partneri: Ministarstvo za održivi razvoj
Rizici:
Procjena budžeta projekta: 4.000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2014. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4: RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 1 : Razvoj putne infrastrukture****Naziv projekta:**

4.1.1 Realizacija projekta zaobilaznice oko Starog grada

Opis projekta:

Saobraćaj u nazužem centru Kotora odvija se samo jednom ulicom (bez alternative), pa se kao imperativ nameće izgradnja zaobilaznice

Cilj projekta (očekivani rezultati):

Rješavanje saobraćajnih problema u užem dijelu Kotora, izmiještanjem tranzitnog, a velikim dijelom i lokalnog saobraćaja

Aktivnosti:

Saglasnost Ministarstva kulture na projektnu dokumentaciju

Izbor izvođača i nadzora radova

Izvođenje radova

Tehnički prijem

Ciljne grupe:

građani Kotora

Monitoring i indikatori projekta:

Monitoring realizacije ovog projekta obavljaće Konsultativna grupa i Ministarstvo saobraćaja

- saglasnost Ministarstva kulture

- izbor izvođača radova i nadzora

- dinamički plan radova

- tehnički prijem

Nadležni za realizaciju:

Opština Kotor, Direkcija za saobraćaj Crne Gore

Potencijalni partneri:

Vlada Crne Gore

Rizici:

Stav Ministarstva kulture i nedostatak finansijskih sredstava može dovesti do odlaganja realizacije projekta

Procjena budžeta projekta:

30 000 000 eura

Vremenski okvir:

2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4.: RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 1 :Razvoj putne infrastrukture**

Naziv projekta : 4.1.2 Izrada projektne dokumentacije za bulevar kroz Grbalj (rekonstrukcija magistrale)
Opis projekta: Radanovići i područje Grblja postali su značajan mjesni i poslovni centar. Sa aspekta propusnog kapaciteta i sigurnosti, magistralna saobraćajnica postala je neadekvatna za odvijanje saobraćaja, zbog toga što se njom, osim tranzitnog, odvija i kompletan gradski i prigradski saobraćaj. Iz tih razloga, predviđena je izrada projektne dokumentacije za rekonstrukciju magistrale.
Cilj projekta (očekivani rezultati): rješavanje saobraćajnih problema u Grblju (zona uz magistralu)
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> -dobijanje urbanističko-tehničkih uslova - izrada idejnog rješenja -izrada studije o ekonomsko-tehničkoj opravdanosti -izbor projektanta i revidenta -izrada projektne dokumentacije - revizija projekta
Ciljne grupe: učesnici u saobraćaju, automobilskom i pješačkom
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring će obavljati Konsultativna grupa i Ministarstvo za saobraćaj Indikatori : <ul style="list-style-type: none"> -urbanističko-tehnički uslovi -urađeno idejno rješenje -urađena studija o ekonomskotehničkoj opravdanosti -izbor projektanta i revidenta -revidovana projektna dokumentacija
Nadležni za realizaciju: Direkcija za saobraćaj Crne Gore
Potencijalni partneri: opštine Kotor, Tivat i Budva
Rizici: Nedostatak finansijskih sredstava i imovinsko-pravni odnosi
Procjena budžeta projekta: 700.000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4.: RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 1 :Razvoj putne infrastrukture**

Naziv projekta : 4.1.3 Izgradnja raskrsnice na „Jugodrvu“ i Radanovićima
Opis projekta: Radanovići i područje Grblja postali su značajan mjesni i poslovni centar. Magistralna saobraćajnica je neadekvatna za odvijanje saobraćaja, sa aspekta propusnog kapaciteta i sigurnosti. Prva faza trebalo bi da bude rekonstrukcija raskrsnica u Radanovićima i „Jugodrvu“
Cilj projekta (očekivani rezultati): smanjenje saobraćajnih problema na magistralnom putu Kotor - Budva
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - izrada elaborata o eksproprijaciji - eksproprijacija -izbor izvođača i nadzora -izvođenje radova -tehnički prijem
Ciljne grupe: učesnici u saobraćaju, automobilskom i pješačkom
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring će obavljati Konsultativna grupa i Ministarstvo za saobraćaj Indikatori : <ul style="list-style-type: none"> - urađen elaborat o eksproprijaciji - izvršena eksproprijacija -izabran izvođač i nadzori - dinamički plan radova - tehnički prijem
Nadležni za realizaciju: Direkcija za saobraćaj Crne Gore
Potencijalni partneri: opštine Tivat i Budva
Rizici: Nedostatak finansijskih sredstava i imovinsko-pravni odnosi
Procjena budžeta projekta: 700.000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4: RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 1:** Razvoj putne infrastrukture

Naziv projekta: 4.1.4 Izrada projektne dokumentacije za saobraćajnicu kroz Donji Grbalj
Opis projekta: Prostornim planom Crne Gore i Prostornim planom opštine Kotor predviđena je saobraćajnica od izuzetne važnosti za privredni razvoj opštine. Saobraćajnica omogućava pristup priobalnom neizgrađenom dijelu opštine te omogućava izgradnju planiranih turističkih kapaciteta na tom području.
Cilj projekta (očekivani rezultati): aktiviranje i valorizacija turističkih potencijala ovog područja
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - dobijanje urbanističko-tehničkih uslova - izrada idejnog rješenja - izrada studije o ekonomsko-tehničkoj opravdanosti - izbor projektanta i revidenta - izrada projektne dokumentacije - revizija projekta
Ciljne grupe: građani i privredni subjekti
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring će obavljati Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa za praćenje realizacije Strateškog plana Indikatori <ul style="list-style-type: none"> - urbanističko-tehnički uslovi - idejno rješenje - studija o ekonomsko-tehničkoj opravdanosti - izbor projektanta i revidenta - revidovana projektna dokumentacija
Nadležni za realizaciju: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Potencijalni partneri: Direkcija za saobraćaj Crne gore , JP Morsko dobro
Rizici: Donošenje Prostornog plana Opštine Kotor i nedostatak finansijskih sredstava
Procjena budžeta projekta: 1 200 000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 1 : Razvoj putne infrastrukture**

Naziv projekta: 4.1.5. Izrada i realizacija projekta parking garaže
Opis projekta: Zbog velikog broja vozila koja su u posjedu lokalnog stanovništva, turističke sezone i malog broja parking mesta, neophodno je izgraditi parking garažu koja će obezbijediti veliki broj mesta za parkiranje na relativno malom prostoru.
Cilj projekta (očekivani rezultati): rješavanje problema parkiranja u užem jezgru grada
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - izdavanje urbanističko-tehničkih uslova - projektovanje i revizija projekta - raspisivanje tendera za izbor izvođača - izvođenje radova - tehnički prijem
Ciljne grupe: građani
Monitoring i indikatori projekta: Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa Indikatori: <ul style="list-style-type: none"> - urbanističko-tehnički uslovi - revidovan projekat - izabran izvođač - dinamički plan izvođača - završen tehnički prijem
Nadležni za realizaciju: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Procjena budžeta projekta: 2 400 000 eura
Rizici: isplativost projekta, izbor lokacije
Potencijalni partneri: privatno-javno partnerstvo
Vremenski okvir: 2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4: RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 1:** Razvoj putne infrastrukture

Naziv projekta:
4.1.6. Izrada projektne dokumentacije za zaobilaznicu Muo - Stoliv
Opis projekta:
Putni pravac Muo - Stoliv već dugo predstavlja usko grlo u saobraćaju i ograničavajući faktor razvoja tog područja. Posebno je izražen aspekt sigurnosti postojeće saobraćajnice. Pored navedenih razloga, veoma je važno otvaranje prostora u gornjim zonama područja. Pomenuti problemi prisutni su odavno, a posebno su izraženi nakon perioda intenzivne stambene izgradnje.
Cilj projekta (očekivani rezultati):
Rješavanje problema saobraćaja
Aktivnosti:
- izbor projektanta i revidenta - izrada projekta sa svim pratećim studijama
Ciljne grupe:
građani
Monitoring i indikatori projekta: Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa za praćenje realizacije Strateškog plana.
Indikatori: - izabran projektant i revident - urađen projekat
Nadležni za realizaciju:
Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Potencijalni partneri:
Vlada Crne Gore, Direkcija za saobraćaj
Rizici: stav ministarstva kulture (Uprave za kulturna dobra), finansijska konstrukcija
Procjena budžeta projekta:
750 000 eura
Vremenski okvir:
2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4: RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 1: Razvoj putne infrastrukture**

Naziv projekta: 4.1.7 Izrada projekta brze magistrale
Opis projekta: Brza magistrala je saobraćajnica koja bi omogućila brže, kvalitetnije i kraće povezivanje Kotora ne samo sa užim, nego i širim okruženjem. To bi predstavljalo veliki podstrek za razvoj opštine, pogotovo zbog kontakta brze magistrale sa autoputevima u okruženju. Idejnim projektom je predviđena trasa preko Kavča, Trojice te kroz gornjogrbaljska sela prema Budvi.
Cilj projekta (očekivani rezultati): bolje povezivanje Kotora sa ostatkom Crne Gore i šireg okruženja
Aktivnosti: izrada i revizija projektne dokumentacije
Ciljne grupe: građani i privredni subjekti
Monitoring i indikatori projekta: monitoring ovog projekta obavljaće Konsultativna grupa i Ministarstvo za saobraćaj indikator monitoringa je urađen projekat
Nadležni za realizaciju: Direkcija za saobraćaj Crne Gore
Potencijalni partneri:
Rizici: Prioriteti u Strategiji razvoja saobraćaja u Crnoj Gori
Procjena budžeta projekta: 1 200 000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 1:** Razvoj putne infrastrukture

Naziv projekta:
4.1.8 Izrada projekta pješačkog , biciklističkog i saobraćaja invalidnih lica
Opis projekta:
Postojećim saobraćajnim rješenjima zanemarene su potrebe pješaka, biciklista i invalidnih lica. Imajući u vidu klimatske uslove i preopterećenost u segmentu automobilskog saobraćaja, neophodno je stvoriti uslove za nesmetano učešće pomenutih kategorija u saobraćaju .
Cilj projekta (očekivani rezultati):
Povećanje sigurnosti pomenutih učesnika u saobraćaju
Aktivnosti:
- izdavanje urbanističko-tehničkih uslova - izbor projektanta i revidenta - izrada i revizija projekta
Ciljne grupe:
građani
Monitoring i indikatori projekta:
Monitoring i indikatori projekta:monitoring će obavljati Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa - urbanističko-tehnički uslovi - izbor projektanta i revidenta - revidovan projekat
Nadležni za realizaciju:
Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Potencijalni partneri:
Rizici:
Procjena budžeta projekta:
7 000 eura
Vremenski okvir:
2014. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 1:** Razvoj putne infrastrukture

Naziv projekta: 4.1.9. Izgradnja pothodnika pored Lučke kapetanije
Opis projekta: Veliki broj turista koji kruzerima dolaze u naš grad postaju remetilački faktor u odvijanju saobraćaja. Jednim kruzerom dođe par hiljada posjetilaca koji zagospodare pješačkim prelazima i praktično parališu saobraćaj. Ovaj problem treba rješavati podzemnim (podvodnim) prolazom, na koji bi se usmjerili turisti carinskim i policijskim procedurama.
Cilj projekta (očekivani rezultati): smanjenje saobraćajnih gužvi u gradu
Aktivnosti: -izdavanje urbanističko-tehničkih uslova -izbor projektanta i revidenta -izrada projekta -izbor izvođača i nadzora -izvođenje radova -tehnički prijem
Ciljne grupe: građani
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring će obavljati Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa za praćenje realizacije Strateškog plana Indikatori: - urbanističko-tehnički uslovi - izbor projektanta i revidenta - završen projekat - izabran izvođač radova - dinamički plan izvođača - tehnički prijem
Nadležni za realizaciju: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Potencijalni partneri: Uprava carina Crne Gore, Luka Kotor
Rizici: Odlaganje realizacije projekta zbog nedostatka finansijskih sredstava
Procjena budžeta projekta: 250 000 eura
Vremenski okvir: 2014 - 2015. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4: RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 2:** Vodosnabdijevanje

Naziv projekta: 4.2.1 Izrada i realizacija projekta detekcije gubitaka u mreži
Opis projekta: Nivo tehničkih gubitaka u vodovodnoj mreži nedopustivo je visok, pa je potrebno sistematski rješavati taj problem. Neophodna je izrada projekta koji će definisati prioritete, metodologiju i praćenje rezultata intervencija
Cilj projekta (očekivani rezultati): smanjenje tehničkih gubitaka u vodovodnom sistemu
Aktivnosti: - izrada i revizija projektne dokumentacije - realizacija projekta i praćenje efekata
Ciljne grupe: građani i privredni subjekti
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring ovog projekta obavljaće Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa Indikatori monitoringa su: - revidovani projekat - efekti realizacije projekta
Nadležni za realizaciju: JP „Vodovod i kanalizacija“
Potencijalni partneri: JP „Vodovod i kanalizacija“
Rizici: nema
Procjena budžeta projekta: 5 000 eura
Vremenski okvir: stalna aktivnost

STRATEŠKI PRIORITET 4: RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 2:** Vodosnabdijevanje

Naziv projekta: 4.2.2 Izrada i realizacija projekta zoniranja vodovodnog sistema po visini pritiska
Opis projekta: Visina pritiska jedan je od osnovnih uzroka velikih gubitaka i čestih havarija na mreži. Glavni rezervoar kotorskog vodovoda se nalazi na 78 m nv, a distributivni su na visinama 65-68 m, što uslovljava visok nivo pritiska u donjim zonama grada, a zbog konfiguracije terena - nedovoljan za gornje zone. Te karakteristike sistema nameću neophodnost realizacije ovog projekta.
Cilj projekta (očekivani rezultati): Smanjenje gubitaka i troškova na mreži
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - Izbor projektanta i revidenta - Izrada i revizija projekta - Realizacija projekta - Tehnički prijem
Ciljne grupe: građani
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring ovog projekta obavljaće Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa Indikatori projekta su: <ul style="list-style-type: none"> - izbor projektanta i revidenta - revizija projekta - realizacija projekta - tehnički prijem
Nadležni za realizaciju: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora i JP „Vodovod i kanalizacija“
Potencijalni partneri:
Rizici: nedostatak finansijskih sredstava
Procjena budžeta projekta: 200 000 eura
Vremenski okvir: 2014 - 2016. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4: RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 2:** Vodosnabdijevanje

Naziv projekta: 4.2.3 Izrada i realizacija projekta uključivanje vodoizvorišta Simiž
Opis projekta: Vodoizvorište Simiž se nalazi na 115 m nv, što ga čini dragocjenim zbog mogućnosti gravitacionog distribuiranja vode. Ima veliku izdašnost u dobrom dijelu godine pri sadašnjoj uređenosti izvorišta i kaptaže, pa su to i razlozi za realizaciju ovog projekta
Cilj projekta (očekivani rezultati): Smanjenje troškova poslovanja JP „Vodovod i kanalizacija“ i poboljšanje vodosnabdijevanja
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - izbor projektanta i revidenta - izrada projektne dokumentacije - izbor izvođača i nadzora radova - realizacija projekta - tehnički prijem
Ciljne grupe: građani
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring ovog projekta obavljaće Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa Indikatori monitoringa su: <ul style="list-style-type: none"> - izbor izvođača i revidenta - revidovana projektna dokumentacija - izbor izvođača i nadzora radova - dinamički plan izvođača - tehnički prijem
Nadležni za realizaciju: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora i JP „Vodovod i kanalizacija“
Potencijalni partneri:
Rizici: nedostatak finansijskih sredstava, imovinsko-pravni odnosi i mjesno stanovništvo
Procjena budžeta projekta: 500 000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4: RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 2:** Vodosnabdijevanje

Naziv projekta: 4.2.4 Izrada projekta vodosnabdijevanja Industrijske zone tehničkom vodom
Opis projekta: S obzirom da je Industrijska zona potencijalno veliki potrošač vode, a neracionalno je trošiti skupu kvalitetnu vodu u tehničke svrhe, neophodna je izrada projekta snabdijevanja tehničkom vodom. Istraživanja su pokazala da u Grbaljskom polju postoji voda, tako da bi se sistemom bunara obezbijedile dovoljne količine tehničke vode.
Cilj projekta (očekivani rezultati): snabdijevanje privrednih subjekata jeftinom tehničkom vodom
Aktivnosti: - izbor projektanta i revidenta - izrade i revizija projekta
Ciljne grupe: privredni subjekti u Industrijskoj zoni
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring će obavljati Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa Indikatori monitoringa su: - izbor projektanta i revidenta - izrada i revizija projekta
Nadležni za realizaciju: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Potencijalni partneri:
Rizici: Imovinsko-pravni odnosi i nedostatak finansijskih sredstava
Procjena budžeta projekta: 7.000 eura
Vremenski okvir: 2014. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4: RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 2: Vodosnabdijevanje****Naziv projekta:**

4.2.5. Izrada i realizacija projekata za komandno povezivanje pumpi i rezervoara

Opis projekta:

Zbog nedostatka komandnog povezivanja pumpi i rezervoara, imamo povećane tehničke gubitke u vodovodnom sistemu, pa je ovaj projekat neophodan

Cilj projekta (očekivani rezultati):

smanjenje gubitaka u vodovodnom sistemu

Aktivnosti:

- izbor projektanta i revidenta
- izbor izvođača radova
- izvođenje radova
- tehnički prijem

Ciljne grupe:

građani

Monitoring i indikatori projekta:

Monitoring će obavljati Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa

Indikatori monitoringa su:

- izbor projektanta i revidenta
- izbor izvođača radova
- dinamički plan radova
- tehnički prijem

Nadležni za realizaciju:

JP „Vodovod i kanalizacija“

Potencijalni partneri:**Rizici:**

nema

Procjena budžeta projekta:

30 000 eura

Vremenski okvir:

2014 - 2015. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 2:** Vodosnabdijevanje

Naziv projekta:
4.2.6 Izrada i realizacija projekta zaštite sistema od hidrauličnog udara
Opis projekta:
Vodovodni sistem u pojedinim svojim segmentima nije zaštićen od hidrauličnog udara, što ga izlaže povećanom riziku od havarija.
Cilj projekta (očekivani rezultati):
smanjenje troškova održavanja i povećanje pouzdanosti sistema
Aktivnosti:
- Izbor projektanta i revidenta - izbor izvođača i nadzora - realizacija projekta
Ciljne grupe:
građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta:
Monitoring će obavljati Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa Indikatori monitoringa su: - izbor projektanta i revidenta - izbor izvođača i nadzora - dinamički plan izvođača
Nadležni za realizaciju:
Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora i JP „Vodovod i kanalizacija“
Potencijalni partneri:
Rizici:
Odlaganje realizacije projekta uslijed nedostatka finansijskih sredstava
Procjena budžeta projekta:
60 000 eura
Vremenski okvir:
2014. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4: RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 2:** Vodosnabdijevanje

Naziv projekta:
4.2.7 Izrada i realizacija projekta sanacije šahtova i čvorišta
Opis projekta:
S obzirom da su šahtovi i čvorišta slabe tačke vodovodnog sistema, sa aspekta gubitaka i nepouzdanosti propuštanja ventila, neophodno je sistematski urediti stanje u tom segmentu vodovodne mreže.
Cilj projekta (očekivani rezultati):
smanjenje gubitaka u mreži i omogućavanje efikasne manipulacije
Aktivnosti:
- defektaža i utvrđivanje postojećeg stanja - izrada tehničke dokumentacije po prioritetima - realizacija tehničke dokumentacije
Ciljne grupe:
građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta:
Monitoring će obavljati Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa Indikatori monitoringa su: - urađena defektaža i određeni prioriteti - urađena tehnička dokumentacija po prioritetima - realizacija tehničke dokumentacije
Nadležni za realizaciju:
JP „Vodovod i kanalizacija“
Potencijalni partneri:
Rizici:
Odlaganje potpune realizacije projekta zbog nedostatka finansijskih sredstava
Procjena budžeta projekta:
100 000 eura
Vremenski okvir:
stalna aktivnost

STRATEŠKI PRIORITET 4: RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 2:** Vodosnabdijevanje

Naziv projekta: 4.2.8 Izrada katastra vodovodnih instalacija
Opis projekta: Pošto ne postoji uredna i objedinjena dokumentacija vodovodnog sistema, neophodno je uraditi katalog vodovodnog sistema u geografskom informacionom sistemu
Cilj projekta (očekivani rezultati): omogućavanje efikasnog upravljanja i simulacije različitih varijanti vodosnabdijevanja
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - izbor programera za izradu programa katastra vodovodnog sistema - izrada programa - formiranje organizacione jedinice (operatera) u okviru JP „Vodovod i kanalizacija“
Ciljne grupe: građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring će obavljati Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa Indikatori monitoringa: <ul style="list-style-type: none"> - izbor programera - izrada programa - formiranje organizacione jedinice u JP „Vodovod i kanalizacija“
Nadležni za realizaciju: JP „Vodovod i kanalizacija“
Potencijalni partneri:
Rizici: Svijest o potrebi katastra vodovodnih instalacija
Procjena budžeta projekta: 10 000 eura
Vremenski okvir: 2014. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4: RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 2:** Vodosnabdijevanje

Naziv projekta: 4.2.9 Izrada studije optimizacije poslovnog sistema JP „Vodovod i kanalizacija“
Opis projekta: Stanje u JP „Vodovod i kanalizacija“ zahtijeva izradu studije kojom bi se preispitala organizacija preduzeća, sa ciljem smanjenja troškova poslovanja i povećanja efikasnosti
Cilj projekta (očekivani rezultati): smanjeni troškovi i povećana efikasnost preduzeća
Aktivnosti: - formiranje radne grupe za izradu studije - izrada studije
Ciljne grupe: građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta: Za monitoring na ovom projektu zadužen je Sekretarijat za preduzetništvo, komunalne poslove i saobraćaj i Konsultativna grupa Indikatori monitoringa: - formiranje radne grupe- specijalizovane agencije - izrada studije
Nadležni za realizaciju: JP „Vodovod i kanalizacija“
Potencijalni partneri: Udruženje vodovodnih preduzeća
Rizici: Svijest o potrebi optimizacije – otpor iz preduzeća
Procjena budžeta projekta: 4 000 eura
Vremenski okvir: 2014. godina

STRATEŠKI PRIORITET: RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA:** Vodosnabdijevanje

Naziv projekta:
4.2.10 Izrada studije vodosnabdijevanja Donjeg Grblja
Opis projekta:
Područje Donjeg Grblja nije pokriveno vodovodnim sistemom, a investiciono je veoma atraktivno, pa je potrebno izraditi studiju vodosnabdijevanja tog područja .
Cilj projekta (očekivani rezultati):
vodosnabdijevanje područja Donjeg Grblja i stvaranje preduslova za investicionu aktivnost na ovom području
Aktivnosti:
- izrada studije (u toku) - izvještaj revidenta i aktivnosti po eventualnim primjedbama
Ciljne grupe:
građani i potencijalni privredni subjekti
Monitoring i indikatori projekta:
Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa za praćenje realizacije Strateškog plana Indikatori monitoringa: revidovana studija
Nadležni za realizaciju:
Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Potencijalni partneri:
Opština Budva (JP „Vodovod i kanalizacija“ Budva)
Rizici:
nema
Procjena budžeta projekta:
12 000 eura
Vremenski okvir:
2013. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 3:** Kanalizacija

Naziv projekta: 4.3.1. Izrada i realizacija projekta za prečišćavanje upotrijebljenih voda
Opis projekta: Kanalizacioni sistem nije cijelovit, jer se upotrijebljene vode bez prečišćavanja odvode na otvoreno more. Karika koja nedostaje je postrojenje za prečišćavanje, koje će biti zajedničko sa opštinaom Tivat, i koje će biti smješteno u Đuraševićima na teritoriji Tivta
Cilj projekta (očekivani rezultati): ekološko unaprijeđenje ambijenta
Aktivnosti: - Izbor projektanta i izvođača (jedna firma) - Izvođenje radova - tehnički prijem
Ciljne grupe: građani
Monitoring i indikatori projekta: Za monitoring na ovom projektu zaduženo je Ministarstvo održivog razvoja i Konsultativna grupa Indikatori projekta su: - izbor projektanta i izvođača - dinamički plan radova - tehnički prijem
Nadležni za realizaciju: Vodakom- jedinica za implementaciju
Potencijalni partneri: Opština Tivat, Vlada Crne Gore
Rizici: - imovinski odnosi - sporazum između Opštine Kotor i Tivta
Procjena budžeta projekta: 13 000 000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 3:** Kanalizacija

Naziv projekta: 4.3.2 Realizacija projekta sekundarne kanalizacije na Mulu
Opis projekta: Dionica od Mula do „Splendida“ predstavlja dio ukupnog kanalizacionog sistema i za sada završnu fazu u izgradnji sistema
Cilj projekta (očekivani rezultati): rješavanje problema tretmana upotrijebljenih voda sa ovog područja opštine
Aktivnosti: - realizacija projekta - Tehnički prijem
Ciljne grupe: građani
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring će obavljati Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa za praćenje realizacije Strateškog plana Indikatori monitoringa su : - dinamički plan izvođača - izvršen tehnički prijem
Nadležni za realizaciju: Vodakom
Potencijalni partneri:
Rizici:
Procjena budžeta projekta: 1 690 000 eura
Vremenski okvir: 2013. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4: RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 3:** Kanalizacija**Naziv projekta:**

4.3.3 Izrada parcijalnih rješenja za Prčanj, Stoliv, Risan, Perast, Ljutu, Orahovac, Morinj i Bigovo

Opis projekta:

Na područjima gdje je ekonomski neopravdano raditi kanalizacione sisteme koji bi bili dio centralnog kanalizacionog sistema treba pribjeći realizaciji parcijalnih rješenja

Cilj projekta (očekivani rezultati):

unaprijeđenje životne sredine

Aktivnosti:

- donošenje odluke
- izrada projektne dokumentacije
- izbori izvođača
- izvođenje radova
- tehnički prijemi

Ciljne grupe:

uzgajivači školjki i građani

Monitoring i indikatori projekta:

Monitoring će obavljati Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa

Indikatori monitoringa su:

- donošenje odluka
- završetak projektne dokumentacije (gdje nedostaje)
- izbori izvođača
- dinamički planovi radova
- tehnički prijemi

Nadležni za realizaciju:

Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora

Potencijalni partneri:**Rizici:**

nedostatak finansijskih sredstava

Procjena budžeta projekta:

3 500 000 eura

Vremenski okvir:

2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 3 : Kanalizacija**

Naziv projekta: 4.3.4 Realizacija projekta izgradnje kanalizacionog sistema u gornjem dijelu Starog grada
Opis projekta: Gornje zone Starog grada nijesu obuhvaćene kanalizacionim sistemom, te se nameće kao imperativ njegova izgradnja, jer je postoeće stanje iz nekih davnih vremena, kada su se standardi stanovanja umnogome razlikovali od današnjih.
Cilj projekta (očekivani rezultati): rješavanje problema kanalizacije u gornjem dijelu Starog grada
Aktivnosti: - izbor izvođača radova i nadzora - izvođenje radova - tehnički prijem
Ciljne grupe: građani
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring će obavljati Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa Indikatori monitoringa su: - izbor izvođača i nadzora - dinamički plan izvođača - izvršen tehnički prijem
Nadležni za realizaciju: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Potencijalni partneri:
Rizici: odlaganje realizacije projekta zbog nedostatka finansijskih sredstava
Procjena budžeta projekta: 690 000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2014. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 3 : Kanalizacija**

Naziv projekta: 4.3. 5. Defektaža stanja i sanacija infrastrukturne galerije
Opis projekta: U infrastrukturnoj galeriji su smještene vodovodna, kanalizaciona, elektroenergetska i telekomunikaciona instalacija. Galerija je u veoma lošem stanju, kako zbog neodržavanja, tako i zbog tehnički neispravnih priključaka. Kada tome dodamo praksu da se u vrijeme velikih atmosferskih padavina otvore poklopci galerije, jasno je u kakvom je stanju čitav sistem i koje opasnosti nosi. Zbog svega toga, potrebno je da se prije svega uradi defektaža, a zatim i sanacija i dovođenje infrastrukturne galerije u projektovano stanje.
Cilj projekta (očekivani rezultati): sprječavanje mogućnosti miješanja vode sa upotrijebljenim vodama, kao i sprječavanje kontakta vode sa elektro i telekomunikacionim instalacijama
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - izbor izvođača za defektažu i projekta sanacije infrastrukturne galerije - izrada projekta sanacije - izbor izvođača radova na sanaciji - tehnički prijem
Ciljne grupe : građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring na ovom projektu obavljaće Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa Indikatori monitoringa su: <ul style="list-style-type: none"> -izbor izvođača za defektažu - izrada projekta sanacije - dinamički plan izvođača - tehnički prijem
Nadležni za realizaciju: JP „Vodovod i kanalizacija“
Potencijalni partneri:
Rizici: nedostatak finansijskih sredstava
Procjena budžeta projekta: 250 000 eura
Vremenski okvir: 2014 - 2016. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 3:** Kanalizacija**Naziv projekta:**

4.3.6 Razdvajanje atmosferskih i kanalizacionih voda

Opis projekta:

Miješanje atmosferskih i kanalizacionih voda predstavlja veliki probem za kanalizacioni sistem, jer kapacitet sistema ne može prihvati atmosfersku vodu.

Cilj projekta (očekivani rezultati):

relaksacija kanalizacionog sistema

Aktivnosti:

- identifikacija pozicija na kojima se miješaju atmosferska i kanalizaciona voda
- izrada predračuna radova i njihova realizacija

Ciljne grupe:

građani Kotora

Monitoring i indikatori projekta:

Monitoring - Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa

Indikatori na ovom projektu su:

- popis kritičnih pozicija
- realizacija posla

Nadležni za realizaciju:

JP „Vodovod i kanalizacija“ i Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora

Potencijalni partneri:**Rizici:**

finansijska sredstva

Procjena budžeta projekta:

150 000 eura

Vremenski okvir:

2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 3 : Kanalizacija**

Naziv projekta: 4.3.7. Izrada katastra kanalizacionog sistema
Opis projekta: Pošto ne postoji uredna i objedinjena dokumentacija kanalizacionog sistema, neophodno je uraditi katalog kanalizacionog sistema u geografskom informacionom sistemu
Cilj projekta (očekivani rezultati): povećanje efikasnosti održavanja sistema
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">
- izbor programera za izradu programa katastra kanalizacionog sistema
- izrada programa
- formiranje organizacione jedinice u okviru JP „Vodovod i kanalizacija“
Ciljne grupe: građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring - Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa Indikatori projekta su: <ul style="list-style-type: none">
- izbor programera
- izrada programa
- formiranje organizacione jedinice u JP „Vodovod i kanalizacija“
Nadležni za realizaciju: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora i JP „Vodovod i kanalizacija“
Potencijalni partneri:
Rizici: svijest o potrebi katastra kanalizacionog sistema
Procjena budžeta projekta: 10 000 eura
Vremenski okvir: 2015. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 4:** Unaprijeđenje snabdijevanja električnom energijom

Naziv projekta: 4.4.1. Izgradnja trafostanice 110/35 KV u Škaljarima
Opis projekta:
Cilj projekta (očekivani rezultati): poboljšanje snabdijevanja električnom energijom
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">
- izbor izvođača i opreme
- izvođenje radova
- tehnički prijem
Ciljne grupe: građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring - Ministarstvo ekonomije i Konsultativna grupa Indikatori monitoringa su : -izbor izvođača i opreme -dinamički planizvođenja radova -tehnički prijem
Nadležni za realizaciju: Crnogorski elektroprenosni sistem
Potencijalni partneri:
Rizici:
Procjena budžeta projekta: 2 700 000 eura
Vremenski okvir: 2013. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4: RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 4 : Unaprijeđenje snabdijevanja električnom energijom**

Naziv projekta: 4.4.2 Izgradnja trafostanice 400/110 KV u Lastvi Grbaljskoj
Opis projekta: Izgradnjom ove trafostanice biće omogućena razmjena električne energije sa Italijom i time postajemo dio mnogo šireg elektroenergetskog sistema
Cilj projekta (očekivani rezultati): poboljšanje snabdijevanja električnom energijom
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">
- Izbor projektanta i revidenta
- izbor izvođača
- izvođenje radova
- tehnički prijem i puštanje u rad
Ciljne grupe: građani Crne Gore
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring ovog projekta obavljaće Ministarstvo ekonomije i Konsultativna grupa Indikatori projekta su: <ul style="list-style-type: none">
- izabran projektant i revident
- izabran izvođač
- dinamički plan rada izvođača
- tehnički prijem
Nadležni za realizaciju: JP Elektroprivreda Crne Gore
Potencijalni partneri:
Rizici: Odlaganje realizacije projekta zbog nedostatka finansijskih sredstava
Procjena budžeta projekta: 40 000 000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2016. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 4 : Unaprijeđenje snabdijevanja električnom energijom**

Naziv projekta: 4.4.3 Izgradnja trafostanice 35/10 KV Gudelj polje
Opis projekta: Područje Grblja postaje sve veći potrošač električne energije. Zbog atraktivnosti ovog područja u poslovnom, a i stambenom pogledu, izgradnja ovakve trafostanice je preduslov za nesmetan razvoj.
Cilj projekta (očekivani rezultati): poboljšanje snabdijevanja električnom energijom
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">
- Izbor projektantai revidenta
- izrada projekta
- izbor izvođača
- izgradnja objekta
-tehnički prijem
Ciljne grupe: građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring - Ministarstvo ekonomije i Konsultativna grupa Indikatori monitoringa su : <ul style="list-style-type: none">
- izbor projektanta i revidenta
- revidovan projekat
- izabran izvođač
- dinamički plan izvođenja radova
- tehnički prijem
Nadležni za realizaciju: Crnogorski elektroprenosni sistem
Potencijalni partneri:
Rizici: odlaganje realizacije projekta zbog nedostatka sredstava
Procjena budžeta projekta: 1 200 000 eura
Vremenski okvir: 2014 - 2016. godina

STRATEŠKI PRIORITET4: RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 4:** Unaprijeđenje snabdijevanja električnom energijom

Naziv projekta: 4.4.4 Izgradnja novih trafostanica 10 /0,4 KV
Opis projekta: Zbog preopterećenosti mreže uzrokovane ubrzanim povećanjem potrošnje električne energije, potrebno je izgraditi više ovakvih trafostanica
Cilj projekta (očekivani rezultati): poboljšanje snabdijevanja električnom energijom
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">
- Izbor projektanta i revidenta
- Izbor i montaža opreme
- tehnički prijem
Ciljne grupe: građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring - Ministarstvo ekonomije i Konsultativna grupa Indikatori na ovom projektu su : <ul style="list-style-type: none">
- izbor projektanta i revidenta
- dinamički plan radova
- tehnički prijem
Nadležni za realizaciju: JP Elektrodistribucija Crne Gore
Potencijalni partneri:
Rizici: nedostatak finansijskih sredstava
Procjena budžeta projekta: 60 000 eura po objektu x 6 godišnje x 5 godina = 1 800 000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET4: RAZVOJ INFRASTRUKTURE

MJERA 4: Unaprijeđenje snabdijevanja električnom energijom

Naziv projekta: 4.4.5 Rekonstrukcija postojećih trafostanica uz povećanje snage
Opis projekta: Na pojedinim trafostanicama poboljšanje snabdijevanja i povećanje snage mogu se ostvariti zamjenom visokonaponskog, niskonaponskog bloka i samog transformatora
Cilj projekta (očekivani rezultati): poboljšanje snabdijevanja električnom energijom
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">
- izrada projekta
- nabavka i ugradnja opreme
- puštanje u rad
Ciljne grupe: građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring - Ministarstvo ekonomije i Konsultativna grupa Indikatori projekta su : <ul style="list-style-type: none">
-izrada projekta
- ugradnja opreme
- puštanje u rad
Nadležni za realizaciju: JP Elektrodistribucija Crne Gore
Potencijalni partneri:
Rizici: nedostatak finansijskih sredstava
Procjena budžeta projekta: niskonaponski blok 5 - 6 000 eura visokonaponski blok 5 - 8 000 eura zamjena transformatora 12 – 15 000 eura prosječno 8 objekata godišnje x 25 000 eura x 5 godina = 1 000 000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 4:** Unaprijeđenje snabdijevanja električnom energijom

Naziv projekta: 4.4.6 Povezivanje trafostanice Gradiošnica sa trafostanicom Škaljari
Opis projekta: U cilju poboljšanja snabdijevanja električnom energijom, treba povezati trafostanicu Gradiošnica sa planiranim trafostanicom Škaljari, 110 KV kablom
Cilj projekta (očekivani rezultati): poboljšanje snabdijevanja električnom energijom
Aktivnosti: -izbor izvođača radova -izvođenje radova -tehnički prijem
Ciljne grupe: građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring - Ministarstvo ekonomije i Konsultativna grupa Indikatori monitoringa su: -izabran izvođač radova -dinamički plan radova -tehnički prijem
Nadležni za realizaciju: Crnogorski elektroprenosni sistem
Potencijalni partneri:
Rizici: odlaganje realizacije projekta zbog nedostatka finansijskih sredstava i neriješenih imovinsko-pravnih odnosa
Procjena budžeta projekta: 1 200 000 eura
Vremenski okvir: 2014. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 4 : Unaprijeđenje snabdijevanja električnom energijom**

Naziv projekta: 4.4.7 Povezivanje trafostanice u Gradiošnici, 110 KV kablom, sa Škaljarima
Opis projekta: Planovima razvoja JP Elektro distribucija Crne Gore predviđena je izgradnja trafostanice 110/35 KV u Škaljarima. Tu tafostanicu treba povezati sa trafostanicom u Gradiošnici.
Cilj projekta (očekivani rezultati): poboljšanje snabdijevanja električnom energijom
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - izbor projektanta i revidenta - izrada projekta - izbor izvođača -izvođenje radova - tehnički prijem i puštanje u rad
Ciljne grupe: građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring - Ministarstvo ekonomije i Konsultativna grupa Indikatori projekta su : <ul style="list-style-type: none"> -izbor projektanta i revidenta -izbor izvođača -dinamički plan izvođenja radova -tehnički prijem
Nadležni za realizaciju: Crnogorski elektroprenosni sistem
Potencijalni partneri:
Rizici: Odlaganje realizacije projekta zbog nedostatka sredstava i neriješenih imovinsko-pravnih odnosa
Procjena budžeta projekta: 3 200 000 eura
Vremenski okvir: 2016 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 4 : Unaprijeđenje snabdijevanja električnom energijom**

Naziv projekta: 4.4.8 Povezivanje trefostanice u Lastvi, 35 KV kablom, sa trafostanicom Gudelj polje
Opis projekta: Planiranu trafostanicu Gudelj polje treba povezati sa trafostanicom u Lastvi Grbaljskoj, kako bi područje koje se napaja sa trafostaniice Gudelj polje imalo stabilno napajanje.
Cilj projekta (očekivani rezultati): poboljšanje snabdijevanja električnom energijom
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - Izrada projekta - Izbor izvođača radova - izvođenje radova - tehnički prijem
Ciljne grupe: građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring - Ministarstvo ekonomije i Konsultativna grupa Indikatori monitoringa su: <ul style="list-style-type: none"> -urađen projekt -izabran izvođač -dinamički plan radova -tehnički prijem
Nadležni za realizaciju: Crnogorski elektroprenosni sistem
Potencijalni partneri:
Rizici: odlaganje realizacije projekta zbog nedostatka finansijskih sredstava
Procjena budžeta projekta: 175 000 eura
Vremenski okvir: 2014 - 2016. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 4 : Unaprijeđenje snabdijevanja električnom energijom**

Naziv projekta: 4.4.9 Postavljanje 10 KV kabla uz zaobilaznicu
Opis projekta: Izgradnju zaobilaznice oko Starog grada treba iskoristiti za povezivanje trafostanice u Škaljarima sa trafostanicom u Dobroti
Cilj projekta (očekivani rezultati): poboljšanje snabdijevanja električnom energijom
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - izbor projektanta i revidenta - izbor izvođača radova - izvođenje radova - tehnički prijem
Ciljne grupe: građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring - Ministarstvo ekonomije i Konsultativna grupa Indikatori monitoringa su: <ul style="list-style-type: none"> -izbor projektanta i revidenta -izbor izvođača radova -dinamički plan radova -tehnički prijem
Nadležni za realizaciju: Elektrodistribucija Crne Gore
Potencijalni partneri:
Rizici: nedostatak finansijskih sredstava
Procjena budžeta projekta: 300 000 eura
Vremenski okvir: 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 4 :** Unaprijeđenje snabdijevanja električnom energijom

Naziv projekta: 4.4 10 . Postavljanje 35 KV kabla uz zaobilaznicu
Opis projekta: Realizaciju projekta izgradnje zaobilaznice treba iskoristiti za povezivanje trifostanice u Škaljarima sa trifostanicom u Dobroti
Cilj projekta (očekivani rezultati): poboljšanje snabdijevanja električnom energijom
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - izbor projektanta i revidenta - izbor izvođača radova - izvođenje radova - tehnički prijem
Ciljne grupe: građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring - Ministarstvo ekonomije i Konsultativna grupa Indikatori projekta su: <ul style="list-style-type: none"> -izbor projektanta -izbor izvođača -dinamički plan izvođača radova -izvršen tehnički prijem
Nadležni za realizaciju: Crnogorski elektroprenosni sistem
Potencijalni partneri:
Rizici: do odlaganje realizacije projekta može doći zbog nedostatka finansijskih sredstava
Procjena budžeta projekta: 280 000 eura
Vremenski okvir: 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 5 : Održavanje telekomunikacija**

Naziv projekta: 4.5.1. Mobilna telekomunikaciona infrastruktura
Opis projekta: Povećanje pokrivenosti i kapaciteta mobilne pristupne mreže Crnogorskog telekoma na postojećim lokacijama, kao i izgradnja novih lokacija i uvođenje novih tehnologija.
Cilj projekta (očekivani rezultati): Dalji razvoj i modernizacija mobilne pristupne mreže Crnogorskog Telekoma, povećanje dostupnosti servisa mobilne mreže , održavanje najboljeg kvaliteta mreže i usluga i uvođenje LTE tehnologije.
Aktivnosti: Izrada projektne dokumentacije izvođenje radova po projektnoj dokumentaciji
Ciljne grupe: građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring - Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije i Konsultativna grupa Indikatori monitoringa su: - izrada projektne dokumentacije -dinamički planovi radova
Nadležni za realizaciju: Crnogorski telekom
Potencijalni partneri:
Rizici: odlaganjerealizacije projekta uslijed neriješenih imovinsko-pravnih odnosa ili nedostatka finansijskih sredstava
Procjena budžeta projekta: 1 300 000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 5 : Održavanje telekomunikacija**

Naziv projekta: 4.5.2 Rekonstrukcija postojeće pristupne mreže
Opis projekta: Rekonstrukcija postojeće telekomunikacione mreže Crnogorskog Telekoma na teritoriji opštine Kotor, ukoliko je oštećena ili je nedovoljnog kapaciteta
Cilj projekta (očekivani rezultati): Održavanje kvaliteta usluga koje Crnogorski Telekom pruža postojećim i potencijalno novim korisnicima
Aktivnosti: Izrada plana rekonstrukcije Izvođenje planiranih radova
Ciljne grupe: građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring - Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije i Konsultativna grupa Indikatori monitoringa su: -urađen plan rekonstrukcije -dinamički plan radova
Nadležni za realizaciju: Crnogorski Telekom A.D.
Potencijalni partneri:
Rizici: odlaganje realizacije projekta uslijed nedostatka finansijskih sredstava
Procjena budžeta projekta: 200 000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 5 : Održavanje telekomunikacija****Naziv projekta:**

4.5.3.Optičke pristupne mreže - FTTH (Fiber To The Home-optika do kuće)

Opis projekta:

Progresom tehnologija za prenos podataka i razvojem novih servisa, postojeća pristupna bakarna mreža izložena je sve većim korisničkim zahtjevima za pojasnom širinom odnosno brzinama prenosa. Iz tih razloga, Crnogorski Telekom se opredijelio da u planiranju nove i modernizaciji postojeće pristupne mreže koristi FTTH (Fiber-To -The - Home) tehnologiju ili optika do kuće.

Cilj projekta (očekivani rezultati):

Dalji razvoj i modernizacija fiksne pristupne mreže Crnogorskog Telekoma na teritoriji opštine Kotor, uvođenjem optičkih kablova za povezivanje krajnjih korisnika u cilju povećanja kvaliteta i brzine prenosa za svoje servise.

Aktivnosti:

izrada projektne dokumentacije
realizacija projektne dokumentacije

Ciljne grupe:

građani Kotora

Monitoring i indikatori projekta:

Monitoring - Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije i Konsultativna grupa

Indikatori monitoringa su :

- urađena dokumentacija
- dinamički plan radova

Nadležni za realizaciju:

Crnogorski Telekom

Potencijalni partneri:**Rizici:**

odlaganje realizacije projekta uslijed nedostatka finansijskih sredstava

Procjena budžeta projekta:

600 000 eura

Vremenski okvir:

2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 6 : Upravljanje otpadom**

Naziv projekta: 4.6.1. Definisanje i osposobljavanje lokacije za reciklažno dvorište i "zelena ostrva"
Opis projekta: Realizacija ovog projekta je preduslov za kvalitetno tretiranje i upravljanje otpadom
Cilj projekta (očekivani rezultati): unaprijeđenje stanja životne sredine
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - definisanje lokacije - izbor projektanta za organizaciju i uređenje lokacije - izrada projekta - izbor izvođača - izvođenje radova - tehnički prijem
Ciljne grupe: građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring - Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine i Konsultativna grupa Indikatori monitoringa su: <ul style="list-style-type: none"> - definisanje lokacije - izbor projektanta - revidovan projekat - izbor izvođača - dinamički plan radova - tehnički prijem
Nadležni za realizaciju: Javno komunalno preduzeće
Potencijalni partneri:
Rizici: nedostatak sredstava
Procjena budžeta projekta: 40 000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2014. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 6 : Upravljanje otpadom**

Naziv projekta:
4.6.2. Rekonstrukcija punktova za selektivno prikupljanje otpada
Opis projekta:
Za realizaciju koncepta selektivnog prikupljanja otpada neophodno je rekonstruisati postojeće punktove
Cilj projekta (očekivani rezultati):
unaprijeđenje stanja životne sredine
Aktivnosti:
<ul style="list-style-type: none"> - izrada potrebne dokumentacije - rekonstrukcija punktova u skladu sa dokumentacijom
Ciljne grupe:
građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta:
Monitoring - Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine i Konsultativna grupa
Indikatori projekta su:
<ul style="list-style-type: none"> -izrada projektne dokumentacije -dynamika radova na rekonstrukciji punktova
Nadležni za realizaciju:
Javno komunalno preduzeće
Potencijalni partneri:
Rizici:
nedostatak finansijskih sredstava
Procjena budžeta projekta:
20 000 eura
Vremenski okvir:
2014. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 6 : Upravljanje otpadom**

Naziv projekta: 4.6.3 Nabavka transportnih sredstava za novi koncept prikupljanja otpada
Opis projekta: Da bi se realizovalo selektivno prikupljanje otpada, neophodno je nabaviti tri specijalna vozila
Cilj projekta (očekivani rezultati): unaprijeđenje stanja životne sredine
Aktivnosti: raspisivanje tendera za nabavku specijalnih vozila nabavka specijalnih vozila
Ciljne grupe: građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring - Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine i Konsultativna grupa Indikatori projekta: -raspisivanje tendera -nabavka specijalnih vozila
Nadležni za realizaciju: Opština Kotor, Javno komunalno preduzeće
Potencijalni partneri: Fondovi EU
Rizici: nedostatak finansijskih sredstava
Procjena budžeta projekta: 240 000 eura
Vremenski okvir: 2015 – 2016. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 6 : Upravljanje otpadom**

Naziv projekta: 4.6.4. Rekonstrukcija postojećeg reciklažnog postrojenja
Opis projekta: Postojeće reciklažno postrojenje ima nezadovoljavajući kapacitet odnosno postoji problem neusklađenosti kapaciteta sortirne linije i presa
Cilj projekta (očekivani rezultati): unaprijeđenje stanja životne sredine
Aktivnosti: - izbor opreme za povećanje kapaciteta sortirne linije - izbor izvođača za remont postojećih presa - montaža opreme i remont presa
Ciljne grupe: građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring - Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine i Konsultativna grupa Indikatori monitoringa su: -izbor opreme - izbor izvođača za remont presa -puštanje u rad rekonstruisanog preduzeća
Nadležni za realizaciju: Javno komunalno preduzeće
Potencijalni partneri:
Rizici: nedostatak finansijskih sredstava
Procjena budžeta projekta: 30.000 eura
Vremenski okvir: 2015. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4: RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 6 : Upravljanje otpadom**

Naziv projekta: 4.6.5 Definisanje i realizacija rješenja za konačno odlaganje otpada
Opis projekta: Naša opština nema definisanu lokaciju za trajno odlaganje otpada, te se taj problem mora hitno riješiti u planskoj dokumentaciji i prostor privesti namjeni
Cilj projekta (očekivani rezultati): unaprijeđenje stanja životne sredine
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - definisanje lokacije za trajno odlaganje otpada - izbor projektanta i revidenta - izrada projektne dokumentacije - izbor izvođača radova - izvođenje radova - tehnički prijem
Ciljne grupe: građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring - Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine i Konsultantska grupa Indikatori monitoringa su : <ul style="list-style-type: none"> -definisanje lokacije -izbor projektanta i revidenta -revidovan projekat -izbor izvođača -dinamički plan radova -tehnički prijem
Nadležni za realizaciju: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Potencijalni partneri: susjedne opštine
Rizici: nedefinisanost planskom dokumentacijom i nedostatak finansijskih sredstava
Procjena budžeta projekta: 12.000.000 eura (30% Opština Kotor)
Vremenski okvir: 2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 6 :** Upravljanje otpadom

Naziv projekta: 4.6.6 Definisanje lokacije za tretman i odlaganje građevinskog i "zelenog otpada"
Opis projekta: Nepostojanje trajne deponije građevinskog i zelenog otpada ima za posljedicu formiranje mnogih divljih deponija, pogotovo u periodu intenzivne izgradnje. Zbog toga je neophodno trajno riješiti ovaj problem.
Cilj projekta (očekivani rezultati): čuvanje životne sredine
Aktivnosti: Definisanje (u planskoj dokumentaciji) lokacije za odlaganje građevinskog i "zelenog" otpada Privodenje namjeni definisanog prostora
Ciljne grupe: građani
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring - Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine i Konsultativna grupa Indikatori monitoringa su: - DUP -om definisana lokacija - lokacija privedena namjeni
Nadležni za realizaciju: Javno komunalno preduzeće
Potencijalni partneri:
Rizici:
Procjena budžeta projekta:
Vremenski okvir: 2014. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 6 : Upravljanje otpadom****Naziv projekta:**

4.6.7. Izrada i realizacija projekta "Obrada građevinskog otpada" (sortiranje, drobljenje, prosijavanje, magnetna separacija, ispiranje..)

Opis projekta:

Za cijelovito rješavanje problema građevinskog otpada potrebno je uraditi i realizovati projekat obrade građevinskog otpada .Realizacijom ovog projekta bi se, pored drugih efekata, u značajnoj mjeri smanjila gabaritnost otpada.

Cilj projekta (očekivani rezultati):

unaprijeđenje tretmana građevinskog otpada

Aktivnosti:

Izbor projektanta i revidenta postrojenja
izrada projekta
izbor isporučioca i montera opreme
montaža opreme
tehnički prijem

Ciljne grupe:

građani Kotora

Monitoring i indikatori projekta:

Monitoring - Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine i Konsultativna grupa

Indikatori monitoringa su :

- Izbor projektanta i revidenta
- revidovan projekat
- izabran isporučilac opreme i montažer
- dinamički plan radova
- tehnički prijem

Nadležni za realizaciju:

Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora

Potencijalni partneri:**Rizici:**

nedostatak finansijskih sredstava

Procjena budžeta projekta:

200 000 eura

Vremenski okvir:

2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 6 : Upravljanje otpadom****Naziv projekta:**

4.6.8 Izrada katastra neuređenih odlagališta sa realizacijom projekta sanacije i rekultivacije

Opis projekta:

Zbog nepostojanja definisanog odlagališta građevinskog otpada, na teritoriji opštine formirano je mnoštvo divljih deponija koje je potrebno evidentirati i sanirati

Cilj projekta (očekivani rezultati):

saniranje već pričinjene štete u prostoru

Aktivnosti:

popis divljih deponija građevinskog otpada

sanacija divljih deponija

Ciljne grupe:

građani Kotora

Monitoring i indikatori projekta:

Monitoring - Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine i Konsultativna grupa

Indikatori monitoringa su:

- urađen popis divljih deponija građevinskog materijala

-sanacija divljih deponija

Nadležni za realizaciju:

Javno komunalno preduzeće

Potencijalni partneri:**Rizici:**

nedostatak finansijskih sredstava

Procjena budžeta projekta:

100 000 eura

Vremenski okvir:

2013 – 2016. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 7 : Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje**

Naziv projekta: 4.7.1 Realizacija projekta novog groblja
Opis projekta: U gradskom dijelu naše opštine veoma je izražen nedostatak grobnih mjeseta. S obzirom da su kapaciteti postojećih groblja ispunjeni, neophodno je izgraditi novo groblje
Cilj projekta (očekivani rezultati): zadovoljenje potreba građana
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">
- raspisivanje tendera za izgradnju
- izvođenje radova
- tehnički prijem
Ciljne grupe: građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring - Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa Indikatori monitoringa su: <ul style="list-style-type: none">
-raspisan tender za izvođača radova
-dinamički plan radova
-tehnički prijem
Nadležni za realizaciju: JKP Kotor
Potencijalni partneri:
Rizici: nedostatak finansijskih sredstava
Procjena budžeta projekta: 500.000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 7: Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje**

Naziv projekta:
4.7. 2 Izgradnja dnevnog boravka za djecu ometenu u razvoju
Opis projekta:
Izgradnja dnevnog boravka za djecu ometenu u razvoju nameće se kao neophodnost i minimum kojim lokalna zajednica mora pomoći ovoj djeci i njihovim porodicama
Cilj projekta (očekivani rezultati):
omogućavanje boljeg iskazivanja potencijala djece ometene u razvoju
Aktivnosti:
<ul style="list-style-type: none"> - dodjeljivanje adekvatnog prostora - adaptacija prostora -opremanje prostora potrebnom opremom
Ciljne grupe:
građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta:
<p>Monitoring - Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa</p> <p>Indikatori projekta su:</p> <ul style="list-style-type: none"> -dobijanje prostora -adaptacija prostora -opremanje prostora
Nadležni za realizaciju:
Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Potencijalni partneri:
- Ministarstvo rada i socijalnog staranja i NVO
Rizici:
finansijska sredstva
Procjena budžeta projekta:
20 000 eura
Vremenski okvir:
2014 – 2015. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 7 : Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje**

Naziv projekta: 4.7.3. Rekonstrukcija Ljetnje pozornice i male scene
Opis projekta: Ljetna pozornica je u ruiniranom stanju i ne pruža tehničke mogućnosti za izvođenje savremenih pozorišnih predstava. Iz tih razloga, neophodna je njena, kao i rekonstrukcija male scene.
Cilj projekta (očekivani rezultati): omogućavanje intenzivne kulturne aktivnosti u ljetnom periodom
Aktivnosti: - Izbor projektanta i revidenta - izrada projekta - izbor izvođača - izvođenje radova - tehnički prijem
Ciljne grupe: građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring - Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa Indikatori projekta su: -izbor projektanta i revidenta -revidovan projekat -izbor izvođača - dinamički plan radova -tehnički prijem
Nadležni za realizaciju: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Potencijalni partneri: Ministarstvo kulture
Rizici: nedostatak sredstava
Procjena budžeta projekta: 150 000 eura
Vremenski okvir: 2015. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 7 : Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje**

Naziv projekta: 4.7.4 Rekonstrukcija zatvorenog plivačkog bazena "Nikša Bućin"
Opis projekta: Krajnje je vrijeme za rekonstrukciju zatvorenog plivačkog bazena, kako zbog dotrajalosti, tako i zbog već zastarjelih tehničkih rješenja
Cilj projekta (očekivani rezultati): Učiniti bazen ugodnim kako za sportiste, tako i za posjetioce, uz minimalne troškove održavanja komfornih uslova
Aktivnosti: - izrada nedostajućih projekata i njihova revizija - izbor izvođača radova - izvođenje radova - tehnički prijem
Ciljne grupe: građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring - Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa Indikatori monitoringa su: -revidovani nedostajući projekti -izabran izvođač radova -dinamički planovi izvođača - tehnički prijem
Nadležni za realizaciju: Direkcija javnih radova
Potencijalni partneri:
Rizici: nadostatak sredstava
Procjena budžeta projekta: 1 200 000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2016. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 7 : Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje**

Naziv projekta: 4.7. 5. Završetak sportske dvorane
Opis projekta: Izgradnja Sportske dvorane je u toku , nije neophodno opisivati projekat
Cilj projekta (očekivani rezultati): omogućavanje masovnog i kvalitetnog bavljenja dvoranskim sportovima
Aktivnosti: izvođenje radova tehnički prijem
Ciljne grupe: građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring - Vlada Crne Gore i Konsultativna grupa Indikatori monitoringa su: -dinamički plan radova -tehnički prijem
Nadležni za realizaciju: Zavod za rehabilitaciju lica sa poremećajima sluha i govora / Resursni centar
Potencijalni partneri: Direkcija za javne radove i Opština Kotor
Rizici: nedostatak finansijskih sredstava
Procjena budžeta projekta: 6 000 000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2015. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 7 : Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje****Naziv projekta:**

4.7.6. Izgradnja marina koju će koristiti lokalno stanovništvo

Opis projekta:

Kako bi se očuvalo tradicionalni način života, na koji smo s pravom ponosni, potrebno je realizovati ovaj projekat. U okviru marina trebalo bi predvidjeti i prostor za male remonte i popravke barki i brodića

Cilj projekta (очекivani rezultati):

stvaranje uslova građanima za bavljenje ovim vidom aktivnosti, sporta i razonode, ali i dodatne privredne djelatnosti

Aktivnosti:

- definisanje lokacija
- izbor projektanta i revidenta
- izbor izvođača
- izvođenje radova
- tehnički prijem

Ciljne grupe:

građani Kotora

Monitoring i indikatori projekta:

Monitoring - Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa

Indikatori monitoringa su:

- definisanje lokacija
- izbor projektanta i revidenta
- dinamički plan radova
- tehnički prijem

Nadležni za realizaciju:

JP Morsko dobro

Potencijalni partneri:

Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora

Rizici:

nedostatak sredstava

Procjena budžeta projekta:

300 000 eura

Vremenski okvir:

2014 – 2016. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 7 :Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje**

Naziv projekta: 4.7.7.Izgradnja sportskih terena
Opis projekta: U doba kada je mlada populacija izložena raznim iskušenjima i porocim (opijati , alkohol..), izgradnja i rekonstrukcija postojecih sportskih terena je neophodna. Rekonstrukcija prvenstveno treba da bude usmjerena ka osvjetljavanju terena kako bi se mogli koristiti i u večernjim časovima
Cilj projekta (očekivani rezultati): Masovno bavljenje sportom i rekreacijom
Aktivnosti: definisanje potrebnih radova izvođenje radova
Ciljne grupe: građani
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring - Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa Indikator monitoringa je: -dinamički plan radova
Nadležni za realizaciju: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Potencijalni partneri:
Rizici: nema
Procjena budžeta projekta: 100 000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 7 :** Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje

Naziv projekta: 4.7.8. Završetak multifunkcionalne dvorane (u crkvi sv.Pavla)
Opis projekta: Rekonstrukcijom značajnog kulturno-istorijskog spomenika istovremeno dobijamo i reprezentativan opštinski prostor
Cilj projekta (očekivani rezultati): Prvenstveno zaštita i očuvanje značajnog spomenika koji će dobiti i novu funkciju
Aktivnosti: - izvođenje radova - tehnički prijem
Ciljne grupe: građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring - Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa Indikatori monitoringa su: - dinamički plan radova - tehnički prijem
Nadležni za realizaciju: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Potencijalni partneri:
Rizici: finansijska sredstva
Procjena budžeta projekta: 450 000 eura
Vremenski okvir: 2013. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 7:** Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje

Naziv projekta: 4.7.9 Izgradnja društvenih prostorija po mjesnim centrima
Opis projekta: Društvene prostorije u mjesnim centrima su uglavnom zapuštene ili ne postoje te ih je neophodno urediti i prilagoditi potrebama građana
Cilj projekta (očekivani rezultati): stvaranje uslova za aktivnu društvenu život u lokalnim centrima
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none"> - snimanje postojećeg stanja - izrada potrebne dokumentacije - izvođenje radova
Ciljne grupe: građani Kotora
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring - Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa Indikatori monitoringa su : <ul style="list-style-type: none"> - snimak postojećeg stanja - urađena potrebna dokumentacija - dinamički plan radova
Nadležni za realizaciju: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Potencijalni partneri: Pravna i fizička lica sa područja mjesnih zajednica
Rizici: finansijska sredstva
Procjena budžeta projekta: 150 000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 7 :Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje**

Naziv projekta: 4.7.10. Izgradnja kapela
Opis projekta: Nepodijeljeno je mišljenje o potrebi izgradnje kapela, kako bi ovim vidom usluga bila pokrivena cijela teritorija opštine .Pored već postojećih, potrebno je izgraditi još tri kapele
Cilj projekta (očekivani rezultati): pružanje usluga građanima
Aktivnosti: definisanje potrebnih radova izvođenje radova
Ciljne grupe: građani
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring - Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa Indikator monitoringa je: -dinamički plan radova
Nadležni za realizaciju: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Potencijalni partneri: pravna i fizička lica sa mjesnog područja
Rizici: imovinski odnosi, sredstva, zainteresovanost mještana
Procjena budžeta projekta: 150 000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 7:** Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje**Naziv projekta:**

4.7.11 Realizacija projekta Izgradnja lifta Kotor- San Đovani sa rekonstrukcijom i izgradnjom prostora na vrhu tvrđave

Opis projekta:

Projekat lifta Kotor - San Đovani omogućće pristup vrhu tvrđave i licima kojima bi uspon predstavlja nemoguću misiju.

Cilj projekta (očekivani rezultati):

Valorizacija potencijala tvrđave San Đovani, kao i značajno podizanje nivoa ukupne turističke ponude, posebno u segmentu izletničkog turizma

Aktivnosti:

- definisanje partnerskih odnosa na projektu
- izbor izvođača radova
- izvođenje radova
- tehnički prijem

Ciljne grupe:

građani i privredni subjekti

Monitoring i indikatori projekta:

Monitoring - Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa

Indikatori monitoringa su:

- izabran partner za finansiranje
- izabran izvođač radova
- dinamički plan radova
- izvršen tehnički prijem

Nadležni za realizaciju:

Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora

Potencijalni partneri:

Privatno-javno partnerstvo

Rizici:

nema

Procjena budžeta projekta:

12 500 000 eura

Vremenski okvir:

2013 -2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 7:** Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje

Naziv projekta: 4.7.12. Izgradnja žičare Kotor - Cetinje
Opis projekta: Žičara Kotor - Cetinje treba da poveže dvije turistički najatraktivnije destinacije (u segmentu kulturnog i izletničkog turizma), a uz to prolazi preko Nacionalnog parka Lovćen
Cilj projekta (očekivani rezultati): Povećanje nivoa ponude, uz punu valorizaciju turističkih potencijala opština Kotor i Cetinje
Aktivnosti: definisanje partnerskih odnosa na projektu izbor izvođača radova izvođenje radova tehnički prijem
Ciljne grupe: građani i privredni subjekti
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring - Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo održivog razvoja turizma i Konsultativna grupa Indikatori monitoringa su: potpisani Ugovor o partnerskim odnosima izabran izvođač radova dinamički plan radova tehnički prijem
Nadležni za realizaciju: Vlada Crne Gore i Opštine Kotor i Cetinje
Potencijalni partneri: privatne kompanije
Rizici: nedostatak finansijskih sredstava
Procjena budžeta projekta: 37 000 000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 4:** Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje**Naziv projekta:**

4.7.13. Rekonstrukcija bazena na Prčanju

Opis projekta:

Prostor mandraća na Prčanju, uz odgovarajuću rekonstrukciju, može predstavljati otvoreni bazen. Projektom treba predvidjeti i rekonstrukciju ispusta upotrijebljenih voda koje se trenutno izlivaju u mandrać te onemogućavaju njegovo korišćenje.

Cilj projekta (očekivani rezultati):

stvaranje uslova za bavljenje sportom mladih na Prčanju, kroz aktivnosti vaterpolo kluba „Val“

Aktivnosti:

- izrada projektnog zadatka
- izbor projektanta i revidenta
- izrada projekta
- izbor izvođača radova
- tehnički prijem

Ciljne grupe:

građani

Monitoring i indikatori projekta:

Monitoring - Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora i Konsultativna grupa

- Indikatori monitoringa su:
- revidovan projekat
  - dinamički plan izvođača radova
  - tehnički prijem

Nadležni za realizaciju:

Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora

Potencijalni partneri:

Ministarstvo sporta i JP Morsko dobro

Rizici:

nedostatak finansijskih sredstava

Procjena budžeta projekta:

60 000 eura

Vremenski okvir:

2014. godina

STRATEŠKI PRIORITET 4 : RAZVOJ INFRASTRUKTURE**MJERA 7:** Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnjeUređenje prostora

Naziv projekta: 4.7.14.Sanacija bedema oko Starog grada
Opis projekta: Sanacija bedema oko Starog grada podrazumijeva uništavanje korijena šiblja i niskog rastinja, kao i rekonstrukciju oštećenih partija ogradnog zida šetne staze. Fugovanje rekonstruisanih ogradih zidova i rekonstrukcija poremećenih stepenika.
Cilj projekta (očekivani rezultati): poboljsanje ukupnog ambijenta
Aktivnosti: -raspisivanje tendera po pripremljenim predvačunima -izbor izvođača radova
Ciljne grupe: građani
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring na ovom projektu vršiće Predsjednica /k opštine i konsultativna grupa Indikatori monitoringa su: izabran izrađivač radova završeni predviđeni radovi
Nadležni za realizaciju: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora
Potencijalni partneri:
Rizici:
Procjena budžeta projekta: 150 000 eura (30 000 godišnje)
Vremenski okvir: 2013.-2017.

STRATEŠKI PRIORITET 5: ZAŠTITA I VALORIZACIJA KULTURNE I PRIRODNE BAŠTINE I ŽIVOTNE SREDINE

MJERA1: Unaprijeđenje valorizacije i zaštite kulturne i prirodne baštine

Naziv projekta: 5.1.1. Jačanje pravne i institucionalne infrastrukture u cilju očuvanja i zaštite područja Kotora

Opis projekta: Zbog nedostataka u upravljanju zaštićenim područjem, ugrožene su vrijednosti radi kojih je Područje stavljen na listu Svjetske baštine UNESCO-a. Kako je status i velika razvojna šansa, potrebno je uspostaviti efikasan zakonski i institucionalni okvir za zaštitu i očuvanje kulturne i prirodne baštine

Cilj projekta (očekivani rezultati): Uspostavljen efikasan zakonski i institucionalni okvir za zaštitu i očuvanje kulturne i prirodne baštine

Aktivnosti:

1. Usvajanje Zakona o zaštiti prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora
2. Formiranje tijela za upravljanje zaštićenim područjem i stvaranje uslova za njegov rad
3. Obezbeđivanje i jačanje institucionalne zaštite područja Kotora, sa sjedištem na zaštićenom području
4. Izmjena poreskih propisa u cilju implementacije Zakona o zaštiti kulturnih dobara (renta za očuvanje kulturnih dobara)
5. Uspostavljanje efikasnog sistema upravljanja Područjem kao prirodnim dobrom, u skladu sa Zakonom.

Ciljne grupe: građani, turisti

Monitoring i indikatori projekta:

Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa

1. Usvojen Zakon
2. Osnovano upravljačko tijelo
3. Izmjenjeni poreski propisi

Nadležni za realizaciju: Ministarstvo kulture, Ministarstvo finansija, Opština Kotor, Uprava za kulturna dobra, Centar za konzervatorsku i arheološku djelatnost

Potencijalni partneri: NVO, Zavod za zaštitu prirode (Agencija za zaštitu životne sredine)

Rizici: Neusvajanje Zakona kao potencijalne biznis barijere

Procjena budžeta projekta:

Vremenski okvir: 2013. godina

STRATEŠKI PRIORITET 5: ZAŠTITA I VALORIZACIJA KULTURNE I PRIRODNE BAŠTINE I ŽIVOTNE SREDINE

MJERA 1: Unaprijeđenje valorizacije i zaštita kulturne i prirodne baštine

Naziv projekta: 5.1.2. Evidentiranje, dokumentovanje, valorizacija i prezentacija kulturne i prirodne baštine
Opis projekta: Prikupljanje informacija koje će poslužiti kao osnov za utvrđivanje statusa kulturne baštine
Cilj projekta (očekivani rezultati): Valorizacija kulturne baštine kroz prezentaciju i održivi turistički razvoj
<p>Aktivnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Revalorizacija kulturnih dobara koja su po ranijim propisima imala svoj status 2. Intenziviranje sistematskih istraživanja i proučavanja vrijednosti prostora i pojedinačnih kulturnih dobara 3. Arheološko rekognisciranje opštine, uključujući i podmorje 4. Izrada i ažuriranje baze podataka i dokumentacije od značaja za zaštitu, očuvanje i razvoj Područja Kotora 5. Izrada programa sanacije i revitalizacije pejzaža degradiranog savremenom urbanizacijom 6. Izrada godišnjeg programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara 7. Identifikacija i formiranje dokumentacije o nematerijalnoj kulturnoj baštini radi utvrđivanja statusa kulturnog dobra
Ciljne grupe: građani, turistička privreda, turisti
<p>Monitoring i indikatori projekta: Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Broj revalorizovanih kulturnih dobara 2. Broj realizovanih istraživanja 3. Broj rekognosciranih lokaliteta 4. Formirana baza podataka 5. Urađen program sanacije 6. Izrađen godišnji program zaštite i očuvanja kulturnih dobara 7. Broj urađenih elaborata
Nadležni za realizaciju: Ministarstvo kulture, Uprava za kulturna dobra, Centar za konzervatorsku i arheološku djelatnost, Opština Kotor
Potencijalni partneri: Narodni muzej Crne Gore, Pomorski muzej Crne Gore, NVO
Rizici: Nedostatak finansijskih sredstava
Procjena budžeta projekta: 30.000 eura
Vremenski okvir: 2013 - 2017. godina

STRATEŠKI PRIORITET 5: ZAŠTITA I VALORIZACIJA KULTURNE I PRIRODNE BAŠTINE I ŽIVOTNE SREDINE

MJERA 1: Unaprijeđenje valorizacije i zaštita kulturne i prirodne baštine

Naziv projekta: 5.1.3. Valorizacija bedema oko Starog grada

Opis projekta: Bedemi su kulturno dobro I kategorije i jedinstveni primjer srednjovjekovne fortifikacione arhitekture. Iako je potencijal za valorizaciju izuzetan, kompleks je ozbiljno ugrožen prirodnim faktorima, nemarom i nedostatkom finansijskih sredstava.

Cilj projekta (očekivani rezultati): Uspostavljanje odgovarajuće funkcije i prezentacije, kako bi kao finansijski isplativ sistem postao glavna turistička atrakcija kotorskog područja i jedan od najbitnijih činilaca održivog razvoja grada (opštine).

Aktivnosti:

1. Istraživanje i prikupljanje dokumentacije
2. Analiza postojećeg stanja
3. Izrada studije izvodljivosti
4. Izrada projekta restauracije i plana održavanja
5. Izrada plana upravljanja i određivanje upravljača

Ciljne grupe: turistička privreda, turisti, građani

Monitoring i indikatori projekta: Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa

1. Uspostavljen sistem održivog upravljanja bedemima

Nadležni za realizaciju: Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora

Potencijalni partneri: Turistička organizacija Kotora, Ministarstvo kulture, NVO

Rizici: nedostatak finansijskih sredstava

Procjena budžeta projekta: 50.000 eura

Vremenski okvir: 2014 - 2015. godina

STRATEŠKI PRIORITET 5: ZAŠTITA I VALORIZACIJA KULTURNE I PRIRODNE BAŠTINE I ŽIVOTNE SREDINE

MJERA 2: Integralna zaštita kulturne i prirodne baštine kroz konstantnu kontrolu lokalnog urbanog razvoja

Naziv projekta: 5.2.1. Izrada Studije zaštite kulturnih dobara Područja Kotora

Opis projekta: Proizilazi kao zakonska obaveza kod prostornog planiranja i treba da uskladi prostorne potencijale i ograničenja koja postavljaju kriterijumi zaštite (krupni turistički kompleksi, saobraćajna infrastruktura i sl.)

Cilj projekta (očekivani rezultati): Obezbeđena integralna zaštita zaštićenog područja u Prostorno-urbanističkom planu kroz izradu Studije zaštite

Aktivnosti: Shodno Zakonu o Zaštiti kulturnih dobara (čl. 90) i projektnom zadatku koji donosi Uprava za kulturna dobra:

1. Formiranje tima za izradu Studije zaštite
2. Pripremni poslovi, prikupljanje i analiza raspoloživih podataka
3. Obrada sakupljenih podataka i završna analiza
4. Priprema i pisanje Studije

Ciljne grupe: prostorni planeri, konzervatori i urbanisti

Monitoring i indikatori projekta: Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa

1. Izrađena Studija zaštite i usvojen PUP

Nadležni za realizaciju: Uprava za kultura dobra i Opština Kotor

Potencijalni partneri: Konzervatori i konzervatorska udruženja

Rizici:

1. Nedostatak finansijskih sredstava
2. Nedostatak komunikacije između nadležnih organa (institucija)

Procjena budžeta projekta: 10.000 eura

Vremenski okvir: 2013. godina

STRATEŠKI PRIORITET 5: ZAŠTITA I VALORIZACIJA KULTURNE I PRIRODNE BAŠTINE I ŽIVOTNE SREDINE

MJERA 2: Integralna zaštita kulturne i prirodne baštine kroz konstantnu kontrolu lokalnog urbanog razvoja

Naziv projekta: 5.2.2. Izrada i/ili revizija Studija zaštite kulturnih dobara za sva naselja u zaštićenom području

Opis projekta: Zakonska je obaveza kod prostornog planiranja i treba da uskladi prostorne potencijale naselja i ograničenja koja nastaju iz poštovanja mjera zaštite

Cilj projekta (očekivani rezultati): Obezbijedena integralna zaštita kulturnih dobara za sva naselja u zaštićenom području u Detaljnim urbanističkim planovima, kroz izradu ili reviziju Studije zaštite

Aktivnosti: Shodno Zakonu o Zaštiti kulturnih dobara (čl. 90) i projektnom zadatku koji donosi Uprava za kulturna dobra:

1. Formiranje tima za izradu Studije zaštite
2. Pripremni poslovi, prikupljanje i analiza raspoloživih podataka
3. Obrada sakupljenih podataka i završna analiza
4. Priprema i pisanje Studije

Ciljne grupe: Prostorni planeri, urbanisti, konzervatori

Monitoring i indikatori projekta: Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa

1. Izrađene i/ili revidirane Studije zaštite za sva naselja i usvojeni Detaljni urbanistički planovi

Nadležni za realizaciju: Uprava za kulturna dobra, Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine

Potencijalni partneri: Ministarstvo kulture, konzervatori i konzervatorska udruženja

Rizici:

1. Nedostatak finansijskih sredstava
2. Nedostatak komunikacije između nadležnih organa (institucija)

Procjena budžeta projekta: 10.000 eura

Vremenski okvir: 2013 - 2014. godina

STRATEŠKI PRIORITET 5: ZAŠTITA I VALORIZACIJA KULTURNE I PRIRODNE BAŠTINE I ŽIVOTNE SREDINE

MJERA 2: Integralna zaštita kulturne i prirodne baštine kroz konstantnu kontrolu lokalnog urbanog razvoja

Naziv projekta: 5.2.3. Izrada Studija zaštite prirodnih vrijednosti Područja

Opis projekta: Studijom zaštite se opisuju i vrijednuju karakteristike područja, određuje režim zaštite, koncept unaprijeđenja i održivog razvoja i način upravljanja područjem

Cilj projekta (očekivani rezultati):

1. Utvrđeno realno činjenično stanje na terenu
2. Utvrđene pretpostavke za buduću zaštitu Područja
3. Ažurno stanje za potrebe izrade PUP - Kotor
4. Davanje smjernica za budući PUP - Kotor
5. Donijet plan upravljanja za Prirodno i kulturno-istorijsko područje Kotora
6. Imenovan upravljač područja

Aktivnosti: Shodno Zakonu o Zaštiti kulturnih dobara (čl. 56) i opisu koje donosi Pravno lice (Zavod za zaštitu prirode, Agencija za zaštitu životne sredine):

1. Odluka o izradi
2. Angažovanje stručnog tima za izradu studije
3. Izrada studije
4. Javna rasprava
5. Usvajanje Studije zaštite
6. Donošenje plana upravljanja
7. Imenovanje upravljača

Ciljne grupe: Lokalna samouprava, građani, NVO, nadležno Ministarstvo

Monitoring i indikatori projekta: Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa

1. Donijeta Studija zaštite

Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine

Potencijalni partneri: Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo kulture, NVO i Zavod za zaštitu prirode Crne Gore (Agencija za zaštitu životne sredine)

Rizici:

1. Nedostatak finansijskih sredstava
2. Nedostatak komunikacije između nadležnih organa (institucija)

Procjena budžeta projekta: 80.000 eura

Vremenski okvir: 2014 - 2016. godina

STRATEŠKI PRIORITET 5: ZAŠTITA I VALORIZACIJA KULTURNE I PRIRODNE BAŠTINE I ŽIVOTNE SREDINE

MJERA 2: Integralna zaštita kulturne i prirodne baštine kroz konstantnu kontrolu lokalnog urbanog razvoja

Naziv projekta: 5.2.4. Izrada procjene uticaja masovnog turizma na zaštićeno područje u odnosu na kapacitet i ograničenja

Opis projekta: Nedovoljno jasna strateška vizija razvoja turizma Područja Kotora, nedostatak hotelskih smještajnih kapaciteta i neadekvatna turistička valorizacija kulturnih dobara, uz nekontrolisanu gradnju i urbanizaciju predstavljaju rizik za univerzalne vrijednosti Područja. Potrebno je uraditi procjenu uticaja masovnog turizma na zaštićeno područje u odnosu na kapacitet i ograničenja. Obaveza izrade Elaborata proističe iz Menadžment plana zaštićenog područja.

Cilj projekta (očekivani rezultati):

1. Razvoj projekata i aktivnosti koje doprinose održivom korišćenju potencijala Područja
2. Davanje smjernica za buduće prostorno planiranje

Aktivnosti:

1. Odluka o izradi
2. Angažovanje stručnog tima za izradu studije
3. Izrada elaborata
4. Javna rasprava
5. Usvajanje elaborata

Ciljne grupe: turistička privreda, Lokalna samouprava, građani, NVO, nadležno Ministarstvo

Monitoring i indikatori projekta: Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine i Ministarstvo kulture
1. Urađen Elaborat

Nadležni za realizaciju: Nacionalna turistička organizacija i Turistička organizacija Kotora

Potencijalni partneri: Ministarstvo održivog razvoja i turizma, Ministarstvo kulture, NVO

Rizici:

1. Nedostatak finansijskih sredstava
2. Nedostatak komunikacije između nadležnih organa (institucija)

Procjena budžeta projekta: 10.000 eura

Vremenski okvir: 2013. godina

STRATEŠKI PRIORITET 5: ZAŠTITA I VALORIZACIJA KULTURNE I PRIRODNE BAŠTINE I ŽIVOTNE SREDINE**MJERA 3:** Korišćenje obnovljivih izvora energije i poboljšanje energetske efikasnosti

Naziv projekta: 5.3.1. Izrada jednogodišnjeg plana i trogodišnjeg programa unaprijeđenja energetske efikasnosti

Opis projekta: Članom 7. Zakona o Energetskoj efikasnosti definisana je obaveza jedinice lokalne samouprave da uradi jednogodišnji plan i trogodišnji program poboljšanja energetske efikasnosti. Ovim planom predviđa se čitav set koraka i aktivnosti koje treba da doprinesu unaprijeđenju energetske efikasnosti.

Cilj projekta (očekivani rezultati):

1. Povećana svijest o značaju i prednostima korišćenja alternativnih izvora energije,
2. Realizovani planovi adaptacija i održavanja zgrada koje se koriste za obavljanje djelatnosti (organi lokalne samouprave, javne službe i javna preduzeća čiji je osnivač lokalna samouprava, kao i unaprijeđenja komunalnih usluga (javna rasvjeta, vodosnabdjevanje,...) za poboljšanje energetske efikasnosti
3. Uvedene podsticajne mјere za poboljšanje energetske efikasnosti

Aktivnosti:

1. Formiranje radne grupe
2. Definisanje plana i programa rada i potrebe angažovanja stručnjaka iz oblasti energetske efikasnosti
3. Prikupljanje ulaznih podataka
4. Rad na projektu u skladu sa definisanim metodologijom
5. Javna rasprava
6. Usvajanje plana i programa na sjednici lokalnog parlamenta
7. Monitoring i evaluacija

Ciljne grupe:

Lokalna samouprava, javna preduzeća i ustanove, privredna prduzeća i preuzetnici, građani

Monitoring i indikatori projekta: Predsjednica/-k Opštine i konsultativna grupa

1. Donesen jednogodišnji plan i trogodišnji program unaprijeđenja energetske efiksnosti

Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za zastitu prirodne i kulturne bastine

Potencijalni partneri: Ministarstvo ekonomije, javna preduzeća i ustanove, privatna preduzeća iz oblasti energetike, stručni konsultanti

Rizici:

nedostatak sredstava

Procjena budžeta projekta:

5.000 eura

Vremenski okvir: 2014. godina

STRATEŠKI PRIORITET 5: ZAŠTITA I VALORIZACIJA KULTURNE I PRIRODNE BAŠTINE I ŽIVOTNE SREDINE**MJERA 3:** Korišćenje obnovljivih izvora energije i poboljšanje energetske efikasnosti

Naziv projekta: 5.3.2. Izrada Lokalnog energetskog plana 2013 – 2022.

Opis projekta: U skladu sa čl. 11 Zakona o energetici, lokalne samouprave su u obavezi da pripreme lokalni energetski plan koji će u narednom periodu od 10 godina planirati načine snabdjevanja energijom, kao i mјere za efikasno korišćenje energije, obnovljivih izvora energije i kogeneracije u skladu sa Strategijom razvoja energije i programom razvoja i korišćenja obnovljivih izvora energije.

Cilj projekta (očekivani rezultati):

1. Ostvarene uštede u korišćenju energije
2. Povećan procenat korišćenja alternativnih izvora energije
3. Edukovano stanovništvo o značaju i prednostima korišćenja alternativnih izvora energije

Aktivnosti:

1. Formiranje radne grupe
2. Definisanje plana i programa rada i potrebe angažovanja stručnjaka iz oblasti energetike
3. Prikupljanje ulaznih podataka
4. Rad na projektu u skladu sa definisanim metodologijom
5. Javna rasprava
6. Usvajanje plana na sjednici lokalnog parlamenta
7. Monitoring i evaluacija

Ciljne grupe: Lokalna samouprava, javna preduzeća i ustanove, građani, privredna preduzeća i preduzetnici

Monitoring i indikatori projekta: Predsjednica/-k Opštine i konsultativna grupa

1. Donešen LEP za period 2013 – 2023.

Nadležni za realizaciju:

Sekretarijat za zastitu prirodne i kulturne baštine

Potencijalni partneri: Ministarstvo ekonomije, javna preduzeća i ustanove, privatna preduzeća iz oblasti energetike, stručni konsultanti, NVO, građani

Rizici:

1. Nedostatak finansijskih sredstava
2. Nedostatak komunikacije između nadležnih organa (institucija)

Procjena budžeta projekta:

5.000 eura

Vremenski okvir: 2015. godina

STRATEŠKI PRIORITET 5: ZAŠTITA I VALORIZACIJA KULTURNE I PRIRODNE BAŠTINE I ŽIVOTNE SREDINE**MJERA 3:** Korišćenje obnovljivih izvora energije i poboljšanje energetske efikasnosti

Naziv projekta: 5.3.3. Pilot projekat postavljanja solarnih panela na izabranou lokaciji

Opis projekta: Pilot projekat postavljanja solarnih panela na odabranou javnoj zgradi, za napajanje el. energijom, predstavlja konkretan primjer koji će da ukaže na značaj, mogućnosti i uštede koje se mogu ostvariti korišćenjem alternativnih izvora energije, tačnije solarne energije.

Cilj projekta (očekivani rezultati):

1. Ostvarena ušteda u električnoj energiji
2. Promovisan značaj i koristi od korišćenja solarnih panela

Aktivnosti:

1. Izrada projektnog zadatka
2. Raspisivanje tendera i odabir najpovoljnijeg ponudjača
3. Nabavka opreme i postavljanje pilot projekta na odabranou lokaciji
4. Prezentacija rezultata javnosti

Ciljne grupe: Opština, Javna preduzeća i ustanove, NVO, građani, preduzeća

Monitoring i indikatori projekta: Predsjednica/-k Opštine i konsultativna grupa

1. Postavljeni solarni paneli na odabranou lokaciji

Nadležni za realizaciju: Sekretariat za zastitu prirodne i kulturne baštine, Direkcija za uredjenje i izgradnju Kotora

Potencijalni partneri: Radna grupa za izradu planova energetske efikasnosti, odabrani izvođač, nadležna ministrastva, preduzeća

Rizici:

1. Nedostatak sredstava
2. Složenost procedure oko dobijanja dozvola

Procjena budžeta projekta: 100.000 EUR

Vremenski okvir: 2015.-2016.g.

STRATEŠKI PRIORITET 5: ZAŠTITA I VALORIZACIJA KULTURNE I PRIRODNE BAŠTINE I ŽIVOTNE SREDINE**MJERA 3:** Korišćenje obnovljivih izvora energije i poboljšanje energetske efikasnosti

Naziv projekta: 5.3.4. Edukacija građana o značaju i mogućnostima korišćenja alternativnih izvora energije i mjerama za povećanje energetske efikasnosti

Opis projekta: Održavanje radionica, seminara, tribina u cilju jačanja svijesti o značaju i mogućnostima korišćenja alternativnih izvora energije kao i načinima i mjerama povećanja energetske efikasnosti

Cilj projekta (očekivani rezultati):

1. Povećana svijest o značaju korišćenja alternativnih izvora energije,
2. Povećana upotreba alternativnih izvora energije

Aktivnosti:

1. Organizovanje radionice "Korišćenje alternativnih izvora energije u domaćinstvu"
2. Radionice na temu energetske efikasnosti (dva puta godišnje)
3. Štampanje i distribucija propagandnog materijala
4. Kontakt emisije na lokalnom radiju
5. Održavanje konferencije jednom godišnje zajedno sa susjednim opštinama

Ciljne grupe: građani**Monitoring i indikatori projekta:** Predsjednica/-k Opštine i konsultativna grupa

1. Broj održanih radionica, izdatih publikacija i primijenjenih rješenja

Nadležni za realizaciju: Sekretariat za zaštitu prirodne i kulturne baštine

Potencijalni partneri: Radna grupa za izradu planova energetske efikasnosti, NVO, Privredni subjekti, nadležna ministarstva, građani, lokalne radio stanice

Rizici:

1. Nedostatak sredstava
2. Loša saradnja sa potencijalnim partnerima

Procjena budžeta projekta:

4.000 EUR ili 1.000 EUR-a godišnje

Vremenski okvir: 2012-2016

STRATEŠKI PRIORITET 5: ZAŠTITA I VALORIZACIJA KULTURNE I PRIRODNE BAŠTINE I ŽIVOTNE SREDINE

MJERA 4: Očuvanje biodiverziteta, zaštitenih područja i zaštita životne sredine

Naziv projekta: 5.4.1. Izrada i donošenje lokalnog akcionog plana za zaštitu životne sredine - LEAP
Opis projekta: Osnov za izradu Lokalnog akcionog plana za zaštitu životne sredine - LEAP je u Zakonu o zaštiti životne sredine
Cilj projekta (očekivani rezultati): Ustanovljen okvir za zaštitu životne sredine kroz izradu akcionog plana
Aktivnosti: 1. Odluka o pristupanju izradi sa programskim zadatkom 2 Odabir tima 3. Izrada plana 4. Javna rasprava 5. Usvajanje plana
Ciljne grupe: Opština, građani
Monitoring i indikatori projekta: Predsjednica/-k Opštine i konsultativna grupa 1. Usvojen Lokalni akcioni plan za zaštitu životne sredine - LEAP
Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine
Potencijalni partneri: NVO, konsultanti i građani
Rizici: nema
Procjena budžeta projekta: -
Vremenski okvir: 2013.g.

STRATEŠKI PRIORITET 5: ZAŠTITA I VALORIZACIJA KULTURNE I PRIRODNE BAŠTINE I ŽIVOTNE SREDINE

MJERA 4: Očuvanje biodiverziteta, zaštićenih područja i zaštite životne sredine

Naziv projekta: 5.4.2. Izrada i donošenje lokalnog akcionog plana za biodiverzitet
Opis projekta: Zaštita biljnog i životinjskog svijeta počiva na prethodnom poznavanju stanja raznovrsnosti i aktivnom djelovanju na poboljšanju. Osnov za izradu Plana se nalazi u Zakonu o zaštiti prirode, koji propisuje obavezu JLS da donesu Plan.
Cilj projekta (očekivani rezultati): 1. Uspostavljena kontrola i novi principi zaštite biodiverziteta kao i novi ciljevi
Aktivnosti: 1. Odluka o pristupanju izradi sa programskim zadatkom 2. Odabir tima 3. Izrada plana 4. Javna rasprava 5. Usvajanje plana
Ciljne grupe: Opština, građani
Monitoring i indikatori projekta: Predsjednica/-k Opštine i konsultativna grupa 1. Usvojen Lokalni akcioni plan za biodiverzitet
Nadležni za realizaciju: Sekretariat za zaštitu prirodne i kulturne baštine
Potencijalni partneri: Ministarstvo turizma i održivog razvoja, konsultanti, NVO, građani
Rizici: 1. Nedostatak finansijskih sredstava
Procjena budžeta projekta: 10.000 eura
Vremenski okvir: 2014.g.

STRATEŠKI PRIORITET 5: ZAŠTITA I VALORIZACIJA KULTURNE I PRIRODNE BAŠTINE I ŽIVOTNE SREDINE**MJERA 4:** Očuvanje biodiverziteta, zaštićenih područja i zaštite životne sredine

Naziv projekta: 5.4.3. Izrada plana, pošumljavanje i ozelenjavanje svih područja koja su stradala od požara i drugih elementarnih nepogoda

Opis projekta: Izrada trogodišnjeg plana pošumljavanja i sanacije područja koja su stradala od požara u skladu sa Zakonom o šumama sve u saradnji sa Upravom za šume kao i Planom sanacije koje utvrđuje Ministarstvo

Cilj projekta (očekivani rezultati):

1. Pošumljavanje opožarenih lokacija

Aktivnosti:

1. Formiranje radne grupe
2. izrada trogodišnjeg plana pošumljavanja sa procjenom obima površina i kartografskim prikazom oštećenih površina sa određivanjem prioriteta i rokova za pošumljavanje
3. Iobilasci terena sa precizno utvrđenim načinom pošumljavanja i utvrđenim potrebnim vrstama i količinama sadnica
4. Pošumljavanje (jedanput godišnje)

Ciljne grupe: građani, turisti**Monitoring i indikatori projekta:** Predsjednica/-k Opštine i konsultativna grupa

1. Donijet trogodišnji plan pošumljavanja i sanacije područja koja su stradala od požara i drugih elementarnih nepogoda

Nadležni za realizaciju: Sekretariat za zaštitu prirodne i kulturne baštine,

Potencijalni partneri: Uprava za šume, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, NVO, građani, JKP Kotor

Rizici:

1. Nedostatak finansijskih sredstava
2. Nedostatak komunikacije između nadležnih organa (institucija)

Procjena budžeta projekta: 10.000 eura

Vremenski okvir: od 2014-2016

STRATEŠKI PRIORITET 5: ZAŠTITA I VALORIZACIJA KULTURNE I PRIRODNE BAŠTINE I ŽIVOTNE SREDINE

MJERA 4: Očuvanje biodiverziteta, zaštićenih područja i zaštite životne sredine

Naziv projekta: 5.4.4. Izrada lokalnog plana upravljanja otpadom

Opis projekta: Zakon o upravljanju otpadom obavezuje JLS da izrade lokalne planove upravljanja otpadom. Važeći LPUO donijet je za period 2010-2014. godine. Tokom 2014. treba pristupiti izradi novog plana koji za novi planski period treba da sadrži aktivnosti na konačnom i dugoročnom rješavanju problema otpada u opštini Kotor.

Cilj projekta (očekivani rezultati):

1. Sistematsko rješavanje problema upravljanja otpadom na području opštine Kotor

Aktivnosti:

1. Donošenje odluke o izradi LPUO
2. Formiranje radnog tima za izradu plana
3. Prikupljanje dokumentacije i informacija za izradu Plana i raspodjela zadataka na članove tima
4. Izrada nacrta LPUO
5. Javna rasprava
6. Pribavljanje mišljenja Ministarstva održivog razvoja i turizma
7. Usvajanje LPUO

Ciljne grupe: Opština, javna preduzeća, privredni subjekti, građani i turisti

Monitoring i indikatori projekta: Predsjednica/-k Opštine i konsultativna grupa

1. Usvojen LPUO za period 2014-2018

Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za zastitu prirodne i kulturne baštine

Potencijalni partneri: JKP Kotor, Ministarstvo održivog razvoja i turizma, NVO, građani

Rizici:

1. Nedostatak finansijskih sredstava
2. Nedostatak komunikacije između nadležnih organa (institucija)

Procjena budžeta projekta: 5.000 EUR

Vremenski okvir: 2014.g.

STRATEŠKI PRIORITET 6: POBOLJŠANJE KVALITETA ŽIVOTA KROZ RAZVOJ KULTURE,

SPORTA, OBRAZOVANJA, ZDRAVSTVA I SOCIJALNE ZAŠTITE

MJERA 1: Obezbeđenje adekvatnog statusa opštine Kotor u kulturnoj mapi Crne Gore

Naziv projekta:
6.1.1 Donošenje strategije razvoja kulture opštine Kotor
Opis projekta:
Izrada i donošenje strategije razvoja kulture opštine Kotor je očekivani projekat koji bi se, korišćenjem uporednih iskustava drugih opština i već postojećom mrežom institucija , programa , festivala i inicijativa dobili elementi za izradu i donošenje strategije.
Cilj projekta(očekivani rezultati):
Opština kotor ima brojne kulturne institucije, programe i aktivnosti u kulturi ali do sada nije imala zajedničku strategiju razvoja kulturnog života. Osim što se to očekuje u smislu zaštite javnog interesa u kulturi, izradom strategije mogućava se i usklađenost lokalnih kulturnih programa sa nacionalnim.
Aktivnosti:
-Donošenje odluke o izradi strategije i Izbor radne grupe koja bi pripremila predlog teksta. -Rad na izradi strategije uz primjenu svih standarda, principa i metoda strategijskog planiranja -Usvajanje strategije od strane Skupštine opštine Kotor
Ciljne grupe:
Građani Kotora , nosioci i korisnici kulturnih programa, turisti....
Monitoringi indikatori projekta:
Monitoring na projektu vršiće Predsjednica/-k Opštine i Konsultativna grupa - Indikatori: -Medijsko, NVO, građansko i političko javno mnjenje - Usklađenost sa planovima i programima lokalnih javnih institucija u kulturi i sa nacionalnom strategijom razvoja kulture -Promjena u kvalitetu, samoodrživost i usklađenosti kulturne ponude
Nadležni za realizaciju:
Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti i Opština Kotor
Potencijalni partneri:
Opštinske i državne JU i službe u kulturi, NVO sektor, Ministarstvo kulture
Rizici:
-Nedovoljna zainteresovanost gradske javnosti i lokalne uprave -Nerazvijena koordinacija i harmonizacija nosilaca kulturnih programa -Loša normativna i finansijska osnova kulturnih aktera - Neumjereno i preambiciozno planiranje
Procjena budžeta projekta:
5.000 eura
Vremenski okvir:
2013.-2017.

STRATEŠKI PRIORITET 6: POBOLJŠANJE KVALITETA ŽIVOTA KROZ RAZVOJ KULTURE, SPORTA, OBRAZOVANJA, ZDRAVSTVA I SOCIJALNE ZAŠTITE

MJERA 1: Obezbeđenje adekvatnog statusa opštine Kotor u kulturnoj mapi Crne Gore

Naziv projekta: 6.1.2 Izrada programa kulturnih potreba za cijelo područje opštine Kotor
Opis projekta: Opština Kotor do sada nije radila istraživanja kulturnih potreba svojih građana i posjetilaca niti projekcije tih potreba u budućnosti. Osim što bi se prepoznavanjem kulturnih potreba opštine jasnije definisao koncept razvoja same kulturne ponude, time bi se moglo uticati na veće učešće različitih struktura građana na kulturni život u gradu.
Cilj projekta(očekivani rezultati): -Prepoznavanje različitih kulturnih aktera, formi i aktivnosti kao osnove za kulturni razvoj i emancipaciju građana opštine. - Uključivanje svih u kulturni život , bez obzira na razlike - Spriječavanje centralizacije i monopolozma u kulturnom životu
Aktivnosti: -Iniciranje medijskih debata, organizovanje okruglih stolova, tribina... o značaju kulture i pravu na kulturni razvoj na lokalnom nivou - Naručivanje anketa i drugih istraživačkih metoda u cilju detekcije različitih kulturnih potreba - Donošenje odluke o obrazovanju radne grupe i izbor članova radne grupe za izradu programa kulturnih potreba - Angažovanje stručne pomoći i iskustva naprednjih sistema u kulturi (zemlje EU) - Izrada programa, njegovo usvajanje i primjena
Ciljne grupe: Građani opštine Kotor
Monitoringi indikatori projekta: Monitoring će vršiti Predsjednica/-k Opštine i konsultativna grupa. - Indikatori su: - Stepen zainteresovanosti za debate, tribine, okrugle stolove o kulturnim potrebama - Izražena spremnost lokalne samouprave i lokalnih kulturnih ustanova da učestvuju u izradi i primjeni programa kulturnih potreba Realizovani novi kulturni sadržaji i programi Prepoznati novi umjetnički i kulturni akteri
Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za kulturu,sport i društvene djelatnosti opštine Kotor
Potencijalni partneri: NVO sektor, građani, kulturni radnici...
Rizici: - Manjak političke volje za realizaciju projekta - Postojeći kulturni modeli i monopolji - Nedovoljna zainteresovanost marginalizovanih kulturnih grupa za institucionalnom podrškom finansijska i organizaciona osnova kulturnih javnih ustanova
- Loša
Procjena budžeta projekta: 5.000 eura
Vremenski okvir: 2013.-2017.

STRATEŠKI PRIORITET 6: POBOLJŠANJE KVALITETA ŽIVOTA KROZ RAZVOJ KULTURE,

SPORTA, OBRAZOVANJA, ZDRAVSTVA I SOCIJALNE ZAŠTITE

MJERA 1: Obezbeđenje adekvatnog statusa opštine Kotor u kulturnoj mapi Crne Gore

Naziv projekta:
6.1.3 Stvaranje stabilnijih finansijskih pretpostavki (namjeni lokalni porezi, takse, profitni programi...) kao osnove za veću autonomiju kulturnih programa i institucija
Opis projekta:
Elementarni uslov održivog kulturnog života je finansijska stabilnost i autonomija nosioca kulturnih programa. Da bi se postigla veća emancipacija kulturnih institucija i programa neophodno je izvršiti izmjene načina i visine finansiranja njih samih, koristeći uporedna iskustva iz EU i stvaranjem profitnih pratećih djelatnosti u cilju održivog samofinansiranja.
Cilj projekta(očekivani rezultati):
Stvaranje samoodrživosti kulturnog života i oslobađanje kulturnih ustanova i programa od uticaja politike, vlasti i drugih vankulturnih uticaja. Samoodrživost, finansijska stabilnost i autonomija obezbijediće veću slobodu kulturi a time i unutrašnju konkurentnost i dinamiku ideja, inicijativa...U konačnom, to će učiniti Kotor gradom savremene i žive kulturne scene, što višestruko utiče na razvoj opštine.
Aktivnosti:
-Analiza modela finansiranja kulturnih programa u zemljama EU -Izrada namjenskih planova finansijskog budžetiranja za kulturne aktere -Medijsko, političko i građansko lobiranje u pravcu stvaranja uslova za veću decentralizaciju i samostalnost lokalne fiskalne politike -Donošenje odluka o lokalnim taksama u korist kulturnih programa (tzv. festivalske takse, javne zakupnine...) -Stvaranje uslova za profitne djelatnosti u institucijama kulture (izdavaštvo, rentiranje, prodaja roba i usluga)
Ciljne grupe:
Kulturni akteri, publika, turisti, građani Kotora
Monitoringi indikatori projekta:
Monitoring će vršiti Predsjednica/-k Opštine i konsultativna grupa Indikatori: -Donesene odluke i izmjenjeni propisi o finansiranju kulturnih ustanova -Budžetska stabilnost opštinskih JU, događaja, festivala Bogatstvo i raznovrsnost kulturnih programa Stručna, medijska i građanska upućenost na kulturna dešava u gradu
Nadležni za realizaciju:
Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti
Potencijalni partneri:
Opštinske JU i institucije iz kulture, NVO sektor, političke stranke
Rizici:
-Nepostojanje političke volje za povećanje autonomije ustanovama kulture - Centralizovana fiskalna politika i prateća normativa - Slaba javna zainteresovanost - Izigravanje instituta konkursa i principa kompetitivnosti programa u kulturi
Procjena budžeta projekta:
10.000 eura
Vremenski okvir:
2013.-2017.

STRATEŠKI PRIORITET 6: POBOLJŠANJE KVALITETA ŽIVOTA KROZ RAZVOJ KULTURE, SPORTA, OBRAZOVANJA, ZDRAVSTVA I SOCIJALNE ZAŠTITE

MJERA 2: Unaprijeđenje institucionalnog okvira, jačine kulturne infrastrukture i kapaciteta aktera kulturnih programa u opštini Kotor

Naziv projekta:

6.2.1 Izdvajanje Gradske biblioteke i čitaonice i iz sastava KC „Nikola Đurković“ i osnivanje samostalne ustanove u skladu sa Zakonom o bibliotečkoj djelatnosti (uz formiranje Dječijeg odjeljenja biblioteke)

Opis projekta:

S ozirom na potrebu da se kvalitetnije organizuje rad i obogati fond knjiga uz ostalu bibliotečku djelatnost, potrebno je formirati posebnu javnu ustanovu koja bi se nazivala Gradska biblioteka i čitaonica, izdvajanjem iz nadležnosti Kulturnog centra Kotor. To bi obezbijedilo autonomniji način vođenja ovog segmenta kulturnog javnog interesa.

Cilj projekta(očekivani rezultati):

Bogatija i kvalitetnije organizovana gradska biblioteka i čitaonica

Aktivnosti:

- Razmatranje inicijative i donošenje odluke o izdvajanje Gradske biblioteke i čitaonice i iz sastava KC „Nikola Đurković“ i osnivanje samostalne ustanove
- Izrada elaborata o osnivanju i plana organizacije OJU
- Obezbeđivanje adekvatnog prostora, opreme i sredstava za rad
- Otvaranje dječjeg odjeljenja biblioteke

Ciljne grupe:

Građani opštine Kotor

Monitoringi indikatori projekta:

Monitoring na projektu vršiće Predsjednica/-k Opštine i konsultativna grupa.

Indikatori:

- Brojnost i kvalitet knjižnog fonda, digitalizacija knjižne građe, -
- Medijsko, NVO, gradsko javno mnjenje -
- Usklađenost sa sa nacionalnom strategijom razvoja kulture

Nadležni za realizaciju:

Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti opštine Kotor

Potencijalni partneri:

NVO sektor, Obrazovne i naučne ustanove, JU iz kulture

Rizici:

- Nedovoljna reformska zainteresovanost nadležnih, manjak inicijativnosti
- Pad čitalačkog interesovanja i gradske zainteresovanosti
- Loše prostorne mogućnosti i manjak sredstava

Procjena budžeta projekta:

100 000 eura

Vremenski okvir:

2013.-2017.

STRATEŠKI PRIORITET 6: POBOLJŠANJE KVALITETA ŽIVOTA KROZ RAZVOJ KULTURE, SPORTA, OBRAZOVANJA, ZDRAVSTVA I SOCIJALNE ZAŠTITE

MJERA 2: Unaprijeđenje institucionalnog okvira, jačine kulturne infrastrukture i kapaciteta aktera kulturnih programa u opštini Kotor

Naziv projekta: 6.2.2 Nabavka prioritete opreme za institucije kulture (svjetlosnog i zvučnog parka, montažne bine, kvalitetnog aparata za digitalizaciju...)
Opis projekta: Opštinske javne ustanove ,prije svega JU Kulturni centar "Nikola Đurković" ,nemaju neophodnu savremenu opremu za izvođačke kulturne programe (koncerte, predstave, performanse, multimedijalne događaje...). Osim toga, kulturna pokretna baština i muzejske, bibliotečke i arheološke zbirke nemaju digitalizovanu arhivu, što je zahtjev vremena u kom živimo.
Cilj projekta(očekivani rezultati): Nabavkom savremene tehnološke osnove za rad, pojačaće se prepostavke za intenzivniji kulturni život. Dobićemo kulturne aktere sposobljene za kulturnu produkciju koja je u komunikaciji sa epohom u kojoj živimo.
Aktivnosti: Analiza savremenih modela tehnološke opreme za kulturne ustanove - Donošenje odluke i izrada plana o nabavci opreme, određivanje prioriteta i budžeta - Izbor najboljeg ponuđača i nabavka opreme
Ciljne grupe: Građani Kotora, kulturna javnost
Monitoringi indikatori projekta: Monitoring na ovom projektu vršiće Predsjednica/-k Opštine i konsultativna grupa. Indikatori: - Nabavljeni funkcionalna i kvalitetna oprema - Redovno održavanje i tehnološko inoviranje opreme - Povećan broj i raznovrsnost izvođačkih kulturnih programa Digitalizovana arhivska i dokumentacijska građa
Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za kulturu, sporti društvene djelatnosti opštine Kotor
Potencijalni partneri: NVO sektor, Obrazovne i naučne ustanove, JU iz kulture
Rizici: - Nedostatak reformskog kapaciteta i raspoloženja - Nedostatak budžetskih sredstava - Loš menadžment i manjak stručnosti u poslovima visokih tehnoloških profila
Procjena budžeta projekta: 50 000 eura
Vremenski okvir: 2013.-2017.

STRATEŠKI PRIORITET 6: POBOLJŠANJE KVALITETA ŽIVOTA KROZ RAZVOJ KULTURE, SPORTA, OBRAZOVANJA, ZDRAVSTVA I SOCIJALNE ZAŠTITE

MJERA 2: Unaprijeđenje institucionalnog okvira, jačine kulturne infrastrukture i kapaciteta aktera kulturnih programa u opštini Kotor

Naziv projekta:

6.2.3 Osnivanje gradskog muzeja u okviru OJU Muzeji Kotor

Opis projekta:

Opština Kotor ima, na svojoj teritoriji osim Pomorskog muzeja, Opštinsku JU Muzeji Kotor, koja bi, u svom sastavu, uz Muzej kamene plastike i Muzej grada Perasta, morala osnovati i Muzej grada Kotora, kao mjesto u kom bi se eksponatski sabrala pokretna kuturna baština grada sa namjerom da se život grada, u njegovom bogatom trajanju, predstavi posjetiocima. To je kulturna potreba grada, kako zbog rastućeg turističkog interesovanja tako i zbog prezentovanja njegovog kulturnog naslijeđa.

Cilj projekta(očekivani rezultati):

Dobijanje gradskog muzeja kao novog segmenta OJU muzeji Kotor bi donijelo opštini još jedno mjesto kulturnog života i to u samoodrživom finansiranju.

Aktivnosti:

- Donošenje odluke i izrada elaborata o osnivanju
- Pronalaženje adekvatnog prostora u Starom gradu
- Prikupljanje, oblikovanje i izlaganje mujejske građe
- Obezbjedjenje početnog budžetskog osnova za rad

Ciljne grupe:

Građani Kotora i Boke Kotorske, turisti

Monitoringi indikatori projekta:

Monitoring na ovom projektu vršiće Predsjednica/-k Opštine i konsultativna grupa.

Indikatori:

- Nabavljena funkcionalna i kvalitetna oprema
- Redovno održavanje i tehnoško inoviranje opreme
- Povećan broj i raznovrsnost izvođačkih kulturnih programa
- Digitalizovana arhivska i dokumentacijska građa

Nadležni za realizaciju:

Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti opštine Kotor

Potencijalni partneri:

NVO sektor, lokalni i turistički mediji, druge kulturne i mujejske ustanove u gradu, crkve

Rizici:

- Manjak sredstava
- Nedostatak adekvatnog prostora
- Prikupljanje dovoljnog broja vrijednih mujejskih eksponata

Procjena budžeta projekta:

200 000 eura

Vremenski okvir:

2013.-2017.

STRATEŠKI PRIORITET 6: POBOLJŠANJE KVALITETA ŽIVOTA KROZ RAZVOJ KULTURE, SPORTA, OBRAZOVANJA, ZDRAVSTVA I SOCIJALNE ZAŠTITE

MJERA 2: Unaprijeđenje institucionalnog okvira, jačine kulturne infrastrukture i kapaciteta aktera kulturnih programa u opštini Kotor

Naziv projekta:

6.2.4 Tehnološko i informatičko unaprijeđenje državnih ustanova kulture (Pomorski muzej, Arhiv...)

Opis projekta:

Radi se o projektu kojim bi se iniciralo tehnološko i informatičko unaprijeđenje državnih ustanova kulture koje imaju sjedište u Kotoru čime bi se obogatila efikasnost javnih nosilaca kulturnog života

Cilj projekta(očekivani rezultati):

Stvaranje savremenih i tehnološko opremljenih ustanova , sa digitalnim, audio-vizuelnim i interaktivnim sadržajima kojima se unaprijeđuje njihov dosadašnji rad i povećavaju prihodi od posjeta, izdavačke djelatnosti i dr. Otvaranje novih kulturno-naučnih ustanova bi omogućilo daljnja istraživanja, naučnu obradu i konzervaciju kulturno istorijske grade, što bi obogatilo funduse ustanova , interesovanja posjetilaca i kulturni život.

Aktivnosti:

- Medijsko, političko i institucionalno angažovanje za tehnološko unaprijeđenje državnih ustanova kulture u našoj opštini
- Izrada plana tehnološkog i informatičkog unaprijeđenja državnih ustanova kulture
- Davanje podsticajnih mjera i aktivnosti od strane opštine Kotor

Ciljne grupe:

Građani Kotora, kulturna i naučna javnost, turisti

Monitoringi indikatori projekta:

Monitoring na projektu vršiće Predsjednica/-k Opštine i konsultativna grupa

Indikatori:

- Stručna, gradska i turistička zainteresovanost
- Urađen plan nabavke, obezbijeđena sredstva
- Donesena odluka, odabrana oprema
- Instalirana oprema, osavremenjen rad ustanova

Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti**Potencijalni partneri:**

Republičke javne ustanove u kulturi sa sjedištem u Kotoru, Ministarstvo kulture Crne Gore
Međunarodni donatori, Nvo sektor, kulturni javni radnici, javne kulturne ustanove u regionu

Rizici:

- Manjak finansijskih sredstava
- Nezainteresovanost državnih kulturnih činilaca (ustanove, Ministarstvo kulture)
- Centralizovan pravni poređak i stroga sistemska hijerarhija u kulturi

Procjena budžeta projekta:

50 000 eura

Vremenski okvir:

2013.-2017.

STRATEŠKI PRIORITET 6: POBOЉШАЊЕ КВАЛИТЕТА ЖИВОТА КРОЗ РАЗВОЈ КУЛТУРЕ,
СПОРТА, ОБРАЗОВАЊА, ЗДРАВСТВА И СОЦИЈАЛНЕ ЗАŠТИТЕ**MJERA 3:** Podrška savremenom kulturnom stvaralaštvu

Naziv projekta: 6.3.1 Formiranje Omladinske filharmonije Kotora
Opis projekta: S obzirom na činjenicu da je Kotor grad bogate muzičke tradicije sa osnovnom i srednjom muzičkom školom, raznovrsnim programom koncertne sezone u toku ljeta, potrebno je formiranje omladinske filharmonije koja bi doprinijela razvoju muzičke i izvođačke kulture u gradu.
Cilj projekta(očekivani rezultati): Ovim projektom utiče se na razvoj kulturnog života i motivacije za rad i muzičko obrazovanje mladih. Formiranjem omladinske filharmonije podstakao bi se takmičarski duh i reprezentativnost opštine u koncertnim aktivnostima takvog orkestra.
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">
- Obrazovanje Radne grupe za izradu plana projekta
- Pronalaženje adekvatnog prostora za rad omladinske filharmonije
- Nabavka instrumenata, neophodne opreme i budžetske osnove za rad
Ciljne grupe: Muzička i kulturna javnost, građani Kotora
Monitoringi indikatori projekta: Monitoring će vršiti Predsjednica/-k Opštine i konsultativna grupa Indikatori: <ul style="list-style-type: none">
- Odabrana Radna grupe i izrađen plan osnivanja omladinske filharmonije,
- Izvršen izbor rukovodilaca projekta
- Obezbijeden prostor i sredstva za rad
- Formirana omladinska filharmonija
Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti opštine Kotor
Potencijalni partneri: ŠOSMO "Vida Matijan" Kotor , Muzička akademija Cetinje, NVO Kotor Art, međunarodni donatori, Ministarstvo kulture
Rizici: <ul style="list-style-type: none">
- Manjak kadrovskog potencijala i inicijativnosti
- Nedostatak neophodnih sredstava, adekvatnog prostora i pratećih sadržaja za rad omladinske filharmonije
- Manjak zainteresovanosti gradske javnosti za klasične muzičke programe
Procjena budžeta projekta: 100 000 eura
Vremenski okvir: 2013.-2017.

STRATEŠKI PRIORITET 6: POBOLJŠANJE KVALITETA ŽIVOTA KROZ RAZVOJ KULTURE,

SPORTA, OBRAZOVANJA, ZDRAVSTVA I SOCIJALNE ZAŠTITE

MJERA 3: Podrška savremenom kulturnom stvaralaštvu**Naziv projekta:**

6.3.2 Formiranje Galerije sa stalnom postavkom kotorskih likovnih umjetnika i „Otvorene galerije“ u Starom gradu

Opis projekta:

Opština Kotor treba nove galerijske prostore i druge izlagačke mogućnosti za vizuelne programe. Osim postojećih prostornih mogućnosti projektom se planira korišćenje otvorenog prostora u Starom gradu za izlaganje radova i praktično se trgovi i ulice Starog grada tretiraju kao galerija

Cilj projekta(očekivani rezultati):

Dobijanje većeg prostora za izlaganje djela gradskih likovnih i drugih vizuelnih umjetnika i korišćenje otvorenog prostora za predstavljanje radova savremenih umjetnika

Aktivnosti:

- Obrazovanje Radne grupe za izradu plana projekta
- Predstavljanje projekta političkoj, stručnoj i gradskoj javnosti.
- Pronalaženje adekvatnog galerijskog prostora i pratećih sredstava
- Donošenje odluke o osnivanju galerija i njihovo integrisanje u sastav i djelatnost JU Kulturni centar "Nikola Đurković" Kotor
- Izrada plana objekata čiji bi se izlozi koristili za izlaganje likovnih djela
- Formulisanje obaveze za zakupce javnih prostora u prizemnim nivoima da obezbijede uslove za izlaganje radova u izlozima van radnog vremena

Ciljne grupe:

Kulturna i stručna javnost, građani Kotora, turisti

Monitoringi indikatori projekta:

Monitoring će vršiti Predsjednica/-k Opštine i konsultativna grupa.

Indikatori:

- Formirana Radna grupe i organizovana stručna rasprava
- Obezbiđen prostor i sredstva za rad galerije
- Definisana obaveza ustupanja izloga za izložbe zakupcima opštinskog prostora u Starom gradu
- Broj i kvalitet izložbi u gradu

Nadležni za realizaciju:

Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti opštine Kotor

Potencijalni partneri:

Kulturne ustanove, FLU Cetinje, NVO sektor, međunarodni donatori

Rizici:

- Nedostatak zainteresovane likovne kritike , publike i kolekcionara
- Nedostatak sredstava, adekvatnog prostora i pratećih sadržaja
- Manjak zainteresovanosti gradske političke javnosti za likovne programe

Procjena budžeta projekta:

30 000 eura

Vremenski okvir:

2013.-2017.

STRATEŠKI PRIORITET 6: POBOLJŠANJE KVALITETA ŽIVOTA KROZ RAZVOJ KULTURE,
SPORTA, OBRAZOVANJA, ZDRAVSTVA I SOCIJALNE ZAŠTITE**MJERA 3:** Podrška savremenom kulturnom stvaralaštvu**Naziv projekta:**

6.3.3 Obezbiđenje ateljea / studija koji bi se dodjeljivali na petogodišnji period na osnovu konkursa

Opis projekta:

Projektom bi se obezbijedila mogućnost za realizovanje programa boravka umjetnika u cilju razvoja savremene likovne scene. To bi omogućilo da opština Kotor postane mjesto umjetničkih dešavanja, po osnovu modela "Artist in residence" i stvaranje kolekcije umjetničkih djela u vlasništvu opštine Kotor.

Cilj projekta(očekivani rezultati):

Projektom bi se obezbijedila mogućnost za realizovanje programa boravka umjetnika u cilju razvoja savremene likovne scene. To bi omogućilo da opština Kotor postane mjesto umjetničkih dešavanja, po osnovu modela "Artist in residence" i stvaranje kolekcije umjetničkih djela u vlasništvu opštine Kotor.

Aktivnosti:

- Medijsko predstavljanje projekta i traženje partnera
- Donošenje odluke
- Određivanje prostora za ateljee, njihova adaptacija i konkursno iznajmljivanje
- Ugovorno definisanje obaveza

Ciljne grupe:

Građani Kotora, kulturna i umjetnička javnost, umjetnici

Monitoringi indikatori projekta:

Monitoring na projektu vršiće Predsjednica/-k Opštine i konsultativna grupa.

Indikatori:

- Donešena odluka
- Obezbiđena sredstva
- Izabrani prostori za ateljee, raspisani konkurs
- Dobijeni umjetnički radovi za opštinsku kolekciju
- Ocjena, gradske, stručne i kulturne javnosti

Nadležni za realizaciju:

Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti opštine Kotor

Potencijalni partneri:

Međunarodni donatori, Nvo sektor, kulturni radnici, umjetnička udruženja, FLU Cetinje

Rizici:

- Manjak finansijskih sredstava
- Nezainteresovanost lokalne uprave i građana
- Nedostatak adekvatnog prostora za ateljee

Procjena budžeta projekta:

50 000 eura

Vremenski okvir:

2013.-2017.

STRATEŠKI PRIORITET 6: POBOЉШАЊЕ КВАЛИТЕТА ЖИВОТА КРОЗ РАЗВОЈ КУЛТУРЕ,
СПОРТА, ОБРАЗОВАЊА, ЗДРАВСТВА И СОЦИЈАЛНЕ ЗАŠТИТЕ**MJERA 3:** Podrška savremenom kulturnom stvaralaštvu

Naziv projekta: 6.3.4 Obnavljanje vajarske kolonije u Kotoru i umjetničkih intervencija u javnom prostoru – oživljavanje teritorije opštine skulpturama , muralima i instalacijama prilagođenim ambijentu
Opis projekta: Projektom bi se javni prostor opštine Kotor učinio mjestom umjetničkih dešavanja što bi učinilo javni prostor obogaćenim umjetničkim djelima savremenih autora. Opština Kotor se, osim kulturnog naslijeđa, mora učiniti prostorom savremenih umjetničkih intervencija u prostoru, naročito u djelovima opštine novijeg arhitektonsko urbanističkog karaktera.
Cilj projekta(očekivani rezultati): Razvoj žive i savremene vizuelne umjetnosti u gradu i oplemenjivanje marginalizovanih urbanih cjelina, posebno stambenih četvrti, saobraćajnica i neatraktivnih djelova opštinskog javnog prostora.
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">
- Donošenje odluke i obezbijeđivanje sredstava za vajarsku koloniju
- Odabir lokacija i raspisivanje konkursa za umjetnička rješenja u javnom prostoru
- Realizacija umjetničkih intervencija
Ciljne grupe: Građani Kotora, kulturna i umjetnička javnost, turisti
Monitoringi indikatori projekta: Monitoring na projektu vršiće Predsjednica/-k Opštine i konsultativna grupa Indikatori: <ul style="list-style-type: none">
-Odabrane lokacije i raspisani konkursi
-Izabrani autori i radovi
-Urađeni projekti
-Ocjena gradske, kulturne i političke javnosti
Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti
Potencijalni partneri: Međunarodni donatori, Nvo sektor, kulturni javni radnici, javne kulturne ustanove u regionu
Rizici: <ul style="list-style-type: none">
- Manjak finansijskih sredstava
-Nezainteresovanost gradske javnosti i lokalne uprave
Procjena budžeta projekta: 20 000 eura
Vremenski okvir: 2013.-2017.

STRATEŠKI PRIORITET 6: POBOLJŠANJE KVALITETA ŽIVOTA KROZ RAZVOJ KULTURE,
SPORTA, OBRAZOVANJA, ZDRAVSTVA I SOCIJALNE ZAŠTITE**MJERA 3:** Podrška savremenom kulturnom stvaralaštvu

Naziv projekta: 6.3.5 Ospozobljavanje nekog od adekvatnih prostora (Dom kulture u Škaljarima, Elektrana,...) za aktivnosti nezavisne kulturne scene u opštini Kotor
Opis projekta: Ospozobljavanje nekog od adekvatnih prostora (Dom kulture u Škaljarima, Elektrana,...) za aktivnosti nezavisne kulturne scene u opštini Kotor
Cilj projekta(očekivani rezultati): Omogućavanje uslova za rad nove i drugačije kulturne scene, pretežno vođene od mladih, neprofitno motivisanih aktera.
Aktivnosti: -Korišćenje uporednih iskustava u formiranju nezavisnih kulturnih centara -Izrada predloga lista potencijalnih prostora i njihova adaptacija - Davanje podsticajnih mera za rad alternativne kulturne scene
Ciljne grupe: Građani Kotora, kulturna javnost
Monitoringi indikatori projekta: Monitoring na projektu vršiće Predsjednica/-k Opštine i konsultativna grupa. - Donešena odluka i obezbijeđen prostor za rad nezavisne kulturne scene - Stvorena nova kulturna produkcija i programi
Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti
Potencijalni partneri: Međunarodni donatori, Nvo sektor, kulturni javni radnici, javne kulturne ustanove
Rizici: -Politička nezainteresovanost lokalne uprave za projekt - Manjak adekvatnog prostora i finansijskih sredstava - Nezainteresovanost državnih kulturnih činilaca (ustanove, Ministarstvo kulture) - Centralizovan pravni poredak i stroga sistemska hijerarhija u kulturi
Procjena budžeta projekta: 3 000 eura
Vremenski okvir: 2013.-2017.

**STRATEŠKI PRIORITET 6 : POBOLJŠANJE KVALITETA ŽIVOTA KROZ RAZVOJ KULTURE,
SPORTA, OBRAZOVANJA, ZDRAVSTVA I SOCIJALNE ZAŠTITE**

MJERA 4: Unapređenje obrazovanja ,sporta,socijalne i zdravstvene zaštite

Naziv projekta: 6.4.1. Izrada studije opravdanosti izmještanja zdravstvenog centra na novoj lokaciji
Opis projekta: Reformom sekundarne zdravstvene zaštite Crne Gore formiraju se Zdravstveni centri.Tako je za područje Boke Kotorske formiran ZC Kotor koji bi trebao da objedini Domove zdravlja Kotor,Herceg Novi i Tivat te Opštu bolnicu Kotor.Ovom odlukom Vlade Kotoru se daje i zvanično status regionalnog centra.Postojeći prostorni,kadrovska,tehnički kapaciteti ni izdaleka ne odgovaraju takvom statusu te je neophodno preuzeti korake ka trajnom rješavanju ovog problema.
Cilj projekta (očekivani rezultati): Povećanje nivoa zdravstvene zaštite u regionu
Aktivnosti: definisanje lokacije prostorno planskom dokumentacijom prikljupljanje potrebnih parametara za izradu studije tehnoekonomска analiza varijantnih rješenja Izrada studije opravdanosti
Ciljne grupe: građani
Monitoring i indikatori projekta: Monitoring na ovom projektu vršiće Ministarstvo zdravstva i konsultativna grupa Indikatori monitoringa su: urađena tehnoekonomска analiza urađena studija opravdanosti
Nadležni za realizaciju: Ministarstvo zdravlja
Potencijalni partneri: opštine Kotor, Herceg Novi i Tivat
Rizici: Nedostatak finansijskih sredstava
Procjena budžeta projekta: 15.000 eura
Vremenski okvir: 2013.-2017.

**STRATEŠKI PRIORITET 6: POBOLJŠANJE KVALITETA ŽIVOTA KROZ RAZVOJ KULTURE,
SPORTA, OBRAZOVANJA, ZDRAVSTVA I SOCIJALNE ZAŠTITE****MJERA 4 : Unaprijeđenje obrazovanja, sporta , socijalne i zdravstvene zaštite****Naziv projekta:**

6.4.2 Plan poboljšanja socijalne integracije i mobilnost djece s poteškoćama u razvoju i mladih sa invaliditetom i rekonstrukcija javnih objekata kroz uvođenje elemenata pristupačnosti

Opis projekta:

Svjedoci smo da u zajednici nema dovoljno sluha za potrebe mladih sa invaliditetom. Nameće se kao obaveza da uradimo sve da bi stvorili preduslove za normalan život.

Cilj projekta (očekivani rezultati):

Poboljšanje kvaliteta života lica sa invaliditetom

Aktivnosti:

Realizacija LEAP-a

Izrada projekata rekonstrukcije javnih ustanova u cilju omogućavanja pristupa i korišćenja potrebnih usluga

Realizacija urađenih projekata rekonstrukcije

Ciljne grupe:

Građani

Monitoring i indikatori projekta:

Nosioci monitornika Predsjednica/-k Opštine i konsultativna grupa

Indikatori na ovom projektu su :

Stepen realizacije LEAP-a

Urađen projekat rekonstrukcije javnih ustanova

Dinamički plan realizacije projekata rekonstrukcije

Nadležni za realizaciju:

Direkcija za uređenje i izgradnju Kotora i Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti

Potencijalni partneri:

NVO, IPA projekti

Rizici:

Nedostatak finansijskih sredstava

Procjena budžeta projekta:

50.000 Eura

Vremenski okvir:

2013-2017

STRATEŠKI PRIORITET 6: POBOLJŠANJE KVALITETA ŽIVOTA KROZ RAZVOJ KULTURE,

SPORTA, OBRAZOVANJA, ZDRAVSTVA I SOCIJALNE ZAŠTITE

MJERA 4 : Unaprijeđenje obrazovanja, sporta , socijalne i zdrastvene zaštite**Naziv projekta:**

6.4.3. Formiranje centra za prevenciju i rano otkrivanje i liječenje bolesti zavisnosti

Opis projekta:

Zbog sve većeg problema bolesti zavisnosti potrebno je oformiti mjesto gdje će se građani moći informisati o opasnostima i rizicima od upotrebe alkohola i opijata.

Cilj projekta (očekivani rezultati):

Pokrenut proces smanjivanja ovisnika

Aktivnosti:

Donošenje odluke o formiranju centra

Obezbjedjenje prostora

Izrada programa djelovanja centra

Realizacija programa centra

Ciljne grupe:

građani Kotora

Monitoring i indikatori projekta:

Monitoring na ovom projektu vršiće Predsjednica/-k Opštine i konsultativna grupa

Indikatori monitoringa su:

Formiran centar

Nadležni za realizaciju:

Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti i Direkcija za uređenje i izgradnju Kotor

Potencijalni partneri:

Ministarstvo zdravlja, NVO

Rizici:

nedostatak finansijskih sredstava

Procjena budžeta projekta:

50 000 eura

Vremenski okvir:

2013-2015

STRATEŠKI PRIORITET 6: POBOLJŠANJE KVALITETA ŽIVOTA KROZ RAZVOJ KULTURE,

SPORTA, OBRAZOVANJA, ZDRAVSTVA I SOCIJALNE ZAŠTITE

MJERA 4 : Unaprijeđenje obrazovanja, sporta , socijalne i zdravstvene zaštite

Naziv projekta : 6.4.4. Izrada programa razvoja sporta
Opis projekta: Svjedoci smo da u Kotoru postoji potreba omogućavanje što raznovrsnijih vidova bavljenja sporta i rekreacije. Zbog toga se nameće potreba za realizaciju ovog projekta.
Cilj projekta (očekivani rezultati): Intenziviranje masovnog sporta i rekreacije
Aktivnosti: Utvrđivanje potreba građana preko anketa, okruglih stolova, debata Definisanje smjernica za izradu programa Izrada programa razvoja sporta Usvajanje programa razvoja sporta
Ciljne grupe: Građani
Monitoring i indikatori projekta: Nosioci monitoringa Predsjednica/-k Opštine i konsultativna grupa Indikatori na ovom projektu su : Sprovedeno ispitivanje javnog mnjenja Izrađen program Usvojen program razvoja sporta
Nadležni za realizaciju: Sekretarijat za kulturu, sport i društvene djelatnosti
Potencijalni partneri: Uprava za sport
Rizici:
Procjena budžeta projekta: 3.000 Eura
Vremenski okvir: 2013-2014

V MONITORING

Monitoring predstavlja značajnu komponentu svakog planiranja i predstavlja neprekidno praćenje napretka projekta tokom perioda trajanja Strateškog plana razvoja Opštine.

Pošto pratimo napredak realizacije a ne njene efekte nosioci monitoringa koji su navedeni u našim tabelama su institucije zadužene za kontrolu realizacije projekata.

Institucije će formirati Timove za implementaciju za svaku planiranu mjeru koji će biti sastavljeni od nosioca realizacije i predstavnika lokalne samouprave,a zavisno od projekta. Tim se po potrebi uključuju profili stručnjaka i institucije specijalizovane za te projekte.Zavisno od projekta u Tim se uključuju i predstavnici državnih i međunarodnih institucija.

Na nivou opštine formiran je Tim za upravljanje projektima koji se kompletira od stručnih ljudi čiji je zadatak izrada programa i planova za njihovu implementaciju

Sistem za prikupljanje informacija se sastoji od razmjene informacija Opštine i drugih subjekata koji su uključeni u realizaciju Strategije razvoja.Osnovni alat je monitoring izvještaj koji će opština slati drugim subjektima.Taj izvještaj sadrži sledeće komponente:

1. Vrste projekta
2. Mjere:-----Projekat-----,Tip investicije-----.
3. Korisnik-----.
4. Broj projekta-----,Lokacija ----- Kontakt osoba-----.
5. Budžet projekta-----, Stvarni troškovi-----.
6. Output indikator-----,završeno DA; NE
7. Završetak radova
8. Odluka o finansiranju

Tip izvještaja se prilagođava vrsti projekta. Izvještaj će se periodično slati subjektima koji međusobno treba da sarađuju i daju savjete opštini kada investicija bude operativna

Monitoring izvještaj

Konačan proizvod monitoring sistema je monitoring izvještaj kojeg sačinjava Opština u saradnji sa lokalnom konsultativnom grupom.Svrha izvještaja je analiziranje i verifikovanje prikupljenih podataka od strane monitoring tijela.Fizički ,finansijski i procesni indikatori moraju biti prikazani na mjerljivom nivou kako bi se sagledao i prikazao cjelokupan proces implementacije Strateškog plana razvoja.Sakupljanje podataka obavlja se po svakoj mjeri u monitoring tabeli.

MONITORING TABELA

MJERA:		
OPIS MJERA:		
FINANSIJSKA IMPLEMENTACIJA		
a) Ukupni budžet	b) Tekući troškovi	c) Nivo implementacije
Komentar:		
FIZIČKA IMPLEMENTACIJA		
Rezultat	a) Početak realizacije	b) Realizovano(A/B)
Komentar:		
PROCESNA IMPLEMENTACIJA (popunjava radna grupa)		
1. Broj projekata sa završenim radovima 2. Broj projekata sa započetim radovima 3. Broj projekata sa donešenom odlukom o finansiranju		
Komentar:		
Zaključak o mjerama implementacije:		

VI IZVORI FINANSIRANJA

Izvori sredstava su definisani, odnosno adresirani na potencijalne investitore, a sredstva kvantifikovana po namjenama, kako je navedeno u datom tabelarnom pregledu, iz sledećih razloga:

1. Projektovane obaveze budžeta opštine (izdvajanja za Kapitalni budžet) su finansijski izražene za planski period u iznosu od 15.889.000,00€, a sredstva će se obezbjediti iz nadoknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta.

2. Planirana izdvajanja Državnog budžeta u iznosu od 36.198.000,00€, odnose se na eventualno finansiranje izgradnje zaobilaznice oko grada, koju obavezuje preuzeala država s tim da opština preuzme izmirenje troškova projektovanja i rješavanja imovinsko pravnih odnosa. Realizacija investicije na izgradnji zaobilaznice je uslovljena i saglasnošću nadležnih državnih organa, kao i UNESCO-a. Takođe država je preuzeala obavezu finansiranja rekonstrukcije raskrsnica od Tivta do Jaza.

3. Kreditna sredstva u iznosu od 12.661.000,00€ se planiraju dominantno obezbijediti od strane KfW banke, u sklopu kreditnog aranžmana Vlade CG i pomenute banke, a u svrhu finansiranja investicija u oblasti odvođenja i tretmana otpadnih voda iz zaliva. Znatna sredstva za poboljšanje vodosnabdijevanja na području šireg gradskog jezgra (500.000 €) će se obezbjediti od komercijalnih banaka.

4. Sredstva EU fondova planirana su u simboličnom iznosu od 115.000,00€, a sve iz razloga nedovoljne kadrovske opremljenosti, organizacije, te korišćenja iskustava neposrednog okruženja.

5. Učešće Javnih preduzeća u ukupnom iznosu od 300.000,00€ se odnosi na opredijeljena sredstva JP MD za finansiranje već definisanih kapitalnih investicija.

6. Nema učešća MSP, Preduzetnika i IRF što je posledica nedovoljno istraženih mogućnosti za prepoznavanje zajedničkih interesa koji bi rezultirali, odnosno proizveli potrebu za sufinansiranjem određenih projekata.

7. Model finansiranja kapitalnih investicija po principu Privatno javnog partnerstva (iako ne postoji odgovarajući zakonski okvir – koriste se odredbe Zakona o koncesijama), prepoznat je kao optimalan način finansiranja (na bazi izrade fizibiliti studije i iskazanog interesovanja) u prvom redu investicije iz oblasti turističke infrastrukture-izgradnje tunela-lifta do tvrđave San Đovani i rekonstruisanje prostora na vrhu tvrđave.

8. Projektovani iznosi opredijeljeni za finansiranje projekata u oblasti elektrosnabdijevanja (50.675.000,00€) i telekomunikacija (2.100.000,00€) su navedeni na osnovu dostavljenih podataka i izvoda iz razvojnih planova AD Elektroprivreda Nikšić i AD Telecom Podgorica, u pisanoj formi.

9. Nivo planiranih donacija u simboličnom iznosu od 10.000,00€ je rezultat predviđanja dalje prisutnosti ekonomске krize, (izlazak iz iste po mišljenju obrađivača ne može se očekivati u periodu koji je kraći od 4-5 godina) i prirode projekata.

IZVORI FINANSIRANJA

Prioriteti	Mjere	Lokalni budžet	Državni budžet	Kreditno zaduženje opštine	EU fondovi	JP	MSP, preduzetnici, IRF	Javno-privatno partnerstvo	AD Elektro privreda	AD Telecom	Donacije	UKUPNO
Prioritet 1	Povećanje nivoa javne odgovornosti ...	40.000										40.000
	Razvoj elektronske lokalne uprave ...	60.000										60.000
Prioritet 2	Razvoj poljoprivrede	31.000							1.000.000			1.031.000
	Održivi razvoj smješt. turist. kapac.	21.000										21.000
	Razvoj izlet., marin. i manifest. turizma	30.000										30.000
	Razvoj ruralnog turizma	15.000										15.000
	Valorizacija prirodne zone	13.000										13.000
Prioritet 3	Pripremni posl. za potrebe prost. planiranja Izrada prost.-planske dokumentacije	110.000										110.000
	Uređenje prostora	9.000										9.000
	Razvoj saobraćajne infrastrukture	3.907.000		31.900.000					2.400.000			38.207.000
Prioritet 4	Unapređenje vodo snabdijevanja	428.000					500.000					928.000
	Unapređenje kanalizac. sistema	4.600.000					7.921.000					12.521.000
	Unapređenje snabdijevanja el.en.								50.675.000			50.675.000

Prioriteti	Mjere	Lokalni budžet	Državni budžet	Kreditno zaduženje opštine	EU fondovi	JP	MSP, preduzetnici, IRF	Javno-privatno partnerstvo	AD Elektro privreda	AD Telecom	Donacije	UKUPNO
Prioritet 4	Održavanje telekomunikacija									2.100.000		2.100.000
	Upravljanje otpadom	160.000		4.240.000								4.400.000
	Razvoj objekata zajed.komunalne potraođne	4.730.000	4.200.000									21.730.000
	Unapređenje valorizacije i zaštite kulturne i prirodbast.		60.000									60.000
Prioritet 5	Integralna zaštita kulturne i prirodne baštine....	56.000	64.000									120.000
	Korišćenje obnovljivih izvora energije	10.000	5.000									105.000
	Očuvanje biodiverziteta, zašt. područja...	11.000	14.000									25.000
	Obezbijedjenje adekvatnog statusa opštine Kotor....		20.000									20.000
Prioritet 6	Unapređenje institucija, jačanje kulturne infrastrukture....		400.000									400.000
	Podrška savremenom kulturnom stvaralaštvu	203.000										10.000
	Unapređenje obrazovanja i sporta, social.i zdrav. zaštite		75.000	15.000			25.000					115.000
	Ukupno:	15.889.000	36.198.000	12.661.000	115.000	300.000	0	15.900.000	50.675.000	2.100.000	10.000	133.848.000

VII KONSULTATIVNI PROCES

Pripremi i izradi Strateškog plana razvoja opštine Kotor pristupilo se sredinom 2012 godine , prvenstveno zbog činjenice da nedostatak takvog dokumenta može biti vrlo ozbiljna kočnica za dalji razvoj Opštine.

U cilju izrade Strateškog plana razvoja opštine Predsjednica je formirala Konsultativnu grupu i Radni tim iz svih struktura Opštine (lokalna uprava ,javne ustanove i javna preduzeća,državne institucije)

Radna grupa je uradila Nacrt Strateškog plana razvoja opštine i sa istim upoznala Konsultativnu grupu koja ga je ocijenila kao dobrog , te ga proslijedila Skupštini na usvajanje.

Tokom izrade Nacrta plana ostvarena je puna saradnja sa resornim Ministarstvom.

Posebna saradnja ostvarena je sa državnim institucijama koje su osnovane na području opštine .

Rad Opštinske konsultativne grupe i Radnog tima je bio u cijelosti javan i transparentan.

VIII EX ANTE EVALUACIJA

Uvod

Proces ex-ante evaluacije Strateškog plana razvoja opštine Kotor obavljen od strane nezavisnog ex-ante evaluatora angažovanog od strane Ministarstva ekonomije. Proces ex-ante evaluacije podrazumijeva je praćenje izrade Strateškog plana razvoja, sugestije za izmjenu i dopuna dokumenta sa članovima Opštinske konsultativne grupe u cilju unapređenja kvaliteta dokumenta.

Ex-ante evaluacija uključuje i ocjenu usklađenosti Strateškog plana razvoja i Strategije regionalnog razvoja Crne Gore 2010-2014 usvojene u junu 2010. godine, kao i poštovanje Pravilnika o metodologiji za izradu strateškog plana razvoja jedinica lokalne samouprave ("Sl. list Crne Gore", br. 37/11 od 29.07.2011.). Pored toga, osnovni cilj ex-ante evaluacije jeste procjena mogućnosti sproveđenja Strateškog plana razvoja Opštine i njegova transparentnost, način ostvarivanja različitih programskih zadataka, na koja je potrebno dostaviti mišljenja, predloge, određene sugestije i poželjne izmjene.

Strateški plan razvoja opštine Kotor sadrži sedam poglavlja: Uvodni dio, Analiza postojećeg stanja; SWOT analiza; Razvojni ciljevi opštine, prioriteti i mјere; Monitoring, Izvori finansiranja, Konsultativni proces i predmetno Ex-ante evaluacija. Navedena struktura Strateškog plana razvoja usklađena je sa sadržajem predloženim u Pravilniku o metodologiji za izradu Strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave.

Proces izrade Strateškog plana razvoja i ex-ante evaluacije

Proces ex-ante evaluacije odvijao se fazno, tačnije paralelno sa koracima koje su realizovala tijela u Opštini zadužena za izradu Strateškog plana razvoja:

- Na osnovu rješenja Predsjednice Opštine Kotor broj 01-11447 od 26.09.2011.god. i rješenja o izmjeni i dopuni rješenja broj 01-6546 od 07.06.2012.god. formirana je konsultativna grupa. Opštinsku konsultativnu grupu čine predstavnici velikog broja zainteresovanih strana koja broji 19 članova.
- U cilju kvalitetne i efikasne izrade Strateškog plana koordinator konsultativne grupe je svojim Rješenjem broj 01-6934 od 15.06.2012.god. formirao Radnu grupu za izradu nacrtu Strateškog plana
- Usvajanje Strateškog plana razvoja od strane Opštinske konsultativne grupe vršilo se fazno, po poglavljima, nakon usaglašavanja sa evaluatorom.

Tokom izrade Strateškog plana razvoja održan je niz sastanaka konsultativne i radne grupe, na kojima su članovi konsultativne grupe davali sugestije i komentare na pripremljeni materijal.

- Odlukom SO Kotor od 27.12.2012. godine Nacrt Strateškog plana opštine Kotor 2013-2017 godine, stavljen je na javnu raspravu u trajanju od 45 dana.
- Na osnovu sprovedene javne rasprave u periodu od 27.12.2012. godine do 10.02.2013. godine koje su obavljene po mjesnim zajednicama, korigovan je Nacrt Strateškog plana razvoja.

Fazna ex-ante evaluacija

I Uvodni dio

U uvodnom dijelu predstavljena je struktura Opštinske konsultativne grupe zadužene za izradu Strateškog plana razvoja, koju čine predstavnici različitih zainteresovanih strana: lokalne samouprave i javnih preduzeća, privrednika, socijalnih i obrazovnih ustanova, kulture i NVO sektora, što je u skladu sa preporukama Pravilnika o metodologiji za izradu Strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave.

Takođe, ovo poglavlje sadrži metodološki pristup planiranja i daje uvid u proces izrade Strateškog plana razvoja, u kome je potvrđeno da je Opštinska konsultativna grupa radila u skladu sa pravilima procedure, tj. od početnog formiranja Opštinske konsultativne grupe, do Javne rasprave.

II Analiza postojećeg stanja

Posmatrano po fazama, struktura Analize postojećeg stanja je uskladjena sa strukturom koja je data u Pravilniku o metodologiji za izradu Strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave. Prvo poglavlje je detaljno, raspolaže velikim brojem relevantnih podataka. Takođe, konkretno su predviđene kako prednosti, tako i nedostaci, odnosno problemi sa kojima se suočava Opština, čime je predstavljeno realno stanje Opštine.

III SWOT analiza

Sa ciljem da se postojeći potencijali valorizuju i iskoriste na adekvatan način i da se starteški pristupi rješavanju prepoznatih problema i izazova urađena je SWOT analiza. U SWOT analizi kroz snage, slabosti, šanse i prijetnje u još većoj mjeri je konkretizovano ono što je identifikovano u Analizi postojećeg stanja. SWOT analiza je sažeta i fokusirana na glavne oblasti.

Razvojni ciljevi opštine,prioritet i imjere

Strateški dugoročni cilj (vizija) opštine je jasan i prihvatljiv sa drštvenog stanovišta i iz ugla zaštite životne sredine. Fokusirana je na par segmenata čime su integrisane prioritetne oblasti razvoja, koje su razrađene kroz prioritete. Postavka vizije razvoja Opštine zadovoljava kriterijume date u Pravilniku o metodologiji za izradu Strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave.

U ovom poglavlju predstavljena je lista prioriteta, mjere i projekata, pri čemu je među njima, uspostavljena logična veza. Mjere jasno proizilaze iz sveobuhvatno postavljenih prioriteta koji su uskladeni sa prioritetima posebno definisanim za Primorski region u Strategiji regionalnog razvoja Crne Gore, 2010-2014. Projekti realni i prihvatljivi za postavljeni period Strateškog plana razvoja i ispunjavaju uslove efektivnosti, efikasnosti, uticaja, relevantnosti i održivosti.

U okviru opisa projekata prestavljene su sve informacije od značaja za sagledavanje zrelosti i realnosti odabira projekata. Opisi projekata sadrže finansijske podatke i predstavljaju osnov za procjenu mogućnosti njihove realizacije.

V Monitoring

Monitoring predstavlja značajnu komponentu strateškog planiranja za čije je sprovođenje neophodno raspolagati informacijama finansijskog i fizičkog karaktera, kao i proceduralnim indikatorima za sve projekte po mjerama i prioritetima. Opis projekata sadrži sve indikatore neophodne za prvi element na kojem se zasniva monitoring - sistem informacija, dok je drugi element usmjerjen na prikupljanje podataka, što je zadatak rukovodioca projekta u saradnji sa partnerima koji učestvuju u sprovođenju pojedinačnih projekata. Integriranje podataka vršiće tri

imenovana člana Opštinske konsultativne grupe.

VI Finansiranje

Poglavlje daje procjenu strukture finansiranja planiranih projekata i modele finansiranja istih. Procjena sredstava za period od 5 godina je 133.848.000 eura, što je na godišnjem nivou prosječno 26.769.600 eura, uključujući sredstva: lokalnog budžeta, državnog budžeta, EU fondova, Javnih ustanova i Javnih preduzeća, EPCG, Telekoma, donacije i drugo. Najveći izvori finasiranja za realizaciju pprojekata predviđenih Strateškim planom predstavlja EPCG (50,67 mil eur); državni bužet (36,19 mil eur); lokalni budžet (15,88 mil eur), JPP (15,9 mil eur), dok je dodatno planirano kreditno zaduženje opštine (12,66 mil eura).

VI Konsultativni proces

U okviru poglavlja su date neke osnovne naznake koje su već objašnjenje u uvodnom dijelu gdje je detaljno opisan konsultativni proces prilikom izrade Strateškog plana razvoja

Analiza usklađenosti

Interna usklađenost

Interna usklađenost predmetnog Strateškog plana razvoja ostvarena je metodološki i sadržajno kroz logično posmatranje svakog pojedinačnog problema i izvođenje zaključaka o onome što treba uraditi u narednom periodu. Analiza interne usklađenosti sastvodi se iz dva dijela:

- 1) Povezanost Analize postojećeg stanja i SWOT analize,
- 2) Povezanosti postavljenih prioriteta, pripadajućih mjera i projekata sa procjenama finansijskih sredstava neophodnih za realizaciju istih.

Kao što je pomenuto u dijelu fazne ex-ante evaluacije, uočljiva je jasna povezanost Analize postojećeg stanja i SWOT analize. Kako su kroz prikaz stanja navedene prednosti, ali i nedostaci, odnosno problemi sa kojima se suočava Opština, isti su konkretizovani u SWOT analizi kroz snage i slabosti, kao kategorije internog karaktera. SWOT analiza naslanja se na Analizu postojećeg stanja, tako da se navedeni potencijali ili problemi, kroz konkretnu identifikaciju snaga, slabosti, šansi i prijetnji prepoznaju u SWOT analizi.

Drugi dio analize interne usklađenosti usmjeren je na procjenu povezanosti finansijskih sredstava neophodnih za realizaciju definisanih projekata. O realnosti planiranih prijekata prilično je teško govoriti, imajući u vidu da su oni različitog karatera i različitih vrijednosti. Međutim, kada se u obzir uzmu planirana finansijska sredstva za realizaciju projekata, može se reći da je i broj planiranih projekata uz svoje vrijednosti odgovarajući i realno ostvarljiv, uz uslov da se realizuju planirani projekti od strane EPCG i na državnom nivou. U prilog tome je analiza prikaza budžeta Opštine prethodnih godina i planiranih stradstava loklanog budžeta za realizaciju postavljenih projekata. Tačnije, ukupan kapitalni budžet za prethodnih pet godina iznosio je 24,7 miliona eura, što je u projektu 4,9 miliona eura godišnje, pri čemu je od 2008. godine ovaj iznos u padu. Na drugoj strani, planirani iznos sredstava loklanog budžeta za realizaciju projekata u periodu od pet godina je 15,9 miliona eura, što je na godišnjem nivou prosječno 3,1 milion eura. Takođe, treba uzeti u obzir i planirani iznos kreditnog zaduživanja u iznosu od 12,7 miliona eur u narednih pet godina. Analogno, u poređenju sa godišnjim projektom ostvarenog kapitalnog bužeta za prethodnih pet godina, planirana kapitalna sredstva jesu ambiciozna, ali i ostvariva uz uslov realizacije projekata koji nisu direktno u nadležnosti lokalne uprave, pa samim tim i realizacija postavljenih projekata.

Prioriteti i mjere prilično široko postavljene, tako da uz adekvatan monitoring, tj. praćenje realizacije Strateškog plana razvoja, ukoliko bude značajnijih odstupanja koja bi se negativno

odrazila na stapen realizacije Plana, isti će se korigovati i svesti na mjeru koja bude prihvatljiva i realna. Isto tako, ukoliko bude mogućnosti za realizaciju novih projekata koje trenutno nije moguće predvidjeti, njihovo uključivanje, a samim tim i realizacija je takođe moguća.

Eksterna usklađenost

Analiza eksterne usklađenosti se sastoji iz dva segmenta:

- 1) analiza usklađenosti Strateškog plana ravoja sa Prostornim planom Crne Gore do kraja 2020. godine i Nacionalnom strategijom održivog razvoja Crne Gore
- 2) Usklađenost Strateškog plana razvoja sa Pravilnikom o metodologiji za izradu Strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave i Strategijom regionalnog razvoja Crne Gore, 2010-2014. godine, kroz prikaz ciljeva, prioriteta i njima pripadajućih mjera

Strateški plan razvoja opštine usklađen je sa Prostornim planom Crne Gore do 2020. godine, kojim se predviđa razvoj Kotora kroz turizam, uključujući specifičan vid zdravstvenog turizma; funkcije kulturnog i akademskog centra šireg značaja, kao i funkcije uslužnog centra; pomorstvo i pomorska privreda, sa tehnološki visokospecijalizovana i neškodljiva industrija, intenzivna poljoprivredna proizvodnja s orientacijom na izvoz. U Nacionalnoj strategiji održivog razvoja Crne Gore postavljena su tri stuba održivog razvoja: ekonomski razvoj, životna sredina i prirodni resursi i društveni razvoj, što se može povezati sa vizijom, odnosno dugoročnim strateškim ciljem i prioritetima definisanim u okviru SPR. Dakle, na osnovu definisanih prioriteta i mjera, može se zaključiti da je usklađenost Strateškog plana razvoja opštine Kotor sa Prostornim planom Crne Gore do 2020. godine i Nacionalnom strategijom održivog razvoja Crne Gore, kao element eksterne usklađenosti, uspješno izvršena.

O usklađenost sa Pravilnikom o metodologiji za izradu Strateškog plana razvoja jedinice lokalne samouprave, koja se ogleda u sadržajnom i strukturalnom smislu Strateškog plana razvoja, bilo je riječi o faznoj ex-ante evaluaciji i može reći da je ostvarenana visokom nivou. Usklađenost sa Strategijom regionalnog razvoja Crne Gore, 2010-2014. godine prikazana je tabelarno u nastavku, kroz poređenje prioriteta i mjera Primorskog regiona kojem pripada opština Kotor, definisanim u Strategiji regionalnog razvoja Crne Gore, 2010-2014. godine, sa jedne strane, i prioriteta i mjera navedenih u Strateškom planu razvoja Opštine, sa druge strane:

Usklađenost prioriteta i mjera SRR Crne Gore i SPR opštine Kotor

PRIORITETI I MJERE PRIMORSKOG REGIONA PREMA SRR CRNE GORE		PRIORITETI I MJERE STRATEŠKOG PLANA RAZVOJA OPŠTINE KOTOR	
Prioritet I	Razvoj ljudskih potencijala	Prioritet I Prioritet VI	Unapređenje lokalne samouprave Poboljšanje kvaliteta života kroz razvoj kulture, sporta, obrazovanja, zdravstva i socijalne zaštite

Mjere u okviru Prioriteta I	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Usaglašavanje tražnje i ponude radne snage i unapređenje mjera zapošljavanja ▪ Usklađivanja sistema obrazovanja sa potrebama tržišta rada ▪ Promovisanje društvene inkvizije ▪ Ulaganje i izgradnja sistema doživotnog obrazovanja ▪ Jačanje kapaciteta lokalnih samouprava za strateško planiranje i korišćenje EU fondova i drugih raspoloživih izvora finansiranja 	Mjere u okviru Prioriteta I i VI	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Povećavanje nivoa javne odgovornosti i stvaranje savremene, stručne i efikasne lokalne samouprave ▪ Razvoj elektronske lokalne uprave i stvaranje sistema visoke informatičko-tehnološke opremljenosti opštinskih javnih ustanova ▪ Obezbeđenje adekvatnog statusa opštine Kotor u kulturnoj mapi Crne Gore ▪ Unaprijeđenje institucionalnog okvira, jačine kulturne infrastrukture i kapaciteta aktera ▪ kulturnih programa u opštini Kotor ▪ Podrška savremenom kulturnom stvaralaštvu ▪ Unaprijeđenje obrazovanja, sporta, socijalne i zdravstvene zaštite
Prioritet II	Valorizacija privrednih, kulturnih i prirodnih resursa na održiv način	Prioritet V	Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine
Mjere u okviru Prioriteta II	<ul style="list-style-type: none"> • Stvaranje kvalitetne i diverzifikovane turističke ponude (nautički, sportski, vjerski turizam i sl.) • Stvaranje potrebne turističke i prateće infrastrukture • Promocija regionalnih klastera radi jačanja turističkog potencijala • Održivi razvoj poljoprivrede u korist turizma i razvoj marikulture • Razvoj prerađivačke industrije na održivi način • Valorizacija, zaštita i razvoj kulturne i prirodne 		<ul style="list-style-type: none"> • Unaprjedenje valorizacije i zaštite kulturne i prirodne baštine • Integralna zaštita kulturne i prirodne baštine kroz konstantnu kontrolu lokalnog urbanog razvoja
Prioritet III	Razvoj komunalne, javne i putne infrastrukture	Prioritet IV Prioritet III	Razvoj infrastrukture Unapređenje urbanističkog planiranja i uređenja

Mjere u okviru Prioriteta III	<ul style="list-style-type: none"> Poboljšanje funkcionisanja komunalne infrastrukture, prije svega vodosnabdjevanja i kanalizacije, sa tretmanom otpadnih voda Upravljanje otpadom Razvoj i unapređenje sistema saobraćaja (drumskog, željezničkog, vazdušnog, pomorskog) Veći stepen turističke bezbjednosti i bezbjednosti u saobraćaju 	Mjere u okviru Prioriteta IV i III	<ul style="list-style-type: none"> Razvoj putne infrastrukture Unapređenje vodosnabdjevanja Unapređenje kanalizacionog sistema Unapređenje snabdijevanja električnom energijom Održavanje telekomunikacija Upravljanje otpadom Razvoj objekata zajedničke komunalne potrošnje Pripremni poslovi za potrebe prostornog planiranja Izrada prostorno planske dokumentacije Uređenje prostora
Prioritet IV	Jačanje konkurenčnosti razvojem preduzetništva	Prioritet II	Razvoj ekonomskih aktivnosti
Mjere u okviru Prioriteta IV	<ul style="list-style-type: none"> Podsticanje preduzetništva i samozapošljavanja Unapređenje poslovne infrastrukture (biznis inkubatora, privrednih i turističkih zona) Jačanje obrazovanja u skladu sa potrebama privatnog sektora u cilju usklađivanja ponude i tražnje za radnom snagom Promovisanje i korišćenje novih ICT-a 	Mjere u okviru Prioriteta I	<ul style="list-style-type: none"> Razvoj poljoprivrede Održivi razvoj smještajnih turističkih kapaciteta Razvoj izletničkog, marinskog , manifestacijskog i sportskog turizma Razvoj ruralnog turizma Valorizacija privredne zone
Prioritet V	Održivo upravljanje prirodnim resursima, zaštita životne sredine	Prioritet V	Zaštita i valorizacija kulturne i prirodne baštine i životne sredine
Mjere u okviru Prioriteta V	<ul style="list-style-type: none"> Održivo upravljanje i korišćenje prirodnih resursa Nisko karbonski razvoj Infrastruktura za zaštitu životne sredine (komunalna infrastruktura) 		<ul style="list-style-type: none"> Korišćenje obnovljivih izvora energije i poboljšanje energetske efikasnosti Očuvanje biodiverziteta, zaštićenih područja i zaštita životne sredine

Na osnovu tabelarnog prikaza može se zaključiti da prioriteti Strateškog plana razvoja opštine

Kotor uglavnom korespondiraju sa prioritetima Primorskog regiona prema Strategiji regionalnog razvoja Crne Gore, 2010-2014. godine, što znači da je ostvaren i ovaj segment eksterne usklađenosti.

Zaključak

Ex-ante evaluacija daje odgovore na dva ključna pitanja:

1. Interna i eksterna usklađenost Strateškog plana razvoja
2. Uticaj Strateškog plana razvoja na socijalna i ekonomski pitanja

Na osnovu izvršenih analiza i svega prethodno navedenog može se zaključiti da Strateški plana razvoja ispunjava uslove interne i eksterne usklađenosti na veoma zadovoljavajućem nivou.

Kada je riječ o uticaju na socijalna i ekonomski pitanja, isti se može sagledati kroz definisanu viziju, pripadajuće prioritete i mјere, kao i planiranih razvojnih projekata koji su svakako usmjereni na unapređenje kvaliteta života u opštini Kotor sa socijalnog i ekonomskog stanovišta. Broj planiranih razvojnih projekata definisanih Strateškim planom razvoja i prije svega nivo finansijskih sredstava neophodnih za njihovu realizaciju postavljeni su ambiciozno, ali i ostvariva uz uslov realizacije projekata koji nisu direktno u nadležnosti lokalne uprave. Strateški plan razvoja sadrži konkretne predloge rješenja postojećih problema i kao takav predstavlja dobru osnovu za odgovore na izazove sa kojima se suočava Opština, kako bi se unaprijedila razvojna komponenta.

Podgorica, 20. mart 2013. godine

Pripremio

mr Jasna Žarković, dipl.ecc
Ex-ante evaluator